Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	ved Ingvor Bondesen ; med 81 Tegninger af Poul Steffensen, Luplau Janssen, Louis Moe, Nils Wiwel, Sigurd Olrik, V. Jastrau, K. Hansen Reistrup, J. Resen Steenstrup, Axel Mathiesen og Alfred Schmidt.
Titel | Title:	Danske Folkeeventyr i Udvalg for Børn
Udgivet år og sted | Publication time and place:	København : Chr. Erichsens Forlag, 1908
Fysiske størrelse | Physical extent:	VI, 273 s. :

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

15,-278.-8

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130023202647

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Børnenes Bogsamling 29. Bind.

DANSKE FOLKEEVENTYR.

Udvalg for Børn ved Ingvor Bondesen.

Chr. Erichsens Forlag.

DANSKE FOLKEEVENTYR

I UDVALG FOR BØRN VED

INGVOR BONDESEN

MED 81 TEGNINGER AF

POUL STEFFENSEN, LUPLAU JANSSEN, LOUIS MOE, NILS WIWEL, SIGURD OLRIK, V. JASTRAU, K. HANSEN REISTRUP, J. RESEN STEENSTRUP, AXEL MATHIESEN OG ALFRED SCHMIDT

KØBENHAVN

UDGIVET AF »BØRNENES BOGSAMLING«
CHR. ERICHSENS FORLAG

1908

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

CITYTRYKKERIET
LAUR. MADSEN & VALD. CARLSEN

INDHOLD.

(Ved hvert Eventyr er anført Navnet paa den Kunstner, der har tegnet Billederne til det.)

Side

Lidt om Eventyr.

1. Lillekort og Kort Lavring *(Poul Steffensen)* 1
2. Lykkeskillingen *(Luplau Janssen)* 33
3. Guldfjeren *(Louis Moe)* 42
4. Drengen hos Hedetrolden *(Nils Wiwel)* 65
5. Graaben *(Sigurd Olrik)* 82
6. Skytten Bryde *(V. Jastrau)* 103
7. Trosvend *(Poul Steffensen)* 127
8. Sønden for Sol og Østen for Maane og Norden for det store babyloniske Taarn *(K. Hansen Reistrup)* 136
9. Ønskerne *(Nils Wiwel)* 159
10. Den sorte Pudel *(K. Hansen Reistrup)* 170
11. De tre Gaver *(Luplau Janssen)* 193
12. Pigen, der kunde spinde Guld af Ler og Halm *(J. Resen Steenstrup)* 209
13. Kongesøn og Kongedatter *(Axel Mathiesen)* 216
14. Pigerne i Brønden *(V. Jastrau)* 235
15. Skovbo og Slettebo *(Alfred Schmidt)* 249
16. Per ved Leddet *(Poul Steffensen)* 265

Nr. 2 er Laan fra C. Molbech: Udvalgte Eventyr og Fortællinger, Nr. 5 og 7 fra Sv. Grundtvigs Samlinger, Nr. 6 og 15 fra Ingvor Bondesen: Eventyr, gamle og nye. De øvrige er frit genfortalt efter E. Tang Kristensens Samlinger, efter Kl. Berntsens, J. Kamps, Matth. Winthers Folkeeventyr, V. Hermann: Eventyrbogen, R. Müldener: Nordisches Märchenbuch etc.

Lidt om Eventyr.

Eventyrene er ældgamle, opdigtede Fortællinger. De findes over den hele Jord og hos alle Jordens Folkeslag. Naar et Folk gav sig paa Vandring og opsøgte sig andre Bosteder, flyttede Eventyrene med; i det nye Land mødtes de med andre Eventyr, og ligesom det nye Folk blandede sig med det gamle, som det havde vundet Sejr over, saaledes blandede ogsaa det nye Folks Eventyr sig med det gamle Folks, smaa Stykker af eet Eventyr blev puttet ind i et helt fremmed Eventyr, og da Historierne løb fra Mund til Mund og fra Land til Land, blev det til sidst umuligt at vide, hvor de fra først af havde hjemme. Fra England, fra Irland og Normandiet førte Vikingerne Eventyr med til Norden, og fortalte det fremmede Eventyr et eller andet, som man ikke ret forstod i det nye Land, saa lavede man lidt om paa Fortællingen, saa den kom til at passe Tilhørerne bedre. Den vandrende Sanger fortalte Eventyr i Kongsgaarden og paa Ridderborgen, den rejsende Købmand samlede lyttende Tilhørere i Herberget, østerlandske Eventyr kom med Pilegrimme og Korsfarere til Venedig og til Byerne i Tyskland.

Hvad handler nu disse gamle Fortællinger om, siden de er hørt med saa stor Iver og Spænding over

hele Jordkloden og har ejet en saa vidunderlig Livskraft?

Ja, vi kan sige, at de i Grunden alle handler om det samme, som vore Dages Digtning endnu bestandig handler om: *Kærlighed* mellem Mand og Kvinde, Kampen for at vinde *Lykken,* Kampen mod Vold og Uret, eller som det hedder i vor Tid: Kampen for *Friheden.* Men med Lykken og Friheden stod det sig slet. Pest og Hungersnød, Krig og Trældom, Grumhed og Vankundighed regerede Spillet; hvis Lykken var at finde, maatte den søges langt borte. Derfor møder vi i Eventyrene idelig *Vandrelysten;* om det saa er Skrædderen, maa han af Sted, ud i Verden for at søge sin Lykke. Og Friheden — ja af Frihed var der endnu mindre dengang end nu. Den stærkeste havde Magten og gjorde, hvad han vilde; enhver Skændighed og Raahed kunde øves mod de smaa og svage. Nu har det altid været en af Digtekunstens fornemste Opgaver at kæmpe mod Vold og Uret; men ve den, der i hin Tid vovede at tale Magthaverne til Rette, være sig Konger eller Dronninger, Herremænd eller Storbønder eller onde Stifmødre. Det kunde kun ske med Varsomhed og Liste; kun Eventyret kunde gøre det. Thi det nævner ikke Navnet paa den lunefulde Konge, der siger til Stalddrengen, at han skal hente en Ring paa Havsens Bund og dø, hvis han ikke kan; det nævner heller aldrig Tid og Sted; det siger bare: *Der var engang.* Men de, der lyttede til, forstod Meningen.

Ogsaa Kampen mod Naturkræfterne spillede en vigtig Rolle i Eventyret, som den gjorde det i det daglige Liv. Det var Folketro i gamle Dage, at

Storm og Torden, Vandflod og Stenskred, Jordskælv og Ildkugler skyldtes vældige Naturvæsener som Trolde, Bjergmænd, Kæmper, Drager, Havmænd o. s. v., og da man var ganske uvidende om Naturens Love, troede man endvidere, at pludselig Sygdom eller anden Ulykke, som man ikke kunde finde Aarsagen til, maatte tilskrives Hekseri og Trolddom. Men Kristendommen lærer, at alt ondt kommer fra Djævelen. Naar altsaa Eventyret vandrer ind i et kristnet Land, saa maa disse Trolde og Drager og Hekse, der ikke bestiller andet end at pønse paa Menneskers Ulykke, fremstilles som Djævelens Tjenere og hans villige Redskaber. Derfor er Bjergmanden, Trolden, Heksen stadig paa Færde for at faa Mennesket i sin Magt, helst et Barn eller en ung og smuk Kongedatter. Stundom sker det ved Vold, som naar Heksen i Drageham henter Prinsessen, stundom ved List, ved at tage Løfte om det første, der kommer den vildførte i Møde. I en fornedret Skikkelse, stundom i Dyreham, maa Mennesket tjene, enten paa Havets Bund eller i Bjergets Dyb, hvor Guds Sol aldrig skinner ind, hvor der kun staar Glans af jordiske Skatte. Naar saa Befrieren »Kongesønnen« er nær, *lugter Trolden Kristenblod,* hvad der er ham en Rædsel, men Prinsessen trøster ham med, at det kun er Lugten af *død Mands* Ben. I det hele taget er Trolden let at narre. Storm og Lyn, Vandfloder og Stenskred raser og ødelægger jo som i Blinde; derfor tænkes ligeledes Eventyrets Bjergaander og Havmænd, Drager og Kæmper vel som forfærdelig stærke, men tillige som umaadelig dumme, og naar selve Djævelen fremstilles i Eventyret, er det altid som »den dumme Djævel«.

Naturligvis staar de onde Mennesker i Eventyret gerne i Pagt med disse onde Naturvæsener og har til deres Raadighed alle Slags Tryllemidler, saa det skulde synes ganske umuligt, at Ungdom og Uskyld og Skønhed, tidt under ringe Kaar, kan sejre over dem. Da, naar Nøden er størst, kommer der Hjælp fra de gode Magter i Naturen. Stundom er det Æselet, det foragtede Trældyr, stundom den ringe Myre, der bringer Hjælpen, stundom maa al den levende Skabning paakaldes, saa der gaar Bud til baade Jordens og Havets og Luftens Dyr (»Sønden for Sol«). I det hele taget er det værd at lægge Mærke til, at Eventyret altid indskærper Barmhjertighed og Venlighed mod Dyrene og stærkt fremhæver Dyrets Taknemmelighed, Troskab, Klogskab og Hjælpsomhed. I »Guldfjeren« er tillige en Hentydning til det brave Æsels medfødte Stædighed, naar det idelig gentager: »Du kunde have ladet den Fjer ligge«.

Nogle Eventyr taler paa deres jævne, barnlige Maade saa inderligt til Menneskehjertet, at de har bredt sig ud over den største Del af Verden. Af saadanne Eventyr kan nævnes »Den lille Rødhætte«, »Askepot«, »Tornerose«, »Snehvidelil«, og i denne Samling fornemmelig »Den sorte Pudel«.

Et og andet af det, der siges eller sker i Eventyret, gaar igen i andre Eventyr. Vi har allerede nævnet Troldens eller Dragens: »Huh, huh! Jeg lugter Kristenblod«. Saadan er der ogsaa *Pungen,* som aldrig bliver tom, der endog findes i ældgamle indiske Eventyr ligesom ogsaa et Par Sandaler, der i de europæiske Eventyr er blevet til *Syvmilestøvler. Dugen,* der dækker sig med de herligste

Retter, forekommer i mangfoldige Eventyr. Man kan godt forestille sig, hvad Virkning den har gjort i en Kreds af pjaltede Landsknægte, der mangen Gang neppe havde det tørre Brød, eller i Bondehytten, hvor man som oftest maatte nøjes med »en sur Sild og en Havrekage«. *Det, du bærer under dit Bælte,* eller *det første, der kommer dig i Møde,* er som alt sagt den List, der anvendes for at faa et Menneske i sin Magt. *Dyrenes Evne til at tale* eller *Menneskets Evne til at forstaa Dyrenes Sprog,* Kæmpen eller *Dragen, der ikke kan dræbes, fordi dens Hjerte er godt gemt langt borte,* Troldens Forsøg paa *at drikke Havet ud, Heksen, der springer i Flint, Livets Vand* er Træk, der atter og atter forekommer i de mest udbredte af vore Eventyr.

Men er disse Eventyr nu ogsaa sund Læsning for Børn? Vi tror jo dog i vore Dage ikke paa Trolde og Hekse, paa Omskabelser og forstenede Mennesker, paa undersøiske Slotte, paa Prinsesser i Svaneham, hvorfor skal vi saa proppe Børnene med slige urimelige Forestillinger? Hertil er at svare, at Børnene forstaar godt at skelne mellem Digt og Virkelighed. De digter jo selv paa lignende Vis, naar de leger Soldater, eller naar en Række Stole og Skamler skal forestille Jernbanetog, eller naar Drengen rider af Sted paa sin Kæphest, eller Pigen giver sin Dukke Medicin. Og vi gør vel ikke Børnene Fortræd ved at give dem Fortællinger i Hænde, hvor Vold, Gerrighed, Misundelse, Hovmod, Praleri, Falskhed, Ondsind og Dumhed ligger under i Kampen mod trofast Udholdenhed (»Den sorte Pudel«), sønlig Kærlighed (»Drengen hos Hedetrolden«), broderligt Sammenhold (»Lillekort og

Kort Lavring«), Hjælpsomhed over for Dyr (»Guldfjeren«), Sandhedskærlighed (»Trosvend«), Gæstfrihed (»Ønskerne«), Omsorg for Husdyrene og Hjemmet (»Pigerne i Brønden«). Gaar det end ikke altid saa vel i den virkelige Verden — i alt Fald for ós at se til — saa tror vi jo dog alle, hvis vi ellers er ret vendt, at det gode, det sande, det lyse og skønne omsider skal vinde Sejr, og det maa vel ogsaa være den Tro, der skal indpodes Børnene, hvis de skal blive skikkede til at leve Livet ret og gøre deres Gerning til Gavns. Barnet elsker de ægte, gamle Folkeeventyr, just fordi det selv paa saa mange Maader føler sin Svaghed og Afhængighed, fordi det ved, at hvor stor en Magt end det onde udfolder, saa ender Eventyret dog med det godes Sejr og det ondes Undergang; derfor suger det Livsmod af Eventyrets Handling, Tro paa Livet og Tillid til Livets gode Magter. Og derfor skal den voksne ikke gøre Barnet ked af Eventyret ved at haane disse ældgamle Digtninge som Overtro og Kærlingesnak, men forstaa, at Eventyret har sin store etiske Værdi og langtfra hører til de ringeste af Midler i Opdragelsens Tjeneste.

Ingvor Bondesen.

1.

Lillekort og Kort Lavring.

(Illustreret af POUL STEFFENSEN.)

Der var engang et Par fattige Folk; de boede i en ussel Hytte, hvor der ikke var andet at finde end den sorteste Armod, saa de hverken havde at bide eller brænde. Derimod havde de en Guds Velsignelse af Børn, og der blev flere Aar for Aar. Nu kunde de atter vente et, og det var Manden meget fornærmet over, saa da Tiden kom, at den lille kunde ventes, tog Manden sin Økse og gik til Skovs. Han kunde tids nok faa den nye Skraalhals at se — og at høre med, for han var naturligvis lige saa sulten som alle de andre.

Neppe var Manden vel ude af Døren, saa fødte Konen en dejlig lille Dreng. Han rettede sig øjeblikkelig i Sædet og saa sig forundret om i Stuen. »Det ser ud til at være smaat for jer, lille Moder,« sagde Fyren, kravlede hen over Moderen og lod sig dumpe ned paa Gulvet. »Hvis du nu vil give mig lidt af mine Brødres aflagte Tøj og en Smule Mad i en Pose, saa tror jeg nok, jeg med det samme vil gaa ud i Verden og søge min Lykke, for her finder jeg den vist ikke, og du har ogsaa Børn nok alligevel.«

»Jeg tror du vil, mit søde Barn!« sagde Moderen. »Du er alt for lille endnu til at gaa alene ud i Ver-

den. Jeg var over syv Aar gammel, inden jeg kom ud at tjene.«

»Verden er gaaet meget frem siden den Tid,« svarede Drengen, »og der er mere Fart i alting nu om Stunder.«

Det kunde Moderen jo ikke nægte, og hun maatte op af Sengen lige med det samme for at lede lidt Tøj op til ham. Et Par Brødskorper fandt hun da ogsaa; dem puttede Drengen i sin Trøjelomme, og saa drog han af Sted.

Lidt efter fødte Konen nok en lille Dreng, og han var lige saa fremmelig som den første, ja han var maaske endda en Smule mere rask paa det. Han blev ogsaa udstyret saa godt Huset formaaede, og saa marcherede han efter Broderen.

Da han havde gaaet et Stykke Vej, saa han sin ældre Tvillingbroder lidt forude, og han gav sig da til at raabe:

»Halløj, du! Bi lidt, nu kommer jeg! Bare et Øjeblik! Det haster jo ikke.«

Den forreste vendte sig og stod stille, til den bageste havde naaet ham.

»Hvem er du?« spurgte Nummer eet, »og hvorfor standser du mig paa min Vej gennem Livet?«

»Jo for jeg er din lille Broder og vilde gerne gøre dit Bekendtskab.«

»Det forandrer Sagen. Men saa foreslaar jeg, at vi sætter os ned og ser, hvad vi har i vor Madpose. Jeg skal sige dig, jeg tog ganske fastende hjemmefra.«

»Desuden kunde det ogsaa gøre godt at hvile lidt,« sagde den yngste. »Jeg er endnu noget uvant med at gaa lange Ture.«

De to Brødre satte sig ned i Græsset, gnavede deres Skorper og drak Vand af Bækken.

»Hvad hedder du?« spurgte den lille.

»Der er ingen, der har givet mig Navn, men

skal vi sørge for alt det andet selv, saa kan vi vel ogsaa finde paa et Navn. Hvad vil du hedde?«

»Jeg vil hedde Lillekort,« sagde den, der kom sidst.

»Saa hedder jeg Kort Lavring,« sagde den anden.

De to dygtige Smaafyre fulgtes saa ad, til de

kom til en Korsvej. Saa sagde Kort Lavring: »Jeg tror ikke, det bliver til noget rigtigt for os, hvis vi bliver ved at følges ad. To af vor Slags er for meget for eet Sted. Lad os hellere skilles. Nu gaar du mod Øst, saa gaar jeg mod Vest, og saa skal vi se, hvordan vi bedst slaar os igennem.«

»Naa ja, saa far vel da og Tak for Følgeskabet,« sagde Lillekort, og saa skiltes de. Lillekort drog mod Øst, Kort Lavring mod Vest.

Da Lillekort havde gaaet et Stykke Vej, mødte han en ældgammel Kone; hun var saa kroget, at hendes Hage var lige ved at støde mod hendes Knæ, og saa havde hun kun eet Øje.

I det samme kom en opløben Dreng ridende paa et skindmagert Øg, som han blev ved at piske løs paa, for at det skulde løbe i Trav, men det kunde Øget ikke.

»Du skulde skamme dig,« raabte Konen og truede ad Lømmelen med sin Stok. »Tænk du paa, at du selv engang bliver gammel.«

»Hold Mund, din gamle Krogmette, og ret din Ryg!« raabte Knægten og drev den gamle et Slag over Ryggen med sin Pisk, saa Snærten svippede Konen ind i Ansigtet og rev hendes Øje ud.

»Av, av!« skreg Konen. »Der tabte jeg mit gode Øje.«

»Det var da slemt,« sagde Lillekort. »Nu skal jeg se, om jeg ikke kan finde det.«

»Ja gid du kunde,« sagde den gamle. »Jeg skal nok give dig lidt for din Umage.«

Omsider fandt Lillekort Øjet. »Her ligger det!« raabte han. »Bi nu lidt, at vi kan faa sat det pænt ind igen.«

Da Øjet var sat ind, greb den gamle i sin Taske og tog en lille Baad op. »Det er bare et Stykke Legetøj,« sagde den gamle. »Men det er af den Slags, som saadanne Smaafyre som du plejer at kunne lide.«

Lillekort vendte og drejede paa Tingesten. »Det

er vist ikke noget for mig,« sagde han. »Jeg er for fremmelig til at lege. Kan den bruges til noget?«

»Du kan jo prøve. Sæt din ene Taaspids i Baaden og sig:

»Af Sted, min Falk,
over Bjergebalk,
over Grøft og Grav,
over vildene Hav!«

saa faar du at se, hvad den kan bruges til.«

»Kanske den slet ikke er saa tosset,« sagde Lillekort og satte Baaden ned paa Vejen. »Jeg tror, jeg skal prøve den med det samme.«

Som han nu satte sin ene Fodspids i Baaden, begyndte Tingesten at vokse og blev først som en Træsko, saa hele Foden kunde faa Plads i den, dernæst som et Hyttefad, saa der var Plads til den anden Fod med, og til sidst var den et stort og prægtigt Skib med Master og Sejl, med Takkel og Tov. Og agterude stod Drengen til Rors med Mine som en Admiral, og nu raabte han ud over Skibet:

»Af Sted, min Falk,
over Bjergebalk,
over Grøft og Grav,
over vildene Hav!«

og i det samme løftede Skibet Forenden og begyndte at glide skraat opad i Luften.

»Tror du, den kan bruges?« raabte Konen.

»Det er lige, hvad den kan,« svarede Drengen og svingede med sin gamle, skyggeløse Hue.

»Hvor agter du dig hen?« raabte den gamle.

»Til Kongens Slot,« svarede Lillekort, men da var han allerede højt oppe over Trætoppene og skød i susende Fart fremad.

Da Lillekort naaede Kongens Slot, steg han ud af Skibet, og straks begyndte det at skrumpe ind. Til sidst var det en lille Legetøjsbaad. Han stak den i sin Trøjelomme og gik ind paa Slottet.

Han var saa heldig at faa Tjeneste som Hundedreng. Og da han var tro og paapassende og ikke brød sig om at lege som andre Drenge, saa gik det

stadig fremad for ham, og omsider drev han det saa vidt, at han blev Kongens Skytte.

Da der var gaaet nogle Aar, begyndte Landet at blive hjemsøgt af en forfærdelig Drage. Den fløj hver Sommer hen over Marker og Skove og sprøjtede Edder og Ild ud af sine syv rædselsfulde Gab, saa Kornet blev forbrændt og visnede, og alle Buske og Træer stod med nøgne, sorte Grene ligesom om Vinteren. Og mens Dragen for hen over Landet, brølede den: »Jeg vil have Kongens Datter til Ægte, hvis ikke skal hele Riget gaa til Grunde.«

Det var forfærdeligt. Da der var gaaet en Sommer eller to, begyndte der at blive Hungersnød, og skønt Kongedatteren var Verdens skønneste Prinsesse og hele Rigets Stolthed, lavede Folk hist og her Opløb og krævede, at Kongen skulde lade Dragen faa den dejlige Kongedatter.

I denne store Nød lod Kongen gaa Bud rundt i Landet, at hvem der førstkommende Sankt Hans Dag vilde komme og kæmpe med Dragen og befri Landet fra Utysket, skulde til Løn faa Prinsessen og det halve Kongerige. Der var ogsaa et Par tapre Riddersmænd og endda en fornem Hertug fra et fremmed Land, som prøvede deres Lykke, men Dragen gjorde det saa aldeles af med dem, at der ikke var andet tilbage paa Valpladsen, da Kampen var forbi, end nogle forbrændte Menneskeknogler.

Nu var der ikke længer nogen Redning mulig, og da den bestemte Dag kom, blev Kongedatteren ført ud til Havet. Paa en af de store Stene ved Stranden skulde hun sidde og vente Utyskets Komme. Det var en Sorgens Dag for det hele Land. Slottet

og alle Byens Huse var betrukket med sort Klæde, og Prinsessen blev kørt ud til Havet i en Sørgekaret, forspændt med fire sorte Heste. Kongen selv laa syg af Sorg, og der var udstedt den Befaling til alle Landets Indbyggere, at ingen maatte komme det Sted nær, hvor Prinsessen skulde sidde, for at Dragen ikke skulde spy Edder og Ild over dem. Alene Kongens Jægermester, den tapre Ridder Rød, skulde følge den stakkels Kongedatter ud til Stedet og bringe Budskab tilbage til Slottet.

Ved Stranden var alt stille, og intet Menneske var at se. De hvide Maager fløj tavse ind og ud over Kysten, og af og til lød der et lidet Bølgeskvulp mellem Stenene, som om der var nogen, der græd.

Prinsessen satte sig og foldede Hænderne i sit Skød. »Jeg vil trække mig lidt tilbage,« sagde Ridder Rød til Prinsessen, »for I vinder jo intet ved, at mit Liv sættes i Fare.« Og dermed løb den tapre Ridder saa langt bort som muligt og krøb op i et stort Træ med tykke Grene, der hang og ludede ud over Strandbrinken.

Lillekort var meget bedrøvet over den stakkels Kongedatter. Han var vokset op til en stærk og slank Ungersvend i Kongens Gaard og havde mangen Gang redet ud paa Jagt sammen med Prinsessen. Hun havde altid været mild og venlig mod den fattige Skytte, og han havde tænkt og grundet baade Dage og Nætter paa at udfinde et Middel til Kongedatterens Frelse. Og nu troede han at have fundet det. Stik imod det kongelige Bud sneg han sig ned til Stranden og skjulte sig bag en af de

store Stene. Naar han stak Hovedet en Smule frem, kunde han se Prinsessen et Stykke borte sidde ubevægelig i sin sorte Dragt, og længere tilbage skimtede han Ridder Rød i Træet.

Da lød der en dump Brusen ude over Havet, som om en vældig Bølge rullede frem. Hurtig sprang han op, satte sin Baad ned paa Sandet og stak Taaspidsen i den. Og Baaden voksede frem og blev til et stort og prægtigt Skib med Master og Sejl, med Takkel og Tov. Og agterude stod Lillekort ved Roret og lod sin Røst høre:

»Af Sted, min Falk,
over Bjergebalk,
over Grøft og Grav,
over vildene Hav!«

I det samme løftede Skibet Forenden og gled med voksende Fart ud over Havet.

»Lige mod Dragen! Lige mod Dragen!« raabte Lillekort og drog sit Sværd.

Da kom Utysket farende inde i en sort Tordensky, og det rullede og buldrede som Torden og lynede ud af de syv frygtelige Hoveder. Lillekort jog sit Sværd i Dragen lige til Fæstet, sprang om bag Sejlet og skreg:

»Af Sted, min Falk,
over Bølgebalk,
over Skyens Top
mod Guds Himmel op!«

Og af Sted for Skibet gennem Skyer og Taage, og højere og højere gik det til Vejrs, til baade Jord og Hav forsvandt dybt nede.

For det var Lillekorts Tanke, at kunde han bare

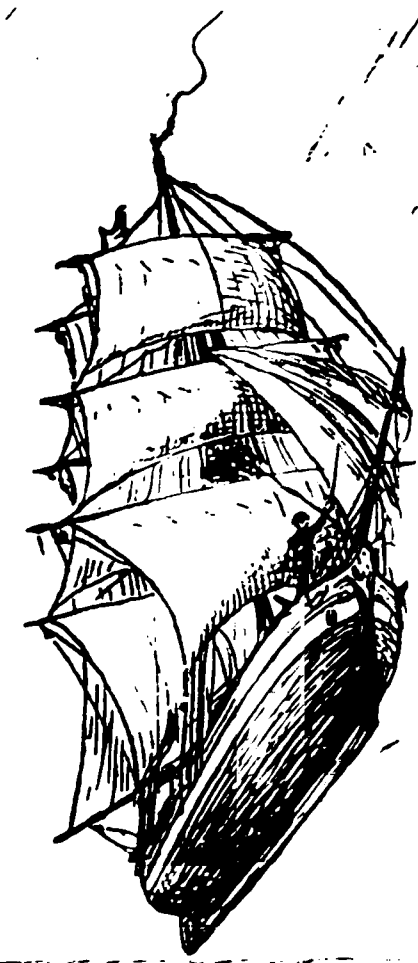

holde Kampen ud, til han naaede op imod Himlen, saa vilde det være ude med Dragen. Himmelluften, mente han, skulde nok kvæle den.

Lillekort var ganske uvidende; vi ved, han var kommet lidt for tidlig hjemmefra.

Men han brugte sit Sværd, det bedste han kunde, alt medens Skibet steg og steg. Han stak, og han hug; han løb bag Mast og Sejl, og snart var han hist, snart var han her; Dragen kunde ikke rigtig faa

Ram til ham; men Lillekort kunde heller ikke gøre den videre Fortræd. Alligevel var det, som om Utysket efterhaanden blev underlig dorsk og træg; den brølede hæst, den spyede ikke længer Ild; den stak alle syv Hoveder lige op i Luften og gabede højt. Det saa ud, som om Øjnene vilde springe ud af deres Huler, men den gav ikke mere Agt paa sin Fjende, og med eet sank den som død ned paa Dækket. Endnu en Gang forsøgte den at rejse sig, men faldt igen.

»Det er Himmelluften, der begynder at virke,« tænkte Lillekort og huggede til et af Hovederne, saa det trillede hen ad Dækket. Men det, der tog Dragens Kræfter, var ikke Himmelluften i den Betydning, Lillekort mente. Vi, som læser Geografi, vi ved, at jo højere vi kommer til Vejrs, des tyndere bliver Luften, og des mere isnende koldt bliver det. Og for et Ilddyr som Dragen er denne Iskulde den rene Gift; Kulden stivnede dens Lemmer, og den tynde Luft kvalte den, saa nu var det en let Sag for Lillekort at hugge alle Hovederne af Utysket.

Men da han havde besørget det, mærkede han selv den isnende Kulde og fornam, at skulde han blive længe i den »Himmelluft«, vilde det ikke gaa ham bedre end Dragen.

Saa satte han igen Kaasen efter Jorden og det Sted, han var draget ud fra. Men det kunde vel ikke være af Vejen at skaffe sig et eller andet Tegn paa, at det var ham og ingen anden, der havde frelst Prinsessen. Derfor tog han sin Jagtkniv og skar Tungerne ud af de syv Dragesvælg og stak dem i sin Taske; derpaa kastede han alle Drage-

hovederne og Kroppen udenbords, og da han var færdig med det svære Arbejde, satte han sig mageligt til Hvile agterude, medens Skibet fløj af Sted og mere og mere nærmede sig Jorden.

Da fik han en ny Tanke. »Nu er Prinsessen jo frelst, og der er Jubel og Glæde over det hele. Og den allergladeste, det er mig selv, for det er mig, den fattige Skytte, der skal have den dejligste af alle Prinsesser i hele Verden og endda det halve Rige. Men naar der er gaaet nogen Tid, kommer det an paa, om Kongen og Prinsessen og alle de fine Folk ikke glemmer Fortjenesten og husker mest paa Fattigdommen. Jeg maa vist gøre endnu et lille Slag ud i det fremmede, inden jeg tænker paa Lønnen. Derpaa rejste han sig og raabte ud over Skibet:

»Af Sted, min Falk,
over Bølgebalk,
vi agter at gæste
det Dragefæste!«

Saa snart han havde talt disse Ord, drejede Skibet i en stor Bue og gik i susende Fart ud over Havet. Da der var gaaet et Par Timer, saa han Drageborgen forude; den skinnede som Ild. Porte og Døre stod aabne; ikke et levende Væsen var at se. Men Vægge og Gulv og Døre og alt, hvad vi kan nævne, var af Guld og Sølv. Man kunde se, at Dragen var ventet tillige med sin Brud, for i en stor Sal var der dækket Bord, og paa Bordet stod alle Slags Retter i Sølvfade og Guldskaale. Nu mærkede Lillekort først, at han var sulten for Alvor. »Kan det smage Prinsessen, maa det vel ogsaa være

godt nok til mig,« sagde han og var ikke sen til at sætte sig til Bords.

Da han havde spist sig mæt, begyndte han at bære ud til Skibet, alt hvad han kunde overkomme: Guldborde og Sølvskamler og store Poser fulde af Dukater og Ædelstene, og det blev han ved med et Par Timers Tid. Saa kunde han ikke mere, og saa syntes han ogsaa, det kunde være nok.

Men nu skal vi høre, hvordan det gik Kongedatteren. Da det begyndte at bruse og tordne, og hun saa Lynene i det fjerne ude over Havet, lukkede hun sine Øjne og var nær ved at falde i Afmagt. Hun saa ikke Lillekort stævne ud imod Dragen; hun kom først til sig selv, da Ridder Rød stod foran hende med et blodigt Sværd i Huanden og en to-tre hæslige Dragehoveder ved sine Fødder.

»Det var en haard Dyst,« sagde han. »Saa du min Kamp mod Dragen?«

Nej, hun havde ikke set noget.

Da Ridder Rød hørte, at Prinsessen ingenting vidste, fik han Munden ret paa Gled og begyndte at prale og lyve paa det skammeligste. Han fortalte, hvordan han havde løbet Dragen i Møde og staaet i Vand til Bæltestedet og hugget det ene

Hoved af efter det andet. »Her ser du en to-tre af dem, men nogle ligger længere ude tillige med Kroppen. Jeg vil siden ud med en Baad for at hente dem, men nu maa vi skynde os hjem til Slottet.« Prinsessen saa forundret paa den tapre Ridder; det var næsten, som om hun ikke rigtig kunde tro ham, men glad var hun ved sin Frelse, og Ridder Rød førte Prinsessen i Triumf tilbage til Slottet.

Nu blev der Jubel og Fryd over det hele Land, og alle Digterne i Hovedstaden skrev Digte til Ridder Røds Ære. Der blev samlet Penge ind over hele Riget, for der skulde rejses en Billedstøtte foran Slottet, og den skulde forestille Ridderens Kamp med Dragen. Medens der blev gjort store Forberedelser til Bryllyppet, var Ridder Rød med mange Baade og stort Mandskab ude for at fiske efter Dragekroppen og de manglende Hoveder, og det lykkedes ham ogsaa i Løbet af Dagen at faa alle sine Sejrstegn samlet.

I en stor Sal paa Slottet blev der langs den ene Væg stillet et langt Bord, og saa blev Dragekroppen slæbt ind og lagt op paa Bordet, og ved Siden laa der et Alenmaal, for at de, der havde Lyst, kunde maale Kroppens Længde. Langs den modsatte Væg blev der stillet syv mindre Borde paa Rad, og paa dem laa de syv Dragehoveder. Da alt var ordnet paa bedste Maade, sendte Ridder Rød Bud til Kongen og Prinsessen og hele Hoffet, for at de alle kunde komme og se de stolte Vidnesbyrd om den tapre Ridders Heltedaad.

En Times Tid før alt dette skulde gaa for sig, var Lillekort landet med sit Skib og havde straks

givet sig paa Vej til Slottet. Undervejs hørte han alle Folk tale om Ridder Rød og hans Kamp med Dragen og det store Bryllup, der skulde fejres næste Dag. »Bare der bliver noget af det Gilde!« sagde Lillekort.

Lillekort bad om at faa Kongen i Tale, og mens Skytten endnu var inde hos Kongen, blev der sendt Bud efter Prinsessen. De tre havde nu en lang Samtale med hverandre, og neppe var den til Ende, før Kammertjeneren kom og skulde melde fra Ridder Rød, at Salen var i Orden. Hele Hoffet var samlet. Først traadte Kongen ind, fulgt af Prinsessen, saa kom Ministrene og Kammerherrerne og Hoffrøkenerne og til sidst Jægere og Staldknægte og Køkkenpiger. Og oppe for Enden af Salen stod ti Musikanter og blæste en Ridder Rød-March, og midt paa Gulvet stod den drabelige Ridder selv, støttet til det blodige Dragesværd. Alle Tilskuerne gyste ved at se de frygtelige Hoveder, og det varede længe, før nogen fik Mod til at røre dem.

Den første, der fik saa meget Mod, var Lillekort. Han tog fat i Overkæben paa det ene Hoved, løftede det en halv Alen i Vejret, og siger saa: »Hvor kan det være, Hr. Jægermester, at der ikke er nogen Tunge i Gabet her?«

Ridder Rød lod, som han ikke hørte det Spørgsmaal.

Men saa fik Prinsessen ogsaa Mod. Hun tog fat i det næste Hoved, og ved Hjælp af en Kammerherre fik hun Overkæben i Vejret.

»Her mangler ogsaa en Tunge,« sagde Prinsessen.

Det gør der sandelig ogsaa,« sagde Kammer-

herren og stak sin Næse helt ind i Gabet, for han var nærsynet.

»Naturligvis,« sagde Ridder Rød og knejste højt med Hovedet. »Det er noget, alle ved, at en Drage ikke har nogen Tunge.«

»Lad os se, hvad du har i din Taske, Lillekort!« sagde Prinsessen.

Lillekort tog den ene Tunge op.

»Lad os se, om den passer, Lillekort!«

Nej, den passede ikke rigtig.

»Har du ikke flere Tunger, Lillekort? Lad os se dem, du har!«

Lillekort kom med den næste.

»Den passer.«

»Ja, det gør den sandelig ogsaa,« sagde Kammerherren.

»Det er Dragens Tunge,« sagde Kongen.

Nu blev alle syv Tunger prøvet, og det blev vitterligt, at det var Dragens Tunger, og at Lillekort havde taget dem op af sin Taske.

»Hvordan har *du* faaet fat i de Tunger?« spurgte Kongen.

»Da jeg havde kæmpet med Dragen, og den ikke kunde mere, skar jeg dem ud af Dragens Svælg for at have dem som en lille Erindring.«

»Men det var jo Ridder Rød, der fældede Dragen,« sagde Kongen, og han og Prinsessen og alle Hoffolkene saa paa Ridder Rød.

Da gik det hele i Stykker for den tapre Ridder. Han faldt paa Knæ for Kongen og raabte med klaprende Tænder: »Naade! Naade! Spar mit Liv!«

Nu maatte Ridder Rød gaa til Bekendelse. Fra

Træet, hvor han sad, havde han set et stort Skib gaa ud fra Stranden og styre lige mod Dragen, som kom brusende i en sort Tordensky. Paa Skibet saa han kun een Mand, og han kæmpede med Dragen. Men Skibet gik højere og højere til Vejrs og forsvandt i Skyerne. Noget efter faldt et afhugget Dragehoved ned paa Strandbredden, og saa nok et. Et Par andre faldt ned ude i Vandet; til sidst styrtede hele Dragekroppen ned langt ude. Men Skibet saa han ikke mere. Saa tænkte han, at den Mand, der havde fældet Dragen, var død af sine Saar, siden han ikke kom tilbage, og hvem var saa nærmest til at nyde Kampens Løn? Var det ikke den tapre Ridder Rød, som havde ført Kongedatteren ud til Stranden og ført hende i god Behold tilbage!

Men Kongen var af en anden Mening. Han befalede Livvagten at føre Ridder Rød til Fangetaarnet og lægge ham i Lænker. »Og saa vil vi ikke nu tænke paa Rettergang og Dom,« sagde Kongen, »men vi vil glæde os over, at dette Forræderi blev aabenbaret, og at den Mand faar Lønnen, som har fortjent den.«

Saa indbød Lillekort Kongen og Prinsessen og det hele Hof til at gaa med til Stranden og se de Skatte, han havde taget fra Dragens Borg. Og det var noget andet at se paa end de ækle Dragehoveder, som Ridder Rød havde udstillet. Og da Kongen og Prinsessen og det hele Hof lige fra Ministrene ned til Køkkenpigerne havde set al Herligheden, tog Lillekort en Diamantkrone, som var det kosteligste Stykke af Skatten, og satte den paa Prinsessens Hoved. Men Resten bad han Kongen tage imod og lade det alt

sammen føre til sit Skatkammer. Den næste Dag holdt Lillekort Bryllup med Verdens dejligste Prinsesse og blev Konge over det halve Rige.

I Nærheden af Slottet laa der en stor Skov; den strakte sig Øster paa ud til Havet og mange Mile Nord paa lige til de vildsomme Bjerge. Der var dem, der sagde, at det ikke gik rigtig til i den Skov,

og ingen vovede at færdes der efter Solnedgang. Den unge Konge var en ivrig Jæger, for Jægerhaandværket var egentlig det eneste, han havde lært, og han kunde skønne, at der maatte være god Jagt i den Skov, for Kongen havde forbudt sine Jægere at komme der, og Lillekort havde derfor aldrig været der. Nu var han blevet Konge og sin egen Herre; nu skulde intet mere holde ham tilbage. Med et stort Følge af Jægere og Hunde red han en blank Efteraarsmorgen ind i Sko-

ven, og nu skuldé Jagten gaa løs for Alvor. Men den ene Time gik efter den anden, uden at de saa det mindste til noget Vildt. Der var uhyggelig dødt og stille i den store Skov; ikke en Fuglerøst lod sig høre; kun højt oppe i Træernes Kroner lød en sagte, klagende Susen. Den nye Jægermester, som red ved Kongens Side, raadede Kongen til at vende hjem, men Lillekort vilde ikke høre tale derom. Da saa de nede i Lavningen, hvor Træerne stod spredt og langt fra hverandre, en stor, snehvid Hind, som gik og græssede ganske roligt. »Ser du!« sagde Lillekort. »Der har vi Vildt. Den Hind skal være min!«

»Jeg har hørt meget tale om den hvide Hind,« sagde Jægermesteren. »Men Folk siger, det varsler Ulykke at møde den.«

»Vi agter ikke paa Folkesnak,« sagde Kongen. »Nu bliver I her, til I hører mit Horn; thi ene vil jeg jage dette sjældne Vildt.«

Dermed sporede Kongen sin Hest og red ned imod Hinden.

Hinden løftede Hovedet, spidsede Øren og løb paa sin lette Klov dybere ind i Skoven.

Stundom var Kongen den ganske nær, stundom blev den helt borte for ham mellem Stammerne. Men naar han mindst ventede det, skimtede han igen det hvide langt forude. Han blev mere og mere ivrig og kom dybere og dybere ind i Skoven; han mærkede ikke, at Skumringen faldt paa; først da Mørket kom myldrende ud af alle de tavse Skygger og ligesom truende rejste sig omkring ham, kom han til Besindelse. Hinden var nu ganske forsvundet; han stødte i sit Horn og lyttede; men intet Horn svarede

igen; han var kommet saa langt ind i Skoven, at hans Jægere ikke kunde høre Hornets Klang.

Pludselig stod der en lille graa Kone for ham; hun var som skudt op af Jorden, og rundt omkring hende laa en Mængde store graa Kampesten.

»Dah, Gedah!« sagde Kærlingen med sprukken, skrattende Røst. »Velkommen i min Skov, Kong Lillekort!«

»Jeg kender dig ikke, Morlille,« svarede Lillekort; »men hvis Skoven er din, kan du vel vise mig Vej ud af den eller føre mig tilbage til mine Folk. Du skal faa gode Drikkepenge.«

»Penge trænger jeg ikke til,« svarede den lille Kone; »men hvis du vil love, at jeg maa faa det første Barn, der bliver født paa Slottet, hvad enten det er et Prinsebarn eller et Køkkenbarn, saa skal du inden to Timer være hjemme hos Skøndronningen, og saa slipper hun for at græde sine klare Øjne blinde.«

»Haa! er du af den Slags!« raaabte Lillekort og drog sin blanke Jagtkniv. »Du drikker Smaa-

børns Hjerteblod; du skal dø paa Stedet, din lede Heks.«

»Ka-ka-ka-ka!« skoggerlo Kærlingen og slog ham Kniven af Haanden med sin Krogkæp. Derpaa daskede hun ham paa Skulderen med Stokken og skræppede:

»Marv og Ben
bliv Kampesten,
bliv Støv og Smuld, —
visselul!
visselul!«

Da blev Kongen til Sten — een iblandt mange.

* * *

Vi skal nu høre, hvordan det gik Kort Lavring. Noget efter at han havde sagt far vel til Lillekort, mødte han ogsaa en gammel Kone, for det var den-

gang, som det er endnu, at der var mange flere gamle Koner end gamle Mænd. Den gamle syntes, at den lille Fyr saa svært opvakt og flink ud, og det var han jo ogsaa, og saa spurgte hun ham: »Hvor skal du hen, lille Buksetrold?«

Kort Lavring svarede: »Jeg skal ud i den vide Verden for at søge min Lykke.«

»Gaa du med mig, saa skal vi se, om vi kan finde den.«

»Et lille Stykke kan vi gerne følges ad,« svarede Kort Lavring; »men jeg skøtter ellers ikke om gamle Koners Selskab. Jeg holder mere af at være sammen med de unge.«

»Har du lært noget?«

»Jeg har lige begyndt min Vandring.«

»Min er snart til Ende,« sagde den gamle Kone. »Derfor tror jeg, du kan lære mere af mig end af de unge.«

Den gamle Kone boede i et lille Hus, der hvor Skoven og Heden mødes. Det var meget pænere end det, Kort Lavring kom fra, og der var mange underlige Ting at se, baade ude og inde. Kort Lavring blev Natten over hos den gamle.

Næste Morgen, da Drengen vaagnede, saa han den gamle Kone staa henne ved Skorstenen, og paa Arnen stod en lille sort Gryde, men ellers var der hverken Ild eller Aske.

»Naa, Kort Lavring! Hvad siger du nu til en Skaal Øllebrød?«

»Jeg siger Tak, den som byder! Nu skal jeg straks springe op og hente dig et Par Pinde inde i Skoven, at du kan faa din Gryde til Kog.«

»Ja saadan bar vi os ad i gamle Dage, men nu gaar det nemmere.« Og den gamle Kone holdt Gryden under en Hane i Væggen. Naar hun drejede paa den, kom der Øl; naar hun drejede paa en anden, kom der Mælk, naar hun drejede paa en tredie, kom der det klare Kildevand, og satte hun Gryden paa Arnen og sagde: »Kog, Grydelil!« saa slog de røde Ildsluer ud under Gryden, og et Øjeblik efter kogte den.

Da Kort Lavring og den gamle havde spist deres Davre, fulgtes de ad ind i Skoven. Der plukkede de Urter og samlede Rødder, og Kort Lavring lærte, hvad de hed, og hvad de var gode til. Han hjalp til med at koge og presse og tørre og blande, jo, der var rigtignok noget at lære.

Det ene Aar gik efter det andet, og Kort Lavring var endnu hos den gamle Kone. Han lærte baade Læsning og Skrivning, Latin og Arabisk; han lærte at følge Stjernerne paa deres Vej over Nattehimlen; han lærte at forstaa Fuglenes Tale og Bladenes Hvisken i de høje Trætoppe.

Den gamle Kone ejede de vidunderligste Ting. Over Stuebordet hang en lille, mælkehvid Klokke. Naar Konen drejede paa en Knap i Væggen, stod der et stort Skin ud fra Klokken, saa det lyste over Bordet og hele Stuen, og inde i Skabet havde den gamle et langt Rør. Naar man holdt Røret for det ene Øje og pegede med det mod Himmelranden, kom Huse og Træer og Folk og Faar løbende, saa det saa ud, som om de ikke var mere end to Alen fra den brede Ende af Røret. Og inde i det samme Skab gemte den gamle Kone en lille Bog, og hun

sagde til Kort Lavring, at den Bog var hendes kosteligste Skat, og naar hun engang døde, skulde han vogte den fremfor noget andet. Den hed *Cyprianus*. Den var skrevet med en Pen, som var skaaret af en Kragefjer og dyppet i Rotteblod, og den var fuld af lønlig Kundskab og sjælden Lærdom, for Kragen er den klogeste af alle Fugle, ligesom Rotten er det klogeste af alle Dyr. Men i Bogen var der mangehaande sære Tegn: Hjul og Trekanter, og Bogstaverne lignede ikke vore. Den gamle Kone tog sig for at lære Kort Lavring baade at tyde Bogens Tegn og det fremmede Maal, den var skrevet i. Hver Vinteraften, naar den hvide Klokke lyste, sad de sammen ved Stuebordet, og den gamle lærte Kort Lavring at læse i Bogen, men det var saa svært, at de ikke kunde naa mere end halvanden Side paa en hel Vinter.

Men saa døde den gamle Kone, og nu var Kort Lavring ganske alene. Han kom da i Tanker om sin lille Broder, som han for mange Aar siden havde forladt ved Korsvejen, og fik Lyst til at vide, om han endnu levede, og hvordan det ellers gik ham. Han besluttede at søge ham op; maaske kunde han være ham til Hjælp med alt det, han havde lært; maaske andre kunde faa Gavn deraf. Naar man ved lidt mere end andre, skal man ikke beholde det hele for sig selv; det plejer Folk heller ikke at gøre.

Det sværeste blev vel at finde ham. Først talte han med et Par gamle, kloge Krager derom; de havde i mange Aar haft Rede der i Nærheden, i Udkanten af Skoven. »I har let ved at kende ham,« sagde han til Kragerne, »for han er min Tvillingbroder, og vi ligner hinanden som to Draaber Vand.«

Den ene Krage svarede: »Saa kender vi ham godt. Da vi saa ham sidst, var han Skytte hos Kongen. Men det er længe siden, vi var ad den Kant.«

Nogle Dage efter kom Kragerne tilbage. De havde været hele Slottet rundt, paa Tag og Tinde, i Borggaard og Rosenlund. De havde set Ministre og Kammerherrer og Hoffrøkener og Jægere, ja de havde set selve Prinsessen, som nu blev kaldt Dronning; men Kort Lavrings Broder saa de ikke noget til. For Resten var der stor Sorg paa Slottet og i Byen; Kragerne havde lyttet til Mennesketale og hørt, at den unge Konge var draget paa Jagt i en stor Skov nær Slottet, men var ikke kommet tilbage. Det var alt, hvad Kragerne kunde fortælle.

Kort Lavring tog sin Cyprianus og begyndte at

granske i den. I' tre Dage og Nætter granskede han; til sidst kunde han se lige gennem Bogens Blade ind i en dunkel Hule. Da sprang der frem paa Hulens Væg følgende Vers:

»Der er Hjertesorg
paa den høje Borg —
Skoven tager saa mangen;
under Eg og Lind
gaar den hvide Hind —
Skoven tog Kongen fangen.
Skoven ham slog
med Kæp og Krog,
Skoven lagde ham øde;
Kongen er Sten —
der er mer end een,
men ingen af dem er døde;
Skoven har Livsens Grøde.«

Hvis han tydede ret de dunkle Ord, skulde Lillekort være blevet Konge. Ja, hvad vidste han derom? Han havde levet ene med den gamle Kone de mange Aar og passet sin Lærdom og ladet Verden skøtte sig selv. Det var nok paa høje Tid, han kom af Sted.

Og Lillekort havde været Kongens Skytte og var gift med Prinsessen. Det var underligt, at man kunde naa saadan frem uden Lærdom. Men det var da ogsaa gaaet galt til sidst. Det var en hvid Hind, der havde ført ham i Ulykke, ham og mange andre:

men ingen af dem er døde;
Skoven har Livsens Grøde.

Han maa straks af Sted. Han maa se, om han kan frelse sin Broder.

PS103

Saa tog han Cyprianus i sin Taske og gav sig paa Vej.

Da han kom til Byens Port, blev hele Vagten raabt ud, og Officeren sænkede sin Sabel og holdt en forvirret Tale om Angest og Glæde og søvnløse Nætter, og Folk stimlede ud af Huse og Porte og raabte Hurra og svang Hatte og Tørklæder. Saa forstod Kort Lavring, at det virkelig var hans Broder, der var Landets Konge, og at alle Folk troede, han var Lillekort. Kort Lavring slog ud med Haanden, nikkede til højre og venstre og lod dem blive i Troen.

Hele Sværmen fulgte ham til Slottet; den unge Dronning fløj ham om Halsen, og den gamle Konge græd af Glæde. Men da alt det var overstaaet, sagde Kort Lavring: »Ja, nu kan I se, at jeg er her, men det har været lige saa strenge Dage for mig som for jer. Og vi er ikke færdig med den Skov endnu. Det nytter ikke, at I spørger mig ud eller vil holde mig tilbage. Lad fluks sadle min bedste Hest! I skal snart høre fra mig igen, og saa skal I faa Rede paa alt.«

Det nyttede ikke det mindste, hverken hvad den unge Dronning sagde, eller hvad den gamle Konge sagde; Kort Lavring gik ud paa Højeloftsbroen, og da Hesten blev ført frem, svang han sig i Sadlen og red bort.

Han var ikke kommet langt ind i Skoven, før han fik Øje paa den hvide Hind. »Hoho!« tænkte Kort Lavring; »nu begynder Jagten.« Han fulgte den lige til det blev mørkt, saa forsvandt den, og der stod den lille graa Kone foran ham.

»Dah, Gedah!« sagde Kærlingen med sprukken, skrattende Røst. »Velkommen i min Skov, Kort Lavring.«

»Bare det ikke er for tidligt, du ønsker mig velkommen!« svarede Kort Lavring og tog Cyprianus op af sin Taske.

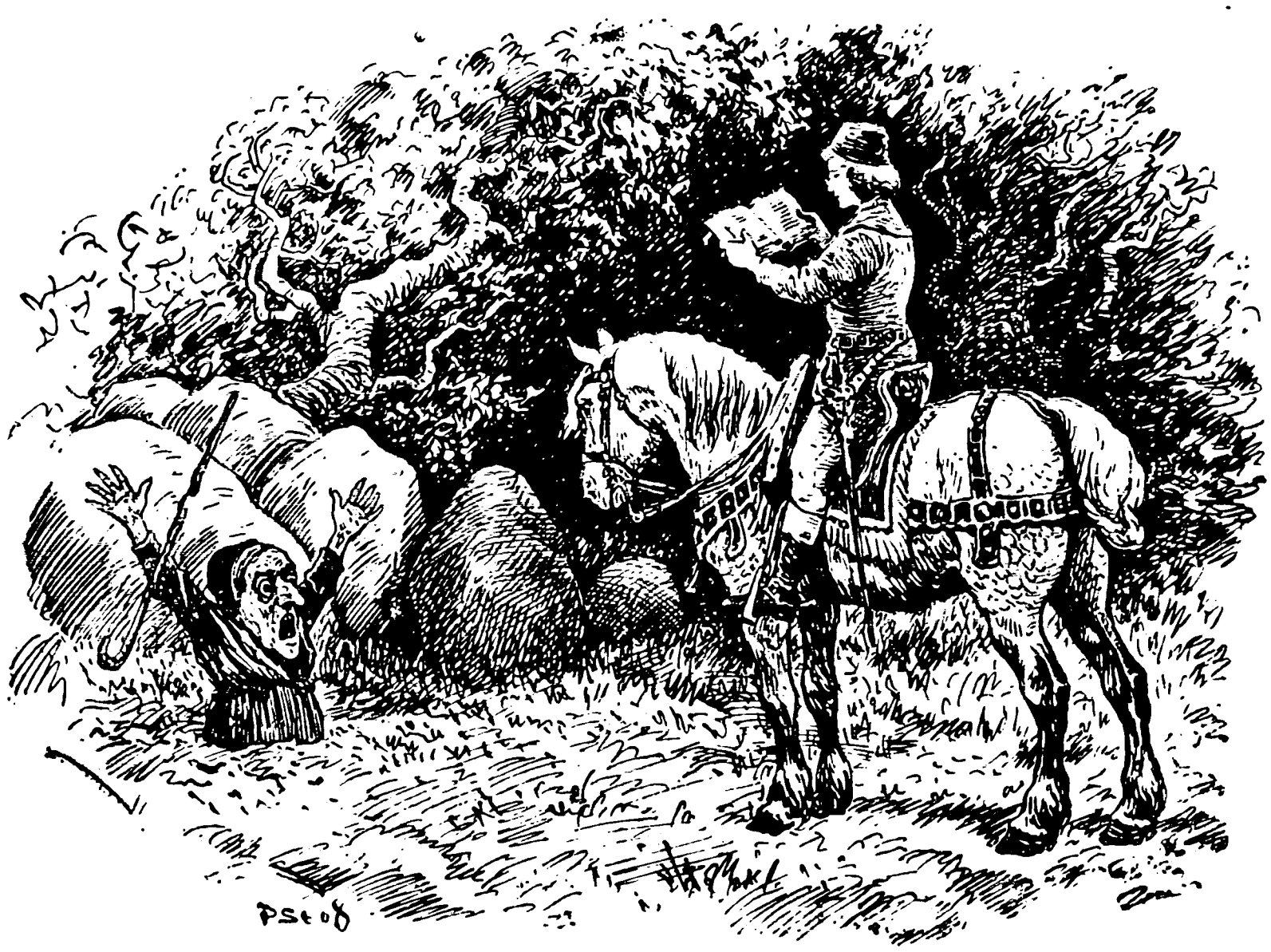

»Hvad er det for en yndig lille Bog, du der har?« spurgte Kærlingen.

»Jeg skal straks læse et Stykke op for dig,« svarede Kort Lavring, og saa begyndte han at mane.

»Uhu! Uhu!« hylede Kærlingen. »Hold op! Hold op!«

Men Kort Lavring læste videre.

Da faldt Tryllestaven ud af Hænderne paa den gamle, og hun gled langsomt ned i Jorden, hvor hun stod.

»Uhu! Uhu! Hold op! Hold op!«

Da Kærlingen var sunket i Jorden lige til Brystet, sprang Kort Lavring af sin Hest og gik hen og tog Tryllestokken. Og med den i Haanden gik han hen til de store Graastene, som laa i Skoven.

»Nu skal du se,« sagde Kort Lavring. »Jeg forstaar ogsaa at daske lidt med saadan en Krogkæp. Men du plejer at slaa fra venstre til højre; jeg slaar fra højre til venstre,« og dermed løftede han Tryllestaven og lod den glide hen over den største Sten. Og straks fik Stenen Liv, og hans Broder Lillekort stod for ham.

»Saadan en Broder er mere værd end et helt Kongerige,« sagde Lillekort og faldt Kort Lavring om Halsen.

Da hylede Kærlingen i vilden Sky, for nu naaede Jorden hende lige til Hagen.

Men Kort Lavring gik med Tryllestaven fra Sten til Sten. Og alle Stenene blev til levende Mennesker. Der var to Købmænd og en Bondekone og en Hoffrøken og en Skriver og en fattig Brændehugger og

en Møllersvend og en lille Skrædder. Og der var saadan en Glæde og Taksigelse, at der ikke var Ende paa.

Saa tog Kort Lavring igen sin Bog og læste bare en to-tre Ord. Da lukkede Jorden sig helt sammen om den ækle Heks, og hun kom aldrig op mere.

Men paa Slottet og i Byen blev der Glæde, da Kort Lavring kom med alle de frelste Mennesker. Den unge Konge og Dronning bad Kort Lavring, om han ikke nok vilde bo hos dem, og det sagde han ja til. Og den gamle Konge gjorde ham til sin første Minister og Overkammerherre, og det var noget, som hele Riget kunde være tjent med, for Kort Lavring havde sin Cyprianus, og den skilte han sig aldrig ved.

2.

Lykkeskillingen.

(Illustreret af LUPLAU JANSSEN.)

To unge Hyrder, Peder og Poul, vogtede i Forening alle Byens Faar. En Dag sad de sammen paa en Høj, hvorfra de kunde overse hele Græsgangen; da kom der en Pranger forbi med en Drift fede Stude. De kendte Manden, og Peder sagde:

»Den kan man kalde lykkelig, der var saa rig som han.«

»Aah ja,« svarede Poul, »det kunde jo ikke være saa galt at have nogle af hans Penge for sine gamle Dage.«

»For sine gamle Dage?« sagde Peder. »Nej, lige meget med den Tid! Skulde jeg have Penge, maatte det være, mens jeg var ung, saa jeg kunde leve ret lystig med dem og fornøje mig ved Livet.«

Medens de saadan talte sammen, kom der en lille Mand op af Højen med en rød Hue paa Hovedet. Han gik hen til Peder, rakte ham en lille Pung og sagde til ham: »Denne Pung vil jeg forære dig; der er kun en eneste Skilling i den, men hver Gang du vil bruge Penge, behøver du kun at stikke Fingrene ned i Pungen, saa vil du kunne tage lige saa mange op, som du lyster, enten Sølv eller Guld; men vogt dig vel, at du aldrig giver den lille Skilling ud.«

Derpaa viste han Peder den gamle Sølvskilling og gav ham Pungen.

»Men dig,« sagde han til Poul, »vil jeg give et godt Raad: lær et nyttigt Haandværk! det vil tjene bedst til din Lykke.«

Derpaa blev den lille Mand borte for dem og smuttede ned i Højen.

Kort Tid efter gav Poul sig i Smedelære, men Peder begyndte at handle. Han købte alle Slags Varer, drog om fra By til By, gjorde alle Vegne god Handel og tog saa mange Penge ind, at han blev bekendt i hele Jylland under Navn af den rige Per Kræmmer. Da tænkte han, det var ikke længer værd saadan at rejse omkring, han havde jo Rigdom nok og kunde daglig tælle op af sin Pung lige saa mange Penge, som han vilde. Han købte sig derfor en stor Herregaard, som hed Lanting; der laa megen Skov omkring, og tæt forbi Gaarden flød en

stor Aa, hvor der var ypperlig Aalefangst. Der anlagde den rige Per Kræmmer et Aalefiskeri, hvis Mage ikke før havde været set, og paa sin Gaard lod han alting indrette paa det prægtigste. Her levede han i Glans og Herlighed og giftede sig med en ung, fornem Jomfru. Hver Dag var der Gæstebud paa Gaarden, og den rige Per Kræmmer tænkte nu ikke paa andet end at fornøje sig.

Hans Kone mente dog, det var ikke muligt, at hans Pengekiste længe kunde holde det Levned ud, og hun talte til ham derom. Da lo han og sagde, hun skulde kun være ganske rolig; paa hans Rigdom var der ingen Ende. Men Konen sparede hemmelig en hel Bunke Guld- og Sølvpenge sammen af dem, som han gav hende til at købe Stads for; disse Penge vilde hun gemme paa et sikkert Sted, og nede ved Aalekisten havde hun set et stort Stykke Tømmer, som der var Hul i, og der var drevet en Kile ind, som dog ingen kunde se uden den, der vidste af, at den var der; her, mente Konen, kunde være et sikkert Gemmested. Hun listede sig da engang derned, fik Kilen trukken ud, stoppede alle sine Penge ind og satte atter Kilen fast, saa at intet Menneske kunde se, der havde været rørt ved den. Disse Penge vilde hun have i Baghaanden, hvis hendes Mand engang skulde komme til at behøve dem.

Men det hændte sig nogen Tid efter, at Konen blev syg og døde, uden at hun fik aabenbaret et Ord derom. De havde ingen Børn haft, og efter hendes Død førte den rige Herremand et endnu galere Liv end før. Paa hans Gaard var der altid en Sværm

af lystige Brødre, der gik paa Jagt med ham og drak og spillede, naar de kom hjem, fra den mørke Aften til den lyse Morgen, og der blev ført saadant vildt Levned paa Gaarden, at ingen skikkelig Mand vilde komme der mere, og endnu mindre nogen skikkelig Kvinde.

Engang, da Herremanden sad med sit Spilleselskab, og de alle havde drukket for meget, skulde han betale en af de andre, hvad han havde tabt til ham; men han var saa ør i Hovedet, at han ikke vidste, hvad han selv gjorde; i Stedet for at tælle Pengene op af Pungen een efter een, rystede han den helt ud paa Bordet og kastede Pungen hen i en Krog. Næste Morgen, da han havde sovet Rusen ud, stak han Pungen til sig igen; men Lykkeskillingen var borte, og den var nu som enhver anden Pung, der ikke kunde give flere Penge fra sig end dem, som man havde lagt i den.

»Lige meget!« tænkte Peder, »jeg er jo rig nok alligevel!«

Men alle Herregaardens Skove og Fiskerier kunde dog ikke strække til ved den Levemaade, som han førte. Ingenting blev drevet ordentlig, og alting forfaldt, da han aldrig gad være over at se noget efter selv. Det gik da saaledes til, at hans Rigdom tog af Aar for Aar, indtil han maatte sælge Gaard og Gods og til sidst gaa med Tiggerposen paa Nakken fra Hus til Hus. Syg og elendig var han tillige, hans Sind var nedbøjet, og hans Udseende var saa jammerligt, at ingen af hans forrige Kammerater kunde kende ham igen.

Den anden Hyrde, Povl, blev en dygtig Smed; han arbejdede fra Morgen til Aften, men rig kunde

han aldrig blive. Han giftede sig med en Pige, der var lige saa fattig, som han var selv, og de fik en hel Flok Børn. Der skulde Brød til de mange Munde, og det manglede dem heller aldrig, men hvad den ene Dag bragte ind, det fortærede den næste. Imidlertid voksede Børnene op, artede sig godt og blev sunde og flinke Mennesker; og Poul Smed var vel til Mode, hver Gang han saa paa dem.

Hans Smedie laa ikke langt fra den Aa, der løb forbi Per Kræmmers Herregaard, men det var dog mange Mile derfra. Engang kom der et svært Stykke Tømmer drivende ned ad Strømmen, og tæt ved Pouls Smedie løb det paa Grund. Han gik ud, saa det efter, og da han mærkede, det var af fast Ved, tænkte han, det kunde være nyttigt til hans Ambolt, der trængte til en ny Fod. Han og hans Sønner trak det i Land og stillede det op til en Væg, for at det skulde tørres.

Nogen Tid efter hændte det, at en gammel, ussel Tigger kom til deres Dør og bad om en Bid Brød. Smedekonen gav ham baade Øl og Mad, og det traf sig, at han hørte, Smedens Navn var Poul.

De kom nøjere i Snak, og nu kom det snart for Dagen, at Tiggeren var den, som før blev kaldt den rige Per Kræmmer, og som i sin Ungdom havde været Faarehyrde tillige med Poul. Smeden gjorde ham nu ret til gode, og de fortalte hinanden om deres Livs Hændelser. Peder talte om sin store Herregaard, sine Skove og sin herlige Aalegaard, som han alt sammen havde mistet, dengang han skilte sig ved sin Lykkeskilling, og Poul viste ham sine Børn og sin lille Ejendom.

Da de havde talt sammen en god Stund, sagde Smeden, at nu maatte han ud til sit Arbejde; han skulde hugge sig et Stykke Tømmer til Rette til sin Ambolt. Da Peder siden efter kom ud i Gaarden og saa paa det opdrevne Stykke Tømmer uden for Huset, sagde han:

»Jeg skulde meget tage fejl, om det ikke har hørt til min Aalekiste.« Og det viste sig da, at hans Navn endnu stod hugget ind i Enden af Bjælken, og han sagde dem Besked om, hvorfor det var saadan tilhugget.

Endelig faldt hans Øje paa Kilen; den var nu halvraadden og gik ud, saa snart de rørte ved den. Da strømmede ogsaa Guld- og Sølvpenge frem til

deres store Forundring. Peder troede nok, det var hans Penge, men vidste ikke, hvordan de var kommen der; Poul vilde, at han skulde tage dem til sig, og sagde, at det var hans med Rette; men Peder brød sig slet ikke om dem. Pengene var Skyld i al hans Ulykke, sagde han; han havde heller ikke Mod eller Kraft til at begynde paa nogen ny Handel; det var ham lige kært, hvordan han henslæbte de sidste Dage af sit usle Liv.

Smeden vilde i det mindste dele med ham eller beholde ham i sit Hus og pleje ham, men heller ikke det vilde han tage imod. Det tjente ham bedst, sagde han, at drive om fra Sted til Sted, da han dog aldrig havde nogen Ro paa sig; men engang med det første skulde han nok komme igen og besøge sin Ungdomskammerat.

De var ikke i Stand til at overtale ham, og næste Morgen vilde han atter give sig paa Vandring. Da han ikke vilde tage en eneste Mønt af de fundne Penge, havde Smedekonen hemmeligt talt med sin Mand og bagt en hel Del af Pengene ind i et Brød, som hun vilde give Tiggerem med paa Rejsen. De tænkte: »Naar han finder Pengene, kommer de ham nok tilpas.« Hun fyldte da hans Pose med gode Fødevarer og lagde Brødet paa Bunden. Peder sagde far vel, lovede at komme snart igen og drog saa videre med sin Tiggerstav.

Posen paa hans Nakke blev ham snart for tung; han tog den frem, eftersaa den og mærkede, at det var Brødet, der tyngede mest. Da gik han ind i det nærmeste Hus og sagde til Folkene, at gode Venner havde givet ham et Brød med paa Rejsen; men det

var ham for tungt at bære; om de ikke vilde købe det af ham? Folkene sagde jo og gav ham saa meget for det, som de antog, det var værd, og dermed gik han videre.

Konen, som havde købt Brødet, sagde til sin Mand: »Jeg har forgangen Dag laant et Brød hos Smedens; dette her er godt bagt, lad os sende dem det i Stedet.« Manden var bange for, at Brødet var for lille, men da de vejede det, havde det rigelig Vægt af de Penge, som var indbagt i det. Det blev da sendt hen til Smedens med Tak for Laan.

Poul og hans Kone blev ikke lidet forundrede ved, at Pengene paa den Maade vendte tilbage til dem. Men de vilde ikke bruge dem og besluttede at gemme dem, indtil Peder engang vendte tilbage. Dette skete imidlertid aldrig; thi faa Dage efter blev han funden død paa Marken med sin Stav og sin Tiggerpose. Da mente Poul, at han nu med Rette kunde bruge Pengene som sin Ejendom, og saa levede han sine gamle Dage hen i Lykke og Velstand.

3.

Guldfjeren.

(Illustreret af Louis Moe.)

Ude bag ved den store Skov laa et lille fattigt Hus, og der boede en Mand og en Kone. Bag ved Huset laa en lille Have, og bag ved Haven laa en lille Mark, og det var alt, hvad de ejede. Saa var det en Søndag Eftermiddag, saa siger Manden til sin Kone: »Tag din Bindehose, Karen, saa følges vi ad ud i Haven og ud paa Lodden og ser, hvor alt trives. For i Dag er det rigtigt Sommervejr, og vi kan ikke noksom takke Vorherre for alt det, han har givet os.« — »Du maa vel sige det, Hans,« sagde Konen og tog sin Bindehose, og saa fulgtes de ad.

Først saa de lidt paa de tre Ribsbuske og de to Stikkelsbærbuske, og det tegnede til at blive et frugtbart Aar med Bær, det kunde ikke nægtes. Kartoflerne var lige hyppede for sidste Gang og havde begyndt at blomstre, og det gamle, krogede Æbletræ hang fuldt af smaa, grønne Æbler, de var helt blanke at se til i Solskinnet. »Ja sikken en Guds Velsignelse over det hele,« sagde Manden. »Du maa vel sige det, Hans,« svarede Konen og sukkede ret hjertensdybt derved.

Gennem en lille Laage kom de ud i Marken. Der var baade Rug og Byg og Havre. De gik langs op med Hegnet for ikke at træde et eneste Straa

ned, og alle Aksene nejede og nikkede til dem, og Fluerne summede, og de hvide Sommerfugle dansede. »Det tegner ligefrem til Rigdom, Karen,« sagde Hans. »Jeg har regnet ud, at der bliver en hel Tønde Rug mer, end vi forbruger til Brødkorn i Vinter, og hvad siger du om Havren? Den ligger formelig henne i Slaget. Det vil give Penge, Karen.« — »Du maa vel sige det, Hans,« svarede Konen, og saa sukkede hun igen.

Oppe paa Græspletten stod den rødbrogede Ko. Den var lille og mager og havde kun eet Horn; »men jeg tror ikke, hun har sin Lige til at give Mælk,« sagde Hans, og det var ikke første Gang, han sagde det.

Omsider naaede de op til Brakpletten, hvor Faaret med sine to Lam stod tøjret. Der gik Vejen lige forbi. Og just som de stod og undredes over, hvor dog Ulden groede paa de Lam, kom der en gammel Stabejs gaaende forbi. Han hilste paa de to Husmandsfolk og spurgte, om der var langt endnu til nærmeste Kirkeby. »Vi plejer at regne en Times Gang,« svarede Hans, »men der gaar jo nok et lille Korn mere for dig. Du ser ikke ud til at være ret rask til Bens.«

»Værs'god og gaa med os indenfor,« sagde Konen. »Et Krus tyndt Øl kan vi da byde paa, og en Bænk til at sidde paa har vi ogsaa.«

»Ja, vi har Guds Velsignelse i alle Maader, baade inde og ude,« sagde Manden. »Vi er glade til, naar nogen vil dele med os af vor Overflod.«

»Du maa vel sige det, Hans,« sagde Konen, og saa sukkede hun tredie Gang.

Den gamle Stabejs fulgte med dem ind i Stuen; han drak et Krus af det tynde Øl og hvilede sig paa den haarde Bænk, og saa rejste han sig for at gaa.

»Hvad sukkede du saa dybt for, da jeg kom?« spurgte han Konen.

»Naa, det var ikke noget saadan,« svarede hun og blev lidt rød i Kinderne.

»Jo, det skal jeg forklare dig,« sagde Hans. »Vi mener jo, at da Vorherre har givet os den store Overflødighed, saa er det et Savn for os, at vi ingen Børn har, som kan arve alt dette her efter os. Og nu har vi været gift i saa mange Aar, at vi har opgivet Haabet.«

»Om et Aar ved denne Tid har I et Barn i Vugge. Det kan I stole paa. Men den første Søndag efter, at det er født, skal I føre det til Kirken, og der skal jeg møde jer. For jeg vil være Barnets Gudfader, og jeg vil raade for, hvad det skal hedde.«

Med de Ord gik den gamle Stabejs sin Vej, og Husmanden og hans Kone blev tilbage med mange underlige Tanker.

Men det gik, som den gamle havde sagt; da Aaret var omme, stod der en Vugge i den fattige Husmandsstue, og i Vuggen laa en lille Dreng. Og da Søndagen kom, gik Husmanden og hans Kone til Kirke med Barnet. De skiftedes til at bære det den lange Vej.

Ved Kirkeporten var den gamle mødt. Han tog Drengen af Karens Arm og bar ham op til Døbe-

fonten. »Hvad skal Barnet hedde?« spurgte Præsten. »*Tro,*« svarede den gamle, og med det Navn blev Drengen døbt.

Da Gudstjenesten var forbi, og de igen stod uden for Kirkeporten, sagde Husmanden til den gamle: »Nu siger vi dig saa mange, mange Tak for alt godt, og saa vil jeg bede dig gaa med os hjem og faa en Skefuld Mad.« — »Nej, nu siger vi far vel her,« sagde den gamle og rakte Husmanden sin lille Gudsøn; »men se, en Faddergave skulde han jo have. Du kan da, saa snart I faar indhøstet, lade mure en Væg tværs over det ene af dine Laderum, og i Væggen skal du sætte en Dør, der maa være saa bred, at en Hest kan gaa ind og ud af den. Her har du en Laas, som passer til Døren, og en Nøgle, som passer til Laasen, og den Nøgle maa du vogte godt paa, at ingen skal gaa hen og lukke Døren op. Den Dag, Drengen fylder sin første Snes, giver du ham Nøglen, og han er den eneste, der maa lukke op, for derinde staar hans Faddergave.«

Tiden gik, det ene Aar efter det andet, og omsider kom den Dag, da Tro fyldte tyve Aar. Hans Fader gav ham Nøglen, og Tro lukkede Døren op. Indenfor stod et lille graat Asen; det var den gamles Faddergave. Ja saa hang der ogsaa paa Væggen en helt ny Vadmelsklædning, og den passede Tro, som om den var syet til ham.

Nu drog Tro i sine gode nye Klæder og satte sig op paa Æselets Ryg, for han vilde ud i den vide Verden og se sig om. Hans Fader gav ham mange gode Lærdomme med paa Vejen, og hans

Moder gav ham en god Madpose. Saa bød Tro far vel til sine gode Forældre og til det lille, fattige Hus, og Asenet satte i Luntetrav hen ad Vejen.

Ved Aftentid red han over en stor Hede. Ikke et Menneske mødte han, ikke et Hus var at se. Solen gik ned, og det blev mørkere og mørkere. Da saa han lidt foran sig noget, der skinnede saa blankt som et lille Lys, og da han kom helt hen til Stedet, var det en Guldfjer, der laa og blinkede i den brune Lyng. »Den er vist for god til at ligge der,« sagde Tro ved sig selv og vilde staa af Æselet for at tage Fjeren op.

»Lad den ligge,« sagde det lille graa Asen og travede stærkere til. »Det gælder dit Liv, hvis du tager den op.«

»Hvad er *det?*« sagde Tro. »Kan du snakke?«

Men det svarede Æselet ikke noget til.

Det varede ikke ret længe; saa ser Tro nok en Fjer, og nu gik det ligesom første Gang: Tro vilde sanke den op, men Æselet sagde, at han skulde lade den ligge. Saa lod han sig sige ogsaa denne Gang, men han lovede sig selv, at laa der endnu en slig Fjer paa hans Vej, saa vilde *han* raade; der var ingen Mening i, at et Menneske skulde lystre et Æsel.

Og meget rigtigt: et Stykke længere frem laa en tredie Fjer. Æselet sagde som de to forrige Gange: »Lad den ligge! Det gælder dit Liv, hvis du tager den op.« — »Kan gerne være,« svarede Tro, »men det er mig, der er Herre, og dig, der er Tjener, og denne Gang vil jeg raade. Jeg fortryder kun, at jeg ikke tog de andre med.«

Han var allerede nede paa Jorden, tog den blanke Guldfjer op og gemte den i sin Taske.

Den næste Dag hændte der intet andet mærkeligt, end at Tro kom forbi et Hus, hvor Svalerne havde klistret deres Reder op under Taget, og en af de smaa Unger var faldet ud af sin Rede og laa og baskede med Vingerne paa Jorden. De gamle Svaler fløj i stor Angest frem og tilbage over den og skreg ynkeligt, for de kunde ikke hjælpe den op i Reden igen.

»Bi lidt,« sagde Tro, »saa skal jeg hjælpe jer.« Æselet stod allerede stille, og et Øjeblik efter var Tro henne hos den lille Svaleunge, tog den op og satte den forsigtigt op i Reden. »Vivit!« skreg de gamle Svaler og fløj op til Reden. »Kommer du nogen Sinde i Nød, saa husk paa os! Vivi! Vivi!« »Ja, vivi! vivi!« tænkte Tro ved sig selv. »Bare I kan hytte jer selv, I smaa Skind! Jeres Hjælp faar jeg neppe Brug for.«

Den tredie Dag naaede Tro ud til Havet. Som nu han red der langs med Kysten, saa han en ung Hval, som Bølgerne havde slængt saa højt op paa Land, at den ikke kunde naa Vandet, hvor meget den end baskede og vred sig. »Bi lidt,« sagde Tro, »saa skal jeg hjælpe dig.« I en Fart var han henne hos Hvalen, greb fat i en af de store Luffer, der er det samme som Hvalens Forlemmer, og skød den med alle sine Kræfter ned imod Vandet. Det var et strengt Stykke Arbejde, han der havde taget sig paa, men langt om længe lykkedes det. Da Hvalen var naaet ud paa det dybe Vand, vendte den sig imod Tro og sagde: »Tak for din Hjælp! Kommer du nogen Sinde i Nød, saa kald paa »Graa-Søren«, saa skal jeg hjælpe dig, hvis jeg kan.« Tro tørrede Sveden af sin Pande og red videre paa sit Æsel.

Den fjerde Dag red Tro paa sit lille graa Asen gennem en stor Skov. Da hørte han dybt inde i Tykningen en forfærdelig Tuden og Hylen som af et stort Vilddyr, der var i Dødsangest. »Vi maa se, hvad det betyder,« sagde Tro til Æselet; »jeg kan ikke holde den Tanke ud, at en levende Skabning er i Nød, uden at jeg maa prøve, om jeg kan hjælpe

den.« Æselet stod straks stille, og Tro banede sig Vej gennem det tætte Krat. Da kom han til en Ulvegrav, og nede i Graven stod en vældig stor Ulv og hylede af alle Livsens Kræfter. »Ja, ja, nu kommer jeg,« raabte Tro, »hav bare en Smule Taalmodighed.«

Men en Ulvegrav er en dyb og smal Grav, som man dækker først med et Lag tynde Grene, og saa med et Lag Jord og vissent Løv. Og naar saa Graven er færdig, lægger man et dødt Kreatur ud paa det tynde Dække. Stanken af dette Aadsel havde lokket en Ulv hid, men inden den naaede ud til Aadselet, brast de tynde Grene under den, og den sank hjælpeløs ned i Graven. Tro tog den tykkeste af de Stokke, der laa over Graven, og begyndte at flække Jorden løs ved den ene Ende af Graven og blev ved saa længe, til han havde faaet lavet en jævn Skraaning, som Ulven kunde kravle op ad. Da det store Vilddyr var lykkeligt oppe af Graven, vendte det sig mod Tro, slog stærkt med sin buskede Hale og sagde: »Tak for din Hjælp, kommer du nogen Sinde i Nød, saa glem ikke at kalde paa Ulvekongen.«

Tro red endnu i mange Dage og kom omsider til et stort Kongeslot. Hans Madpose var tom, og det var paa høje Tid, at han søgte sig en Tjeneste. Han red derfor ind paa Slottet og spurgte, om de ikke troede at kunne bruge ham til et eller andet. Jo, det mente de nok, og han blev saa fæstet som Staldreng. Vi har allerede hørt, at Tro var god imod Dyrene, men han var tillige saadan, at han i eet og alt svarede til sit Navn. Det lagde Kongen Mærke til, og derfor varede det ikke længe, før Kongen gjorde ham til Staldknægt og gav ham højere Løn.

Nu var det i den Tid saadan, at de fleste Huse var af Træ, for Skovene var store, og det var meget nemmere at bygge af Træ end af Sten. Træhusene havde bare en stor Fejl; man skulde altid være saa

forsigtig med Ild og Lys, for kom der Ildebrand, saa var den ikke til at slukke, før det hele laa i Aske. Derfor var Kongen paa det Slot, hvor Tro tjente, altid saa bange for Ildebrand, og derfor havde han paa det strengeste forbudt at tænde Lys om Aftenen

nede i Stalden og de andre Udhuse. Men Tro havde den Fjer, der kunde lyse i Mørke, og den kom ham nu svært til Gode, for naar han tog den frem og lagde den paa Bordet inde i sit lille Kammer, lyste den saadan til alle Sider, at Tro kunde gøre sit Arbejde lige saa godt om Aftenen som om Dagen.

Men paa Slottet var der en Staldmester, som hed *Ridder Rød.* Han forstod rigtig godt at tale Kongen efter Munden, og hvem der ikke kendte ham nærmere, skulde tro, at han var saa from og god som en af Himlens Engle, men i det Sted var han lumsk og falsk og tænkte evig og altid kun paa at gøre Ulykker. Da han nu mærkede, at Kongen syntes bedre og bedre om Tro, vendte han sit onde Sind mod den fattige Staldknægt og luskede om tidlig og silde for paa en eller anden Maade at gøre ham Fortræd. Og saa opdagede han da til sidst, at Tro havde Lys inde paa sit Kammer om Aftenen, og øjeblikkelig rendte han til Kongen og fortalte det.

Nu blev Tro kaldt op til Kongen. »Jeg hører, at du brænder Lys paa dit Kammer om Aftenen,« sagde Kongen strengt. »Ved du ikke, at det er forbudt?«

»Jo,« svarede Tro, »men jeg brænder heller ikke Lys.«

»Hold dig til Sandheden, Tro! det tjener dig bedst.«

Ja saa gjorde Tro ogsaa det og fortalte Kongen om den Guldfjer, han havde. Kongen fik naturligvis Lyst til at se den mærkelige Fjer, og da han først havde set den skinne, fik han end mere Lyst til at eje den. Tro fik den godt betalt, og saa fik han endda Lov til at brænde lige saa meget Lys, han vilde, om Aftenen paa sit Kammer.

Ridder Rød havde jo ikke ventet sig det Udfald af Sagen, og derfor begyndte han straks at udtænke en ny Ondskab imod Staldknægten. Han gik igen til Kongen og sagde, at Tro havde pralet af, at han kunde bringe Kongen den Fugl, som Fjeren tilhørte. Men hvis Tro nægtede det, skulde Kongen true ham paa Livet.

Saa maatte Tro igen op til Kongen. »Jeg er svært glad ved den Guldfjer,« sagde Kongen; »men jeg vilde hellere have hele Fuglen. Hvis du kan bringe mig den, skal jeg belønne dig kongeligt, Tro.«

Tro forsikrede, at han aldrig havde set den Fugl eller anede, hvor han skulde søge den.

»Ja nu kan du betænke dig til i Morgen, min gode Tro,« sagde Kongen; »men skaffer du mig ikke Fuglen, saa lader jeg Hovedet hugge af dig. Nu ved du, hvad du har at rette dig efter.«

Tro gik tilbage til Stalden, og han var meget ulykkelig, for det var ham ganske umuligt at skaffe Kongen den Fugl, og han vilde heller ikke gerne af med Hovedet.

»Hvorfor ser du saa modfalden ud?« spurgte det lille graa Asen.

Tro fortalte Asenet det hele.

»Ja du kunde have ladet den Fjer ligge,« svarede Asenet. »Fuglen kan vi maaske nok skaffe, men Hovedet mister du alligevel.«

»Ved du, hvor Fuglen er?« spurgte Tro.

»Jeg ved baade, hvor den er, og hvad den er, for Fuglen er en omskabt Prinsesse. Hendes Stifmoder vilde have, at hun skulde giftes med den gamle Konge

her; det sagde Prinsessen nej til, og saa blev Stifmoderen vred og skabte hende om til en Fugl.«

»Det maa have været en slem Heks, den Stifmoder.«

»Ja dem er der mange af; men nu sidder Prinsessen langt herfra paa et stort Slot og i et gyldent Bur, og tolv store Ulve holder Vagt uden for Porten, saa ingen kan komme hverken ud eller ind.«

»Der er saa ikke andet for, end at vi maa lade den Fugl flyve,« sagde Tro og sukkede dybt.

»Nu faar vi se,« sagde Æselet, »men lad os komme af Sted med det samme, for Vejen er lang til Prinsessens Slot.«

Saa trak Tro sit Æsel ud af Stalden og satte sig op, og han red og red, og endelig kom de til Slottet.

Men der gik de tolv Ulve og luskede om, og det var ikke muligt at nærme sig Porten.

»Nu skulde du kalde paa Ulvekongen,« sagde Æselet.

»Ulvekonge, Ulvekonge, kom mig til Hjælp, hvis du kan!« raabte Tro: een Gang mod Øst, een Gang mod Vest, een Gang mod Syd og een Gang mod Nord. Da knagede det inde i den tætte Skov, og *der* kom Ulvekongen luntende.

»Hvad kan jeg hjælpe dig med?« spurgte Ulvekongen og viftede med sin buskede Hale frem og tilbage, frem og tilbage.

»Jeg har Ærinde ind paa Slottet *der*,« svarede Tro; »men jeg ved ikke, hvordan jeg skal komme gennem Porten.«

»Det er der gode Raad for,« svarede Ulvekongen, og dermed løb den tilbage til Skoven.

»Det var en fed Hjælp, den bragte,« sagde Tro til Æselet.

I det samme lød der dybt inde i Skoven tre høje Ulveglam. Da saa Tro, at de store Vagtulve foran Slottet med eet stod stille og spidsede Øren; men i næste Nu styrtede de alle tolv af Sted, den ene i Hælene paa den anden, og der stod Slottet med aaben Port, uden Vagt og Værn.

»Nu er der frit Rykind,« sagde Æselet og satte i Trav gennem Porten og op til den høje Trappe.

I en Fart var Tro oppe paa Svalen, og derpaa ilede han ind i den store Hal, men ikke et Menneske var at se. Fra Hallen løb han videre gennem nogle Smaakamre; til sidst kom han ind i et, og der sad Fuglen i et gyldent Bur, og baade af Fuglens Fjer og af dens Bur stod der saadan en Glans, at det ene er at ligne ved, naar Solen skinner ind ad Kirkens malede Ruder.

Men Tro havde Hastværk, for han vidste ikke, hvor længe Porten var fri. Derfor sprang han lige hen til Buret, lukkede det op og greb Fuglen med sin højre Haand. I samme Nu var Fuglen borte, og foran ham stod Verdens dejligste Prinsesse.

»Ja nu er her ingen Tid til lang Forklaring,« sagde Tro og tog Prinsessen ved Haanden. Derpaa løb han af Sted med hende gennem de mange Kamre og gennem den store Hal og hen over den brede Højenloftsbro. Neden for Trappen stod Æselet og ventede taalmodigt; men Tro tog uden videre Prinsessen og løftede hende op paa Æselets Ryg.

Da saa den dejlige Kongedatter paa Tro med et underlig dybt Blik, strøg ham over hans dunede Kind og spurgte: »Hvor skal du sidde?«

L. M.

»Dig næst,« svarede Tro og satte sig op ved hendes Side paa det lille graa Asen. »Hold dig godt fast,« sagde Tro og slog sin højre Arm om Prinsessen, og saa luntede Æselet af Sted med dem begge.

Da de havde redet en Stund, vendte Prinsessen sig imod Tro. Saa strøg hun igen hans Kind med sin bløde Haand og spurgte med sagte Røst: »Hvor fører du mig hen?«

»Jeg fører dig til din Fæstemand, den gamle Konge.«

»Der vil jeg ikke hen,« sagde Prinsessen.

»Det er dog bedre end at sidde i Guldbur,« svarede Tro.

»Mon der er videre Forskel?« sagde Prinsessen.

»Det er vel ikke saa galt at blive Dronning i et helt Rige.«

»Jeg vilde hellere blive hos dig og ride sammen med dig, om det saa var til Verdens Ende.«

»Ja det vilde jeg ogsaa allerhelst,« sagde Tro, »men det lader sig ikke gøre.«

»Hvorfor?«

»Nej, for jeg maatte love Kongen at bringe ham Fuglen, og det er jo dig, der er Fuglen.«

»Fordi man lover noget, behøver man ikke at holde det.«

»Nej, men *jeg* gør det altid,« sagde Tro.

»Pyh!« sagde Prinsessen, og saa tav hun helt stille.

De var nu kommet til Havet, og det skulde de over, men det voldte ingen Møje, for det lille graa Asen kunde gaa lige godt over Vand som over Land. Da de nu er midt ude paa Havet, trækker Prinsessen

en Diamantring af sin Finger og lader den plumpe lige ud, hvor der var allerdybest. »Hvorfor gjorde du det?« spurgte Tro. — »Jo, for jeg holder ogsaa altid, hvad jeg lover,« svarede Prinsessen. »Hvad har du lovet da?« — »Det kan du faa at vide en anden Gang.«

Saa red de igen en Stund og kom atter paa det tørre. »Hvordan kunde de Guldfjer komme til at ligge derude paa Heden, naar du var spærret inde paa Slottet?« spurgte Tro. Det svarede Prinsessen ikke noget paa. »Du holder maaske ikke af, at jeg taler til dig eller spørger dig ud,« spurgte Tro. — »Jo, spørg du bare væk, og jeg kan ogsaa godt svare. Det var engang, jeg sad og kedede mig saa forfærdeligt, saa lirkede og listede jeg saa længe ved den Krog, der lukkede Burdøren, at jeg fik den op. Og da jeg først var ude, saa brugte jeg mine Vinger, kan du tro, for nu vilde jeg vinde min Frihed. Men min Stifmoder havde sine Ulve, og de meldte hende straks, at jeg var flygtet. Hun skabte sig om til en Glente og satte efter mig, og midt ude paa Heden naaede hun mig og greb mig, og da var det, jeg tabte de tre Guldfjer.«

»Og den ene af dem tog jeg op og gemte,« sagde Tro.

Da drejede det lille graa Asen sit Hoved om imod dem og sagde:

»Det var bedre, om du havde ladet den ligge; for det ender jo dog med, at du kommer af med Hovedet.«

Der blev stor Stads paa Kongens Slot, da Tro kom med Prinsessen, og den gamle Konge var som

i den syvende Himmel over, at det nu endelig skulde blive til Alvor med Brylluppet. Men saa fortalte Prinsessen, at hun undervejs havde tabt sin Fæstensring, den Ring, Kongen selv havde sendt hende, da Brylluppet blev besluttet forrige Gang, og hun vilde hverken for lidt eller meget gaa for Brudeskammelen, før den Ring var fundet. Kongen mente, at den var det umuligt at finde; han sagde, at hun skulde faa en ny, der var ti Gange saa meget værd; men det hjalp ikke, Prinsessen blev ved sit.

Da traadte Ridder Rød ind til Kongen. Det kunde vist ikke være vanskeligt for Tro at skaffe den Ring til Veje, mente han; Tro havde jo vist, at han kunde gøre det umulige, naar kun han vilde; men det blev sagtens nødvendigt at true ham paa Livet ligesom forrige Gang. Altsaa gik der igen Bud til Stalden efter Tro, og Kongen befalede ham uden videre at skaffe Ringen, og vilde han ikke det, skulde han af med Hovedet lige med det samme.

Da Tro kom tilbage til Stalden, fortalte han Æselet, hvad Kongen havde paalagt ham. »Ja, du kunde have ladet den Fjer ligge,« sagde Æselet. »Der er nu ikke andet for, end at vi maa af Sted igen, og saa maa vi se at faa fat i »Graa-Søren«. Han er den eneste, der kan hjælpe, men det ender alligevel med, at du kommer af med Hovedet.«

Tro satte sig igen op paa det lille graa Asen, og nu gik det lige ud til Havets Bred. Og Tro raabte af sine Lungers fulde Magt: »Graa-Søren, Graa-Søren, kom mig til Hjælp, hvis du kan!« og det raabte han ud imod Øst og imod Vest og imod Syd og imod Nord. Da skød der op af Havet en

stor Hval og spurgte Tro, hvad han kunde hjælpe ham med, og Tro klagede sin Nød for Havdyret. Og Hvalen sendte Bud til alle Havets Fisk og til Sælen og Hvalrossen og til de store Havskildpadder og til de langarmede Blæksprutter, at de skulde søge hele Havet igennem og finde Prinsessens Ring. Men alle mente de, at det var umuligt, og Silden gav sig saadan til at græde, at dens Øjne siden den Tid er helt røde. Omsider var der dog en lille Fisk, der kaldes Horngæver, som fandt Ringen, men den sad og var klemt inde mellem to store Stene nede paa Havbunden, og Horngæveren sled og rykkede saadan i den for at faa den løs, at den vred sin Undermund helt af, og siden den Tid er dens Overmund meget længere end Undermunden. Nu kom Aborren den til Hjælp, og den fik omsider Ringen slidt løs, men den maatte tage saadan et Krafttag, at den blev helt krogrygget derved, og det er den endnu den Dag i Dag.

Nu havde da Tro Prinsessens Ring og kom hjem til Kongeslottet med den, og hvad Kongen ikke havde været glad før, saa blev han det nu. »Ja nu mangler vi ogsaa kun een Ting,« sagde Prinsessen.

»Mangler vi mer endnu?« spurgte Kongen.

»Det vil du let forstaa,« svarede Prinsessen. »Det forstaar du lige i samme Øjeblik, du hører det. Du er gammel, og jeg er ung. Du sidder og mimrer med Munden, fordi du har mistet dine Tænder, og du ryster saadan paa Hænderne, at du ikke kan drikke af et Krus uden at hælde det halve ned ad dig. Du kan ikke se uden med det venstre Øje, og du hører daarligt med begge dine Øren; dit An-

sigt er fuldt af Rynker, og dine Lemmer er fulde af Gigt. Synes du ikke, det kunde være godt, om du blev pudset en Smule op?«

»Det er Alderdommen,« svarede Kongen med sørgelig Stemme. »Det er der ikke noget at gøre ved.«

»Med mindre man kunde faa bare en lille Flaske af det Livsens Vand, for det giver baade Ungdom og Skønhed igen.«

»Ja hvor henter man det?« spurgte Kongen.

»Hvad ved jeg,« sagde Prinsessen. »Jeg ved bare, at det findes.«

»Saa maa Tro vel vide det,« sagde Ridder Rød og smilede rigtig ondskabsfuldt. »Men han siger nok nej, som han plejer, med mindre han bliver truet paa Livet.«

»Ja Tro, han *ved* alting, og han *kan* alting,« sagde Kongen og saa bistert til Ridder Rød. »Jeg tror, jeg vil gøre Tro til Staldmester og dig til Staldknægt.«

Da lo Prinsessen og strøg den gamle Konge paa Kinden med sin bløde Haand, men Ridder Rød blev saa hvid i sit Aasyn som en Dødning.

Der gik nu atter Bud til Stalden efter Tro, og Kongen befalede ham, at han skulde gøre sig færdig straks og hente ham en Flaske af det Livsens Vand. Tro sagde, som sandt var, at han vidste ikke, hvor i den vide Verden han skulde finde det Vand, men Kongen svarede kun, at det maatte blive hans Sag. Vilde han ikke, skulde han af med Hovedet lige med det samme.

Nu kom Prinsessen med to smaa bitte Flasker,

den ene af Guld, den anden af Sølv. »I den ene skal du have det Livsens Vand,« sagde hun til Tro, »og siden du nu skal Vejen alligevel, saa fylder du den anden Flaske med det Dødsens Vand, for det er godt at have lidt af begge Dele.«

Tro gik modfalden tilbage til Stalden, og det lille graa Asen skønnede straks, at det var galt fat igen.

»Hvad har de nu fundet paa?« spurgte det Tro.

»Prinsessen har givet mig disse to Flasker,« svarede Tro, »den ene skal fyldes med det Livsens Vand, den anden med Dødsens Vand, men jeg ved ikke, hvor i den vide Verden det Vand er at finde.«

»Du kunde have ladet den Fjer ligge,« sagde Æselet. »Fra den stammer alle vore Ulykker, og det ender ogsaa med, at du mister Hovedet til sidst. Men nu maa vi hen til de gamle Svaler; du reddede deres lille Unge, og de lovede dig deres Hjælp til Gengæld.«

Saa red Tro atter ud paa sit lille graa Asen og kom til det Hus, hvor Svalerne havde deres Rede under Taget. Og saa raabte han, saa højt han kunde: »Svalelil, Svalelil! Kom mig til Hjælp, hvis du kan,« og det raabte han ud imod alle fire Verdenshjørner.

Straks kom de to gamle Svaler flyvende, og de lovede, at de skulde flyve lige til det Land Arabien, for det var det eneste Sted i Verden, hvor det Vand fandtes. Saa bandt Tro den lille Guldflaske om Halsen paa den ene Svale, og Sølvflasken bandt han om Halsen paa den anden, og saa fløj de to Svaler af Sted.

Da Svalerne langt om længe kom igen, fik Tro de to Flasker og red med dem tilbage til Kongens Slot. Han rakte dem til Kongen, og Kongen gav dem igen til Prinsessen og spurgte, om det nu var de rigtige to Slags Vand. »Jo, det er nok rigtigt alt sammen,« svarede Prinsessen, »for hvad Tro lover, det holder han. Men nu skal vi prøve, hvad det duer til.« Derpaa tog hun Kongens Sværd, svang det i Luften, og før nogen anede, hvad hun havde i Sinde, huggede hun Hovedet af Tro. Ridder Rød gned sig i Hænderne af Glæde, men Kongen sprang op fra sin Stol og sagde, at det var skammelig handlet mod Tro, der stedse havde tjent ham saa vel. »Bryd dig ikke om det,« sagde Prinsessen; »vi maa jo dog prøve Vandets Kraft.« Og saa satte hun Hovedet til Kroppen og dryppede et Par Draaber af Livsens Vand paa Saaret. Og med det samme stod Tro lyslevende og uskadt for dem og var endda langt smukkere at se til end før.

»Ah,« udbrød Kongen; »ja det Vand vil jeg prøve. Men se til, om der ikke kan levnes et Par Draaber til Ridder Rød, for han er egentlig en grim Karl at se paa, især naar han staar ved Siden af Tro.«

Ved disse Ord af Kongen skelede Ridder Rød rigtig lumsk hen til Tro, men til Prinsessen sagde han, at han vilde være inderlig glad, hvis der kunde blive nogle Draaber tilovers til ham.

Da tog Prinsessen igen Kongens Sværd, og saa raabte hun til Kongen og Ridder Rød: »Staa rank!« I det samme svang hun Sværdet, og Kongens Hoved og Ridder Røds Hoved trillede som to Garn-

nøgler hen ad Gulvet. Derpaa skyndte Prinsessen sig og satte igen Hoved og Krop sammen og dryppede nogle Draaber paa Saaret. Men de Draaber tog hun af den hvide Sølvflaske med det Dødsens Vand, saa død var den gamle Konge, og død blev han, og Ridder Rød vaagnede heller ikke mere.

»Nu har vi vel Fred for dem,« sagde Prinsessen, »du for Ridder Rød og jeg for hans Herre.« Og saa blev Prinsessen gift med Tro, og Tro blev gjort til Konge over det hele Rige. Og begge Tros Forældre var med til Brylluppet. Prinsessen vilde have, at de skulde blive boende paa Slottet hos deres Søn hele Resten af deres Liv, men det vilde de ikke. »Vi trænger jo ikke,« sagde Hans. »Vi har jo fuldt op af Guds Velsignelse baade inde og ude.« — »Ja det maa du vel sige,« sagde Karen, og saa bød de Farvel til Tro og hans Dronning og drog hjem til det lille, fattige Hus ude bag den store Skov.

4.

Drengen hos Hedetrolden.

(Illustreret af NILS WIWEL.)

Ude paa den store Hede laa der en fattig Hytte, og der boede en Kone tillige med hendes lille Søn, en Dreng paa en ti-tolv Aar. Moderen havde jævnlig Arbejde i et Par smaa Hedegaarde hinsides Aaen og de store Bakker; hun hjalp Folkene, naar de skulde vaske, og naar de skulde bage og brygge, og derved tjente hun lidt til Føde og Klæder; men for det meste var det alligevel knapt med begge Dele, og det var ogsaa trist og ensomt at bo derude paa den vildene Mark baade for hende og Drengen. Derfor kunde det ikke være andet, end at Konen tidt gik om i bedrøvelige Tanker, og somme Tider sukkede hun højt; det kom saadan af sig selv, uden at hun tænkte ved det. Men saa gik Drengen gerne hen og tog hende om Livet og sagde: »Du skal ikke gaa og være ked, lille Mor. Vent bare, til jeg bliver stor, saa skal Hytten blive til en Gaard, og hver Enesteskilling til en Sølvdaler.« — »Ja du snakker,« sagde Konen og tørrede sine Øjne paa Forklædesnippen. »Nej i vore Dage er det ingen nem Sag at komme til Penge, og allermindst for hvem der i Forvejen har saa lidt som vi to.«

Henne paa Heden gik et gammelt Faar og mim-

rede efter Græs mellem Lyngtuerne. Det plejede hver Sommer at faa to Lam og var Konens bedste Ejendom. Af Ulden havde hun sidste Vinter vævet sig Vadmel til et Skørt, men hun havde ikke Raad til at lade Tøjet farve, og gaa med et hvidt Skørt kunde hun da heller ikke. »Kunde jeg bare faa det brunt ligesom Lyngen derude paa Bakken,« tænkte hun, og saa talte hun om det med Drengen, for der var ingen andre, hun kunde spørge til Raads. Og Drengen saa ud af de smaa Ruder, saa, hvor Morgensolen skinnede rødt og varmt paa Lyngbakken, og saa regnede han ud, at naar han tog sin Kniv og skar sig en Favn fuld af de brune Lyngris, og saa hans Moder lod dem koge sammen med sit Vadmel, saa fik hun Farve gratis, og netop den, hun helst vilde have.

Da Moderen var gaaet paa Arbejde, stak Drengen sin Mellemmad i Lommen og gik op paa den lille Lynghøj. Men hans Kniv hørte ikke til de skarpeste — det var en med et hvidt Benskaft — og Lyngrisene var haarde og tørre, saa det gik smaat med Høsten. Omsider blev han træt i Fingrene og besluttede at hvile sig lidt, og mens han hvilede, vilde han spise sin Mad, saa behøvede han ikke at sinke sig med det bagefter.

Solen steg højere og højere, og det tegnede til at blive en varm Dag. Luften var tindrende blaa, og højt oppe kvidrede et Par Lærker ustandseligt. Ellers var alting saa stille. Han kunde høre Faaret gumle nede ved Foden af Lynghøjen; en Humlebi kom summende og slog sig ned i Risene, og saa blev ogsaa den stille.

Drengen var blevet færdig med sin Mellemmad; han lagde Hovedet tilbage mod en Lyngtue og stirrede lige op mod den blaa Himmel. Højt oppe sejlede en lille hvid Sky; den lignede næsten en Hest, men havde fem Ben. Han fik ogsaa Øje paa to smaa sorte Prikker deroppe. Det var de to Lærker.

Saa lukkede han Øjnene, og saa faldt han i Søvn.

Hvor længe han havde sovet, vidste han ikke, men da han slog sine Øjne op, kunde han slet ikke finde sig til Rette. Solen var borte, den blaa Himmel var borte, Lærkerne slog ikke mere, og han hørte ikke Faaret gumle; men over sit Hoved saa han graa og fugtige Kampesten, og da han drejede Hovedet, først til højre, saa til venstre, saa han det samme; han rettede sig forskrækket op og raabte ganske højt: »Mor, Mor! Hvor er jeg, Mor?«

»Ja her hjælper ingen »kær' Mor«,« knurrede en tyk, rusten Stemme henne fra Krogen. »Nu skal du være hos mig.«

»Hvem er du?« spurgte Drengen og gjorde store Øjne.

»Jeg er den store Hedetrold,« knurrede det igen henne fra Krogen. »Kender du mig saa?«

»Maa jeg ikke komme hjem?«

»Nej. Du gaar deroppe og river Taget af mit Hus og gør ikke andet end Ulykker. Nu bliver du her.«

»Hvad skal jeg blive her for?« spurgte Drengen.

»For min Kone og jeg er nu temmelig til Aars. Vi har begyndt at tabe baade paa Syn og Hørelse. Og vore Børn er ude omkring i Verden, saa vi trænger til lidt Hjælp.«

»Ja skal det være, saa lad det være. Hvad giver du i Løn?«

»Det kan vi tales ved om, naar jeg ser, hvad du duer til.«

»Jeg kender da de fleste Bogstaver,« sagde Drengen, »og min Moder har lært mig den lille Tabel.«

»Det er noget, vi ikke har Brug for her. Men du ser ud til at være stor og stærk, og det er det vigtigste.«

Drengen lod sig falde tilbage, der hvor han laa. Han havde rigtignok faaet noget at tænke paa. Hedetrolden havde han aldrig før set, men hans Moder havde fortalt meget om ham. Det hed sig, at han var skikkelig nok, naar man ikke kom ham for nær; men han kunde ogsaa være ondskabsfuld, og han var forfærdelig stærk. Alle de store Kampestene, der laa strøet omkring paa Heden, var Sten, han havde kastet efter Folk, der havde villet grave i hans Bakke eller paa anden Maade havde fortørnet ham.

Derimod rigtig Menneskeforstand havde han ikke, denne Trold, saa naar man bar sig lidt snildt ad, gik det vel nok, mente Drengen, og kunde han bare holde ud hos ham et Aars Tid, saa vilde han forlange en Skæppe Sølvpenge i Løn, for Penge har Troldene nok af, og kunde han komme hjem til sin Moder med saadan en Masse Penge, havde hun ikke mere nødig at gaa paa Arbejde i Gaardene.

Men saa var der en sprukken Stemme, der lød henne fra en anden Krog: »Er det din Mening, at du vil ligge hele Dagen,« peb Stemmen. »Skal du ikke snart til at lette dig?«

Drengen sprang op. Det var Troldekonen, der

sidst havde talt. Hun sad og spandt paa en Guldrok, der lyste og skinnede nede i den mørke Hule.

»Hvad skal jeg bestille?« sagde Drengen.

»Allerførst kan du gaa med mig ud til Brønden,« sagde Hedetrolden og rejste sig fra sin Krog. »Jeg

har fyldt det store Bryggerkar, og nu kan du tage i den ene Hank, saa hjælpes vi ad at bære det ind.«

De fulgtes nu ad, Drengen og Trolden, gennem en lang underjordisk Gang. *Der* var Brønden, og *der* stod det store Kar, fyldt med Vand; det var lige saa stort som Gadekæret oppe i Byen.

»Er det det Kar *der?*« spurgte Drengen.

»Akkurat. Men det er dig kanske lovlig stort,« sagde Trolden og grinte. »Da jeg var i din Alder, kunde jeg tage det i stiv Arm ved Hanken og bære det gennem hele Gangen op i Bryggerset, men nu er jeg blevet saa gammel, at jeg ikke siger nej til en Haandsrækning.«

»Det gaar ikke at lade forknyt over for den Karl,« tænkte Drengen, og saa sagde han: »Det er muligt, at du i sin Tid har haft gode Kræfter, men du har vist aldrig haft ret meget inden for Panden. Her har du gaaet alle de Aar og slæbt Vand ind, baade naar I skulde brygge og bage, i Stedet for at du kunde have taget hele Brønden een Gang for alle og baaret den op i Bryggerset. Saa havde du Vandet, hvor det skulde bruges. Kan du forstaa det?«

Trolden stod lidt og tænkte sig om; saa sagde han: »Det kan være, du har Ret. Jeg tror, jeg vil gaa op til Troldekonen og spørge hende, om hun vil have, vi skal komme med hele Brønden.«

»Ja gør du det,« sagde Drengen.

Da Trolden var gaaet, saa Drengen sig lidt om. Der var flere Døre; han aabnede en af dem lidt paa Klem og saa ind i et Kammer, der var næsten fuldt af store Sølvpenge, baade Specier og Dalere og gamle Ottemarker. Og der var et andet Kammer, hvor der stod store Bøtter fulde af Dukater. Kunde han bare faa Lov til at fylde en lille Pose og bære hjem til sin Moder, det vilde han give meget til.

Nu kom Trolden rokkende tilbage.

»Nej, Troldekonen siger, at vi skal ikke have saadan nye Kunster. Det skal blive ved det gamle.«

»Ja naar det skal blive ved det gamle, saa gaa du med Karret, ligesom du plejer,« sagde Drengen. »Den Smule Kar er jo heller ikke noget at snakke om.«

Dermed stak Drengen begge Hænderne i Bukselommerne, saa paa Brønden og gav sig til at fløjte.

»Jeg tror, jeg vil tage den, ene Mand,« sagde han.

»Nej, nej!« raabte Trolden forskrækket; »Troldekonen kan blive saa gal, at hun springer i Flint. Nej nu tager jeg Karret og gaar med.«

»Ja gør du det,« sagde Drengen. Og saa 'tog Trolden ved den ene Hank af Karret og slæbte af Sted med det, saa godt han kunde.

Da Trolden kom tilbage, sagde han til Drengen, at nu skulde de ud i Mosen og bære Tørv ind til den store Brygning. Saa fulgtes de ad ud til Mosen, og den var ogsaa nede under Jorden. Men det gik med Tørven som med Vandet. Drengen vilde bære hele Tørvestakken ind paa een Gang, men Troldekonen sagde nej; de havde ikke Plads til al den Tørv i Bryggerset. Drengen blev fornærmet over, at hverken den ene eller den anden vilde følge hans gode Raad, og saa maatte Trolden selv bære al Tørven ind.

Da det blev Sengetid, skulde Drengen sove i et lille Kammer, som laa lige ved Siden af Troldens eget Sovekammer. Der var kun en tynd Væg mellem de to Kamre, og Drengen kunde derfor ligge i sin Seng og høre, hvad Troldefolkene inde i deres Seng laa og talte om, for da de var tunghøre begge to, talte de højere, end de selv vidste af.

»Havde du bare aldrig faaet den Dreng herned,«

peb Troldekonen. »Jeg er vis paa, at det ender med en Ulykke.«

»Hvad Ulykke skulde den Purk kunne volde?« knurrede Trolden. »Jeg kan med een Haand bukke begge Ender sammen paa ham og hive ham op gennem Skorstenen, naar jeg vil af med ham.«

»Var det ikke ham, der vilde bære hele Brønden ind i Bryggerset?«

»Men var det ikke mig, der sagde nej?«

»Og var det ikke ham, der vilde tage hele Tørvestakken paa een Gang? Han maa jo være stærkere end baade du og jeg tilsammen?«

»Des mere Gavn kan han gøre,« brummede Trolden. Drengen kunde høre hvert eneste Ord.

»Hvad Gavn har vi haft af ham i Dag?« peb Troldekonen. »Nej, disse Menneskebørn er det farligt at give sig i Kast med. For om vi ogsaa har større Kræfter, saa har de større Forstand. Det nytter ikke, at vi vil gøre dem til vore Tjenere, for det er dem, der vil være Herre over os.«

»Ja lad dem prøve paa *det!*«

»Ja det prøver de tidt nok paa. Har du glemt vort Søskendebarn nede ved Aalykkebro? Han var den muntreste Troldedreng i Miles Omkreds, og du sagde selv, at han havde endda flere Kræfter end du. Og naar han en Tøvejrsdag i Marts kom løbende nede paa Bunden af Aaen og i eet Spring styrtede sig ud over Heldningen, saa det bruste og sprøjtede og fraadede, og de kunde høre ham buldre langt bort, saa var vi enige om, at Mage til Trold var der ikke i det hele Land. Og naar der laa Is

paa Aaen, saa skrabede og hulede han underfra, saa Isen blev saa tynd som Fløden paa en Bøtte Mælk, og naar der saa kom en Mand eller en Kone eller et Barn og vilde gaa over — plump! saa var de hans, og alt hvad de sprællede og skreg, saa slap de ikke fra ham igen. Og kan du huske, naar de tykke Gaardmænd skulde høste deres Rug, hvor han kunde drille dem ved at lægge sig paa Bunden af Aaen, lige tværs over den, saa Vandet skyllede ind over Marken og ødelagde baade Straaet og Kærnen? Og hvordan gik det ham?«

»Ja, han drev det ogsaa for vidt.«

»De byggede en Kværn lige neden for Hældningen, og saa fangede de ham og bandt ham og satte ham til at dreje det store Vandhjul, og der faar de tykke Gaardmænd nu malet deres Rug, og der staar de nu ved Stigbordet og griner ad ham og spytter ham ned i Ansigtet. Og der maa han trælle for dem baade Nat og Dag.«

»Der kan være noget i det, du siger; men denne Stump Dreng er jeg ikke bange for.«

»Hørte du, han sagde, at hans Moder havde lært ham den lille Tabel?«

»Ja, hvad mente han med det?« spurgte Trolden.

»Hvor skulde jeg vide det? Men det var ogsaa en Tabel, de satte op nede ved Aaen, hvor Folk gik over Isen. Og fra den Stund af var der ikke mer noget Menneske, der faldt igennem.«

»Ja, hvad skal vi gøre, mener du?«

»Lad os bare komme af med ham snarest muligt,« sagde Konen. »Jeg faar ikke en rolig Time, saa længe han er her.«

»Men han gaar ikke herfra, med mindre vi giver ham Løn. Han er i Stand til at forlange en hel Skæppe Sølvpenge.«

»Staa op lige med det samme,« peb Konen i stor Ivrighed. »Staa op, og tag din Kølle, og gaa ud og slaa ham for Panden, saa hele Hovedet skratter sammen. Det er det allersikreste.«

»Tror du, at han er falden i Søvn?«

»Du kan linde Døren og lytte dig for.«

Da sprang Drengen ud af sin Seng, jog med Hænderne op paa en Hylde og tog en stor Krukke Smør, som han vidste stod der, lagde Krukken op paa sin Hovedpude og trykkede den godt fast. Derpaa krøb han ind under Sengen.

I det samme hørte han nogen liste ude paa Gangen, og saa blev Døren forsigtig lukket op. Drengen stak Hovedet frem og snorkede som nogen Pudelhund. Saa traadte Trolden helt ind i Kammeret, løftede sin Kølle og huggede den med al sin Magt lige ned paa det Sted, hvor Drengens Hoved skulde ligge.

Og Krukken skrattede sammen, og Smørret sprøjtede til alle Sider, og noget af Saltlagen fløj lige i Øjnene paa Trolden, saa det sved ganske forfærdeligt. Men han tørrede sig i Ansigtet med sit Nattrøjeærme og gik med sin Kølle tilbage til Sovekammeret.

»Nu er det gjort,« sagde han og krøb i Seng. »Hørte du, hvor det skrattede, da jeg knuste hans Hjerneskal.«

»Ja mere døv er jeg ikke,« peb Troldekonen.

»Det svier mig ellers slemt i Øjnene. Hvem

skulde tro, der kunde være saa meget Hjerne i saadan en lille Skal?«

»Det er derfor, de er saa kloge,« svarede Troldekonen; »men nu kan vi sove med roligt Sind.«

»Ja, det blev gjort grundigt,« sagde Trolden, og saa sov de paa *det* til den lyse Morgen.

Den, der var først paa Benene, var Drengen. Han gik nok saa rask lige ind i Sovekammeret og sagde: »God Morgen, Husbond! God Morgen, Troldekone!«

De rejste sig over Ende og gned sig i Øjnene og skævede først til Drengen, saa til hinanden, men ikke et Ord sagde de, ikke engang god Morgen; de havde helt tabt Mælet begge to.

»Det er vel bedst, jeg sætter Grødgryden over Ilden,« sagde Drengen, »for jeg er skrupsulten til Morgen.«

»Naa, er du det?« sagde Konen. »Ja, du sled jo ogsaa svært i Gaar.«

Drengen tog den største Gryde, han kunde finde, og hængte den over Ilden.

»Sæt den Gryde, hvor du tog den,« sagde Troldekonen arrigt; »den bruger vi, naar vi har fremmede. Den kan tage sine 4 Skæpper, og det er vel lidt mer, end du kan faa Bugt med.«

»Nej, nu bliver det ved denne,« sagde Drengen. »I Gaar var det dig, der vilde raade; i Dag er det mig. Og jeg vil have saa meget, jeg kan spise.«

Trolden og hans Kone skævede igen til hinanden. Det blev værre og værre. De turde ikke sige et Muk.

»Se nu til, I kan lette jer af Fjerene,« sagde Drengen. »Herefter skal jeg nok kommandere, saa har I bare at lystre. Spring ud efter Mælken, gamle

Troldkærling, og slaa den i Gryden, og du, gamle Hedetrold, henter os de fire Skæpper Gryn. Imens gør jeg Ild; det er jeg vant til hjemmefra.«

Troldfolkene turde ikke andet end lystre, og endelig var da Grøden kogt. Den store Gryde blev sat midt paa Gulvet, og Trolden og Drengen satte sig paa hver sin Side af Gryden, lige over for hinanden. »Troldekonen kan vente, til vi faar spist,« sagde Drengen. »Saadan bruger vi hos os: først Karlene, saa Pigerne. Men vi skal nok levne en lille Klat til dig.«

Og derpaa begyndte de at tage for sig af Grøden, Trolden og Drengen. »Nu skal vi se, hvem der kan æde mest,« sagde Drengen.

»Ja, lad os det,« sagde Trolden og grinte. »Der kan nok ikke være stort i saadan en Pusling som dig.«

»Tag mig den store Grydeske,« sagde Drengen til Troldekonen; »ellers bliver vi kun siddende her hele Dagen.« Saa forlangte Trolden ogsaa en Grydeske, og nu gik det rigtig løs. I Førstningen fulgtes de temmelig godt ad, men da de var kommet halvvejs ned i Gryden, begyndte det at knibe for Trolden. Og det kom af, at den gamle, dumme Hedetrold trolig puttede al sin Grød i Munden, men Drengen lod det meste glide ned mellem Blusen og Skjorten, for han havde en Bluse paa, der var aaben i Halsen og posede ud oven for Bæltet. Vi har hørt, at Troldfolkene havde svage Øjne; de troede, at Grøden gik den Vej, den skulde.

Omsider lagde Trolden sin Ske og tørrede Sveden af Panden. »Kan du mer?« sagde han til Drengen.

»Vilde du gerne hvile dig lidt?« spurgte Drengen og lo en lille Smule.

»Det er der ikke Tale om. Jeg kan blive ved, saa længe det skal være,« sagde Trolden og greb atter sin Ske.

Det svandt nu godt i Gryden, men saa faldt Skeen ud af Troldens Haand, og han var helt blaa i Ansigtet.

»Skal vi linde lidt for Grøden?« spurgte Drengen.

»Hvad mener du?« stønnede Trolden.

»Laan mig din Tollekniv, skal du se!«

Trolden rakte Drengen sin blanke, brede Kniv.

»Pas nu paa, hvad jeg gør,« sagde Drengen; saa satte han Spidsen af Kniven lige ind imod sit Bryst og skar en lang og dyb Flænge i sin Bluse lige ned til Bæltet, og der kom al Grøden væltende ud.

»Gaar det an?« spurgte Trolden, og Øjnene stod stive i Hovedet paa ham af Forbavselse.

»Det kan du jo se,« sagde Drengen.

»Saa laan mig Kniven,« sagde Trolden.

»Men du maa sætte Spidsen godt ind og saa skære rask til.«

Og Trolden jog Spidsen ind lige til sit Hjerte og skar rask til, saa Blodet stod i en tyk Straale ud over Gryden. Derpaa udstødte han et vældigt Brøl og sank død ned paa Gulvet.

Troldekonen skreg af Angest og bad mindeligt for sit Liv.

»Hvad vil du give mig for at rejse?« spurgte Drengen.

»Jeg vil give dig en Skæppe Sølvpenge,« peb den arme Troldekone.

N: Wiwel - 1908.

»Nej, saa bliver jeg her og gifter mig med dig,« sagde Drengen.

Men da Troldekonen hørte, at Drengen vilde gifte

sig med hende, hylede hun som en Gris, der skal slagtes, og bad ham om endelig at rejse straks. Han skulde faa en hel Skæppe Sølvpenge og en hel

Skæppe Guldpenge og en Trillebør oven i Købet til at køre Pengene hjem paa.

Drengens Moder havde været i stor Angest for sin Søn den hele Nat, og da Solen stod op, og han endnu ikke var kommet hjem, gik hun grædende ud paa Heden for at søge efter ham. Da kom han nok saa fornøjet kørende med sin nye Trillebør med alle Pengene paa. Og næste Dag købte han Heden, hvor hans Moders Hus laa, og de store Enge langs Aaen og alle de gode Marker, der laa mellem Heden og Engene, og den fattige Hytte blev bygget om til en Gaard, og der boede Drengen og hans Moder i Fryd og Glæde alle deres Livs Dage.

5.

Graaben.

(Illustreret af SIGURD OLRIK.)

Der var engang en Konge i England, som havde en Datter, der gik meget Ry af. Hun var den dejligste Prinsesse, nogen vidste af at sige. Men hun var tillige saa uhyre stolt og storagtig. Hun havde jo mange Bejlere; men der var ingen af dem, som hun lod være sin Lige. Og hun havde en hvas Tunge; saa hun lod det ikke være nok med at sige nej, men hun havde haanlige Ord og Øgenavne til enhver, som gjorde sig saa dristig at løfte sine Øjne til hende. Saa var der paa samme Tid en ung Kongesøn i Danmark, som havde hørt Rygtet om hendes Dejlighed, og han sendte Bud og Brev og bejlede til hendes Haand. Men hun lod ham svare, at før hun vilde have saadan en Stodderprins, saa vilde hun sidde og spinde Skageblaar alle sine Dage. Det Svar maatte Sendebudene rejse hjem med.

Men den danske Kongesøn havde sat sig i Hovedet, at han vilde have hende, og han sendte paa ny Bud og Breve og dertil seks mælkehvide Heste med lyserøde Muler, med Guldsko og Skarlagens Dækkener. Saadanne Heste havde man aldrig set Mage til i England; og den engelske Konge lagde da et godt Ord ind for den danske Prins: den, som sendte saa-

dan en kongelig Fæstensgave, han kunde vel være hendes Lige. Men den smukke Prinsesse sendte Bud ned i Stalden, at de skulde skære Manker og Haler af Hestene, søle dem til med Skarn og saa fly dem

til Prinsens Sendebud med det Svar, at før vilde hun sidde paa Gaden og handle med Jydepotter, før hun vilde enten eje eller have den danske Stodderprins.

Da Sendebudene kom hjem med den Besked, saa blev den danske Konge vred og vilde straks have alle sine Skibe i Søen og sejle over at hævne den

Fornærmelse. Men Kongesønnen bad ham lade det være. Han vilde prøve en Gang endnu med det gode. Lykkedes det da ikke, saa skulde han nok selv hævne sig. Saa lod han bygge et Skib saa smukt og saa kostbart, at man aldrig havde set Magen. Hele Rælingen var kunstig udskaaren, saa der sprang alle Haande Dyr, baade Hjorte og Hinde, Løver og Drager, og begge Stævne var lueforgyldte. Ræerne var beslaaet med Guld, og Sejlene var af Silke, hver anden Dug hvid og hver anden rød. Det Skib bemandede han med de kønneste unge Karle, der var at finde i Landet, og med det sendte han igen Bud med Breve til Englands Konge og til hans stolte Datter og bad om, at hun vilde give ham sin Tro og modtage Skibet som hans Fæstensgave.

Det prægtige Skib løb rask over Havet og lagde til lige ved den engelske Konges Slot. Det gjorde Opsigt: aldrig havde de set saa kosteligt et Fartøj. Sendebudene kom i Land og frembar deres Breve og Ærinde, og Kongen trængte nu stærkt ind paa sin Datter: at saadan en Bejler, saa rig og saa gavmild, saa trofast og saa ydmyg som denne Kongesøn, ham maatte hun give et gunstigt Svar.

Prinsessen lod, som hun vilde betænke sig paa det til næste Dag. Men om Natten sendte hun Folk ud og lod det danske Kongeskib bore i Sænk; og om Morgenen lod hun Sendebudene vide, at nu maatte de selv se, hvordan de kom hjem igen; men før vilde hun gaa for hver Mands Dør og tigge sin Føde, før hun vilde vide af deres danske Stodderprins at sige.

Sendebudene kom da til Danmark og bragte Prinsessens haanlige Svar og Tidende om Kongeskibet,

der laa paa Havsens Bund med sine gyldne Ræer og Silkesejl. Og nu vilde den danske Konge da straks stikke i Søen for at hævne Skaden. Men Kongesønnen fik ham dog fra det: han lovede, at han skulde nok faa den stolte Prinsesse til at fortryde al den Haan, hun havde vist ham.

Saa rejste han bort ganske alene og kom ukendt til England. Der fik han trukket i en gammel Dragt af graat Vadmel, baade laset og skiden, og han fik en gammel Bulehat paa Hovedet og Træsko paa Benene, og han fik sig baade sværtet og malet, saa han kom til at ligne en rigtig gammel Stodder. Han fik Stav i Haand og Pose paa Nakke, og saadan kom han da travende til Kongens Gaard. Der var en stor Avling til den Kongsgaard, og der var mange Udhuse. Han søgte da til Kostalden og gav sig i Snak med Røgteren. Han var saa syg og saa daarlig, sagde han, og bad saa mindelig om en Bid Mad og om Nattely i Kostalden. Han fik baade det ene og det andet, og saa sov han den Nat i Stalden hos Køerne.

Saa om Morgenen siger Stodderen — Graaben kaldte han sig —, at da nu Røgteren havde været saa god ved ham, saa vilde han da hjælpe ham med at vande Kreaturerne, og det fik han godt Lov til. Saa trak han op af sin Pose en Guldten, han havde med sig, og den gik han og gennede Fæet med.

Det traf sig nu saadan, at Vandingen laa lige under Prinsessens Vinduer. Hun var oppe og stod og saa Kvæget blive drevet til Vands, og hun saa da den Guldten, og den fik hun stor Lyst til. Saa sendte hun en af sine Terner ned til Stodderen og spurgte, om han vilde sælge den, Prinsessen havde Lyst til at

købe den. Ja, sagde Graaben, vilde Prinsessen have Tenen, saa maatte hun selv tinge med ham om Prisen. Det var hun ikke meget for; men hun lod da Graaben komme op paa Gangen uden for hendes Kammer, og der tog hun imod ham og bød ham en god Pris for hans Guldten.

Penge vilde han ikke have, sagde Graaben; men hun kunde faa Tenen, naar han blot den ene Nat maatte ligge og sove uden for hendes Kammerdør. »Nej, fy!« sagde Prinsessen, det var ikke til at tænke paa. »Ja, ja!« sagde Graaben, »saa beholder jeg, hvad jeg har; saa er der ikke mere at tale om.« Men Prinsessen havde faaet endnu mere Lyst til den dejlige Guldten, nu da hun havde set den nærved; hun hviskede da med sine Terner, om det vel kunde gaa an at have den skidne Stodder liggende der.

De mente nok, det kunde gaa an, siden der ikke var anden Maade at faa den kostelige Ten paa. »Vi sidder oppe og vaager,« sagde de, »saa kan Prinsessen da sove ganske rolig.«

Det blev saa Aftalen. Ved Sengetid kom Graaben listende med sine Træsko i Haanden og lagde sig uden for Prinsessens Kammerdør. Og inden for den sad Prinsessens Terner og holdt Vagt hele Natten. Men Prinsessen kunde alligevel ikke lukke et Øje; hun maatte hele Tiden tænke paa den grimme, graa Stodder, der laa uden for hendes Dør. Han laa der ganske rolig Natten igennem, og tidlig næste Morgen listede han af igen.

Den Dag hjalp han ogsaa Røgteren med at vande Kreaturerne. Han raabte og hujede, som Skik er ved den Lejlighed, og Prinsessen maatte da til Vinduet

for at se paa den grimme, gamle Karl, som havde holdt hende saadan i Skræk hele Natten. Men hvad var nu det, han igen havde faaet at genne Fæet med? Det lignede Guldtenen, men nu var det en Guldhaspe, han gik og svingede med. Da hun nu havde Guldtenen, saa syntes hun, at den Guldhaspe maatte hun ogsaa have, og hun fik igen sendt Bud ned til ham, at hun vilde købe den.

Ja, sagde Graaben, saa maatte hun selv tinge om Prisen med ham. Saa kom han op og fik ligesom sidst Lov at se hende ude paa Gangen. Hun bød store Penge, men han vilde ikke sælge; han vilde give hende den, naar han blot den Nat maatte ligge og sove inden for hendes Kammerdør. »Uf nej!« sagde Prinsessen, »ikke for aldrig det!« Men da han saa vilde gaa, gav hun sig dog paa ny til at hviske med sine Terner; og de sagde, at den Haspe maatte hun jo have, den hørte til Tenen; og det kunde jo aldrig gøre noget, han laa der; de skulde nok tie med det, og de vilde sidde i Kammeret og vaage hele Natten, saa kunde Prinsessen være ganske rolig.

Naa ja! det fik jo saa være, naar det ikke kunde være anderledes. Og om Aftenen kom Graaben da listende nok saa pænt paa Hosesokker, sine Træsko havde han i Haanden, og Guldhaspen havde han med sig og flyede Prinsessens Terner, som alle var paa Benene. Han fik saa Lov at lægge sig lige inden for Døren; Himmelsengen, som Prinsessen laa i, stod i den anden Ende af Kammeret, og alle Ternerne tog saa Plads paa Stole midt imellem; de havde Lys at se ved og havde deres Haandarbejde. De var jo nok temmelig søvnige, da de havde vaaget for-

rige Nat; men de holdt dog Øjnene aabne den Nat med.

Hver Gang en af dem begyndte at nikke, saa for hun op igen med et Sæt; for Stodderen ved Døren han laa ikke rigtig stille: saa rakte han en Arm, saa strakte han et Ben, saa vendte han sig i Søvne om paa den anden Side. Jo, de holdt godt nok Øjnene aabne; og det gjorde Prinsessen med; hun laa og skammede sig over at have den grimme Graaben liggende der inde i sit fine Kammer. Han lod til at sove sødelig hele Natten, og i den tidlige Morgenstund rejste han sig op, tog sine Træsko og listede sig ned ad Trapperne.

Glad var Prinsessen, at det var overstaaet, og glad var hun ved de to prægtige Sager, hun var kommet saa nemt til, syntes hun. Hun frydede sig rigtig med sin Guldten og sin Guldhaspe, og hun maatte straks have dem taget i Brug. Saa hørte hun Stodderen huje og raabe udenfor igen; nu var han ved at vande Køerne. Hvad mon han nu brugte til at jage ad dem med? Det maatte hun dog se. Nej! der havde han jo igen et Stadsstykke af en Guldvæveskyttel, som han gik og daskede med. Den hørte da saa bestemt med til de to andre: den maatte hun dog se at faa fra ham for Guld eller gode Ord. Det mente Ternerne ogsaa, og en af dem kom straks løbende ned og bad ham sælge den Skyttel; Prinsessen vilde give for den, hvad det saa skulde være.

»Ja, lad mig saa komme op og snakke med hende selv,« sagde Graaben, »den er ellers ikke til fals.«

Saa kom han jo op, og denne Gang fik han Lov at komme inden for Døren til hendes Kammer; der

havde han jo været før, og de var ligesom bleven bedre kendt.

»Naa, lille Graaben!« sagde Prinsessen, »hvad skal jeg saa have den Guldskyttel for? Jeg vil give dig et Hundrede Daler for den. Saa ved jeg, du kan være glad.« — »Nej,« sagde Graaben, »den er ikke til fals for Penge. Vil Prinsessen have den, saa maa hun give mig Lov til at ligge i Nat og sove paa Gulvet ved Siden af hendes Seng.« — »Jeg tror, han er gal!« sagde Prinsessen, »den Ting kan der nu aldrig være Tale om. Men jeg vil give ham to Hundrede Daler for den. Saa ved jeg, den baade er købt og betalt.« — »Nej!« sagde Graaben, »det er, som jeg siger: vil Prinsessen have den, saa maa hun give den Pris, jeg forlanger. Ellers beholder jeg den selv; og jeg er lige glad, for det er jo ikke mig, der har villet være af med den.«

Prinsessen saa paa sine Terner, og de saa paa den dejlige Væveskyttel, og de hviskede til hende, at hun maatte jo have den. »Vi skal nok sidde i en Kreds rundt om Sengen,« sagde de, »og vi skal nok holde os vaagne den hele Nat; saa der kan jo ingenting hænde.«

Og det blev da Enden paa Visen, at naar han vilde komme sent og gaa tidligt ligesom sidst, saa kunde han faa Lov at ligge uden for Prinsessens Seng den Nat. Men han var dog en uforskammet Karl at komme med saadanne Forlangender.

Graaben holdt sit Løfte med at komme silde. Først da alle andre Folk paa Slottet laa i deres gode Søvn, kom han listende ganske sagte op ad Trapperne med Træskoene i Haanden, og han blev jo

ganske stille lukket ind i Prinsessens Kammer, og han gik ganske stille hen og lagde sig paa Gulvet ved Siden af Prinsessens Seng. Hun puttede sig ned under Dynen og var ved at dø af Skamfuldhed; men nu maatte hun jo finde sig i det, da hun havde lovet det. Ternerne satte sig i en tæt Kreds rundt om Sengen, og da de nu havde vaaget i to Nætter og var bange for sig selv, saa sad hver af dem med et tændt Lys i Haanden: det kunde de da ikke sove fra, mente de.

Prinsessen var jo ogsaa udvaaget; og da hun havde ligget noget og tittet ud paa Stodderen, der laa saa stille som en Mus, andet end at hun kunde høre ham trække Vejret tungt som i en rigtig god, dyb Søvn, saa faldt hendes Øjne til, og hun sov sødelig, som hun nok haardt kunde trænge til. Ternerne sad imens og spilede Øjnene op. De saa den gamle, graa Stodder ligge og sove saa trygt og saa godt; de mærkede ogsaa, at Prinsessen sov, og een efter een tabte de Lysene af Hænderne og sank tilbage i Stolene og sov ogsaa ind. Og da de først begyndte paa det, sov de som Sten.

Baade Ternerne og Prinsessen tog nu rigtig igen al den Søvn, de havde til gode. Og det blev Morgen, og det blev Dag, og det blev langt op ad Dagen, der var ingen af dem, der vaagnede. Kongen var vant til, at hans Datter var oppe før ham og kom og sagde ham god Morgen; men i Dag kom der ingen Prinsesse. Saa blev Kongen urolig, og han gik da op til hendes Kammer og lukkede Døren op.

Det var et underligt Syn, han der saa. Først saa han alle Ternerne, som sad eller laa paaklædt paa

Stolene eller ved Siden af dem og sov, som de aldrig vilde vaagne; og saa saa han ud for sin Datters Seng, at der laa en gammel Bulehat og en laset, graa Vams, og der stod et Par gamle Træsko. Og da han kom nærmere, saa han sin Datter ligge i sin Seng i en dyb Søvn, og i Sengen ved Siden af hende laa der en gammel, grim Stodder.

Ved det Syn blev den engelske Konge paa een Gang saa vred og saa bedrøvet, som nogen Mand kan blive; men han havde Magt over sig selv, og han tog det meget roligt. Han kaldte højt sin Datter ved Navn, saa hun vaagnede. Ternerne vaagnede med det samme, og da de saa Kongen, styrtede de ud af Stuen. Saa sagde Kongen til sin Datter:

»Jeg ser, du har valgt for dig selv. — Jeg kunde jo lade den Karl hænge og dig levende begrave. Men du skal faa Lov at beholde ham. Nu skal Præsten straks vie jer sammen, og saa kan I følges ad herfra. Jeg vil aldrig se dig mere for mine Øjne.«

Dermed gik Kongen, og lidt efter kom Præsten med to Vidner, og saa blev den stolte Prinsesse viet til Stodderen Graaben. Saa blev de begge vist ud af Slottet; nu kunde de gaa, hvorhen de vilde.

Da de kom om ved Kostalden, saa hentede Graaben sin Stav og sin Pose. »Men saadan kan du da ikke gaa hen ad en Landevej,« sagde han til Prinsessen, som jo nu var hans Kone, »vi maa have dig klædt om.« Saa var de inde hos Røgterens Kone, og der lagde hun sine fine Klæder af og fik i Bytte et Hvergarns Skørt og en ulden Trøje og en Kyse paa Hovedet og et Par tykke Sko paa Fødderne. »Ja, det passede bedre,« sagde Graaben.

Saa fulgtes de hen ad Landevejen. De gik hver paa sin Side af Vejen, og det varede ikke længe, inden Prinsessen skottede over til, hvor han gik. Hun maatte dog tage den Mand i Øjesyn, som hun var bundet til, meget imod sin Villie. Han havde imens faaet vasket sig, og som han nu gik der saa ret og saa rank hen ad Vejen, saa kunde Prinsessen slet ikke forstaa, at det var den samme Mand, som havde gaaet og røgtet Kvæg. Han var hverken grim eller gammel nu, men i Grunden en køn ung Karl i sine daarlige Klæder. Skoene var tunge og Vejen var lang, og hun var ikke vant til at rejse til Fods, saa hun blev jo saa træt og saa ømfodet, at hun havde ondt ved at holde Skridt med ham. Til sidst maatte hun sætte sig ned og hvile sig; men han blev ved at gaa. Da raabte hun efter ham og sagde: »Aah, min kære Graaben! gaa dog ikke fra mig!« »Nej,« sagde han, »nu har jeg jo faaet dig at slæbe paa; saa kan jeg jo ikke lade dig ligge her paa Landevejen.«

Saa gik han ind i en Bondegaard og lejede en Vogn med et Knippe Halm i, og saadan kørte de saa til den nærmeste Havnestad, der hyrede han Plads paa et Skib til sig og sin Kone. De skulde over Vandet; hun vidste ikke hvorhen, og det var hende ogsaa lige meget; hun var kun glad ved, at hun kom ud af sin Faders Riger og Lande.

Saa sejlede de lige til Danmark, og da de kom i Land der, saa tingede Graaben en lille Stue i Enden af et fattigt Hus, der laa ikke langt fra hans eget Slot. Det var en ringe Stue med Stengulv og et aabent Ildsted, hvor hun skulde lave deres fattige

Mad, naar de havde nogen. Og saa var der et Bord og en Bænk og en Seng. Den skottede Prinsessen til, men hun sagde ikke noget. »Ja, vi har jo delt Seng en Gang før,« sagde Graaben, »du fik ingen bedre Mand end som saa.« Det sagde Prinsessen ikke noget til. Saa kom han slæbende med en gammel Skotrok og et Lispund Skageblaar. »Jeg maa nu ud at søge Arbejde,« sagde han, »men du kan da heller ikke ligge ledig, naar vi skal tjene Føden. Her har du noget at tage dig for.«

Saadan gik det i nogen Tid. Om Dagen var Graaben borte, han arbejdede for Dagløn, sagde han, han huggede Brænde oppe paa Slottet; men hver Aften kom han hjem med et Brød og nogle faa Skillinger. Hun maatte da gaa ud og købe lidt Mælk og lidt Gryn og andet at lave sin Mad af. Og for Resten sad hun og spandt paa den gamle Rok, saa det sved i hendes Fingre og værkede i hendes Knæ.

Saa en Aften kommer Graaben hjem og har en hel Hjulbør fuld af Jydepotter. Dem havde han faaet paa Borg, sagde han, og dem skulde hun næste Dag sætte sig ud paa Gaden og sælge; der var da en Skillings Penge at tjene ved det. Det blev, som han sagde: næste Dag, da Graaben er gaaet paa Arbejde, saa sætter hun sig ud paa Gaden med sine Potter. Men da hun har faaet solgt et Par Stykker af dem, saa kommer der en Flok stadselige Ryttere ridende op ad Gaden, og en af Hestene gør sig gal og springer ind mellem hendes Potter, saa de ramler ned alle sammen og gaar i tusinde Stykker. Rytterne for videre og lod som ingenting, mens hun gik ind i Stuen og satte sig til at græde saa bitterlig.

Om Aftenen, da Graaben kom hjem fra Arbejde, saa maatte hun jo fortælle ham, hvordan det var gaaet hende. »Saa er vi rent ulykkelige,« sagde han, »for jeg skylder jo for de Potter, og Penge har vi ingen af, uden lige til, hvad vi kan putte i Munden. Nu maa du sy dig en Pose, og saa maa du gaa fra Dør til Dør og se at tigge lidt sammen, baade Fødevarer og Skillinger, til vi kan faa den Gæld betalt.« Hun gjorde, som han sagde. Hun var endda glad ved, at hun hverken fik Hug eller onde Ord for det Uheld med Potterne. Og næste Dag gik den stolte Prinsesse om fra Dør til Dør og tiggede lidt Mad og lidt Skillinger til sig og sin Mand.

Da Graaben kom hjem den Aften, saa viste hun ham, hvad hun havde faaet tigget sammen. »Det forslaar kun lidt,« sagde han, »men nu har jeg faaet opspurgt en god Tjeneste til dig. Der skal være Bryllup oppe paa Slottet, og de har travlt med at brygge og bage, stege og brase til den Stads; det skal du hjælpe til med i Morgen; du faar fri Kost og tyve Skilling i Penge. — Og saa maa du se til, du kan bjærge lidt Mad og tage med hjem til mig.«

»Uha!« sagde hun, nej, stjæle det kunde hun da ikke. »Ja, vi kalder det nu for at bjærge,« sagde Graaben, »og naar jeg skal have dig at sørge for, saa maa du ogsaa hjælpe til med, hvad der falder for. Naar du binder en Krukke op under Skørterne, saa kan du nok se dit Snit til at stikke lidt i den.«

Næste Morgen fulgtes de ad op til Slottet. Graaben gik til sit Arbejde, og hun gik ind i Køkkenet; der var nok at tage Haand i med den hele Dag. Og henad Aften saa hun jo sit Snit, en Gang hun

var ene i Køkkenet, til at faa sin Krukke fyldt med Suppe og Boller og Kødmad, og saa lavede hun sig til at gaa. Men da hun vilde til at smutte ud af Døren, saa mødte hun Overkokken. Han syntes, hun saa ham noget mistænkelig ud, og han greb hende ved Armen og spurgte, hvem hun var. »Jeg er Graabens Kone og har hjulpet til her i Køkkenet i Dag.« »Saa! har han ogsaa en Kælling at trækkes med,« sagde Kokken, »han kan daarligt nok sørge for sig selv. Men du har nok villet sørge for jer begge to,« sagde han, og saa rystede han hende, saa hun spildte baade Suppe og Boller og Kød med langs hen ad Gulvet. »Ja gjorde jeg dig din Ret,« sagde han, »saa lod jeg dig smide i Tyvehullet. Nu kan du gaa med, hvad du har faaet. Men understaa dig ikke i at komme her tiere.«

Saa kom hun grædende hjem til Graaben, som allerede var hjemme. »Naa, fik du bjerget lidt?« sagde han. »Aah Gud, nej!« sagde hun, og hun fortalte nu, hvordan hun var kommet af Sted. »Der har du baaret dig galt ad,« sagde Graaben, »men det er nu det samme, for jeg har en anden Tjeneste til dig i Morgen. Saa kommer Sypigerne op paa Slottet og skal sy Brudestadsen færdig. Bruden er der jo ikke endnu, men hun er af samme Størrelse som du, og nu skal Stadsen prøves paa dig. Saa maa du se, du kan knibe lidt af Tøjet. — Ifald vi engang skulde faa smaa, saa kan vi godt have det behov.« Hun græd og bad for sig: hun vilde gøre alt, hvad han vilde, men stjæle kunde hun ikke. »Aah Snak!« sagde han, »se blot, du stikker lidt til dig, som jeg siger.«

Næste Dag kom hun da op paa Slottet og maatte passe alle de fine Klæder: der var baade Brudedragt og Andendagsdragt og mange flere endnu; og der blev skaaret og der blev syet, der var fuldt op baade af uldent og linnet, af Silke og Skarlagen. Hun fik da ogsaa Held til at stikke nogle Stykker Tøj til sig, hun gemte dem inde paa Brystet. Men da hun vilde gaa, saa kom Oversyersken og tog hende i Øjesyn: hun syntes, hun var blevet saa trivelig; og saa fandt hun jo Tyvekosterne. Og hun skældte da Prinsessen Huden fuld, kaldte hende en Tyvekvind og det, som værre var, og jog hende saa ned ad Trapperne.

Den Dag kom Graabens Kone da atter grædende hjem i sin lille Stue; og noget efter kom Graaben. »Naa? havde du saa Held af det,« sagde han, »og fik gemt lidt til vore smaa?« — »Aah Gud, nej!« klagede hun, det var jo gaaet hende værre i Dag end i Gaar. »Ja, du har ingen Greb paa det,« sagde Graaben, »og det er en daarlig Hjælp, jeg har af dig. Men nu er der dog Ordre til, at du skal gøre Tjeneste i Morgen igen. Saa skal jo Brylluppet staa; det er Kongens Søn af Danmark, som er Brudgommen, ved du, og Bruden skulde være kommen fra Rusland i Gaar; men hun er ikke kommen endnu, og Brylluppet kan ikke opsættes. Saa nu er der Ordre til, at den, som prøvede Klæderne i Dag, skal i dem i Morgen igen og med til Kirke og staa Brud i hendes Sted.« Nej, sagde Graabens Kone, det turde hun paa ingen Maade; hun turde aldrig komme der paa Slottet tiere. Hun kunde heller ikke vise sig for Kongens Søn af Danmark eller hans

Mænd. Det gik aldeles ikke an. »Der er ingen Snak om den Ting,« sagde Graaben. »Naar Kongens Søn befaler, saa maa vi lystre.«

Om Morgenen, de vaagner, saa siger Graaben til hende: »Staa du nu op og se at komme af Sted! Jeg maa blive liggende. Der staar en svær Sygdom i Kroppen paa mig: jeg kan ikke løfte mit Hoved fra Puden. Gaa du nu bare og kom igen, naar du kan!« Hun græd og klagede, at hun kunde da ikke gaa fra ham nu, han var syg og trængte til hende. Men han sagde, der var ikke andet for, end at hun maatte og skulde op paa Slottet, og det straks. Saa kyssede hun ham og ønskede ham en god Bedring; hun skulde komme igen, saa snart det var muligt; og saa gik hun op paa Slottet med et tungt Hjerte. Nu tænkte hun mindst paa sig selv og mest paa sin kære Graaben.

Da hun kom op paa Slottet, saa blev hun ført i Badstue, og saa maatte hun skifte fra inderst til yderst, og hun kom i hele Brudestadsen, med Slør og med Slæb og med Krone. Og saa kørte Kareten frem, trukken af seks mælkehvide Heste med lyserøde Muler; Seletøjet var af Guld og Skarlagen, og Guldsko var der under Hovene paa dem. Hun kom ind i Vognen; der sad Brudgommen allerede: det var jo Kongen af Danmarks Søn, vidste hun, som hun aldrig havde set, men som hun havde hørt nok om — i fordums Tider. Nu saa hun ikke til ham, og han saa heller ikke til hende; hun var jo ingenting for ham andet end en Dukke, som skulde forestille Bruden.

Saa kørte de af Sted baade med Løbere og med Forridere og et prægtigt Følge til Vogns og til Hest.

Vejen gik forbi det lille Hus, hvor Graaben boede, og da de kom dertil, saa var der stukket Ild paa Huset, saa det stod i lys Lue. Da skreg hun op: »Hold, hold! Aah, min kære Graaben!« — »Hvad er der i Vejen?« spurgte Prinsen ganske vredt. — »Det er min Mand,« sagde hun, »han er syg og kan ikke redde sig selv, og nu brænder han op! Hold dog og frels ham!« — »Aah, blæse med Graaben,« sagde Prinsen, »han klarer sig nok — eller ogsaa brænder han op.«

Hun blev ved at skrige og jamre sig; men der var ingen, som brød sig om det. De for rask forbi det brændende Hus og hen til Kirken, og der maatte hun op for Alteret og staa Brud i den rette Prinsesses Sted. Saa kørte de samme Vej tilbage, og da de kom forbi Graabens Hus, rakte hun sig ud af Vinduet for at se; men der var ingenting at se andet end en sort Brandtomt. Saa rullede de videre op til Slottet.

Men saa snart hun kom ud af Vognen, saa rev hun Krone og Stads af sig og kastede dem hen ad Gulvet. Nu vilde og maatte hun af Sted, sagde hun, for at finde sin Graaben eller dog høre, hvad der var blevet af ham. »Vilde du saa gerne se Graaben,« sagde Kongesønnen, »saa kan han straks være her.« Saa gik han et Øjeblik bort og kom straks igen i de gamle graa Klæder, som hun kendte saa godt. Da faldt hun ham om Halsen og kyssede ham. Nu saa hun jo, at hendes Graaben var ingen anden end den Kongesøn, som hun havde saa haanlig forsmaaet.

»Saa fik du dog Stodderprinsen,« sagde han, »og du har holdt dit Ord: at før du vilde tage ham, vilde

du baade spinde Skageblaar og sælge Jydepotter og gaa om at tigge.« — Ja, det havde hun nu prøvet alt sammen, og nu var hun hjertensglad ved sin Stodderprins. Og hun blev først Prinsesse og siden Dronning af Danmark. —

Men det er rigtignok saa længe siden, at der er ingen, der kan huske, de har set hende.

6.

Skytten Bryde.

(Illustreret af V. JASTRAU.)

En gammel Mand døde. Han efterlod sig to Sønner, men Arvegodset var ringe; det bestod kun af en fattig, straatækt Lerhytte og en lille Kaalhave. Et Bord, en Kiste og tre eller fire Stole var hele Bohavet.

»Det er ikke store Sager, vor Fader har efterladt os,« sagde den ældste af Sønnerne.

Den yngste rystede paa Hovedet.

»Det er næsten for lidt at dele.«

»Vi kan jo trække Lod om det,« sagde den yngste.

»Det kan vi, men det er neppe Umagen værd. Det er bedre, vi enes om, at jeg faar det hele, siden jeg nu engang er den ældste.«

»Det kan vi ogsaa,« svarede Broderen.

»Men saa maa du ud i Verden og søge din Lykke,« vedblev han, der skulde have Arvegodset, »og saa maa du helst gaa med det samme.«

Saa drog den yngste Broder af Sted, og det er ham, som hedder Skytten Bryde, og som denne Historie handler om.

Han gik den hele Dag lige til Aften; saa lagde han sig ned for at sove paa en lille, græsbevokset Høj med Ranselen under sit Hoved.

Men førend han faldt i Søvn, laa han og saa paa de guldkantede Aftenskyer og den sølvgraa Rugmark med de lange, nikkende Vipper, og med det samme tænkte han paa, hvad han vilde være.

Helst af alt vilde han være Skytte, men hvordan skulde han faa en Bøsse til at skyde med og en Hest til at ride paa og et Horn til at blæse i? Han maatte nok være glad, om han kunde blive Svinedreng.

Med disse Tanker faldt han i Søvn og sov den korte Sommernat til Ende. Han vaktes ved en spæd, pibende Klynken nær ved sit Øre og slog forundret Øjnene op.

Der stod en lille bitte Pusling ved hans Side, ikke større end en ordentlig Gulerod.

»Hvad piber du for?« spurgte Bryde.

»Skynd dig og hjælp mig!« sagde Puslingen. »Jeg skal lønne dig for din Umage.«

»Hvad kan jeg hjælpe dig med?« spurgte Bryde.

»Jeg bor i denne Høj, og i Nat har jeg for første Gang besøgt min Oldefader ovre i Klippe Banke.«

»Har du det?« sagde Bryde.

»Ja, for det er kun to Dage siden, jeg blev født. Min Oldefader er gammel og kunde ikke komme over og se mig, saa gik jeg til ham.«

»Du er en dygtig Dreng af din Alder,« sagde Bryde.

»Ja, men nu ved jeg ikke, hvordan jeg skal komme ind i Højen igen, for der er en stor, rød Ko, der har lagt sig lige over Sprækken.«

»Naa, og saa skulde jeg jage Koen bort,« sagde Bryde. »Det er nemt gjort.«

»Ja, men skynd dig lidt, for Solen er nær ved at staa op, og hvis Solen skinner paa mig, bliver jeg til Spindelvæv og Nattedug.«

Saa rejste Bryde sig og fik den store Ko jaget

bort, og den lille Pusling smuttede ind i sin Høj. Men just som han forsvandt, hørte Bryde hans spæde Stemme inde bag Stenen: »Kom igen i Morgen Nat, naar Klokken slaar tolv, saa skal du faa, hvad du helst af alt ønsker dig.«

Bryde gik omkring den hele Dag og søgte Tje-

neste, men der var ingen, som havde Brug for ham; ved Midnatstide stod han ved Troldehøjen; han vilde dog se, om Puslingen holdt Ord.

Og just som Klokken ovre paa Kirkeuret slog tolv, drejede den store Kampesten sig som en Dør paa sit Hængsel, og i Aabningen stod Puslingen.

»Kom med,« sagde han med sin pibende Røst; »min Fader har tilstaaet dig, at du maa udvælge tre Ting til Løn, fordi du reddede mit Liv.«

Bryde gik ind i Højen uden Frygt. Han kom fra den ene store Hvælving til den anden, og i alle Kroge puslede det med smaa, travle Bjergfolk, baade Mænd og Koner. Nogle smedede og hamrede paa kostelige Guldsmykker, andre sleb funklende Ædelstene, nogle vævede Silketæpper, der var saa fine som Spindelvæv og skinnede i alle Regnbuens Farver, andre kogte Mad i store Gryder. Bryde saa lidt af alt, efterhaanden som han kom frem ved Puslingens Side, men ingen standsede ham, og ingen syntes at lægge Mærke til ham.

»Du maa tage tre Ting med dig herfra,« sagde den lille Bjergdreng, »og her er nok at vælge iblandt; hvad ønsker du allermest?«

»En Bøsse,« sagde Bryde.

»Bøsser har vi nok af, en hel Sal fuld. Kom med, skal du se!«

Der var en stor Sal, og alle Salens Vægge hang fulde af Bøsser. Der var Bøsser saa store som Kanoner, og der var Bøsser, der ikke var større end et Penneskaft; de var alle meget prægtige at se til; Løbet skinnede som det rene Sølv, og Skæftet var af Rav paa nogle, af Perlemor paa andre; desuden

var de indlagt med Diamanter, Rubiner og slige skinnende Ædelstene, som alene findes i de dybe, mægtige Bjerge og saare sjældent kommer Mennesker for Øje.

Brydes Øjne frydede sig ved Synet af disse herlige Vaaben; al hans Hu stod jo til at blive en dygtig Skytte; flere Gange strakte han Haanden ud for at gribe et af dem, men ved Siden af den Bøsse, han vilde tage, hang en anden, som syntes ham endnu kosteligere. Paa den Maade blev han ved at gaa hele Salen rundt, og jo længer han gik, des mere raadvild blev han.

Omsider saa han allernederst paa Væggen en gammel, rusten Flint med Skæfte af Træ og en bred Læderrem, og da han saa den, udbrød han ligesom med lettet Sind:

»Denne vil jeg have. Den vil passe bedre for mig end noget af de kostbare Vaaben.«

»Saa tag den,« sagde Puslingen. »Den skal være din.«

Bryde tog Bøssen og hængte den over sin Skulder.

»Hvad er dit andet Ønske?« spurgte Bjergdrengen.

»Et Horn til at blæse i,« svarede Bryde.

»Saa kom med,« sagde Puslingen.

Den næste Hvælving hang fuld af Jægerhorn, og alle var de saa kostbare, at for et eneste af dem kunde man købe en Herregaard eller et Grevskab, for somme et helt Kongerige.

Men allernederst paa Væggen hang et simpelt Jagthorn, støvet og bulet. Det valgte Bryde.

»Alle de andre passer for Kejsere og Konger,« sagde Bryde; »dette passer til min Bøsse; det skal være mit.«

»Det er heller ikke det ringeste,« sagde Bjergdrengen; »men hvad skal være den tredie Ting?«

»Nu mangler jeg kun en Hest til at ride paa,« svarede Bryde, »saa har jeg alt, hvad en rigtig Skytte kan ønske sig.«

»Den skal du faa,« sagde Puslingen.

Bryde blev ført ud i Stalden. Der stod Heste i endeløse Rækker op og ned, den ene Hest smukkere og stoltere end den anden; der stod ogsaa den sorte, trebenede Helhest, som om Natten gaar igennem Landsbyens Gade, naar nogen skal til at dø.

Nede ved Stalddøren stod et lille, graat Øg; da Bryde kom, drejede det Hovedet og saa med kloge, tungsindige Øjne paa ham; det var næsten, som om det sagde: »Tag mig! Du vil ikke fortryde det.«

»Denne Hest vælger jeg,« sagde Bryde. »Den passer til Bøssen og Hornet, og den passer til mig.«

Bryde fik Øget, sagde Puslingen Tak og Farvel, og saa stod han oppe paa Jorden igen med sin rustne Bøsse, sit bulede Horn og sit lille, graa Øg.

Bryde satte sig op at ride; han red lige til Kongens Slot.

»God Dag!« sagde Bryde, »og Tak for sidst!« Det var en Talemaade, de brugte i den By, Bryde kom fra; den betød ikke mere end saa mange andre Talemaader.

»Hvad vil du?« spurgte Soldaten, som stod Vagt.

»Det kan du vel se paa min Udrustning,« svarede Bryde. »Jeg vil være Kongens Skytte.«

»Ja det maa du tale med Hofjægermesteren om,« sagde Soldaten.

Saa red Bryde hen til Hofjægermesteren. Han

havde under sig baade Jægermestre og Jægersvende og Skytter og Skyttedrenge.

»Naa saa du vil være Kongens Skytte?« spurgte Hofjægermesteren og saa paa Bryde selv, paa hans rustne Bøsse, hans bulede Horn og hans lille, graa Øg.

»Kan jeg ikke nok blive det?« spurgte Bryde.

»Du ser næsten ud til det,« svarede Hofjægermesteren og smilede hen til alle de fine Jægermestre.

»Det er en dejlig Bøsse, han har,« sagde en af dem og lo til Jægersvendene. »Jeg tror, Løbet er af det rene Sølv.«

»Og har I lagt Mærke til hans Horn?« sagde en af Jægersvendene. »Tror I ikke, det er af Guld baade uden og inden!« Og saa lo han hen til Skytterne.

»Men Hesten da!« sagde en af Skytterne. »Ligner den ikke Aleksander Magnus's Stridshingst!« Og alle Skyttedrengene lo, saa de blev mørkeblaa i deres Ansigter.

»Ja din Udrustning er der ikke noget at klage paa,« sagde Hofjægermesteren; »du vil ordentlig blive en Pryd her ved Hoffet, hvis bare Kongen vil fæste dig.«

»Vi maa have Bud efter Kongen,« sagde Jægermestrene til hverandre indbyrdes. »Kongen er altid saa sorgfuld, siden han mistede sin eneste Datter. Men naar han faar denne Jægersmand at se, maa han le, enten han vil eller ej.«

Der gik da Bud op til Kongen, og Kongen kom ud for at se den nye Skytte. Men Kongen lo ikke ad Bryde som alle de andre.

»Lad os sætte ham paa Prøve,« sagde Kongen. »Man kan ikke skue Hunden paa Haarene.«

Gastrein
98

Bryde skulde altsaa prøves; men Hofjægermesteren vilde kun have Løjer med ham; han befalede derfor Skytterne at føre deres nye Kammerat ud i en Skov nær ved Slottet, hvor der i Mands Minde hverken var set Hjort eller Hare. »Det skal nu vise sig, hvad du duer til,« sagde den fornemme Mand til Bryde. »Kan du inden Aften skyde et Dyr og et Par Harer, skal du blive fæstet som Skytte her paa Kongens Slot; men kommer du tomhændet, maa du finde dig i at blive hængt, thi da har du drevet Spot med Kongens fornemste Tjenere.«

Bryde red ud i Skoven. Han anede ikke noget om, at de høje Herrer vilde have ham til Bedste, og derfor var han frejdig og glad til Mode. Det skulde nu vise sig, hvad hans Horn og hans Bøsse evnede.

Altsaa satte han Hornet for Munden og forsøgte at blæse en lystig Melodi som en ægte Jægersmand; han trængte til at give sin Glæde Luft. Men Hornet havde den mærkelige Egenskab, at naar man blæste i det og med det samme tænkte paa et eller andet levende Væsen, da maatte det hid og danse efter den Musik, om det var aldrig saa langt borte. Øjeblikkelig kom en Hare springende; den dansede og hoppede lige for Næsen af Bryde, og det Syn var saa pudsigt, at Bryde for bare Latter nær havde glemt at skyde. Omsider fik han dog Bøssen til Kinden og trykkede løs. Bums! der laa Haren, thi ogsaa Bøssen havde en mærkelig Egenskab: at naar man sigtede med den paa et levende Væsen og trykkede løs, ramte den altid til Døden. Bryde vidste ingenting, hverken om det ene eller det andet.

»Det stod ikke længe paa,« tænkte Bryde. »Nu

skal vi prøve en ny Melodi!« Og saa satte han Hornet for Munden igen og blæste lystigere end før.

»Bare der vilde komme en rigtig stor Hjort med mange Takker,« tænkte Bryde, og neppe havde han tænkt, saa dansede Hjorten foran ham. Bøssen kom atter til Kinden i en Fart, og Hjorten trillede om ved Siden af Haren.

Nu var Bryde end gladere end før, og da han syntes, det lød saa lystigt, naar han truttede i Hornet, satte han det atter for Munden.

»Ja, nu mangler jeg kun en Hare til,« tænkte han, alt som han blæste. »Gid den ikke vilde lade vente for længe paa sig!«

I det samme kom Haren dansende. Bryde skød, og den Hare trillede om ved Siden af de to andre Dyr.

Men da randt det Bryde i Sinde, at der maatte være noget eget ved det Horn, siden Dyrene saadan kom dansende hen lige foran ham, naar han blæste sin Melodi, og tilmed netop det Dyr, han tænkte paa. Det maa prøves en Gang til, tænkte han og satte atter sit Horn for Munden.

Og for rigtig at blive vis i sin Sag vilde han ønske sig hid et Dyr, som just ikke lod sig se i enhver Skov. »Bare der vilde komme en Bjørn,« tænkte Bryde.

Da knagede det i Grenene, og en vældig, brun Bamse kom dansende hen ad Stien paa Bagbenene, og jo stærkere og lystigere Bryde blæste i sit Horn, des hurtigere og voldsommere sprang og dansede Bjørnen; derhos brummede den arrigt og viste Tænder, saa Bryde forstod, at den gjorde det ikke for sin Fornøjelse.

Men saa lagde Bryde Bøssen til Kinden og skød. Ganske rigtig: Bjørnen trillede om og laa død ved Siden af de andre Dyr.

»Hurra!« raabte Bryde og kastede sin Hat højt op i Luften og greb den igen. »Hurra, alle Kongens Mænd! Hurra for Hjort og Hare og Bamse! Hurra for Skytten Bryde!«

Ved denne vældige Raaben kom alle Skytterne til og straks efter alle Jægermestrene, og lige bag efter dem kom Kongen og Hofjægermesteren. Den ene spilede Øjne højere end den anden.

»Han maa være en Troldmand, eders Majestæt,« hviskede Hofjægermesteren til Kongen. »Vil eders Majestæt ikke allernaadigst befale, at han ufortøvet bliver hængt?«

»Ingenlunde, min gode Hofjægermester!« svarede

Kongen. »Har du ikke med egen Mund lovet ham at blive Skytte, hvis han, inden Sol gik ned, kunde fælde en Hjort og to Harer. Det har han gjort og mere til. Manden skal paa Stedet udnævnes til Jægermester.«

Ved denne Tale blev Hofjægermesterens Ansigt dobbelt saa langt, som det var, og samtlige Jægersvende og Skytter blev grønne og gule af Misundelse; men Skytten Bryde var fra denne Dag Jægermester i Kongens Gaard.

Den nye Jægermester steg for hver kommende Dag i Kongens Gunst. Naar Kongen red paa Jagt, maatte han altid have Bryde med sig, og kneb det saa med at komme Vildtet paa Skud, og Bryde for at opmuntre Kongen lidt tog sit Horn frem og blæste deri, skulde det aldrig fejle, at jo det Stykke Vildt kom springende, som Kongen netop allerhelst ønskede at træffe. Men Hofjægermesteren kunde næsten ikke holde ud at se Bryde for sine Øjne, og de andre Jægermestre var ved at sprække af Avind.

Til sidst lagde de alle med Hofjægermesteren i Spidsen Raad op om, hvorledes de skulde bære sig ad for at styrte den nye Jægermester, og de udtænkte i Forening en rigtig sort og nedrig Plan. Som man ved, var Kongen meget nedbøjet og sorgfuld, og dermed hang det saaledes sammen:

Kongen havde en eneste Datter, som var trolovet med en fremmed, udenlandsk Prins, og det var bestemt, at Prinsen skulde være Konge og Prinsessen Dronning, naar den gamle Konge døde, og Kongen holdt forfærdelig meget af dem begge to. Da

hændte den skrækkelige Ulykke, at en grim, gammel Bakketrold forelskede sig i den dejlige Prinsesse, og en Dag, da hun og hendes Fæstemand var ude at ride og ikke tænkte paa nogen Fare, lurede han paa dem i Skoven og bortførte dem begge. Tjeneren, som red nogle Skridt bag efter det fyrstelige Par, kunde intet udrette til deres Frelse, men kun melde, hvad der var sket.

Det var mange Aar siden, denne Begivenhed havde fundet Sted, men endnu sørgede Kongen som den første Dag, og man vidste det over hele Riget, at hans Græmmelse ikke vilde høre op, før Døden lukkede hans Øjne. Paa denne Kongens Hjertesorg byggede Hofjægermesteren sin Plan. En efter anden skulde Jægermestrene opdigte en Historie om Bryde og fortælle Kongen den, naar Lejligheden passede, og disse Historier skulde tilsammen gaa ud paa at bevise, at Bryde var en Troldmand; Kongen kunde jo ogsaa vide det deraf, at Bryde kunde skyde Hjorte og Bjørne og Harer der, hvor i Mands Minde intet Stykke Vildt nogen Sinde var set. Naar saa Kongens gode Tro til Bryde lidt efter lidt var undergravet, skulde Hofjægermesteren fortælle Kongen, at Bryde stod i Tjeneste hos den Trold, som havde bortført Prinsen og Prinsessen, og at han kunde befri dem igen, om han vilde; men sagde han nej, skulde man bare lægge ham paa Pinebænken for at tvinge ham.

Kongen vilde i Førstningen ikke tro noget ondt om sin kære Bryde, men da baade den ene og den anden sagde det samme, og Hofjægermesteren til syvende og sidst paastod, at Bryde var Mand for

at skaffe Prinsen og Prinsessen tilbage, om bare han vilde, saa blev Kongen saa greben af Haabet om at faa sine elskede Børn tilbage, at han virkelig fæstede Lid til det onde Menneskes Ord; thi man tror altid saa gerne det, man haaber.

Bryde blev kaldt ind til Kongen, og Kongen modtog sin kære Jægermester med rynkede Bryn og vrede Miner.

»Jeg hører, at du tjener to Herrer, Bryde.« Saaledes begyndte Kongen.

»Hvorledes mener eders Majestæt?« spurgte Bryde.

»Det er kommet mig for Øre, at du ogsaa staar i Troldetjeneste, og der er mange, som vidner imod dig.«

»Der kan være noget i det, eders Majestæt, for Hofjægermesteren er jo min Herre, og han er gerne saa arrig som en Trold imod mig; men jeg anklager ham ikke.«

»Her er ikke Tale om Hofjægermesteren; men jeg ved, at du staar i Tjeneste hos den Trold, som har bortført mine elskede Børn, og jeg ved, at du kan skaffe mig dem tilbage, om du kun vil.«

»Den, der har forebragt det for eders Majestæt, har ikke haft anden Hensigt dermed end at føre mig i Ulykke. Jeg staar ikke i Troldens Tjeneste og ved intet om eders Børns sørgelige Skæbne, undtagen det alle ved. Men eders Majestæt har bevist mig saa stor Godhed, at kunde jeg med mit Hjerteblod skaffe jer eders Børn igen, da gav jeg gladelig hver Draabe hen.«

»Du ser god og trofast ud, Bryde, og jeg har faaet dig kær,« sagde Kongen; »men naar du vidste,

hvor jeg hver Time paa Dagen længes efter mine Børn, hvor jeg savner dem, hvor jeg føler mig ene og forladt, da er Haabet om at faa dem igen som en brændende Feber i mit Blod, og der er mange, Bryde, som vidner imod dig.«

Bryde fik Taarer i Øjnene ved at se Kongens Smerte. »Gud give, de vidnede sandt!« udbrød han; »men de vidner kun af Nid. Dog — jeg har et Haab — — maaske kan jeg alligevel redde Prinsen og Prinsessen.«

»Altsaa staar du dog i Troldens Tjeneste!« udbrød Kongen, og hans Træk blev strenge paa ny.

»Jeg skal fortælle eders Majestæt alt, saa kan I selv dømme.« Og nu fortalte Bryde om sit Besøg i Troldehøjen og om de tre Ting, han der havde faaet. »Hesten er sagtens lidet værd,« sagde Bryde, »men Bøssen og Hornet har staaet deres Prøve. Og derpaa bygger jeg mit Haab, at Trolden saavel som de vilde Dyr maa lystre Hornet, og naar han saa danser frem, da jeg vil true med at skyde ham, hvis ikke han giver jer eders Børn tilbage.«

»Nu forstaar jeg,« raabte Kongen, »hvorfor Vildtet kommer, saa snart du blæser i dit Horn. Kom! Vi maa ud i Skoven og prøve Hornets Magt!«

Kongen lod sadle sin Hest, og Bryde fulgte Kongen paa sit lille, graa Øg. De red ene to.

Da de kom ud i Skoven, holdt de stille foran en stor aaben Plads; den var bevokset med Græs, og Eftermiddagssolen skinnede stærkt ned; i Skyggen af de store Træer holdt Kongen og Bryde paa deres Heste.

Bryde greb Hornet og satte det for Munden; men

Kongen holdt ham tilbage og sagde med mørkt Aasyn:

»Har du betænkt, hvad du vover, hvis Hornets Magt brister?«

»Nej. Jeg tænkte kun paa, om det var muligt at frelse Prinsen og Prinsessen.«

»Har du ikke tænkt paa, at i denne Stund spænder du en Konges Forventning himmelhøjt — at hvis Haabet glipper, vil jeg aldrig mere kunne holde ud at se dig for mine Øjne. Du har røbet mig, at du selv er uden Dygtighed, uden Fortjeneste; alt dit Held skylder du en Gave af overnaturlig Oprindelse. Har du betænkt, at naar dette rygtes, vil man rive fra dig baade Bøsse og Horn og jage dig med Spe og Hadingsord ud af mit Slot lige saa fattig og haveløs, som du kom hid.«

»Herre Konge!« sagde Bryde. »Jeg saa, I var sorrigfuld. Jeg glemte i den Stund at tænke paa mig selv.«

»Godt!« sagde Kongen barsk. »Saa blæs!«

Bryde satte Hornet for Munden og blæste; men hans Sind var saa bevæget, hans Spænding saa stor, at der ikke kom Tone frem. Det hvæste kun inde i Hornet.

»Lad mig blæse!« sagde Kongen.

Bryde rakte Hornet til Kongen. Denne var bleg i sit Aasyn, og hans Haand rystede stærkt.

Kongen satte Hornet for Munden og blæste lange, dybe og stærke Toner ud; derhos samlede han alle sine Tanker om Trolden, som tog hans Børn. Det gjaldede stærkt ovre i Skoven hinsides den solbeskinnede Grønning; men intet levende Væsen lod sig se.

»Det er forgæves,« sagde Kongen og rakte Bryde Hornet; klare Taarer trillede ned over Kongens Kinder og blev borte i det store, graa Skæg.

»Maaske lystrer han kun Hornets Ejermand,« sagde Bryde og blæste den samme Melodi, som selve Vildbjørnen havde maattet danse efter. Men ingen Trold lod sig se.

»Kom! vi rider hjem!« sagde Kongen med mørke Miner.

I det samme vrinskede det lille, graa Øg paa en saa løjerlig, gennemtrængende Maade, at Kongen forundret saa paa det; derpaa strakte det Hals og Hoved lige ud, tog Bidselet mellem Tænderne og galoperede ud af Skoven i en saadan Fart, at Kongen havde Møje med at følge det. Men han tænkte, at Bryde vilde flygte, og at hans slanke, hurtige Jagthest snart kunde indhente Skyttens usle Krik.

Dog, det var et underligt Ridt. Naar Kongen naaede hen paa Siden af Bryde og strakte Haanden ud for at gribe hans Tømme, var det graa Øg i samme Nu borte, og han saa kun et Glimt af Mand og Hest, just som de begge forsvandt bag en Krumning af Vejen. Naar saa Kongen naaede frem til denne Krumning, havde Bryde atter et stort Forspring, som det varede længe, før Kongen kunde indvinde.

Saaledes gik det Mil efter Mil, og Kongens Hest var ved at styrte af Træthed. Da saa han det lille, graa Øg sætte over et lavt Gærde forude og trave sindigt op imod en stor Jordhøj, paa hvis Top tronede nogle mægtige Bautastene. Solen gik just ned bag en anden lignende Høj ovre i Vest. Øget stod stille, og et Øjeblik efter holdt Kongen ved Brydes Side.

»Hvad skal det betyde?« udbrød Kongen og var saa vred, at hans Stemme rystede. »Staar du dog i Troldetjeneste, siden du flygter for mig?«

»Jeg gjorde det ikke med min gode Villie,« svarede Bryde; »men jeg skal sige eders Majestæt, hvad jeg tror, at dette betyder. Jeg kender denne Egn igen. Hist ovre ligger Højen, hvor jeg hentede mig

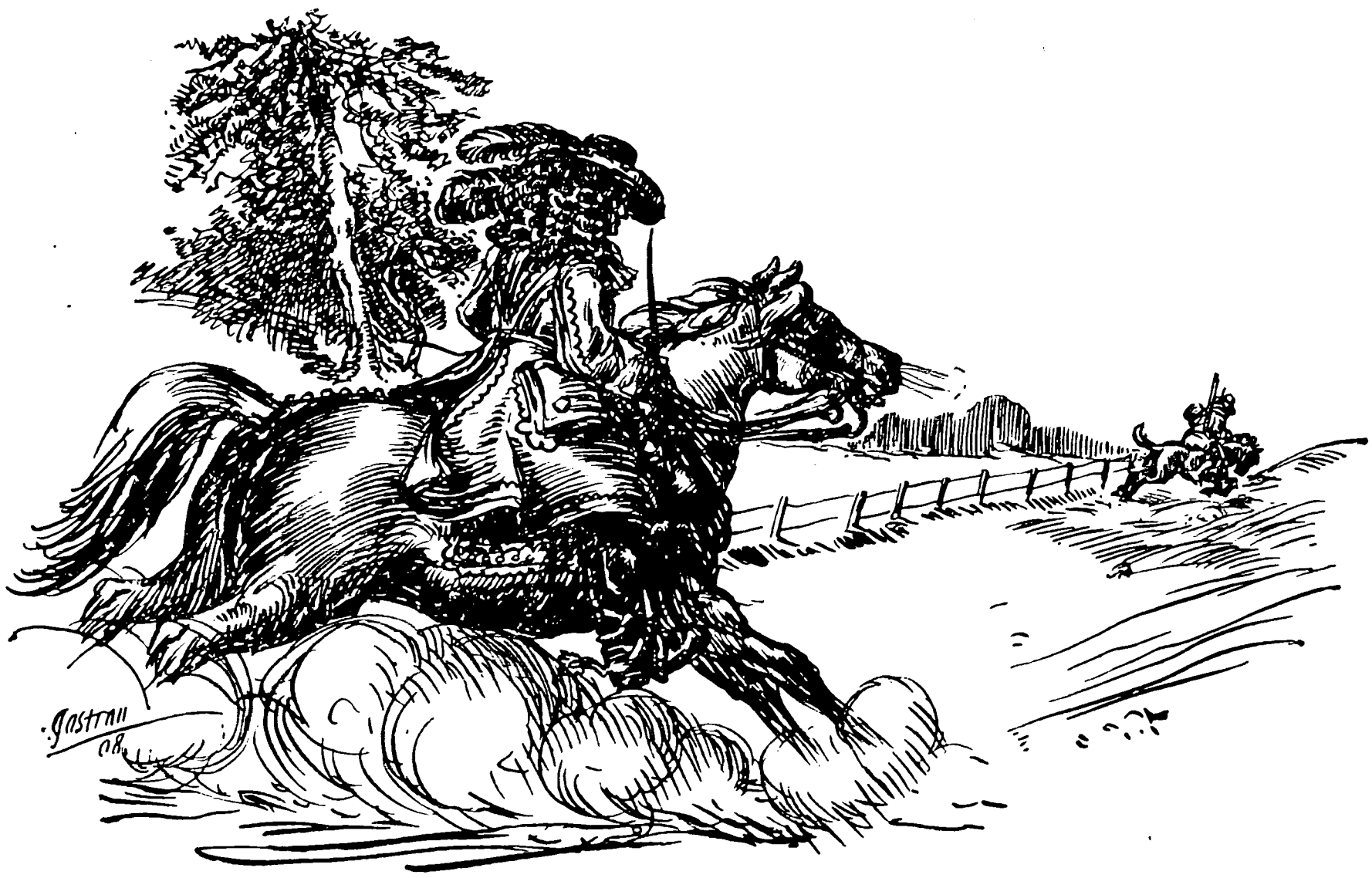

de gode Ting hos Trolden, og fra denne Høj var det, at den lille Bakkepusling kom. Mon ikke det skulde være Puslingens Oldefader, der har røvet eders Børn, og mon ikke mit lille graa Øg bliver deres Redningsmand?«

Ved disse Ord vrinskede Hesten atter og nikkede stærkt med Hovedet.

»Ja, skulde jeg tro det,« udbrød Kongen, »da skal

jeg velsigne det tifold for alle de Forbandelser, jeg har slynget efter det undervejs hertil. Men hvad skal vi gøre, tror du?«

Hesten vendte Hovedet og saa om efter sin Herre. Bryde stod af, klappede Dyrets Hals, men var lige saa raadvild som Kongen.

»Hvad skal vi gøre, mit gode Dyr?« spurgte Bryde. »Gid du dog kunde tale!«

Da jog Hesten sit Hoved ind imod Brydes Bryst, famlede med Mulen, som om den vilde bide ham, men tog kun fat i Snoren, Hornet hang i, og trak den haardt til sig.

»Det er Hornet, det gælder,« sagde Kongen.

»Nu forstaar jeg den!« udbrød Bryde glad. »Hornet har ikke Magt over Trolde i saa lang Afstand, eller ogsaa kan Trolden ikke komme, saa længe Solen skinner; men nu skal vi nok faa gamle Oldefader til at danse.«

Tredie Gang vrinskede Hesten, og det lød som en kaad, skingrende Latter. Derhos nikkede den med det lange, laadne Hoved den ene Gang efter den anden, rigtig dybt og bekræftende.

Bryde tøvede nu ikke med at sætte sit Horn for Munden, og han blæste deri ret af Hjertens Lyst. Da lød en bragende Torden inde fra Højen, og i samme Stund saa Kongen og Bryde den hæve sig i Vejret paa fire ildrøde Søjler, og fra Hulens Baggrund dansede frem en grim, gammel Trold med Krop som et Barn, men med Hoved som en Kæmpe og Næse som en gammeldags Vindepind. Da han saa Bryde, begyndte han at hyle i vilden Sky.

»Hold op med den Hylen!« raabte Kongen, »og

bring mig mine Børn uskadt igen, saa skal vi lade dig slippe med Livet, dit sorte, djævelske Uhyre; men har du krummet et Haar paa deres Hoved, skal du dø fluks. — Laan mig din Bøsse, Bryde! Jeg vil selv skyde ham, imens du blæser.«

Kongen fik Brydes Bøsse.

»Ja, skyd mig bare,« skreg Trolden; »men hvem giver dig saa din Datter? Hun er den sødeste lille Nattergal; hun sidder i Bur inde i mit Sovekammer og maa hver Aften synge for mig, til jeg falder i Søvn.«

»Vi skal ikke skyde dig, gode Trold,« sagde Bryde. »Vi er bare kommen hid for at fornøje dig, for siden du holder saa meget af Sang, saa kan du vel ogsaa rigtig godt lide Hornmusik.«

Og saa begyndte Bryde at blæse en rigtig lystig Hopsa. Og i det samme væltede Trolden med et frygteligt Brøl om paa sit Ansigt og begyndte at snurre rundt som en Top med Næsetippen i Jorden og Arme og Ben sprællende ud til Siden.

Det saa saa morsomt ud, at Kongen brast i Latter, og det var første Gang, Kongen lo, siden han mistede sine Børn.

»Hold op! Hold op!« skreg Trolden. »Jeg er fem Hundrede Aar gammel; jeg kan ikke holde det ud, det er, som om der var Ild i min Næsetip.«

»Ja, kom med mine Børn!« raabte Kongen.

»Hold kun op! Du skal straks faa din Datter.«

»Men ikke som Nattergal,« sagde Kongen. »I al sin Ungdom og Uskyld og varme Kærlighed vil jeg have hende tilbage.«

»Ja, ja! Hold op!« hylede Trolden.

Jastrzii
08.

Da holdt Bryde inde med sin Hornmusik; Trolden slog en Kolbøtte, tumlede brølende ind i Hulen og kom et Øjeblik efter ud med den dejlige Prinsesse ved Haanden. Hun faldt sin Fader om Halsen, og den gamle Konge sluttede hende med usigelig Fryd i sine Arme.

»Men hvor er Prinsen, dit ledę Utyske?« spurgte Bryde. »Hid med ham, eller du skal ud og danse paa ny.«

»Prinsen har jeg givet bort for to Aar siden,« svarede Trolden. »Ham kan jeg ikke skaffe tilbage, om du saa lod mig danse til Døde.«

»O Gud,« udbrød Prinsessen i ny Angest; »han siger Sandhed. Mig omskabte han til en Nattergal, men min elskede Prins omskabte han til en lille, graa Hest, og saa forærede han ham til sin Sønnesøn, som bor i en anden Bakke; for han kunde ikke unde os den Glæde at leve under samme Tag.«

Prinsessen brast i Graad, og ikke engang hendes kærlige, gode Fader formaaede at trøste hende.

Men i det samme mærkede hun, at der var noget vaadt og varmt, der rørte ved hendes Haand, og da hun saa sig om, var det Brydes lille Hest, der strøg sit Hoved op ad hende. Da gav Prinsessen et Glædesskrig, slog Armene om Hestens Hals, knugede sit Ansigt mod dens Manke og udbrød: »Det er den! Det er Hesten! Det er min Prins!«

Da begyndte Bryde igen at trutte en lystig Springdans. Kongen troede, at den tro Sjæl paa denne Maade vilde give sin Glæde Luft; men i samme Nu saa han Trolden hoppe højt i Vejret, og neppe havde Fødderne naaet Jorden, før han vippede til

Vejrs igen; højere og højere fløj han; det saa ligefrem ængsteligt ud, naar man tænkte paa hans høje Alder.

»Hvorfor piner du mig?« hylede den arme Trold. »Nu har I jo dem begge.«

»Men du maa give Prinsen sin rette Skikkelse. Har du skabt ham om een Gang, saa maa du kunne gøre det een Gang til.«

»Saa vil jeg have Hornet og Bøssen i Betaling,« skreg Trolden. »Hvis ikke, vil jeg blive ved at danse, til enten Bryde eller jeg mister Vejret.«

Det gik Bryde ind paa, at Trolden skulde have Hornet og Bøssen i Betaling, og i det samme stod Prinsen der, ung, stor og kongelig, og der var ikke Hud eller Haar, som mindede om det lille graa Øg.

Det er ikke let at sige, hvem der var mest glad: Kongen eller Prinsen eller Prinsessen, og saa var Bryde maaske endda den gladeste af dem alle ved Synet af de andres Lykke og ved Tanken om, at det var ham, de kunde takke for den.

»Men hvad skal vi nu gøre ved dig, du gode, trofaste Bryde?« sagde Kongen. »Du har for vor Skyld maattet ofre alle dine Skatte.«

»Du skal udnævne Bryde til din Førsteminister,« sagde Prinsessen til sin Fader. »Saa bliver han den fornemste Mand i Landet næst Kongen, og det har han fortjent at være.«

»Det har jeg ikke Lærdom til,« svarede Bryde.

»Jeg vil udnævne Bryde til Greve,« sagde Kongen, »og han skal have det største Grevskab i hele Kongeriget.«

»Ja, det er ogsaa bedre,« indrømmede Prinsessen. »Man kan godt være Greve uden at have Lærdom.«

»Magelig,« sagde Kongen. »Saaledes skal det være.«

De rejste nu alle hjem til Kongens Slot, og der blev Glæde og Jubel over det hele Land. Skytten Bryde blev Greve og fik det største Grevskab i Riget; men Hofjægermesteren blev saa misundelig over Brydes Ophøjelse, at han fik Gulsot og døde. Saa fik den ny Greve ogsaa hans Embede, og nu var han rigtig for Alvor Skytten Bryde.

7.

Trosvend.

(Illustreret af POUL STEFFENSEN.)

Der var engang en Fader og en Moder, som havde en Søn, der hed Svend, og han skulde ud i Verden at tjene sit Brød. Faderen gav ham den Formaning med, at han skulde altid le med de leende og græde med de grædende, være glad med de glade og bedrøvet med de bedrøvede. Og Moderen lagde til, at han maatte aldrig gaa nogen Kirke forbi uden at gaa derind og tage Velsignelsen med sig.

Saa kom Svend ud at tjene paa en Herregaard, hvor hans Herskab syntes saa godt om ham, at han steg fra den ene Post til den anden og var snart deres mest betroede Tjener. Derover blev hans Medtjenere misundelige, og især var der en, som aldrig lod nogen Lejlighed gaa forbi, naar han troede at kunne sætte ondt for ham. Han bad engang Herren lægge Mærke til, at naar Fruen lo, saa lo Svend med; naar hun græd, saa græd Svend ogsaa; naar hun var glad, saa var Svend ogsaa glad, og naar hun var bedrøvet, saa hængte han med Hovedet.

Det var ganske rigtigt. Herren lagde Mærke til det, og han begyndte at tro ondt baade om Svend og om sin Kone. Han blev mere og mere mistænkelig og ilde stemt imod sin betroede Tjener, og endelig

bestemte han sig til at skille sig af med ham paa den Maade, at han sendte ham et Ærinde hen til en Teglovn, han havde, og hvor han forud havde sagt til, at den første, der kom med Bud fra ham, skulde de tage og kaste ind i den gloende Ovn.

Svend gik straks, da det blev ham sagt, at han skulde bringe et Bud ned til Teglovnen; men paa Vejen kom han til en Kirke, og han glemte da ikke at gøre, som hans Moder havde bedt ham om: han gik derind for at tage Velsignelsen med sig ogsaa paa denne Vandring.

Den onde Tjener, som havde bagtalt Svend for deres Herre, han gav sig paa Vejen lidt efter, for han skulde jo forvisse sig om, at Svend kom i Ovnen. Han standsede ikke ved Kirken, saa han kom først derud og blev da straks greben og kastet ind i den gloende Ovn. Men Svend, som var bleven lidt forsinket i Kirken, han kom sidst til Ovnen, bragte sit Ærinde og vendte saa tilbage til Gaarden i god Behold, og uden at han havde nogen Anelse om, hvad der var foregaaet, og hvad han havde undgaaet.

Hans Herre blev meget forundret ved at se ham igen, og han tog sig da for at spørge ham ud, om han var gaaet lige til Teglovnen. Svend tilstod, at han havde paa Vejen været inde i Kirken for at tage Velsignelsen med, som han havde lovet sin Moder; og med det samme kom han til at fortælle hele den Formaning, han havde faaet med hjemmefra, baade fra Fader og Moder. Da forstod Herren, at Svend var en tro og god Tjener, og at Bagvaskeren kun havde faaet sin Løn som forskyldt.

Fra den Tid af kaldte Herren ham aldrig for

andet end Trosvend, og han blev hver Dag mere vis paa, at han kunde stole paa ham i eet og alt. Saa var det en Dag, der var en fremmed Herremand i Besøg paa Gaarden, og de kom til at tale om Troskab. Den fremmede Herremand sagde, der var ingen, som man helt kunde stole paa. Enhver var Tyv i sin egen Næringsvej, og ingen fulgte Sandheden længer, end han saa sin Fordel ved det. Men Værten sagde, at han havde en Tjener, det var hans Trosvend, han havde aldrig sagt en Løgn og vilde heller ikke gøre det, enten Sandheden saa var ham til Gavn eller Skade. Den fremmede Herremand mente, at det skulde han nok faa ham til, og de væddede om det og satte hver sin Herregaard paa Spil.

Saa blev Trosvend kaldt ind, og han fik Bud og Brev at bære til den fremmede Herremands Frue. Han fik et Sæt af sin Herres bedste Klæder paa, Herrens bedste Hest af Stalden at ride paa, og saa kom han af Sted og skulde komme igen samme Aften.

I det Brev, han fik med fra den fremmede Herremand til hans Frue, der var der jo fuld Besked om, hvordan de skulde tage imod ham. Han blev da tagen imod som en fin Herre. Hesten blev sat i Stald, og han blev sat til Højbords med Fruen, og hun klinkede med ham og drak Skaaler; og der var andre til Stede, som ogsaa drak med ham, og det blev de ved med, til de fik ham drukken. Saa fik de Kortene frem, og han maatte spille med, og hvordan det gik eller ikke gik, saa sagde de, at han havde spillet bort alt, hvad han havde, ikke blot sine

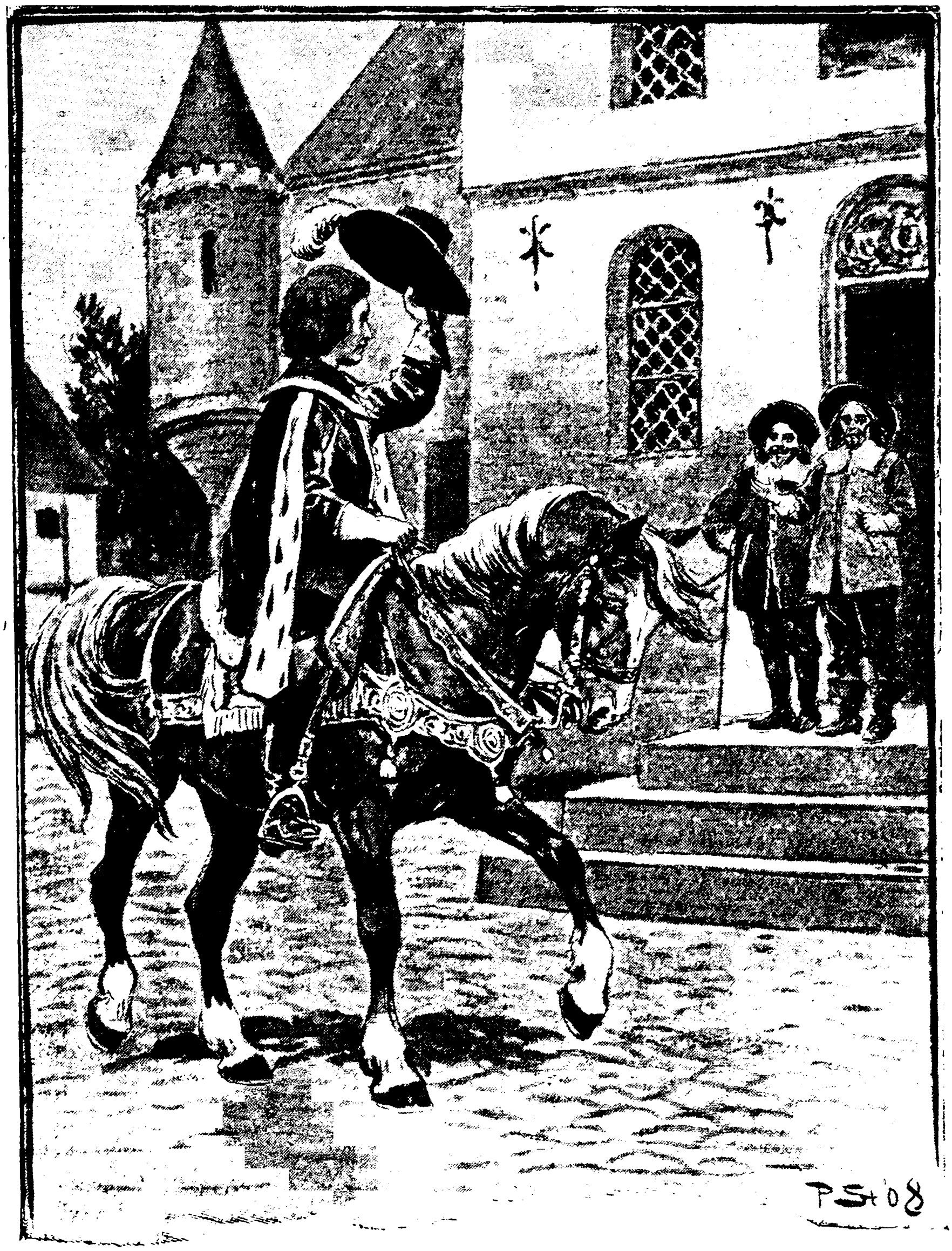
PS108

Penge, men ogsaa de fine Klæder, han havde paa, og sin Herres bedste Hest, som han var kommen der med. Saa trak de Klæderne af ham og puttede ham i en Seng, og det var langt op ad den næste Dag, inden han havde sovet Rusen ud.

Klæderne, han var kommen i, dem havde han jo spillet bort, og Hesten ligesaa. Saa gav de ham nogle usle Pjalter, han maatte trække i, og saa en Kæp i Haanden, og saa satte de ham paa Porten. I denne elendige Skikkelse maatte han da give sig paa Hjemrejsen, og han maatte bruge sine Ben saa godt, som han vilde, saa kunde han dog ikke vinde hjem før henad Aften.

Trosvend var meget ilde tilfreds med sig selv den Dag, og som han stavrer hen ad Vejen, saa synes han da, at det var dog rent umuligt for ham at fortælle Herren, hvordan han havde baaret sig ad. »Det bliver galt,« tænkte han, »naar jeg kommer hjem. Jeg kan nok tænke mig, hvad Herren vil spørge mig om; men hvad jeg skal svare, det er ikke saa let at vide.«

Da han nu var kommen saa nær hjem, at han kunde se Gaarden, saa vilde han gøre en Prøve. Saa sætter han sin Kæp ned i Jorden og hænger sin gamle Stodderhat paa den. »Nu er du Herren,« siger han. Saa gaar han et lille Stykke bort fra den, og saa siger han først: »Velkommen, Trosvend!« Det tænkte han, at hans Herre vilde sige. »Tak, naadige Herre!« Det var nu ogsaa saa ligefrem. Saa siger han: »Men hvordan er det, du ser ud? Hvor er Hest og Mundering blevet af?« — »Ja, naadige Herre! dem har jeg mistet. Ude i Skoven blev jeg overfaldet af

Røvere, og de plyndrede mig ud og tog baade Hest og Mundering fra mig, og jeg reddede ikke andet end det bare Liv.« Det syntes han, Hatten rystede paa Hovedet af, enten det nu var Vinden, der tog i den, eller hvad det var. Den Forklaring duede ikke, det kunde han nok mærke. »Og siger jeg nu det,« tænkte han, »saa sender Herren sine Folk ud til alle Sider for at lede om de Røvere. Men der er ingen at finde, og der er aldrig noget Menneske, der har set dem. Saa staar jeg der som en Løgner.«

Saa gaar han igen et lille Stykke bort fra Kæppen, og saa begynder han forfra: »Velkommen, Trosvend!« — »Tak, naadige Herre!« — »Hvordan er det, du ser ud? Hvor er Hest og Mundering blevet af?« — »Jeg red vild og kom ud i en Mose, og der red jeg Hesten i Bløde, saa jeg maatte springe af, gaa derfra og fik ingenting med mig.« — Nej, han syntes igen, at Hatten rystede paa Hovedet, og saa tænkte han ved sig selv: »Naar jeg nu sagde det, saa vilde de ud og lede efter Hesten; og noget af Munderingen maatte da ogsaa være til at finde. Nej, det gaar heller ikke an.«

Saa gaar han igen lidt bort fra Kæppen, vender sig om til den og begynder som før: »Velkommen, Trosvend!« — »Tak, naadige Herre!« — »Men hvordan er det, du ser ud? Hvor er Hest og Mundering blevet af?«

»Stuen var varm, og Mjøden var sød;
derfor misted' jeg Klæder og Ganger rød.«

Da syntes han, at Hatten nikkede ad ham.

»Ja, saadan var det,« sagde han, »og saadan maa det være.«

Saa satte han den gamle Hat paa sit Hoved igen og tog Kæppen i Haanden, og saa gik han lige hjem paa Gaarden. Han gik op til Herren, og den fremmede Herremand var jo ogsaa til Stede. Men Herren begyndte ikke med at byde Velkommen, og han kaldte ham ikke for Trosvend; han lod meget barsk, da han raabte imod ham:

»Plager Fanden dig, Svend? Har du sat min Hest og mine gode Klæder over Styr?«

»Ja,« sagde Trosvend;

»Stuen var varm, og Mjøden var sød;
derfor misted' jeg Klæder og Ganger rød.«

Og han fortalte videre, hvordan alting var gaaet til: han havde drukket sig fuld og spillet det hele bort.

»Du gaar dog Mester af Spillet, Trosvend!« sagde hans Herre, »for nu kan du tage den Herregaard, du var sidst til Gæst paa; den skal herefter høre dig til.«

Og saadan blev det ogsaa, saa Trosvend blev Herremand, og det fordi han altid fulgte Sandheden.

8.

Sønden for Sol og Østen for Maane og Norden for det store babyloniske Taarn.

(Illustreret af K. Hansen Reistrup.)

Der var engang en Konge, som i sin Have havde et Æbletræ, der var mærkeligere end alle andre Æbletræer i den hele Verden. Hvert Aar til Sankt Hans, længe før alle andre Træer, hang det fuld af modne Æbler, skinnende Guldæbler, der smagte sødere og lifligere end nogen anden Frugt, man kendte eller havde hørt Tale om. Dette Træ var derfor, som man vel kan vide, Kongens Fryd og Stolthed. Men da hændte det en Sankt Hans Nat, at alle Æblerne blev taget. Om Morgenen laa de afrevne Blade og Kviste strøet rundt om Træet, og ikke et Æble var at se. Der var ingen, der kunde fatte, hvor Æblerne var blevet af, eller hvem der havde været i Lag med Træet, thi det var umuligt for noget Menneske at komme ind i Haven. Men næste Aar gik det ikke bedre, og tredie Aar skete det samme.

Da saa det igen blev Sankt Hans Aften, sagde Kongen til den ældste af sine tre Sønner, at nu skulde han holde Vagt ved Træet den hele Nat, for det var paa Tiden, at det Spil fik Ende. Kongesønnen var straks villig; han troede om sig selv, at

han var en stor Krigshelt, og det samme troede alle Folk der i Landet, saa bedre Vogter var ikke tænkelig. Kongesønnen lod en Kanon køre hen under Træet, og selv væbnede han sig med Sværd og Lanse og drog frejdig ud paa sin Nattevagt. Men da Midnat kom, hørte han en Susen i Luften som af vældige Vingeslag langt borte. Nærmere og nærmere kom Lyden, det bruste og det hvislede i Træernes Kroner, men intet var at se, skønt det var den lyseste Midsommernat. Da blev Kongesønnen saa angest, at han tabte sin Lanse og løb fra Kanon og det hele, og næste Morgen var der ikke et Æble tilbage paa Træet.

Aaret efter skulde den næstældste Kongesøn staa Vagt ved Træet. Han var lige saa lærd, som den ældste var modig. Han kunde læse i Stjernerne, hvad der skulde ske paa Jorden, og kendte alle Urters Kraft. Men det gik ham ikke bedre end Broderen; saa snart han hørte det suse i Luften og fornam, at Lyden kom nærmere og nærmere, løb ogsaa han sin Vej, og næste Morgen var hvert et Guldæble borte.

Saa da den tredie Sankt Hans Aften kom, siger den yngste Kongesøn til sin Fader: »I Nat vil jeg vogte Træet.«

»Ja gid du kunde,« sagde Faderen; »men naar dine Brødre, som er saa modige og kloge, naar de ikke kan, hvad kan det saa nytte at sende dig derud.« Men den yngste Søn vilde endelig prøve sin Lykke, og saa gav Faderen ham omsider Lov.

Han havde hverken Kanon eller Lærdom at gøre sig til af, men han tog en Spade med sig, og alt

mens det skumrede mer og mer, stod han alene ude under Træet og grov et dybt, dybt Hul i Jorden. Da Midnat kom, var Hullet saa dybt, at han kunde staa deri uden at blive set, og saa kastede han sin Spade og krøb ned i Hullet.

Da suste det i Luften langt borte, og nærmere og nærmere kom Lyden. Der lød en Klapren som af stærke Vingeslag, og der lød Sang af klare Pigerøster. Og nu var det lige over ham, og han saa tolv hvide Svaner dale ned rundt om Træet. Saa snart de rørte ved Jorden, skød de Svanehammene af og stod der som tolv yndige Ungmøer.

De talte sammen, og Kongesønnen stod i sit Skjul og lyttede til.

»Det er nu sjette Gang, vi er her,« sagde den ene af Pigerne, »og frelses vi ikke inden næste Sankt Hans Nat, er vi for evig i Dragens Vold.«

»Lad os ikke tænke paa det,« sagde en anden. »Vi maa skynde os at samle Æblerne; husk paa, det er al den Mad, vi faar til næste Sankt Hans Nat.«

»Og saa er det dig, stakkels Kongedatter, som skal være den forfærdelige Drages Brud,« sagde en tredie af Pigerne.

Saadan talte de indbyrdes, alt medens de rystede Træet og samlede Æblerne op. Da de havde faaet dem alle, greb hver sin Svaneham igen og drog den paa. Men medens de samlede Æblerne, havde Kongesønnen uset strakt sin Haand frem og listet den ene Ham til sig, og da nu de elleve hævede sig fra Jorden og syngende fløj bort, stod den tolvte tilbage. Hun var den yndigste af dem alle. Hun

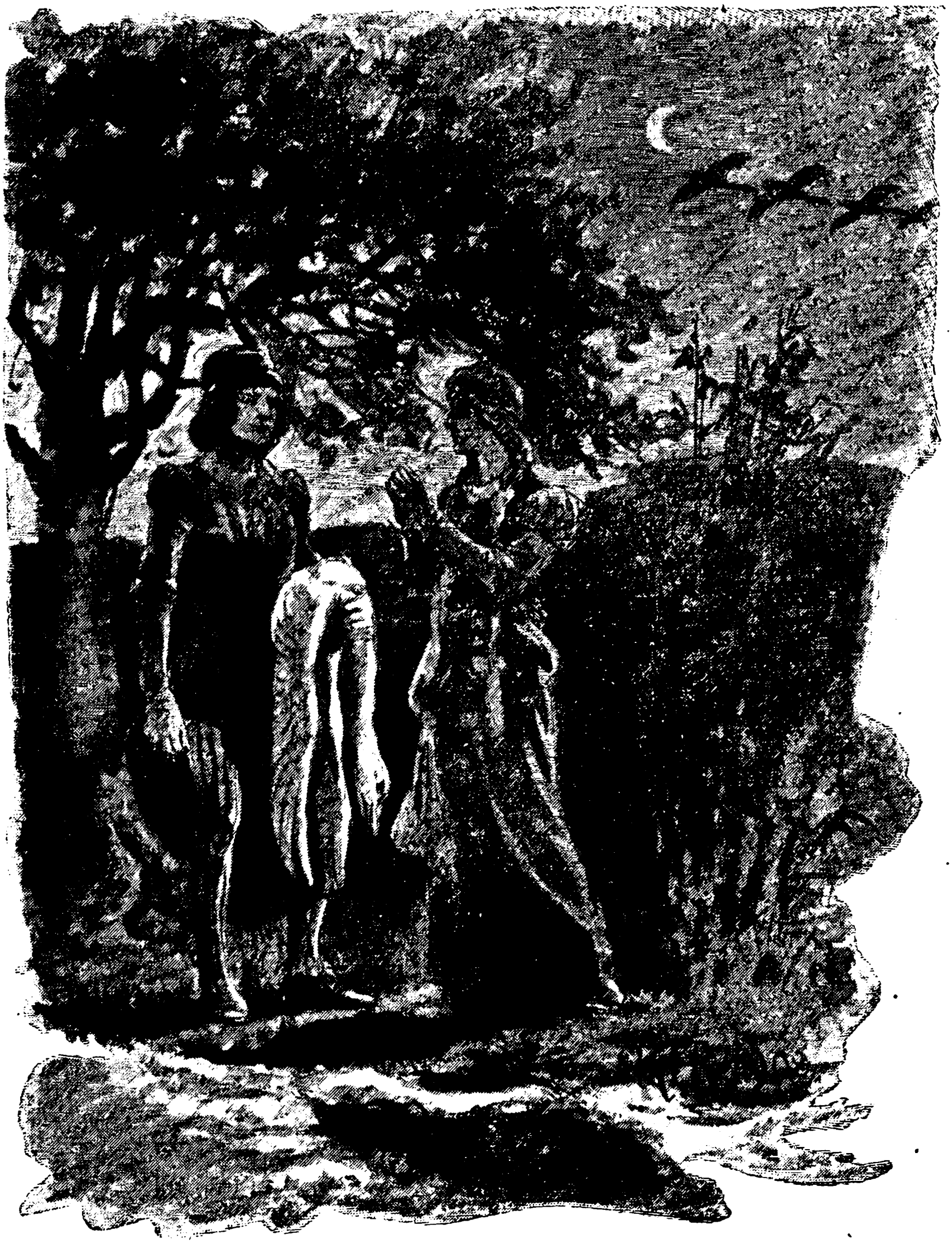

ledte og ledte, og da hun ikke kunde finde sin Svaneham nogetsteds, gav hun sig til at græde bitterligt og vred sine Hænder i Fortvivlelse. Det kunde Kongesønnen ikke holde ud at se paa. Han krøb op af Hullet og gik hen til hende med Hammen over sin venstre Arm.

»Det er mig, der har taget din Svaneham,« sagde han. Hun bad ham mindeligt give den tilbage.

»Hvorfor kommer I her og plyndrer vore Træer?« spurgte han.

Da fortalte Jomfruen, at hun var en Kongedatter, og de elleve andre var hendes Terner. Hendes Fader havde været en mægtig Konge, og hendes Hjem var Slottet Sønden for Sol og Østen for Maane og Norden for det store babyloniske Taarn. Men saa var der kommet en frygtelig Drage og havde hærget Riget. Hendes Fader gik i Kamp mod Dragen, men den dræbte Kongen ved Edder og Ild; det prægtige Slot blev forvandlet til et Glasbjerg, og hun og hendes elleve Terner blev omskabt til Svaner. Tidlig og silde plagede Dragen hende for, at hun skulde blive hans Brud; i seks lange Aar havde hun holdt Utysket oppe med Snak og Udflugter, og hver Sankt Hans Nat gav den dem Lov til at flyve hid til dette Vidundertræ; de fik da Magt til at kaste deres Ham, mens de samlede Guldæblerne, og anden Mad fik de ikke det hele Aar rundt; men nu havde Dragen svoret, at dette Aar skulde være det sidste. Frelstes de ikke forinden næste Sankt Hans Nat, var de for stedse i hans Vold.

»Der har du din Svaneham,« sagde Kongesønnen, »men jeg vil prøve, om jeg ikke kan frelse dig.«

»Gud give, du kunde!« sagde Kongedatteren; »men jeg tør ikke bie længer. Det dages allerede i Øst.«

Forvandlet til Svane fløj hun syngende bort. Tilbage stod Kongesønnen og stirrede efter hende, til hun forsvandt i den lyse Dæmring.

Om Morgenen var alle Æbler borte, som de plejede. Faderen skændte paa sin yngste Søn, og de to ældre Brødre lo ham ud, for de troede, at han var løbet fra sin Vagt ligesom de; men den unge Kongesøn brød sig hverken om Faderens Vrede eller Brødrenes Spot; han tænkte kun paa den dejlige Kongedatter.

Og da der var gaaet nogle Dage, fattede han en rask Beslutning og drog hjemmefra. Han vilde opsøge og frelse den dejlige Prinsesse, hvad end han maatte lide, og hvor længe han end skulde vandre. Da han havde gaaet nogle Dage, kom han ind i en stor Skov. Paa en aaben Plads i Skoven traf han tre Kæmper, der skraalede og skændtes, saa Bladene røg af Træerne, og med det samme slog de løs paa hverandre med store Knipler, saa hele Jorden rystede.

»Hvorfor staar I her og skaber jer saadan?« spurgte Kongesønnen.

De holdt da inde med Kampen og forklarede ham, at det var deres Arvelod, de ikke kunde enes om at dele.

»Hvori bestaar den Arvelod?« spurgte Prinsen.

De var alle tre ivrige for at vise ham de tre Ting, deres Fader havde efterladt dem, og som de havde lagt ved Roden af en gammel Eg, for at

hver kunde tage sit, naar Kampen var endt. Og der saa Kongesønnen saa en gammel, pjaltet Dug, et Par gamle, tyndslidte Støvler og en gammel, bredskygget Filthat.

»Er det noget at slaas om,« sagde Kongesønnen.

»Ja hvordan det gaar eller ikke gaar, saa vil jeg nu have Dugen,« sagde den ene af Kæmperne.

»Men du har ikke mere Ret til den end vi,« skreg de to andre, og saa var de parat til at gaa løs paa hverandre igen.

»Hvorfor vil I alle tre saa gerne have den Dug?« spurgte Kongesønnen.

»Jo, for det har sig saadan med den,« sagde den første Kæmpe, »at naar man siger til den:

Dug bredes,
Mad redes!

saa breder den sig ud, og saa staar der paa den alle de Retter, man kan ønske sig.«

»Det forandrer Sagen,« sagde Kongesønnen. »Saa er Støvlerne kanske ogsaa bedre, end de ser ud til.«

»Støvlerne er Syvmilestøvler. Naar man har dem paa, kommer man syv Mil frem for hvert Skridt.«

»Aha!« sagde Kongesønnen, »saa tror jeg, at jeg har hørt lidt Tale om de Ting før. Saa er det vist med Hatten saadan, at den, der tager den paa, bliver usynlig.«

»Det passer,« sagde de tre Kæmper i Munden paa hverandre, og saa bad de ham saa mindeligt, at han vilde skille deres Trætte og dele Arven mellem dem.

»Det skal jeg gøre,« sagde Kongesønnen, »og

WFR 1908

jeg skal dele rettelig og redelig.« Derpaa tog han Dugen og Støvlerne og hængte begge Dele over sin venstre Arm, og Hatten holdt han i sin højre Haand. »Ser I, disse tre Ting har tilhørt min Bedstefader, og eders Fader har lumskelig stjaalet dem fra hans Skatkammer. Derfor har jeg større Ejendomsret til dem end I.« Med disse Ord satte han Hatten paa sit Hoved og var i samme Øjeblik usynlig. Medens nu Kongesønnen sprang om bag den store Eg for at trække Støvlerne paa, stod Kæmperne raadvilde og gloede paa hverandre. Derpaa kom de i Raseri og begyndte paa ny at skraale op og slaa løs paa hverandre; men Kongesønnen tog Syvmileskridt og var i mindre end to Minutter over hundrede Mil borte.

Da han saadan havde faret af Sted en Stund, standsede han lidt for at faa Vejret. Tæt ved saa han en Røg stige op af Jorden, men noget Hus kunde han ikke finde. Omsider blev han klog paa, at der maatte være en Menneskebolig nede i Jorden, og Hullet, som Røgen kom fra, maatte være Skorstenen.

Han trak da Syvmilestøvlerne af og kiggede ned gennem Hullet. Dybt nede i Jorden sad en ældgammel Kærling med et Par lange Huggetænder, der ragede et godt Stykke ud af Munden paa hende. Hun stod foran Ildstedet og rørte i sin Grød med Ribbenet af en Hest. Kongesønnen tog sin Troldhat paa og krøb ned gennem Hullet. Skønt Kærlingen ikke kunde se ham, mærkede hun alligevel, at der var nogen. Hun snusede om sig til alle Sider og mumlede: »Uhu! Her lugter fælt af Kristenblod, uhu! Kristenblod!«

Saa tog Kongesønnen sin Hat af og sagde god Dag til Kærlingen. Hun gloede ilde paa ham og glemte helt at røre i Grøden, saa forbavset blev hun, men gjorde ellers ikke Mine til at gøre ham Fortræd. For at blive gode Venner med hende spurgte han, om hun ikke havde Lyst til at spise lidt af hans Mad, saa skulde hun faa noget andet at smage end den sorte Grød, hun stod og kørte rundt i med sit Ben.

Det lod til, at den gamle nok kunde lide en Smule Forandring i Kosten, for hun begyndte at se helt mildt til Kongesønnen. Han tog da sin gamle Dug frem og sagde:

»Dug bredes,
Mad redes!«

og lige med det samme rullede Dugen sig ud og stod dækket med den dejligste Mad, de kunde ønske sig.

Den gamle blev nu overmaade snaksom og fortalte, at hun regerede over alle Markens og Skovens Dyr, og Kongesønnen spurgte hende, om hun saa ikke kunde sige ham, hvor han skulde finde Slottet Sønden for Sol og Østen for Maane og Norden for det store babyloniske Taarn.

Nej, det Slot havde hun aldrig hørt tale om, men hvis han vilde vente, til det blev Aften, skulde hun kalde alle Dyrene hjem og spørge, om der var nogen af dem, der havde været saa vidt omkring, at de kendte det Slot.

Da nu det blev Aften, tog Dyrenes Dronning en Fløjte frem og blæste i den. Og straks kom Dyrene farende til fra alle Kanter. Hun spurgte dem

KFR 1908

eet for eet, om de kendte det Slot, men der var ingen, der havde været saa langt, at de vidste Rede paa den Ting.

»Ja,« sagde den gamle, »saa kan jeg ikke hjælpe dig. Men jeg har en Søster, som bor tre Hundrede Mil herfra, hvis hun da lever endnu. Hun er Dronning over alle Havets Fiske, saa det er ikke umuligt, at hun kan vide Besked.«

Hun kaldte paa en lille Gedebuk og befalede den at vise Kongesønnen Vej. Kongesønnen bød saa far vel til Dyrenes Dronning og gik atter op gennem Skorstenen, for anden Vej var der ikke. Da han dernæst havde faaet Gedebukken trukket op efter sig, spurgte han den, hvad Vej de skulde tage. Bukken satte sit ene Forben frem, stampede i Jorden og nikkede med Hovedet lige mod Øst. Saa trak Kongesønnen sine Syvmilestøvler paa, tog Gedebukken under den ene Arm og for af Sted, saa Vinden peb dem om Ørene. Og saa kom de til Fiskenes Dronning.

Her gik det ham ligesom hos den gamle Kærling med Huggetænderne. Hun blæste i sin Fløjte, og alle Fiskene kom, men der var ikke een, der havde hørt tale om det Slot.

»Vi har jo rigtignok en tredie Søster,« sagde Fiskenes Dronning. »Hun er den ældste af os og er Dronning over alle Himlens Fugle. Hun bor seks Hundrede Mil herfra, og det er muligt, at hun kan sige dig Besked. Hvis ikke, er der ingen i hele Verden, der ved det.«

Kongesønnen for af Sted i susende Fart og kom til Fuglenes Dronning. Hun var saa gammel, at hun havde Haar paa Tænderne, og hun var saa kroget og

rynket, at han aldrig havde set hendes Lige. Hun undredes meget over at faa saadant Besøg, for det var mange Hundrede Aar siden, hun havde set et Menneske, men hun blev svært glad over at faa Hilsen fra sine Søstre.

Kongesønnen kom nu frem med sin Dug, og den gamle Fugledronning tog godt for sig af Retterne. Da hun ikke kunde gøre mere ved Maden, kom Kongesønnen frem med sit Spørgsmaal om Slottet Sønden for Sol og Østen for Maane og Norden for det store babyloniske Taarn. Hun sad og grundede længe, men saa rystede hun paa Hovedet. Det forekom hende, at hun engang for umindelige Tider siden havde hørt tale om et Slot af det Navn, men hun vidste ikke længer Rede derpaa. Nu kunde han vente til Aften, saa skulde hun kalde Fuglene hjem, og saa kunde han spørge dem. De fløj jo til alle Verdens Kanter for at søge Føde, og det skulde da være sært, om ikke en eller anden kendte Vejen.

Om Aftenen tog den gamle sin Fløjte og blæste i den. Da kom alle Verdens Fugle flyvende med Susen og Brusen, saa mange, at de ikke var til at tælle. Kongesønnen spurgte og spurgte, men saa langt borte havde ingen af dem været.

»Hvor er den gamle, graa Falk?« spurgte Dronningen.

Der var nogle, der svarede, at han var ikke kommet endnu. Da blev Dronningen vred og blæste igen i sin Fløjte. En Stund forløb; endelig kom Falken. Fugledronningen skændte paa den og spurgte, hvor den havde været.

»Aah, jeg er saa træt, saa træt,« svarede Falken

og sank ned for hendes Fødder. Den fortalte, at en af dens Unger var faldet ud af Reden og havde slaaet sig ihjel. Falken maatte da tage Ungen i sine Kløer og flyve med den mange Hundrede Mil mod Øst til Kilden med det Livsens Vand for at faa den vakt til Live igen.

»Saa du ikke noget til Slottet Sønden for Sol og Østen for Maane og Norden for det store babyloniske Taarn?« spurgte Fugledronningen.

»Jo, det fløj jeg over,« svarede Falken, »baade da jeg drog frem og da jeg drog tilbage; men det ligner mere et Glasbjerg end et Slot, og mange Mile rundt omkring det er der intet andet end Sand og Sten.«

»Kunde du finde Vejen igen, tror du?«

»Det kan jeg nok, naar jeg kun først maa hvile mig rigtig ud,« svarede Falken.

Næste Morgen var Kongesønnen færdig til at drage videre, og han takkede Fugledronningen for den gode Hjælp, hun havde ydet ham. Hun gav ham da en lille Flaske med Olie og sagde, at den skulde han passe godt paa; maaske den kunde komme ham til Nytte, for naar han smurte lidt paa sig af denne Olie og ønskede sig til en Myre, saa blev han det og kunde da krybe ind gennem den mindste Sprække. Naar han igen ønskede sig til Mand, saa blev han det. Kongesønnen takkede for den gode Gave, trak sine Syvmilestøvler paa, lod Falken sætte sig op paa sin Skulder og for af Sted.

Endelig kom de til Slottet, og det lignede mere et Glasbjerg end et Slot. Kongesønnen standsede ved Bjergets Fod, men Falken fløj op til Bjergets Top

og satte sig der for at vente, til Kongesønnen igen fik Brug for den.

Det gjaldt nu først om at finde Indgangen. Han ledte højt og lavt, han gik helt rundt om Bjerget, men hverken Port eller Dør var at se. Da huskede han paa Fugledronningens Gave. Han tog den lille Flaske op, smurte sig med Olien og ønskede sig til Myre, og saa var han det. Sprækker og Revner var der nok af; han krøb ind i en af dem, løb en forfærdelig lang Vej og var omsider inde i Bjergets store Hvælvinger.

Langt borte saa han et flammende Baal; nu ønskede han sig til Mand igen; men inden han gik nærmere, tog han sin Troldhat paa, for han vidste jo ikke, om Dragen var til Stede. Han gik efter Lysskæret forude, og da han kom nærmere, saa han, at det var Køkkenilden, og foran Arnen stod den dejlige Kongedatter, som skulde være Dragens Brud. Ved Skæret af de blussende Flammer saa hun endnu yndigere ud end i det blege Sankt Hans Nats Skær. Da glemte han baade Drage og alt andet, kastede sin Hat og aabnede sine Arme mod hende.

Hun saa ham, hun kendte ham, hun gav et lille Skrig af glad Overraskelse, og saa laa hun i hans Favn.

Nu maatte Kongesønnen fortælle alt, hvad han havde oplevet, siden hun forlod ham i sin Svaneham, og dernæst spurgte han hende, hvordan han skulde møde Dragen, og hvordan han kunde dræbe det skrækkelige Utyske. Men da gav Kongedatteren sig til at græde bitterlig, for at dræbe Dragen var vistnok ganske umuligt. Kun den, der kunde ramme

HR 1908

dens Hjerte, kunde tage Livet af den, men Utysket havde slet ikke Hjerte i Livet, og hvor det var, vidste hun ikke; det havde hun aldrig kunnet faa lokket ud af ham. Hun vilde nu bruge al sin Snildhed for at komme efter Hemmeligheden; men imidlertid maatte Kongesønnen skjule sig godt, thi fik Dragen Nys om, at han var her, vilde hans Liv faa en brat Ende. Kongesønnen sagde, at hun skulde ikke være angest for hans Skyld; han tog bare sin Troldhat paa, saa kunde hverken Dragen eller nogen anden se ham.

Straks efter lød der et forfærdeligt Bulder; det var Dragen, der kom susende. Kongesønnen fik i en Fart Troldhatten paa. »Uhu!« brølede Dragen, »her lugter af Kristenblod.«

»Aah, det var bare en Ravn, der fløj hen over Slottet med død Mands Ben i sit Næb,« sagde Kongedatteren.

Men Dragen fløj alligevel gennem alle Sale og Kamre og Gange for at være sikker paa, at ingen kristen Mand var skjult derinde. Først langt om længe lod han sig stille tilfreds.

»Stryg mig! Stryg mig!« brølede han til Kongedatteren, »for nu vil jeg sove.« Saa maatte Prinsessen sætte sig, og Dragen lagde sit ækle Hoved i hendes Skød. Der skulde hun saa sidde og stryge og klappe det slimede og skællede Hoved, lige til Utysket faldt i Søvn.

»Du bryder dig alligevel ikke noget om mig,« sagde Kongedatteren med klagende Røst, »siden du aldrig vil sige mig, hvor dit Hjerte er.«

»Mit Hjerte!« knurrede Dragen, lige ved at falde

KFR. 1908.

i Søvn, »det ligger henne under Dørtræet.« Og saa klukkede og gryntede det i ham. Dermed maatte hun lade sig nøje for denne Gang, men hun mærkede godt, at han ikke sagde sandt.

Næste Morgen fløj Dragen sin Vej, og Prinsessen og Køngesønnen gav sig straks i Færd med at pynte Dørtræet med Blomster og Grønt.

Henad Aften kom Dragen atter buldrende. »Uhu!« brølede den; »her lugter af Kristenblod.« Men i det samme fik han Øje paa det smykkede Dørtræ.

»Hvad er det for Narrestreger?« brølede Utysket. »Hvorfor har du lavet alt det Krimskrams?«

»For vi skal vel snart have Bryllup,« sagde Kongedatteren og gyste indvendig, »og saa mente jeg, du skulde blive glad over, at jeg gør dit Hjerte al den Ære, jeg kan overkomme.«

»Ja, du er en god Tosse,« brummede Dragen, mildelig stemt ved Kongedatterens Venlighed. »Mit Hjerte er slet ikke der; det ligger godt gemt oppe i Hovedgærdet af min Seng.«

Det gik nu som den forrige Dag. Men Dragen lo hende atter ud, da han kom hjem og saa, at hun havde smykket hele Sengen med Blomster og Grønt. »Nej, mit Hjerte er slet ikke her; men siden du holder saa meget af mig, saa skal jeg ogsaa for det første sige dig, at jeg i Dag har været ude at byde til vort Bryllup, og for det andet vil jeg aabenbare dig, hvor mit Hjerte er gemt. Tusinde Mile herfra mod Nord, ude i det dybe Hav, ligger en lille Ø, og paa den Ø er der en Kirke, som ikke har været lukket op i tusinde Aar. I denne Kirke er der en Brønd, og i denne Brønd svømmer en And, og i

Anden er der et Æg, og inde i det Æg ligger mit Hjerte.«

»Aah Gud, saa er alt Haab ude!« udbrød Kongedatteren og vred sine Hænder i Fortvivlelse.

»Hvad skal det sige?« brølede Dragen; »hvad Haab taler du om?«

»Du forstaar vel nok, at jeg aldrig kan komme den Vej,« svarede Kongedatteren, »saa nu er alt Haab ude for mig om nogen Sinde at kunne smykke op for dit Hjerte.«

»Naa saadan,« knurrede Dragen. »Nej, mit Hjerte skal du ikke bryde dig om. Nu skal du bare tænke paa at smykke dig selv, for om en Maaned skal vort Bryllup staa.«

Kongesønnen havde hørt alt og nøje mærket sig Dragens Ord. Han skabte sig straks om til en Myre og krøb ud af Revnen i Bjerget. Han fløjtede ad Falken, der sad paa Glasbjergets Top, og den kom og satte sig paa hans Skulder. Kongesønnen trak sine Syvmilestøvler paa, og saa gik det i susende Fart mod Nord, til de naaede Havet.

Nu stod han der, men Øen med Kirken var ikke til at øjne, og han vidste ikke, til hvad Side han skulde gaa. Heldigvis fandt Falken paa Raad. Den fløj op fra hans Skulder, højere og højere steg den, og der ude, hvor Havet var dybest, syv Mile fra Land, saa den Øen med den lille Kirke.

Da nu den rigtig havde taget Kende af, hvor Øen laa, lod den sig atter dale ned og sad snart igen paa Kongesønnens Skulder. Den sagde, at nu vilde den flyve foran; Kongesønnen skulde kun gøre et dristigt Skridt i samme Retning, som Falken fløj,

saa stod han paa Øen. Og det slog lige bestemt til. Kirken naaede de snart, og Døren fandt de let, men den var lukket og laaset, og det havde den været i tusinde Aar.

Men den gamle graa Falk havde gode Øjne, og den saa, at Nøglen hang oppe paa Kirkespiret. Med et Par raske Vingeslag var den deroppe, tog Nøglen i Næbbet og bragte Prinsen den. Omme bag Alteret i Kirken fandt de Brønden, og Falken slog ned paa Anden, tog den i Nakken og lagde den foran Kongesønnen. Derpaa rev Falken Hovedet af Anden, og Kongesønnen skar den op med sin Kniv og tog Ægget ud.

Nu var Kongesønnen Hjertens glad, og i susende Fart gik det tilbage til Glasbjerget. Som Myre krøb han atter ind i Bjerget, blev Mand paa ny, og snart tog han den yndige Prinsesse i sin Favn. Men da lød et forfærdeligt Bulder, og Dragen kom susende.

»Skynd dig, og sæt din Hat paa!« raabte Prinsessen.

»Hatten tabte jeg undervejs,« svarede Kongesønnen, »for jeg skyndte mig saa stærkt.«

»Saa er det ude med os,« jamrede Prinsessen.

»Uhu!« brølede Dragen og kom susende; »jeg lugter Kristenblod!«

Men da greb Kongesønnen Ægget med Dragens Hjerte og huggede det imod Marmorflisen, saa det knustes til Støv og Splinter, og i det samme væltede Dragen død om for Kongesønnens Fødder.

Da rullede det som Torden under de høje Hvælvinger, og Glasbjerget forvandledes til det herligste Slot. Og rundt om Slottet, hvor før var den hede

Sandørken, laa frodige Marker og grønne Skove og lyse Enge og blanke Søer. Og nu kom Prinsessens elleve Terner og knælede ned for Kongesønnen og takkede ham for deres Frelse. Men gladest af dem alle var Kongesønnen, som havde fuldført den herlige Daad, og Kongedatteren, som slap for at holde

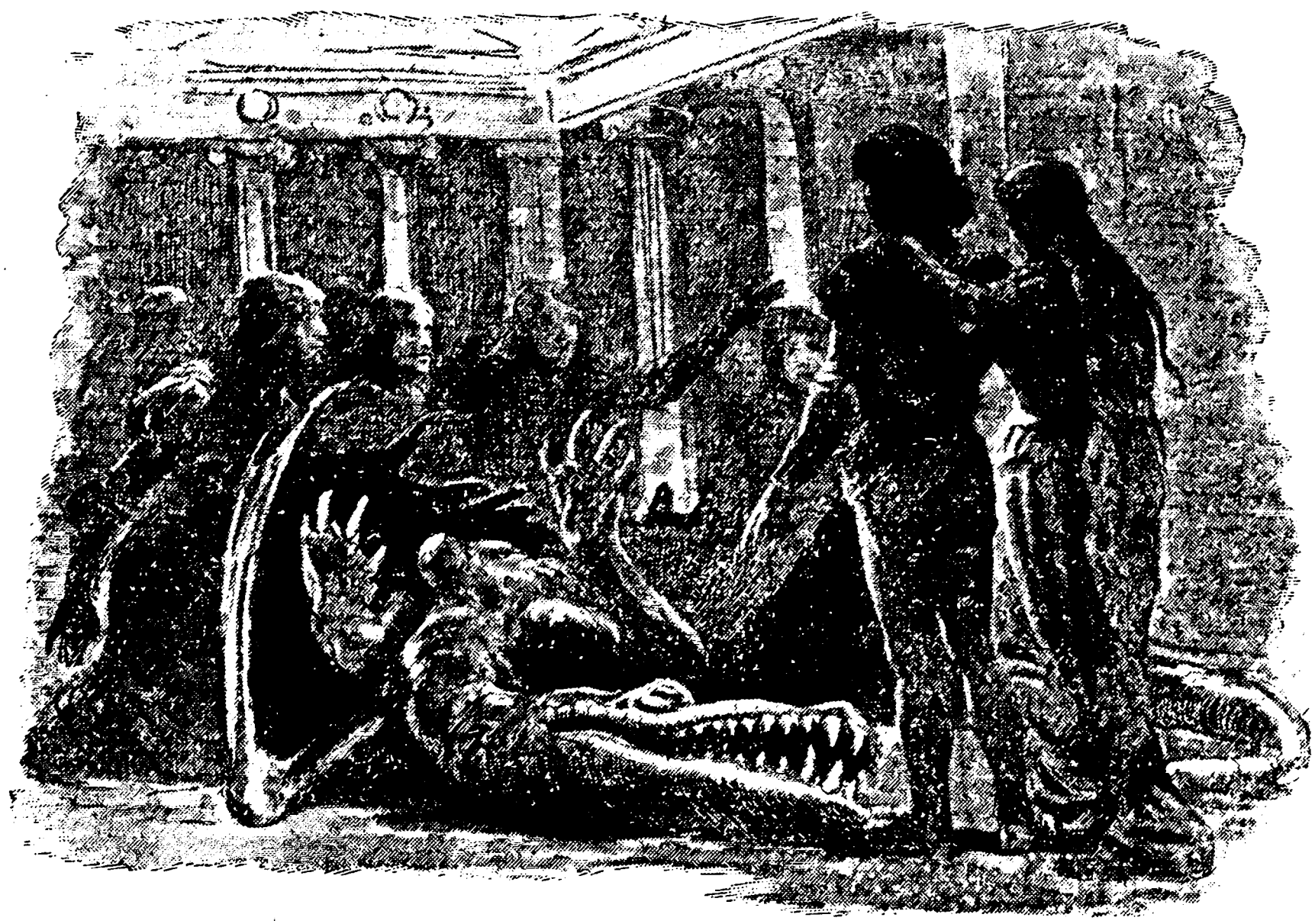

Bryllup med den ækle Drage. Bryllup blev der nu alligevel paa Slottet, men hvem der var Brud, og hvem der var Brudgom ved det Bryllup, behøver vi ikke at sige.

Den unge Konge og Dronning gjorde nu en lang Rejse sammen, og det var til det Slot, vi først hørte om. Og de kom der lige til Sankt Hans Aften, da Vidundertræet i Haven stod fuldt af skinnende Guld-

æbler. Da nu den unge Konge fortalte alt det om Svanerne og Glasbjerget og Dragen, saa forstod hans Fader jo nok, at denne Gang behøvedes der ikke nogen Nattevagt ved Træet. Og det viste sig ogsaa, da Morgenen kom, at der var ikke et Æble borte og ikke en Kvist faldet af Træet. Den gamle Konge var saa stolt af sin Søn, at han gav ham og hans unge Dronning Lov til at plukke lige saa mange Æbler, de vilde, inden de igen rejste hjem til Slottet Sønden for Sol og Østen for Maane og Norden for det store babyloniske Taarn. Og de to ældste Brødre gik og skammede sig saa forfærdeligt, at det kan godt være, der med Tiden ogsaa bliver noget af dem.

9.

Ønskerne.

(Illustreret af NILS WIWEL.)

Det var Juleaften, og det begyndte at mørknes. Luften var tyk og graa, og Sneen dryssede og dryssede. Vejen var hvid, og alle Tage var hvide, og i Buskene hang Sneen i store Totter. Gennem den tunge Luft hørtes Juleklokkerne kime fra et Par Kirker langt borte, og fra alle Skorstene i Byen steg Røgen lige til Vejrs og slog lystige Krøller højt oppe, for i hver en Gaard, hvad enten den var stor eller lille, blev der braset og bagt, og der var ikke et Hus saa fattigt, at der jo var Ild paa Arnen og lidt Helligaftenskost i Gryde og Pande.

Uden for den største Gaard i Landsbyen stod den stolte Bondekone med Hænderne under Forklædet og talte sin Andeflok, der kom op fra Vandingsstedet og i een lang Række vraltede forbi hende ind ad Porten. Da den sidste var kommet ind, og Konen vilde til at gaa bag efter, fik hun midt i alt det hvide Øje paa noget højt sort, der kom nærmere. Hun blev staaende lidt og saa da, at det var en gammel, fattig Mand, der havde Møje med at gaa. Manden gik lige hen til Bondekonen, der stod strunk og stiv. »Guds Fred og glædelig Jul!« hilste den gamle Mand venligt. »Kunde I ikke unde mig Husly for i Nat?

Jeg er fremmed og kommer langvejs fra, og nu vil Benene ikke mer.«

»Vi holder ikke Herberg for saadanne fremmede,« svarede Konen; »men gaa du over i den lille Gaard paa den anden Side af Vejen; der plejer de at tage mod Folk af dine Lige.«

Dermed vendte den rige Kone ham Ryggen og gik bag efter sine Ænder, og den fremmede listede videre, tværs over Vejen og hen til den lille Gaard. Manden var ved at lukke Porten, da han saa den fremmede komme listende.

»Guds Fred og glædelig Jul! Kunde I ikke unde mig Husly for i Nat? Jeg er fremmed og kommer langvejs fra, og nu vil Benene ikke mer.«

»Jo, det var da Synd andet paa en god, højhellig Aften,« svarede Manden i den lille Gaard. »Kom kun du med indenfor. Hvor der er Hjerterum, er der ogsaa Husrum, ved du nok!«

Manden i den lille Gaard førte den fremmede ind i Stuen og sagde til Konen, som det var, og Konen bød den fremmede velkommen, for i den Henseende var de enige som i det meste ellers.

Da nu de skulde gaa til Bords, gaar den fremmede hen og vil løse op for sin Pose, men Konen sagde: »Nej, i Aften skal du ikke se efter Posen, for mere knapt har vi det da ikke, end at vi nok kan blive mætte alle tre.«

Næste Morgen vil den fremmede tage Afsked med Folkene i den lille Gaard, men saa siger Manden til ham: »Du faar ikke Lov til at gaa fra os saadan en Højtidsmorgen. Vi har slagtet en lille Kalv, og nu skal du blive her et Par Dage og hjælpe os med at faa den spist.«

Da Kalven omsider er spist, tager den fremmede sin Pose og byder far vel til Folkene i den lille Gaard. »Ja det kan godt være, jeg kommer igen til næste Jul; jeg ved ikke, om jeg saa maa være hos jer igen.« — »Kom kun du! Du skal være velkommen!« sagde Folkene.

Men da han stod i Porten, vender han sig om til Manden og siger: »Jeg kommer i Tanke om en Ting — den Kalv, vi har spist, havde den ikke Horn?«

»Aah, de var ikke til nogen Verdens Ting,« svarede Manden; han forstod, at Stodderen vilde tigge dem.

»Nej, men altsaa havde den Horn?«

»Horn havde den jo, men de var ikke større end to Nødder. De har ikke Penges Værd.«

»Saa skal I have et Ønske for hvert af dem,« siger Tiggeren, og dermed gaar han sin Vej.

Da Manden i den lille Gaard kommer tilbage til sin Kone, fortæller han hende den underlige Snak om de to Horn og de to Ønsker. »Jeg vil gerne tro, at han ønsker os alt godt, for han var svært glad ved at være hos os,« sagde Manden; »men det er ogsaa al den Betydning, der kan lægges i Ordene.«

»Det er ikke godt at vide,« svarede Konen. »Vist er det, at han lignede ikke de Tiggere, her ellers gaar. De fleste nøjes ikke med det, man giver dem, men stjæler oven i Købet, naar de ser deres Snit. Ham skulde man næsten nøde til at tage imod.«

»Du kunde vist have Lyst til det ene Ønske?« sagde Manden og smilede til sin Kone.

»Det var da værd at prøve. I gamle Dage hørte man saa jævnlig de underligste Ting. Men hvis det

er dit Alvor, at du vil give mig det ene Ønske, saa vil jeg ønske lige straks, at vi altid maa have Penge nok.«

»Og saa vil jeg ønske, at vi altid maa forstaa at bruge dem vel,« sagde Manden og saa skælmsk til sin Kone.

»Det Ønske faar vi nok opfyldt, saa længe du staar for Skrinet,« sagde Konen og lo.

»Gaa saa hen og hent mig min Pung henne i Skabet.«

»Hvor mange Penge har du i den?« spurgte Konen og gik.

»Der skal være tre Mark. Havde der bare været saa mange, at jeg kunde betale de fem Daler, jeg skylder vor Genbo. Jeg holder ikke af at blive kræ-vet; men hvor skal Pengene komme fra?«

»Er der ikke mere end tre Mark i den Pung?« sagde Konen og begyndte at ryste Skillingerne ud paa Bordet. »Tæl du, saa skal jeg ryste.«

Først kom der et Par Otteskillinger og en Rigsort og en tre, fire Søslinger; men saa med eet kom der fem store Sølvdalere klingrende, den ene lige i Hælene paa den anden. Konen smed Pungen af Forskrækkelse og slog Hænderne sammen af Forbavselse.

Da Manden i den lille Gaard havde været ovre hos sin rige Genbo og betalt sin Gæld og atter stod i sin Stue, sagde han til Konen: »Ja noget er der ved det. For nu har jeg betalt min Gæld, men endda er der fuldt op af Penge i Pungen.«

Ja noget maatte der være ved det, — det kunde alle se, for da Foraaret kom, begyndte Manden i den

lille Gaard at købe Mursten og Bjælker; Haandværksfolkene kom; de høvlede og bankede, de sang og de fløjtede, og da Mortensdag var omme, stod der en flunkende ny Gaard, hvor den gamle havde staaet, med alle Lader fulde af Korn og Hø og Velstand baade ude og inde.

Den rige Genbo og hans strunke Kone var nær ved at sprække af Nysgerrighed og Misundelse. Noget maatte der være ved det, men hvad det var, kunde de ikke fatte. Endelig en Dag brast det ud af den rige Mand, da han mødte Genboen, som kom ridende fra Smedien med sine to blankbrune Heste, de stolteste i hele Byen.

»Hvordan hænger det egentlig sammen?« spurgte han. »Har du fundet en Skat, eller har du slaaet en Hosekræmmer ihjel og taget hans Penge?«

»Ingen af Delene,« svarede Manden i den lille Gaard; »men jeg kan godt sige dig, hvordan det hænger sammen.« Og saa fortalte han om den fattige Stodder, der havde holdt Jul med dem sidste Vinter.

»Naa saadan at forstaa,« sagde den rige Genbo; »ja mig er det lige kært, for jeg har nok foruden.«

»Og ellers kan jeg sige dig, at han kommer igen til Jul, hvis saa er, at du vil ham noget.«

Nu fik den rige Kone da sin Nysgerrighed styret, men til Gengæld vaagnede Begærligheden ret for Alvor. Tænke sig, at man kunde ønske lige hvad som helst, og det ikke een, men hele to Gange. Hvis saadan et Tilbud blev *hende* gjort, kunde hun altsaa ønske sig et Bryggerkar fuldt af Guldpenge, eller hun kunde ønske sig en Guldkrone, der skinnede om Kap med Dronningens, eller hun kunde ønske sig et

Grevskab eller et Kongeslot eller en Karet med seks hvide Heste for eller — ja der var ingen Ende paa alt det, hun havde Lyst til at ønske sig.

Det var til at ærgre sig gul og grøn over, at hun ikke havde taget imod Stodderen og givet ham Herberg, skønt han kom først til hende. Men maaske det kunde gøres om endnu, hvis det virkelig var saa, at han kom igen til Jul. Og jo mere Julen nærmede sig, des mere urolig og spændt blev hun, og til sidst stillede hun baade Piger og Drenge paa Vagt, for at de skulde melde hende, naar Stodderen kom. Lige før Højtiden var der altid mange Tiggere, der strejfede om paa Gade og Vej, men denne var let at kende paa et langt, graat Skæg og en laadden Skindpels. Hun havde jo selv baade set ham og talt med ham.

Juleaften kom, og det begyndte at mørknes. Den rige Kone havde ikke Ro paa sig nogetsteds. Hun havde Feber. Hun var dødssyg. Endelig kom der en Dreng og meldte, at han havde set ham ude paa Vejen. Han saa ud til at være forfærdelig træt; han mere krøb end gik. Konen var i en Fart ude af Porten for at tage imod ham.

»Guds Fred og glædelig Jul!« hilste den rige Kone og saa ud som selve Barmhjertighedens Engel. »Du er nok baade sulten og træt. Kom du med mig ind, og bliv hos os Julen over; du kan tro, vi skal pleje og passe dig godt i alle Maader.«

»Jeg siger saa mange Tak,« svarede den fremmede; »men jeg tror hellere, jeg vil liste over Gaden til den lille Gaard. Der er de vant til at tage mod Folk af mine Lige.«

M: WIWeL

»Nej sig dog ikke saadan noget,« sagde den rige Kone. »Men nu jeg ser nærmere til, mindes jeg, at det var dig, som i Fjor ved denne Tid var ved vor Port, og da maatte jeg jo vise dig væk, hvor nødig jeg vilde, for begge mine Forældre var her paa Besøg, og der er altid megen Vanskelighed og Besvær med gamle Folk. Men du kan tro, det skar mig i Hjertet, at jeg maatte vise dig over til vor Genbos. Aah, vær dog saa god og kom med ind og spis Julenadver sammen med os!«

Nu kom ogsaa Manden til, og de tog Stodderen hver under en Arm og trissede af med ham gennem Porten og op over Gaarden. Og der var Mad og Drikke i Overflødighed og Seng med Varmedunk og bløde Dundyner, og det var alt sammen stort og fint. Om det havde været selve Herremanden, kunde de ikke have gjort mere Stads af ham.

Julemorgen tog Stodderen sin Pose og vilde byde far vel; men det kunde der ikke være Tale om. De havde slagtet deres allerbedste Stud, og den skulde han hjælpe dem med at spise. Og det tog lang Tid, inden den Stud blev spist, saa det lakkede godt hen ad Kyndelmisse, før Stodderen endelig kom af Sted. Manden og Konen fulgte ham begge to ud til Porten, og saa endelig er jo det Øjeblik, de har ventet paa. »Jeg kommer i Tanke om en Ting,« siger Stodderen, — »den Stud, vi har spist, havde den ikke Horn?«

»Jo, det havde den rigtignok,« svarer Manden.

»Sig tre!« hvisker Konen.

»Jo, den havde saamænd hele tre Horn,« siger Manden. »Den var næsten et helt Vidunder at se; det var mest derfor, vi slagtede den.«

»Det lyder ikke videre troligt,« sagde den fremmede; »men I faar vel saa have tre Ønsker.«

Den rige Mand gik over i Stalden for i Enrum ret at overveje, hvad han skulde ønske; men Konen var som i den syvende Himmel, og hun mere dansede end gik op over Gaardspladsen. Da hun kom ind i Stuen, tog hun sin lille Pige op af Vuggen og lod hende ride Ranke paa sit Knæ, medens hun sang, saa det skingrede i hele Huset:

»Alt i Verden gaar med Lodder —
sko min Hest,
hvem kan bedst?
Hvem kan sko med Søm og Brodder?
Det kan Per Smed,
som bor ved et Led,
nej, det kan vor gamle, rare Stodder.
Saa du, hvor han sad og smaused'?
Saa du, hvor hans Pels var snavset?
Saa du, hvor hans Skæg var tjavset? — —
Gid det sad paa lille Tulle
med hver eneste Krusedulle!«

og i sin overstadige Glæde ved Tanken om alt det, hun kunde ønske, knugede hun Barnet ind til sig og vidste ikke, hvad hun selv sagde.

I det samme kommer Manden ind ad Døren. »Nej, der er ikke rigtig Ro nede i Stalden,« siger han; »jeg vil hellere sidde her og tænke — —« længer kom han ikke, for da fik han Øje paa den lille Pige og saa, at hun havde faaet et langt, graat Skæg, som hang i Krøller og Tjavser lige ned til hendes Knæ.

»Men hvordan er det dog, Tulle ser ud?« raabte han og slog Hænderne sammen i Forfærdelse.

»Nej, nu er vi da ulykkelige!« skreg Konen og

PAS
M:WIWEL
·1908·

var nær ved at tabe Barnet. »Aah, jeg tænkte ikke en Smule ved det, jeg sagde. Jeg var saa forfærdelig glad, og saa røg det lige ud af Munden paa mig.«

»Naa, det er dig, der har pyntet vor lille Pige saadan!«

»Hvad skal vi dog gøre?« raabte Konen og stak i at græde. »Jeg sidder og leger med Barnet og tænker paa den gamle Stodder og paa, hvordan vi snød os det ene Ønske til, og saa kommer jeg til at sige — —«

»Ja, der ser du, hvad Løgn og Gerrighed fører til!« raabte Manden forbitret. »Du kan aldrig faa nok, og saa faar du mig til at sige, at Studen havde tre Horn. Gid det Løgnehorn sad midt i din egen Pande!« og saa fløj han ud af Stuen og slog Døren i efter sig.

Men Konen anede det værste. Hun smed Barnet i Vuggen og tog sig til Panden. Jo, der sad et tykt, langt Horn og vendte den krumme Spids lige i Vejret. Hun udstødte et fortvivlet Skrig og for efter Manden, for at han skulde ønske det væk igen. Og hun græd og tiggede og bad saa længe, til Manden maatte skaffe hende af med det. Saa var alle tre Ønsker spildt, paa det nær, at den lille Pige havde faaet et Skæg, der gjorde hende til et helt Vidunder blandt Folk, al den Tid hun levede.

Men Folkene i den lille Gaard sidder i stor Velstand og Glæde, og deres Lykke bliver større for hver Dag, der gaar. Da sidst jeg var indenfor hos dem, fik jeg Hvedekage med Smør og Pølse, og Skindet sidder endnu paa min Næse.

10.

Den sorte Pudel.

(Illustreret af K. Hansen Reistrup.)

»Der kan undertiden være noget i Dyrs Udtryk, som gør, at man spørger sig selv, hvad det egentlig er for Væsener. Man har en Følelse af, at de kunde være forvandlede Mennesker.«

Selma Lagerlöf.

Der var engang en Mand og en Kone, og de havde en eneste Datter, og der var ikke noget i den hele Verden, de holdt saa meget af som hende. De ejede en lille Gaard ude bag den store Skov, og Manden havde den Skik, at naar de pløjede til Rug om Efteraaret, slog han hver Aften sine Heste løse, saa kunde de gaa hele Natten og skøtte sig selv i den lune Skov og faa sig et godt Foder Græs Morgen og Aften. Men en Morgen, da Manden kom ud i Skoven for at se efter sine Heste, var de ingen Steder at finde. Han ledte forgæves den hele Dag, og næste Morgen begyndte han igen, for han havde kun det ene Par Heste, og naar de altsaa var væk, kunde han ikke pløje. Som han nu en Dag gaar og er nær ved at fortvivle, møder han en stor, sort Pudel. Hunden staar lige foran Manden, og saa siger den, ligesom det kunde være et Menneske:

»Jeg kan godt fortælle dig, hvor dine Heste er, men til Gengæld skal du give mig det første, du møder, naar du rider hjemad med dem.«

»Det er det bedste Ord, jeg længe har hørt,« sagde Manden fornøjet, »og det gaar jeg med Glæde ind paa, bare jeg faar mine Heste igen.«

Hunden løb nu ind i Skoven uden at bryde sig om Vej og Sti, og Manden fulgte efter. Det varede heller ikke længe, før han fik Øje paa begge Dyrene; de gik nok saa stilfærdig og græssede inde paa en lille Grønning i Nøddekrattet, og Manden saa straks, at de var trivedes godt i den Tid, de havde været paa egen Haand. Han satte sig saa op paa den ene Hest og red hjemad, og den anden luntede bagefter, som den plejede; men da han kom til sin Port og lige skulde til at ride ind, fløj Datteren ham i Møde og raabte glædestraalende: »*Men!* der er de jo begge to! Sikken Lykke, Fader, at du fandt dem! Hvor var de dog?«

Manden blev lige saa hvid som et Lagen, da han saa Datteren, og kunde ikke svare et Ord. Det gik op for ham, at han havde tænkt mere paa sine Heste end paa sit eget Barn, og at han havde været for rask til at love. Datteren kunde se paa ham, at der var noget galt paa Færde, men hvad det var, vilde han ikke sige. Han gik hele Dagen og var tung i Sindet, og han kunde hverken spise eller drikke det mindste. Om Aftenen, da Manden og Konen var kommet i Seng, tog Konen hans Haand rigtig fast, og saa sagde hun: »Nu skal du sige mig, hvad det er, der trykker dig, for det er altid lettere at være to om det end at gaa og bære paa det

KFR 1908

alene.« Da fortalte Manden, hvad han havde maattet love Hunden, og hvor ulykkeligt det var faldet ud. »Aah, blæse med det!« sagde Konen. »Det saa galt ud, hvis vi skulde holde alt, hvad vi lover. Bare vi passer, at Porten er godt lukket, saa kan Hunden ikke komme ind, og saa løber den nok sin Vej igen. — Vi lader som ingenting.«

Konen mente det godt med sin Snak, men det trøstede ikke Manden, og næste Morgen var Hestene atter væk. Ude i Skoven mødte han den store Hund.

»Hvorfor kom du ikke med din Datter, som du havde lovet?« sagde Hunden.

»Er der ingen Redning for hende?« spurgte Manden ynkeligt og vred sine Hænder.

»Jeg troede, at et Ord var et Ord og en Mand var en Mand. Men kom nu med, saa skal jeg vise dig, hvor dine Heste gaar, og *der,* hvor du tager dem, møder du med din Datter i Morgen ved samme Tid.«

Manden fik sine Heste og mærkede sig Stedet nøje. Da han kom hjem, gik han lige til Datteren og fortalte hende det hele, som det var. Datteren gav sig til at græde bitterlig; det var en Ulykke saa stor, at den ikke var til at tænke igennem. Faderen græd med; han havde baade Skylden og Ulykken; han var endnu mere elendig end Datteren.

Men saa tørrede hun sine Øjne og sagde modigt:

»Naar det *skal* være, saa *skal* det være. Lad os ikke sørge før Tiden, kær' Fader!«

Dagen efter gik Faderen med sin Datter. Aldrig før havde han vandret saa pinefuld en Gang. Den

laadne Pudel var paa Pletten, og Faderen maatte staa og se paa, at den løb af Sted med hans eneste Barn.

Hunden boede inde i en stor Bakke der i Skoven. Udefra var Indgangen at se til som en Rævegrav, men indenfor var der Plads nok. Det var som et helt Slot. Der var lange Gange, der var Sale og Kamre, der var Kister og Skabe med Fløjl og Silke, med Sølv og Guld, med bløde Bolstre og med Borde og Bænke og brede Himmelsenge, indlagte med Elfenben og Perlemor. Der var Kældere med Vin og Most, med Gryn og Mel, med Ovn og Kværn; der var Overflod paa alt og ikke den Ting, som savnedes.

Der gik saa Pigen, og det var Synd at sige, at hun led nogen Nød; der var heller ingen, der gjorde hende Fortræd. Hun kunde gaa omkring, hvor hun vilde, og hun havde Nøglen til alle Skuffer og Lukker. Men skummelt og mørkt var der alle Vegne; aldrig saa hun et Glimt af Guds klare Sol, aldrig hørte hun Mennesketale. Tidlig hver Morgen løb Hunden sin Vej og kom ikke tilbage før sent om Aftenen, naar det var blevet bælgmørkt, og Pigen var kommet i Seng. Da kom den løbende og sprang op i Sengen til hende. Saa klappede hun den lidt og bredte Tæppet over den, og saa sov de begge ved Siden af hinanden.

En Nat vaagnede hun. Hun syntes, hun var kommet til at fryse lidt, og hun fandt da paa at skubbe sig tættere ind til Hunden for Varmens Skyld. Men nu mærkede hun til sin store Undren, at det ikke var den laadne Hundekrop, hun havde

hos sig, men at det var et andet Menneskelegeme, der laa hende nær. I det samme var der en Arm, der skød sig ind under hendes Nakke, og da fornam hun, at hendes Hoved kom til at hvile tæt og trygt op til et varmt og levende Menneskebryst. Hun laa og turde ikke røre et Lem, og der var saa stille i Kammeret, at hun kunde høre sit eget Hjerte banke. Da der var gaaet en Stund, løftede hun varligt sin Haand; den gled hen over et blødt og lokket Haar, over en glat Pande og over et tæt Skæg. Det var alt sammen meget forunderligt. Men da hun vaagnede den næste Morgen, var det atter den laadne Hund, der sprang ud af Sengen og løb sin Vej, som den plejede.

Hun forstod, at Hunden var et forhekset Menneske. Om Dagen var han i Dyreham, og kun om Natten havde han sin rette Skikkelse. Hvordan han ellers var, vidste hun ikke, for hun fik ham aldrig at se. Alligevel var det, som om hun følte sig tryggere, nu hun vidste, at han var Menneske, og alt som Tiden gik, kom hun til at holde mere og mere af denne store, laadne Hund; der bankede jo et Menneskehjerte inden for Dyrehammen.

Saa var det en Morgen, da Hunden sprang ud af Sengen, at hun fik Mod til at kalde ham tilbage og bede ham om Lov til at besøge sine Forældre.

»Du maa gerne gaa hen og se til dine Forældre,« sagde Hunden; »men du maa være tilbage inden Aften, og een Ting paalægger jeg dig: du skal lyde din Faders Raad mere end din Moders, ellers kommer vi begge i den største Nød.«

Det lovede hun, og Pudelen fulgte hende paa Vej.

Da de skiltes, kom hun for første Gang til at se ind i de brune Hundeøjne, og det var for hende, som hun saa lige ind i en trofast og kærlig Menneskesjæl. Omsider naaede hun sine Forældres Gaard. Faderen stod uden for Porten og saa hen ad Vejen; saadan havde han nok staaet mange Gange, lige siden den Dag han fulgte sin Datter ud i Skoven. Da han nu saa hende komme, udbrød han glad: »Er det ikke min egen, eneste Pige, der kommer!« Jo, det var da hende, og Haand i Haand fulgtes de ad ind til Moderen. Faderen skulde have rigtig Rede paa, hvordan hun havde det, og Moderen spurgte hende nøje ud om, hvordan det egentlig hang sammen med den Hund. Pigen sagde, at hun havde det saa godt, saa godt; Hunden var glad ved hende; aldrig nogen Sinde havde den knurret ad hende eller vist Tænder, ikke engang da hun en Dag var saa uheldig at slaa den store Krystalskaal itu, som han fik sin Mad i. Han bare logrede med Halen og slikkede hendes Haand, som om han vilde trøste hende. Men det underligste var jo, at han var Menneske om Natten; kun en eneste Ting var hun ked over, og det var, at hun ikke vidste en Smule om, hvordan han saa ud. Moderen sagde: »Det kan du let faa at vide. Naar du gaar, skal jeg give dig et Par Spedelys med. Saa snart du mærker, at han sover rigtig fast, staar du op og tænder Lys, saa kan du se paa ham, lige saa længe du vil.«

»Nej,« svarede Datteren, »for han har strengt forbudt mig at tænde Lys inde i Bakken, og jeg har lovet, at jeg aldrig skulde gøre det.«

»Ja, har du lovet det, skal du ogsaa holde det,«

sagde Faderen. »Der er ogsaa dem, der kommer galt af Sted, fordi de skal stikke deres Næse i alting.«

»Aah, blæse med det,« sagde Moderen. »Det saa galt ud, hvis vi skulde holde alt, hvad vi lover. Du ved saa ikke engang, om han er et rigtigt Menneske; han er nok snarere en led og hæslig Trold, siden han ikke tør lade sig se.«

»Aah fy, Moder, hvor kan du tale saadan?« sagde Datteren, og da det nærmede sig Aften, fik hun saa travlt med at komme af Sted, at Moderen glemte Lysene.

Saadan gik det baade een og to Gange, men da hun det tredie Aar var paa Besøg hos Forældrene, tilstod hun, at Moderens Ord om Trolden havde vakt stor Tvivl og Uro hos hende, og hun kunde næsten ikke holde den Uvished ud. Faderen sagde: »Du skal bare vente taalmodig, til Tiden er der; maaske hans Forløsning er nærmere, end du tror.« Moderen sagde denne Gang ingenting, men da Datteren bød far vel, saa hun Lejlighed til at stikke et Par Lys til hende, uden at Faderen mærkede det.

Da hun var kommet i Seng om Aftenen, kunde hun ikke falde i Søvn. Hun følte godt, at hun burde følge sin Faders Raad; men Moderen havde talt anderledes, hendes eget Hjerte talte anderledes, og Lysene havde hun. Nu kom Hunden og sprang i Seng, og neppe havde hun bredt Tæppet over den, før hun mærkede, at den laa som Menneske ved hendes Side. Et Øjeblik efter sov han fast. Hun listede sig sagte op, tog et af Lysene og fik det tændt. Paa sine bare Fødder sneg hun sig til-

bage til Sengen, men hun var saa angest, at hendes Knæ dirrede under hende, og hendes Haand rystede, saa hun var ved at tabe Lyset.

Saa! Nu faldt Skæret lige paa hans Ansigt. Nej, aldrig havde hun set saa smuk en Mand, og saa ung og stærk, og saa god han saa ud! Tænk, at det var hendes Ven! Hun kunde ikke blive træt af at se paa ham, og *han* laa med lukkede Øjne og sov trygt. Hun holdt Lyset nærmere til hans Ansigt; hun kunde næsten ikke lade være med at kysse ham. Da dryppede der en Draabe smeltet Tælle lige ned paa hans ene Kind, og nok en. Han slog Øjnene op; han vaagnede; han udstødte et Skrig; det var halvt et Menneskes Jammerskrig, halvt et Hundehyl. Hun tabte Lyset, saa det sluktes; derpaa hørte hun i Mørket en sorgfuld Stemme, der talede til hende:

»Hvorfor gjorde du *det?* Aah, hvorfor gjorde du *det* imod dig selv og imod mig? Vi var dog saa glade ved hinanden. Nu maa vi skilles for stedse. Nu maa jeg bort herfra?«

»Hvor skal du hen?« spurgte hun.

»Aah, langt, langt bort. Bort fra alt, hvad der hedder Ungdom og Kærlighed og Skønhed og Lykke, bort fra dig.«

»Jeg gaar med,« sagde Pigen.

»Du kan ikke vinde over Glasbjerget,« sagde han og for af Sted.

Hun for bagefter. Da hun kom udenfor, saa hun ham pile af Sted som Hund gennem Skoven. Hun løb efter; hun kaldte; hun græd. »Aah, bare en eneste Gang,« bad hun. »Kom og sig mig far vel!«

Han vendte sig. »Vov, vov!« Saa løb han endnu stærkere end før, og saa var han borte.

Pigen blev ved at løbe, og hun kaldte og græd. Til sidst var hun uden at vide det kommet til sine Forældres Gaard. Faderen stod udenfor og saa hen ad Vejen, som han plejede.

»Er det ikke min egen, eneste Datter, *der* kommer?« udbrød han glad. Men i det samme saa han, hvordan det var fat.

»Kom med ind til Moder,« sagde han og tog hende ved Haanden.

»Nej, jeg har ikke Tid,« svarede hun og vilde videre.

Men han talte for hende og fik hende med ind i Stuen.

»Aah, gid jeg havde fulgt dit Raad, kær' Fader!« sagde hun grædende og fortalte hele sin Ulykke. Hverken Fader eller Moder kunde holde hende tilbage. Men Moderen gav hende en god Madpose, og hun gav hende Strømper og Sko paa, for Klæderne havde hun ikke skænket en Tanke.

Saa løb hun videre; hun vidste næsten ikke af sig selv.

Da hun havde løbet et langt Stykke Vej, mødte hun en fattig, gammel Kone.

»Hvor skal du hen, min lille Pige? Du har nok rigtig travlt.«

»Til Glasbjerget,« svarede Pigen. »Du maa ikke sinke mig.«

»Ved du Vej?«

»Nej, men naar jeg bare bliver ved at løbe, naar jeg det vel engang.«

»Ja du skal følge Vejen lige frem; men kunde du ikke give mig en lille Bid Mad af din Pose?«

»Der har du hele Posen,« sagde Pigen og vilde løbe videre.

»Noget for noget,« sagde den gamle og stak en lille Æske til hende. »Kommer du engang rigtig i Nød, kan du lukke den op og se, hvad der er i den.«

Pigen løb videre.

Noget efter mødte hun den samme gamle Kone; men hun kendte hende ikke, for hun var saa forgrædt, at hun ikke kunde se ud af sine Øjne.

»Du har nok rigtig travlt, min lille Pige! Hvor skal du hen?«

»Til Glasbjerget. Du maa ikke sinke mig.«

»Ved du Vej?«

»Jeg skal bare lige frem.«

»Du vil vel ikke forære mig dine Strømper og Sko? Mine Fødder er saa ømme af at gaa.«

»Dem skal du straks faa,« svarede Pigen og trak sine Sko og Strømper af. »Nu løber jeg des lettere.«

»Noget for noget. Tag denne lille Æske til Gengæld, og kommer du engang rigtig i Nød, kan du lukke op og se, hvad der er i den.«

Pigen løb igen. Hun løb saa hurtigt, at vi slet ikke kan tænke os det, for Kærlighed og Længsel er to Vinger, der bærer langt frem. Noget efter mødte hun den gamle Kone for tredie Gang.

»Du har rigtignok travlt, min lille Pige. Hvor skal du hen?«

»Til Glasbjerget. Du maa ikke sinke mig.«

»Ved du Vej?«

»Jeg skal bare lige frem.«

»Men naar du kommer til den store Korsvej, hvad Side skal du saa til?«

»Det ved jeg ikke.«

»Ser du det. Men hvis du vil give mig dit smukke gyldne Haar og tage mod mit hvide i Stedet, saa skal jeg sige dig det.«

»Ja, tag det bare,« svarede Pigen. »Det bliver snart hvidt alligevel.«

»Noget for noget,« sagde den gamle. »Tag denne lille Æske til Gengæld. Naar du engang er i yderste Nød, kan du lukke den op og se, hvad der er i den. Og naar du er ved Korsvejen, saa husk, at du skal dreje til venstre.«

Da Pigen naaede den store Korsvej, drejede hun til venstre og løb videre. Omsider stod hun foran Glasbjerget. Hun vidste, at hun skulde op over Bjerget, og hun prøvede ogsaa paa at krybe op ad den blanke, skraa Side; men det var umuligt at faa Fæste for Haand eller Fod. Da saa hun, at der laa en Smedie lige ved Vejen. Der gik hun ind, og der traf hun Smeden.

»Kunde du ikke sige mig, hvordan jeg kommer over Glasbjerget?«

»Det kan ingen komme over,« svarede Smeden.

»Jeg har ladet mig sige, at der ikke i Verden er det til, som man ikke kan komme over.«

»Ja, eet Middel er der jo,« sagde Smeden, »og det bestaar i, at du sætter din Haand her i min Skruestik, og saa skruer jeg en skarp Jernklo fast paa hver af dine Fingre, baade paa den-højre Haand og den venstre Haand — saa kan du kravle paa alle fire over Bjerget.«

»Ja, vil du gøre det?« sagde Pigen.

»Det gør ondt.«

»Jeg kan tænke det.«

»Mange djærve Riddere og drabelige Krigsmænd har prøvet paa det; men inden jeg endnu havde faaet den første Klo skruet rigtig paa, skreg de i vilden Sky og vilde have den ud igen.«

»Du snakker saa meget,« sagde Pigen. »Lad os nu faa begyndt.«

Saa gjorde Smeden sit Arbejde. Pigen bed Tænderne sammen, og den kolde Sved sprak ud af hendes Tindinger; men hun gav ikke en Lyd fra sig. Og nu kunde hun krybe over Glasbjerget.

Paa den anden Side af Bjerget laa der ogsaa en Smedie; der fik hun skruet Jernkløerne af igen. Og nu saa hun lige for Vejen et stort og herligt Kongeslot med Taarne og Tinder. Lige foran Vindebroen laa der en lille Hytte. Der gik hun ind. Hun traf en fattig, enlig Kone; Konen var gammel, men havde alligevel saadan et smukt, gyldent Haar. Pigen bad, om hun ikke kunde faa Lov til at være der nogle Dage; hendes Hænder og Fødder var saa blodige af at krybe over Bjerget. Naar Saarene var lægt, vilde hun søge Tjeneste paa Slottet.

Den gamle Kone sagde, at hun maatte blive, saa længe hun vilde. Derpaa kom hun med en Salve og smurte Pigens Hænder og Fødder. Pinen holdt op med det samme, og da der var gaaet et Par Dage, var Saarene lægt.

En Aften kom den gamle Kone oppe fra Slottet og fortalte, at Prinsessens Kæreste, som havde været borte i tre Aar, var helt uventet kommet, og nu

skulde der være stort Bryllup. Næste Morgen gjorde Pigen sig færdig til at gaa til Slottet og søge Tjeneste. Den gamle Kone gav hende baade Strømper og Sko; for det kunde ikke gaa an, at hun kom barbenet. Pigen undrede sig meget over, at Strømperne lignede dem, hun havde faaet hos sin Moder, og at Skoene passede hende, som om de var syet til hende; men hun fik ikke Tid til at tænke videre over Tingen, for i det samme hørte de Horn og Trompeter ude paa Vejen. De løb ud i Døren for at se, hvad der var paa Færde, og der kom Prinsessen ridende med den fremmede Prins og et helt stort Tog af Jægere og Hunde. De skulde ud og forlyste sig paa Jagten.

Da Pigen saa Prinsen, var hun lige ved at skrige højt, men hun bed Tænderne sammen og tav, som da Smeden skruede i hendes Fingre, for Prinsen var ingen anden end den Mand, hun havde boet hos i tre Aar, og hun saa, at han var bleg og sorrigfuld, og at hverken Musikken eller Prinsessens muntre Tale kunde gøre ham glad.

»Nu er jeg i Nød,« tænkte Pigen. »Han saa ikke til den Side, jeg var, og Prinsessen har ham helt i sin Magt. Om tre Dage holder de Bryllup, og her staar jeg uden Raad og Redning.«

Da kom hun til at huske paa de Æsker, hun havde faaet undervejs, og saa tog hun og lukkede op for den ene. Der var et Par Guldkarter i. »Nej, hvor de skinner!« sagde den gamle og slog Hænderne sammen af Forbavselse. »Gaa du kun op paa Slottet med dem og spørg, om de ikke har Brug for en Kartepige, saa skal vi høre, hvad Dronningen siger til det.«

Pigen tog sine Karter under Armen og gik op paa Slottet. Men just som hun kom i Gaarden, stod den gamle Dronning selv oppe paa Svalen; hun havde et skarpt Syn, saa Karterne skinnede hende straks i Øjnene. Hun kalder ad Pigen og siger, at hun skal komme op til hende.

»Lad mig se dine Karter,« siger Dronningen.

Og Dronningen vendte og drejede dem i Haanden. Aldrig havde hun set saadanne Karter.

»Hvad skal de koste?« spurgte hun.

»Jeg forlanger ikke andet for dem, end at jeg maa faa Lov til at sidde ved Prinsens Seng i Nat.«

»Fy, du maa skamme dig!« sagde Dronningen. »Pak dig bort med dine Karter, og det øjeblikkelig!«

Pigen tog sine Karter, nejede dybt for Dronningen og gik ned ad Højenloftsbroen. Men hun var ikke kommet halvt ned, før Dronningen kaldte hende tilbage.

»Jeg tager alligevel Karterne,« sagde hun, »og du skal faa Lov til at sidde ved Prinsens Seng i Nat.«

Da nu det blev Aften, og Prinsen bød god Nat for at gaa ind i sit Kammer, rakte den gamle Dronning ham et Bæger Vin. »Drik det ud!« sagde hun. »Det smager lifligt og giver en tryg Søvn.«

Det maatte hun vel sige, for i Vinen havde Dronningen blandet Sovedraaber. Prinsen tømte Bægeret og gik i Seng, og neppe rørte hans Hoved ved Puden, før han sov som en Sten.

Pigen var mødt, og Dronningen lukkede hende selv ind til Prinsen. Hun gik lige hen til Sengen. Og der laa han i tryg Søvn, som da hun stod bøjet

over ham med Lyset i sin Haand og den frygtelige Ulykke kom over dem. Men nu var der intet, der formaaede at vække ham. Hun drog hans Hoved til sig; hun kaldte ham med de kærligste Ord; hun græd, og hendes Taarer faldt, hede som den dryppende Tælle, paa hans blege Kind; men intet var i Stand til at vække ham af Tryllesøvnen.

Omsider var Natten forbi, Dronningen kom selv og lukkede Døren op og bød Pigen gaa. Prinsen sov lige fast.

Da Pigen kom hjem til det lille Hus, tog hun og lukkede op for den anden Æske, for nu syntes hun, at hendes Nød var større end nogen Sinde før. I Æsken var en Guldten. Og det gik denne Dag som den forrige; da Dronningen saa Tenen, vilde hun købe den, og Prisen var den samme som for Karterne.

Om Aftenen fik Prinsen sin Sovedrik, og Pigen blev lukket ind i hans Kammer.

Hun tog ham i sine Arme og lagde hans Hoved ind til sig. »Hvorfor vil du ikke kendes ved mig?« klagede hun. »Er det, fordi du er Kongesøn og jeg kun en Bondepige? Vi var dog saa glade ved hinanden, og hvad har jeg ikke lidt og stridt for at komme til dig! Er al min Møje spildt?«

Men han laa som død i hendes Arme.

»Du kan dog ikke sove saa fast,« sagde hun. »Tal til mig! Luk dine Øjne op, og se paa mig! Sig, at du ikke mere bryder dig om mig, saa skal jeg gaa.«

Det begyndte at dages; endnu en Gang prøvede hun paa at vække ham; men da alt var forgæves, rejste hun sig og sagde:

»Ja nu kommer jeg kun een Gang til. Saa har

jeg givet dig alt, hvad jeg ejer, og saa er mit sidste Haab brudt.«

Da Dronningen lukkede Døren op og bød Pigen gaa, saa hun, at hendes Øjne var lige saa røde, som hendes Kinder var hvide. Saa gav hun hende et Skub i Ryggen og sagde spottende: »Nu har du vel snart sagt ham alt, hvad du ved, og han lovede vel saa at holde Bryllup med dig! Uh! Saadan en Bondetøs! Hvad bilder hun sig ind?«

Ved Siden af Prinsens Kammer var et andet, og der laa hans Tjener. Væggen mellem de to Kamre var saa tynd, at man i det ene kunde høre alt, hvad der blev talt i det andet. Og nu havde Tjeneren to Nætter i Træk hørt denne klagende Pigerøst inde hos Prinsen og forstaaet det meste af, hvad der blev talt. Han havde tydelig hørt Stemmen sige, at nu var der kun een Nat tilbage, saa var alt Haab ude; men sin Herres Røst havde han ikke hørt, ikke en eneste Gang havde han svaret.

Der maa stikke noget under, tænkte han, og saa gik han ind til Prinsen og fortalte ham alt, hvad han havde hørt gennem Væggen. Prinsen stod helt maalløs af Skræk.

Nu forstod han, hvad det var for en Drik, Dronningen havde givet ham, og at det var hans egen trofaste Brud, der havde fundet Vej til ham.

Da det lakkede ad Aften, lukkede Pigen op for sin tredie Æske, for nu var hendes Nød saa stor, som den kunde blive. I Æsken var en Guldhaspe. Og det gik denne Dag som de to forrige Dage. Da Dronningen saa Haspen, vilde hun købe den; og Prisen var stadig den samme.

»Siden jeg nu har baade Karter og Ten, vil jeg have Haspen med,« sagde Dronningen til Pigen; »men saa bliver det ogsaa vor sidste Handel. For i Morgen holder Prinsen og Prinsessen Bryllup, og jeg tror ikke, de skøtter om at have dig i deres Kammer, naar Brudenatten er inde.«

Om Aftenen kom Dronningen igen med sin Sovedrik, og Prinsen tog imod den, som han plejede. Men i Stedet for at drikke slog han Vinen bagover sin Skulder og det i saadan en Fart, at Dronningen ikke mærkede det. Det forunderligste var, at denne Gang virkede Drikken saa brat, at Prinsen med det samme kastede sig paa sin Seng, lagde sin Haand under Hovedet og sov fast, inden endnu Dronningen var ude af Kammeret.

»Det virkede godt,« sagde Dronningen. Saa stod hun lidt og saa paa Prinsen; saa smilede hun og gik rank ud af Døren.

Pigen stod der allerede.

»Ja værs'god!« sagde hun haanligt. »Du kan rigtignok sige, du faar Betaling for dine pæne Ting.«

Men saa snart Pigen var inde og havde lukket Døren efter sig, sprang Prinsen lysvaagen ud af Sengen og tog Pigen i sin Favn. Nej, hvor var de dog glade, og hvor havde de meget at fortælle hinanden! Hele Natten gik med dertil.

Først fortalte Pigen om sin store Hjerteve og om den lange Rejse og det forfærdelige Glasbjerg, og saa fortalte Prinsen hende sin sørgelige Historie. Det var hans Fader, der havde bestemt, at han skulde ægte den fremmede Dronnings Datter; men lige før Brylluppet skulde fejres, opdagede Prinsen, at Dron-

ningen var en Heks, og saa vilde han ikke have Datteren. Derover blev Dronningen saa forbitret, at hun omskabte Prinsen til en Hund; men hendes Magt strakte sig ikke videre, end at hver Nat havde han sin sande Skikkelse. Og hvis der var en ung Pige, som vilde elske ham og tro paa ham tre Aar til Ende, saa havde Heksen helt mistet sin Magt over ham. Men tvivlede hun paa ham og forlangte at faa Lys i det, der var hende dunkelt og uvist, da kunde den onde Dronning drage ham til sig, og fra den Dag, han holdt Bryllup med Heksedatteren, var han aldeles i Heksens Vold.

»Men endnu har du ikke holdt Bryllup med hende,« sagde Pigen.

»Og det vil heller aldrig ske. Den Dag, du gik hin pinefulde Gang over Glasbjerget, vandt du ved din Ungdom og Skønhed og trofaste Kærlighed den store Sejr over Mørkets Magter. De har intet mere at sige, hverken over dig eller mig.«

Prinsen kaldte ad sin Tjener og ad de Krigsmænd, som havde Vagt. De omringede Dronningens Kammer og bandt hende paa Hænder og Fødder, inden hun kunde faa fat i sin Tryllestav og føre dem i Ulykke. Derpaa gav Prinsen Befaling til at spænde fire Hingste for en stor Tønde, som paa den indvendige Side var besat med spidse Jernpigge. Og nu blev den onde Dronning puttet i Tønden, og Bunden blev lukket til, og saa jog Hestene af Sted med hende over Mark og vildene Hede. Men Prinsen og Bondepigen fik Slottet at bo paa og blev Konge og Dronning over Riget. Brylluppet varede en hel Maaned, og Kongen og Dronningen fik mange,

mange Brudegaver. Der var ogsaa en gammel Kone, der kom med sin. Hun sagde til Dronningen nok saa mildt: »Nu kommer jeg, min lille Pige, for at give dig dit smukke gyldne Haar tilbage, hvis jeg saa maa faa mit hvide i Stedet, for nu passer det bedst saadan.«

11.

De tre Gaver.

(Illustreret af LUPLAU JANSSEN.)

Der var engang en Mand; han havde tre Sønner. Den ældste hed Per, den næste hed Povl, og den yngste hed Esben. Per tænkte aldrig paa andet end Mad, og hans højeste Ønske var at blive Kok hos Kongen. Han havde saa fin en Næse, at naar han gik uden for Døren og bare snusede lidt op i Luften, kunde han sige, hvad de skulde have til Middag i hver Gaard og hvert Hus i hele Byen. Povl derimod tænkte kun paa Penge; hans største Lyst var at tælle Penge og hans højeste Ønske at blive Kongens Skatmester. Men Udsigterne var ringe for de to Brødre, for deres Fader var fattig. Per fik aldrig Lov til at lave anden Mad end Grød og Vælling, og det er jo ikke noget at byde Prinser og Prinsesser, og Povls Uddannelse til Skatmester blev ogsaa mangelfuld, for det var sjældent, at der var Penge i Huset, saa i Stedet for at tælle Dukater og Dalere maatte han nøjes med at tælle Bukseknapper; dem havde han mange af; de hvide forestillede Sølvpenge, de gule Guldpenge. Esben derimod bestilte aldrig noget; han brød sig hverken om Mad eller Penge, og derfor regnede hverken Faderen eller Brødrene ham for noget, men lod ham gaa og skøtte sig selv.

Naar Folk sagde til ham, at han skulde tage sig noget for, saa svarede han: »Jeg vil ikke gøre andet, end hvad Ret er.« Men Ret er der ikke meget af her i Verden; derfor var Esben altid arbejdsløs.

Da det omsider gik op for Per, at det aldrig vilde lykkes ham at blive Kongens Kok med den

Smule Madlavning, han gik og nyslede med hjemme, besluttede han at drage ud i Verden og forsøge sin Lykke. Han bød altsaa far vel til sin Fader og sine Brødre og gik hjemmefra. Han gik mange Dage og kom ved Aftenstid gennem en stor Skov. Pludselig stod en lille, graa Mand foran ham. »Hvor skal du hen?« spurgte den graa. »Jeg er ude for at søge mig en Tjeneste,« svarede Per. »Vil du tjene mig?«

LUPLAUJANSSEN

spurgte den graa. »Jeg giver ingen Løn, men hvis du opfører dig til min Tilfredshed, skal du faa en Gave, naar vi i Dag om et Aar skilles.« Det var Per fornøjet med og tog Tjeneste hos den graa Mand.

Og alting gik godt. Da Aaret var omme, førte Graamanden Per ind i sit Lønkammer, hvor der fandtes de mærkeligste og kosteligste Ting. »Nu maa du vælge dig et af disse Stykker,« sagde den lille Mand; »du maa tage, hvad du har mest Lyst til. Her er et Horn; naar du blæser deri, kommer der en Kæmpe, som du kan befale over; her er en Pung, der aldrig bliver tom; her er en lille Baad. Naar du sætter Taaspidsen i den, breder den sig ud og bliver til et stort Skib, som gaar lige godt over Land og Vand. Her er en Hat; naar du tager den paa, bliver du usynlig.« — »Og denne Dug,« siger Per; »hvad er den til?« For ved at se Dugen kom Per straks til at tænke paa Mad. »Ja, den er ogsaa god. Naar du breder den ud og siger: Dug, dæk Disk! saa staar den fuldt besat med Suppe, Steg, Fisk, Vildt, Frugt og Kage, med Vin og Most og Mjød, saa de ikke engang hos selve Kongen kan dække saadan op.« Da straalede Pers Øjne af Lykke og Fryd. »Maa jeg tage den?« sagde han. »Vær saa god! Den skal være din.«

Saa gik Per med sin Dug, og aldrig, saa længe han havde levet, havde han været saa umaadelig glad. Nu vilde han gaa lige til Kongens Slot og vise, hvordan han kunde dække Bord; nu maatte han da være selvskrevet til at blive Kok hos Kongen. Han gik hele Dagen og kom ved Aftenstid til et Herberg; men Penge ejede han ikke. Værten var stor og tyk

med et Par smaa, lumske Griseøjne. »Kan jeg faa Herberg her i Nat?« spurgte Per. »Jeg har ikke Penge at betale med, men jeg giver Aftensmad til hele Selskabet og Vin oven i Købet.« Værten vidste ikke rigtig, hvad han skulde svare dertil, men Gæsterne havde hørt Pers Tilbud, og de raabte alle som med een Mund, at saadan skulde det være. Per tog Dugen frem, bredte den ud paa det store Egetræs Bord og sagde ganske stille: Dug, dæk Disk! Saa raslede og klirrede det fra alle Hjørner og Kanter i Stuen — Suppen stod allerede paa Bordet, usynlige Hænder satte Tallerkener og Skaale omkring og lagde Skeer og Knive ved Siden; Krus og Bægre og Kander stod i to lange Rækker, og snart var Maaltidet i Gang.

Per fik det bedste Kammer i hele Huset; Værten selv fulgte ham derind og bad ham endelig passe godt paa den kostelige Dug. I Kammeret var der et Skab, og i det Skab skulde Dugen ligge, og Værten gav Per Nøglen og mindede ham om at laase godt og gemme Nøglen vel til næste Morgen.

Men henad Natten, da Per laa i sin tryggeste Søvn, listede Værten sig ind i Kammeret, satte sin egen Nøgle i Skabet og lukkede det op. Derpaa tog han den kostelige Dug, lagde en, der lignede den, i Stedet og listede sig bort, uden at Per havde set eller hørt det mindste.

Næste Morgen drog Per videre og vidste ikke andet, end at han endnu havde sin Trylledug. Da han havde gaaet et Par Timer, satte han sig ved Vejkanten, bredte Dagen ud paa det grønne Græs og sagde: »Dug, dæk Disk!« Men Dugen var og

blev tom. Per var lige ved at græde. Der laa alle hans stolte Forhaabninger om at blive Kok hos Kongen. Og hvor han var sulten! At det var Værten, der havde stjaalet hans Dug, regnede han hurtigt ud, men hvad kunde det hjælpe ham? Der var intet andet at gøre end at vende Næsen hjemefter

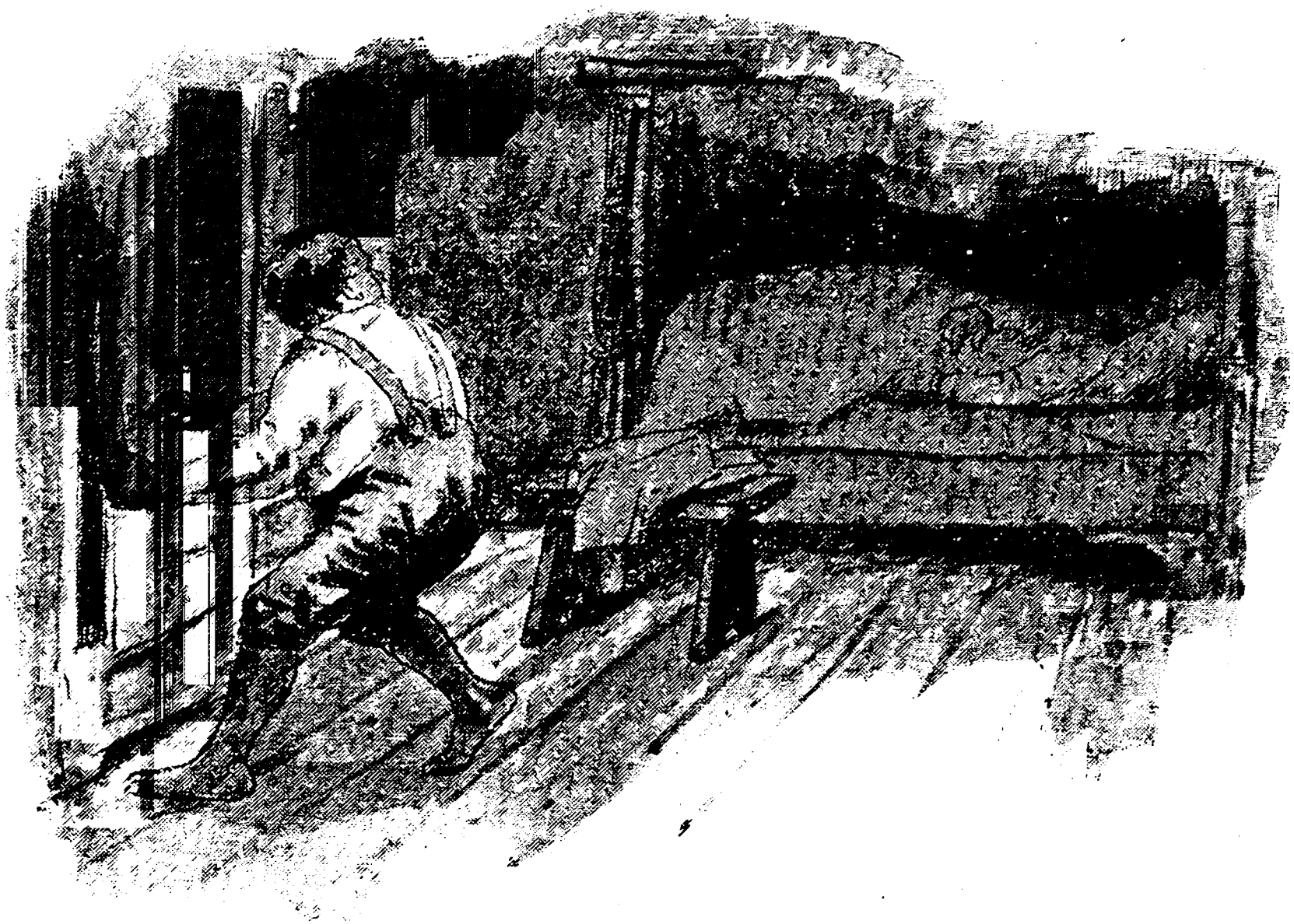

og tigge sig frem, til han naaede Huset, hvor hans Fader og Brødre boede.

Saa kunde han begynde at koge Grød og Vælling igen, men han skammede og ærgrede sig saadan over Tabet af sin Dug og sine straalende Fremtidsudsigter, at han ikke sagde et Ord til noget Menneske hverken om, hvor han havde været, eller om, hvordan det var gaaet ham.

Nu vilde Povl forsøge sin Lykke, og det gik ham som Broderen. Han traf den lille, graa Mand og var et helt Aar i Tjeneste hos ham. Ogsaa Povl opførte sig vel, og da han bød far vel, gjorde Husbonden ham det samme Tilbud, han havde gjort Per. Vi behøver ikke at spørge om, hvad Povl valgte. En Pung, der aldrig kunde blive tom, det var just noget for ham. Saa kunde han sidde og tælle Penge hele Dagen, og nu skulde det gaa underligt til, om han ikke kunde blive Kongens Skatmester.

Med Hjertet fuldt af Fryd og Glæde styrede han sin Gang mod Kongens Slot, og det var just den samme Vej, hans Broder havde gaaet. Han kom derfor ogsaa ved Aftenstid til det samme Herberg, men han havde ikke nødig at underhandle med den tykke Vært, saadan som Broderen maatte. Han kunde føre sig op som stor Herre, for det kan man, naar man har en Pung, der aldrig kan blive tom, og saa oven i Købet har Udsigt til at blive Kongens Skatmester.

Povl krævede ind: Mad og Vin af bedste Sort. Og da han havde spist og drukket, rystede han sin Pung og betalte. Et Par Sølvdalere trillede paa Gulvet; Værten luntede hen for at samle dem op. »Lad bare ligge!« sagde Povl; »det Par Skilling er det ikke værd at bukke sig efter; der er fler, hvor de kom fra. — Lad os faa Vin til hele Selskabet, men af bedste Sort. Jeg betaler.«

Værten rendte rundt som en Top, og Sveden haglede ned ad hans tykke Kinder, for der var mange Gæster, og da det rygtedes i Byen, hvad der gik for sig i Herberget, kom der endnu mange flere. Hvert

Øjeblik krævede Povl ind paa ny, og hvert Øjeblik rystede han sin Pung, men den var stadig lige fuld. Saa kunde jo Værten regne ud, at der maatte være noget mærkeligt ved den Pung, og hans smaa Griseøjne tindrede af Begærlighed efter at eje den. Og nu gik det Povl ganske, som det var gaaet Broderen. Pungen var at se til som enhver anden Pung; Værten havde akkurat Magen til den. Om Natten listede han sig ind i Povls Kammer og byttede Pung med ham, og om Morgenen gik den vordende Skatmester videre uden at ane noget ondt.

Da han havde gaaet en Times Tid, mødte han en gammel Kone, som bad ham om en Skilling. »Hold begge Hænder op, Morlille, saa skal I bare se!« Og den gamle holdt begge Hænder op, og hele det rynkede Ansigt stod i eet stort Smil af frydefuld Forventning. Povl tog Pungen og rystede den over Konens udbredte Hænder, men ikke den usleste Skilling kom der ud af Pungen. Den gamle skældte, og Povl græd. Den rette Pung var væk, Skatmesterembedet var væk; han kunde sjokke hjem og give sig til at tælle Bukseknapper igen.

Nu gik baade Per og Povl derhjemme og ærgrede sig i Stilhed og var saa vanskelige at komme til Rette med, at Esben hverken kunde staa eller gaa dem tilpas. Satte han sig hen ved Bordet, kom Povl straks og skulde sidde netop paa samme Sted og tælle sine Knapper, og gik han derfra hen og satte sig paa Kanten af Arnestedet, kom Per med sin Grødgryde og skulde have den over Ilden. »Jeg tror, jeg vil følge mine Brødres Eksempel,« sagde Esben, »og gaa ud i den vide Verden.«

»Nej, det skal vi dog ikke have noget af,« sagde Faderen. »Du ser, hvad Per og Povl har haft ud af deres Rejse. Og de kunde noget, og de vilde noget; du kan ikke noget, og du vil ikke noget.«

»Jeg vil gøre, hvad Ret er,« svarede Esben.

»Ja, saa skal det nok gaa dig vel,« raabte Per haanligt. »Hvis mig var sket min Ret, saa havde jeg i denne Stund været Kongens Kok.«

»Ja og jeg havde været hans Skatmester,« skreg Povl og sprang op fra Bordet i saadan Hast, at de fleste af hans Knapper trillede rundt paa Gulvet.

»Havde den tykke, lumske Vært ikke stjaalet min Dug!« raabte Per og fægtede med Grydeskeen i Luften.

»Ja netop, den tykke, lumske Vært,« skreg Povl. »Havde han ikke stjaalet min Pung, saa kunde jeg sidde nu og tælle Dukater og Dalere i Stedet for disse elendige Tinknapper.«

Og begge Brødrene var saa ophidsede, at de for ud af Stuen og skabede sig, som om de var gaaet fra Forstanden.

Men Esben nikkede til sin Fader, stak Hænderne i Lommen og vandrede ud i den vide Verden.

Det traf sig saadan, at ogsaa han mødte den lille graa Mand og fik Tjeneste hos ham. Han opførte sig vel, og da et Aar var omme, førte hans Husbond ham ind i sit Lønkammer og bad ham udvælge sig en Gave.

Han viste Esben mange forunderlige og kostelige Ting, men Esben stod med Hænderne i Lommen, og det lod ikke til, at der var noget af det alt sammen, der faldt i hans Smag.

Endelig sagde han: »Jeg har engang hørt Tale om, at der etsteds i Verden skulde findes saadan en mærkelig Dug. Har du ikke den?«

»Naa den kunde du have Lyst til,« sagde den graa Mand. »Ja, den er ogsaa god. Men jeg har givet den til en Svend, der tjente mig vel og tro ligesom du. Det havde sig saadan med den Dug, at naar man bredte den ud og sagde: Dug, dæk Disk! saa stod den fuld af den dejligste Mad og Drikke.«

»Jeg vil gøre, hvad Ret er,« sagde Esben og nikkede et Par Gange med Hovedet. »Saa har du kanske ogsaa hørt Tale om den kostelige Pung, der — — ja nu har jeg glemt, hvordan det havde sig med den.«

»Det kan jeg godt sige dig, for den gav jeg bort til en anden Svend, som ligeledes tjente mig tro og vel. Og han blev ikke narret, for bare man lukkede den op og rystede den, saa trillede baade Dukater og Dalere ud af den, og aldrig blev den tom, hvor længe man end rystede.«

»Jeg vil gøre, hvad Ret er,« sagde Esben stille og nikkede med Hovedet.

»Ja, men nu skal du ogsaa have, hvad Ret er,« sagde Graamanden. »Tag frit, hvad du bedst synes om!«

»Saa vil jeg bede om denne simple Hasselkæp der i Krogen,« sagde Esben. »Jeg tror ikke, der er nogen, der vil stjæle den fra mig.«

»Naa, men skulde det ske, saa skal du bare sige: Stok, stryg stærkt! og saa se, hvad der kommer ud af det.«

Esben tog sin Stok og bød far vel. Han gik samme Vej som sine Brødre, ikke fordi han vilde til Kongens Slot, men fordi han vilde se, om han ikke kunde finde den lumske Vært, da han nu omtrent havde Rede paa, hvordan det var gaaet Brødrene. Ved Aftenstid kom han ogsaa til det samme Herberg, og Værten selv stod tyk og rød i Døren og skelede med sine lumske Øjne snart til højre, snart til venstre.

»Kan jeg faa Herberg her i Nat?« spurgte Esben.

»Det kan alle, der har Penge,« svarede Værten og saa lurende op og ned ad den unge Svend med Hasselkæppen.

»Jeg vil gøre, hvad Ret er,« sagde Esben. »Men ved du ellers, hvorfor jeg er dragen hjemmefra?«

»Pyh! Hvad kommer det mig ved?«

»Det kan du jo ikke vide. For du har vel aldrig hørt Tale om Dug, dæk Disk? Det er den, jeg er ude at finde. Det er min Agt at købe den, skal jeg sige dig!«

»Hmm! Jeg har nok hørt Tale om den Dug,« sagde Værten og skulede fælt; »men den bliver vist meget dyr.«

»Tror du? Der er for Resten ogsaa en anden Ting, jeg gerne vilde have Fingre i. Det er en Pung. Naar man vender Bunden i Vejret paa den og ryster den, saa springer der blanke Dukater og Dalere ud af den. Det klogeste var nok at finde den først, for saa kunde jeg betale Dugen, om den saa aldrig var saa dyr.«

»Ja, det rager ikke mig, hvad du vil købe eller ikke købe,« sagde Værten og saa bøs ud.

»Medmindre du netop har de Ting. For da vil

jeg sige dig, at min Stok her er mere værd end baade Dugen og Pungen tilsammen.«

»Den usle Kæp,« sagde Værten og rakte Haanden ud efter den.

»Nej, rør den ikke! Du ved ikke, hvad der kan ske. Og saa maa jeg spørge dig om een Ting først! Kan jeg faa et Værelse med godt Laasetøj. For denne Stok her er mere værd, skal jeg sige dig, end hele Kongens Skatkammer.«

»Hvad er der ved den?«

»Det, jeg spurgte om, var, om du har et Værelse med godt Laasetøj?«

»Jeg har et Kammer, hvor der staar et Skab med dirkefrit Laasetøj. Der kan du sætte din Kæp, siden du er saa bange for at miste den.«

Værten bød nu Esben ind og brugte alle mulige Kunster for at faa lokket ud af ham, hvad særligt der var ved hans Stok. Men da alt var forgæves, indsaa han, at her maatte han tage al sin Snildhed til Hjælp. Han lod dække Bord for de to alene inde i et lille Bagkammer, og paa Bordet blev sat frem alle de lækreste Retter og alle de sødeste og stærkeste Vine, der var til, for det var Værtens Tanke, at naar hans Gæst her var blevet godt bænket, skulde det ikke vare længe, før han snakkede over sig, og naar det led ud paa Natten, skulde Værten nok faa Stokken listet til sig, som han havde faaet baade Dugen og Pungen fra de andre to Tosser.

Esben lod Maden smage sig og begyndte at blive temmelig lystig af den gode Vin. Værten blev ogsaa mer og mer rød i sit tykke Fjæs og skulede værre og værre, og endelig spurgte han da Esben om, hvad

han vilde have for sin Stok, og om der var Trolddomskraft ved den.

»Du kan stole paa, der er Trolddomskraft ved den, og siden du har trakteret mig saa vel, vil jeg ogsaa, hvis du ønsker det, aabenbare dig, hvad Kraft der bor i den.«

»Kunde vi ikke faa at se en Prøve med det samme?« sagde Værten med sit sødeste Smil.

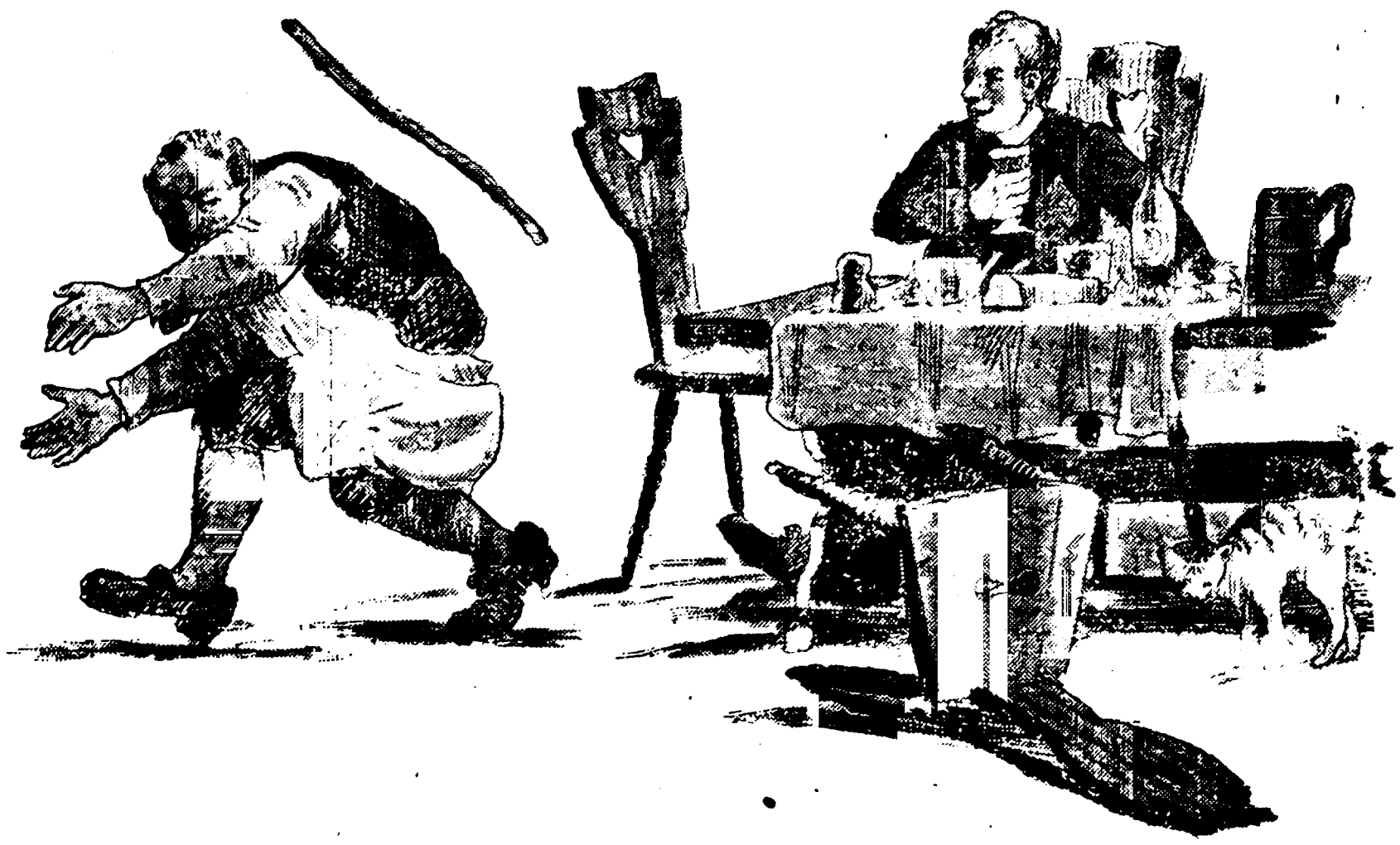

»Det kan vi godt,« svarede Esben. »Jeg vil ikke gøre andet, end hvad Ret er.« Derpaa tog han Kæppen og sagde: »Stok, stryg stærkt!«

Og ud fløj Kæppen af hans Haand og svirrede rundt i Kammeret et Par Omgange oppe under Loftet. Værten spilede sine Griseøjne op og trak Munden om til begge Øren, for han syntes, det var noget af det morsomste, han havde set i sine Leve-

dage; men i det samme lagde Stokken et vældigt Slag hen over hans brede Ryg. »Av!« skreg Værten og sprang op. Svip! kom der eet til. »Av, av!« skreg han og for hen imod Døren. Men lige som han lagde Haanden paa Laasen, kom der et Svip hen over hans fire Fingre, saa han fløj tilbage med et frygteligt Brøl. Svip! Svip! og raskere og raskere faldt Slagene. Værten krøb ind under Bordet; men straks var Stokken nede ved Gulvet og svippede over hans Lægge. Nu hylede han i vilden Sky og tiggede og bad Esben om at kalde Stokken tilbage. »Ja, kom med min Broders Dug,« sagde Esben. Værten løb ud; men Stokken fulgte med. Den svippede og susede ham om Ørene, og Værten hoppede og hylede af Pine. I en Fart var han tilbage med Dugen. »Og saa Pungen, din lede Tyveknægt!« raabte Esben. »Av, av, av!« skreg Værten og dansede af Sted igen. Imidlertid prøvede Esben Dugen for at være vis paa, det var den rette. Værten kastede Pungen hen ad Bordet til Esben. »Hold saa op! Hold endelig op!« klynkede Værten. »Jeg kan ikke mer! Jeg dør! Jeg dør!«

»Nu maa vi se, om det er den rette,« sagde Esben og rystede Pungen. Jo, der kom trillende baade Dukater og Dalere. »Stok, stat stille!« sagde Esben, og Stokken vendte tilbage til hans Haand.

»Ja, saa vil jeg gaa ind og lægge mig,« sagde Esben; »men du skal ikke prøve paa at tage disse Ting igen, for saa gaar det dig ilde.«

»Aah ja, aah ja!« jamrede Værten og vred sig. »Jeg bliver aldrig til Menneske mer.«

»Det gør du nok,« sagde Esben; »men det kan

være, du ikke bliver til Tyveknægt mer, for du ser nu Følgerne.«

Esben sov trygt til den lyse Morgen. Saa stod han op og gjorde sig rejsefærdig. Værten saa han ikke noget til.

Han gik ikke til Kongens Slot, men drog samme

Vej tilbage som begge hans Brødre. Da Brødrene saa ham komme, raabte de ind til deres Fader: »Nu kommer Esben. Vi kunde nok vide, at han kom snart igen.«

»Jeg vil ikke gøre andet, end hvad Ret er,« sagde Esben. »Vær saa god, Per, der har du din Dug. Og der har du din Pung, Povl!«

Men hvad Brødrene ikke havde skammet sig før,

saa gjorde de det nu. Per fik travlt med at brede Dug, og Povl begyndte straks at ryste Penge ud af Pungen. Men næste Morgen stod begge rejsefærdige for at følges ad til Kongens Slot. Og Per blev Kongens Kok, og Povl blev Kongens Skatmester. Esben blev hjemme hos sin Fader, for han sagde:

»Jeg vil ikke gøre andet, end hvad Ret er!«

12.

Pigen, der kunde spinde Guld af Ler og Halm.

(Illustreret af J. Resen Steenstrup.)

Der var engang en Kone, som havde en eneste Datter. Pigen var from og god, og dertil var hun saa smuk, at man aldrig havde set hendes Lige. Men bestille noget vilde hun ikke. Det var lige meget, hvad Moderen satte hende til, hvad enten hun skulde malke Køerne eller brygge og bage eller sy og væve, saa sagde hun: »Aah, bare jeg dog maatte være fri!« og saa gik hun hen og tog sin bedste Stads paa og spadserede ind til Byen. Moderen var en flittig og stræbsom Kone, og det var hende en hel Hjertesorg, at Datteren var saa doven. Hun formanede hende tidlig og sent, men lige meget hjalp det. Til sidst blev Moderen saa harmfuld, at hun tog Pigen i Armen og trak af Sted baade med hende og hendes Rok og satte hende op paa Taget af Tørveskuret, som laa ud til Vejen. »Nu kan du sidde der til Spot og Spe for alle dem, der kommer forbi,« sagde Moderen vredt, »og du bliver, hvor du er, til jeg giver dig Lov til at gaa ned, og se saa til, at du kan bruge dine Fingre lidt flinkt; hvis ikke, maa du gaa din Vej og skøtte dig selv, for jeg kan ikke længer holde ud at se paa din Dovenskab.«

Der sad saa Pigen oppe paa det lave, mossede

Halvtag den klare, lyse Sommerdag, men Tenen stod stille den meste Tid; kun naar Moderen kom hen i Døren for at se efter hende, eller naar en af Naboerne gik forbi, lod hun Tenen dreje sig et Par Omgange.

Da hændte det, just som Pigen sad med sin Ten oppe paa Taget, at den unge Kongesøn kom ridende med et stort Følge af Jægere og Hunde. Pigens Moder hørte Hestehovene klapre og Hundene gø og skyndte sig til Døren for at se det prægtige Optog. Men just som hun traadte ud i Døren, standsede Prinsen sin Hest og talte til den yndige Jomfru paa Taget.

»Allerkæreste Jomfru!« sagde Prinsen muntert, »hvorfor sidder du der paa Taget?«

Pigen slog Øjnene ned og blev blussende rød, da hun hørte de Ord; men Moderen var straks til Rede og svarede:

»Jo, for jeg har befalet hende at sidde der. Jeg vil lade hele Verden se, hvor flittig hun er. Hun er saa flittig, at hun kan spinde Guld af Ler og Halm.«

»Er det muligt!« sagde Prinsen; han forstod ikke, at Moderen kun sagde saadan for at gøre Nar af Datteren for hendes Dovenskab. »Da skal hun ingenlunde sidde der paa det gamle Tag, men følge med mig til mit Slot, og jeg vil gøre hende til min Hustru.«

Da Moderen hørte den Tale, blev hun forskrækket og begyndte at gøre Indvendinger, og Datteren var helt ulykkelig og vidste ikke, hvor hun skulde gøre hverken af sig selv eller sin Rok; men Prinsen var vant til at faa sin Villie og at blive adlydt uden Mukken; han gav et Par af sine Jægere et Vink, og i eet

Spring var de oppe paa Taget; den ene tog Pigens Rok, den anden tog Pigen selv og løftede hende op paa Prinsens Hest. Prinsen lagde Armen om den smukke Jomfru, for at hun ikke skulde glide af Sadelen, og hele Toget satte af Sted, mens Hestehovene klaprede og Hundene gøede.

Pigen var halvdød af Angest, men Prinsen trøstede hende paa det bedste. »Det var den sidste Formaning, min kære Moder gav mig, inden hun døde,« sagde Prinsen, »at jeg ikke skulde gifte mig, før jeg fandt en Jomfru, der kunde spinde Guld af Ler og Halm. Jeg troede slet ikke, at nogen saadan Jomfru var til, saa du kan vel tænke, jeg er glad over at have fundet dig.«

Pigen fik det allersmukkeste Værelse paa hele Slottet, og et Øjeblik efter kom to Tjenere, den ene med en hel Spandfuld Ler, den anden med et stort Knippe Halm, og de skulde hilse fra Prinsen, at hvis det ikke var nok, skulde der snart komme mere. Neppe var Tjenerne ude af Døren, før den stakkels Pige slog begge Hænder op for sit Ansigt og gav sig til at græde bitterlig. Hun kunde neppe nok spinde Hørgarn, endsige Guld.

Som hun nu sad der og var allermest fortvivlet, gik Døren op, og ind traadte en lille Dværg af et vildt og hæsligt Udseende. Han hilste venligt paa Pigen og spurgte, hvorfor hun var bedrøvet.

»Aah, det er saa frygteligt,« svarede Pigen. »Kongesønnen har ført mig herop og ved ikke alt det gode, han vil gøre mig, fordi han tror, jeg kan spinde Guld af Ler og Halm, og det er jo saa aldeles umuligt.«

»Umuligt er det ikke,« svarede Dværgen. »Jeg

kan godt hjælpe dig, og jeg forlanger kun en ringe Ting til Gengæld. Her har du et Par Handsker. Naar du tager dem paa, kan du godt spinde Guld; i Morgen Aften kommer jeg igen, og saa skal du enten sige mig, hvad jeg hedder, eller ogsaa skal du følge med mig og blive min Kone.«

Pigen tog imod Handskerne, for hun saa ikke anden Udvej. Saa snart Dværgen var borte, trak hun Handskerne paa og begyndte at spinde; hun spandt den hele Nat, og da det gryede ad Dag, var der ikke mer tilbage af Ler eller Halm, men paa Tenen funklede den klareste Guldtraad.

Nu blev der Fryd og Glæde over det hele Slot, fordi Prinsen havde fundet sig saa dygtig og dejlig en Brud. Kun Bruden selv kunde ikke dele den almindelige Glæde. Den unge Kongesøn red paa Jagt og var frejdig og glad, men inde i Kammeret sad Pigen og græd ustandseligt, og efterhaanden som Dagen skred og Aftenen nærmede sig, blev hun mere og mere fortvivlet ved Tanken om at skulle tilhøre den hæslige Dværg.

Kongesønnen kom hjem, stormede ind til sin Brud og tog hende i Favn, men hun græd kun stærkere end før. Prinsen gjorde alt for at trøste og opmuntre hende, og til sidst sagde han, at han vilde fortælle hende et lystigt Eventyr, han den samme Dag havde oplevet. »Det var langt herfra, dybt inde i den mørke Skov,« sagde Prinsen. »Jeg havde sneget mig ganske nær hen til en herlig Kronhjort og stod paa Lur bag en mægtig gammel Eg. Da sprang der med eet en lille hæslig Dværg ud fra en Enebærbusk og begyndte at danse rundt om Busken

med de særeste Fagter. Og saa sang han. Vil du høre, hvad han sang?«

Pigen lyttede til i største Spænding.

»Aah, lad mig høre,« bad hun.

»Ja, nu skal du høre hans Vise:

I Aften jeg tager min Brud i Favn,
i Morgen skal Brylluppet staa;
jeg danser af Fryd, naar jeg tænker paa,
at hun ikke har Nys om mit Navn —
for mit Navn er Nitteli Nette;
men det kan hun ikke gætte.«

Da gav Pigen sig til at le og fik travlt med at tørre sine forgrædte Øjne. »Aah, lad mig høre det Vers en Gang til!« sagde hun. »Saa tidt du vil, naar saadan en ringe Ting kan gøre dig glad.« Men Pigen faldt Kongesønnen om Halsen og sagde, at nu var al hendes Sorg forvundet.

Da det blev Aften og Pigen sad alene i Kammeret, gled Døren stille op, og den hæslige Mandsling traadte ind.

»Her har du dine Handsker, Nitteli Nette! Jeg siger dig mange Tak for Laanet.«

Da Dværgen hørte sit Navn, for han op i Luften med saadan Kraft, at han rev hele Taget med sig.

Men næste Dag holdt Kongesønnen Bryllup med Pigen, som kunde spinde Guld af Ler og Halm, og ingen hørte nogen Sinde mere om Nitteli Nette.

13.

Kongesøn og Kongedatter.

(Illustreret af AXEL MATHIESEN.)

Der var engang en Konge og en Dronning. De havde et stort Rige og levede i idel Glans og Herlighed, men Børn havde de ikke, og det var dem en forfærdelig Sorg at tænke paa, at Riget, naar de engang døde, skulde tilfalde en fremmed Fyrste.

Det eneste, der kunde oplive Dronningen en Smule, var at gaa om Bord i sit prægtige Skib med sine Ungmøer og sejle ud paa Havet, naar Sommervinden fyldte det brede Silkesejl og Smaabølgerne spillede om de gyldne Stavne. Da hændte det engang, at Skibet pludselig standsede midt ude paa Havet og hverken vilde frem eller tilbage. Skibsfolkene lagde alle Aarer ud og roede til af al Magt, men Skibet var som naglet fast. Da rejste Dronningen sig og gik alene ud i Skibets Forstavn. Her bøjede hun sig ud over Rælingen og sagde: »Hvem er du, som vover at standse mit Skib, og hvad vil du mig?« Da rørte den grønne Tang sig dybt nede, og en Røst lød op derfra: »Jeg er Havets Dronning. Jeg har bundet dit Skib med stærke Snore, og aldrig mere skal du slippe løs fra denne Plet, medmindre du giver mig det, du bærer under dit Bælte.« Straks løste Dronningen sit Nøgleknippe og kastede det ud i Søen,

og i samme Øjeblik var Skibet atter løst og sejlede frem som før.

Nogen Tid efter fødte Dronningen en lille Prins til Verden, og der blev stor Fryd og Glæde derover i det hele Rige. Gladest af alle var Kongen; men Dronningen forstod nu, hvad Havfruen havde ment, da hun krævede det, hun bar under sit Bælte, og blev fuld af Uro og Angest. Ofte hændte det, at Kon-

gen, naar han traadte ind til hende, fandt hende grædende, og til sidst betroede hun ham da, hvad det var, der laa hende saa tungt paa Sinde. Men Kongen trøstede hende med blide Ord og sagde, at derover skulde hun ikke ængstes. Havfruen havde ingen Magt over Landjorden, og han skulde nok vogte deres lille Prins saa vel, at hun aldrig fik ham i sin Vold.

Kongesønnen voksede nu op og blev baade stor og fager. Da hændte det engang, at Kongen fik Besøg af sin Broder, som var Konge over et andet Rige, og denne Konge havde sine to Sønner med sig. De tre Kongebørn havde stor Morskab af at lege sammen; hver af dem havde sin egen lille Hest, og ude i Borggaarden øvede de sig hver Dag i Dystløb og Ridderspil. Da fandt den ældste af dem paa, at de skulde ride ud i Fruerlunden og fælde den grumme Drage, og væbnede med Trælanse og Træsabel galoperede de alle tre over den nedhissede Vindebro ud i Lunden. Her gik de med stor Manddom løs paa en gammel Egestub, der skulde forestille Dragen, og derefter red de alle ned til Stranden for at se, om der ikke skulde være en eller anden Havtrold, de ogsaa kunde faa Bugt med.

Nu var det strengt forbudt den lille Prins at komme ned til Stranden, og Kongens Tjenere skulde nøje vaage over, at dette Forbud ikke blev overtraadt. Men Tjenere er undertiden der, hvor de ikke skal være, og saadan var just Tilfældet her. Da de Svende, som skulde vogte den lille Kongesøn, omsider opdagede, at han var væk, skyndte de sig ud for at lede efter ham. De kom da ogsaa tids nok

til at se alle tre Drenge ride ned til Stranden, men neppe havde Prinsens Hest naaet Vandet, før den satte i stærkt Løb ud imod det dybe og forsvandt i Søen; det var, som om en usynlig Magt trak den af Sted.

Da de to fremmede Kongesønner og Tjenerne kom tilbage til Slottet og fortalte Ulykken, blev der en Jammer og Forfærdelse uden Lige. Alle Kongens Mænd blev sendt ud for at søge langs Strandbredden, og Kongen selv gik om Bord i sit Skib for at søge, men alt forgæves: Kongesønnen var ikke til at finde, hverken levende ellér død.

Vi skal nu høre, hvordan det gik den lille Dreng. Da Hesten satte af Sted med ham, klemte han Benene mod Hestens Sider og greb i Manken med begge Hænder og for saa gennem den grønne Sø med de store Tangskove, til han naaede et stort Slot dybt nede paa Havsens Bund. Hele Slottet var bygget af de hvideste Koraller, og Taget var af Perlemor. Porte og Døre var af det blanke Guld, og alle Søjler var af den blodrøde Granat. Aldrig har der paa Jorden været at se saa prægtigt et Slot, og i det boede den mægtige Havfrue, som hersker over Vind og Vove. Da Kongesønnen traadte ind, kom hun ham i Møde og var at se til som en stolt og fornem Dronning. Hun hilste paa ham med megen Ynde og sagde: »Velkommen, Ungersvend! I tolv Vintre har jeg ventet dig, og nu skal du træde i min Tjeneste som min Smaadreng. Hvis du kan udføre, hvad jeg sætter dig til, skal du faa Lov til at vende tilbage til din Slægt og dit Hjem; men gør du ikke det, gælder det dit Liv.«

Tonen var blid nok, men Ordene syntes den lille Kongesøn haarde og kolde. Han havde aldrig før været hjemmefra, og han længtes allerede efter Fader og Moder, som gode Børn jo altid gør.

Da en Tid var gaaet — om det var Aar eller Dage, vidste Kongesønnen ikke — lod Havfruen ham kalde ind til sig og sagde: »Du er nu stor nok til, at du kan begynde din Tjeneste ret for Alvor, og hør nu, hvad dit første Arbejde skal være. Her har du to Nøgler Garn, et hvidt og et sort; det sorte

skal du vadske hvidt, det hvide sort, og det skal være gjort til i Morgen tidlig, naar jeg vaagner; hvis ikke, gælder det dit Liv.«

Kongesønnen tog de to Nøgler og gik ned til Søen uden for Slottet, og der vadskede og skrubbede han paa Garnet det bedste, han kunde, men alt hvad han sled, blev det hvide ved at være hvidt og det sorte at være sort. Da han mærkede, at det var ham umuligt at udføre Arbejdet, gav han sig til at græde bitterligt. I det samme kom en ung og yndig Jomfru gaaende. Hun spurgte ham, hvorfor han græd, og saa fortalte Drengen det hele. »Det skal du ikke græde over,« sagde Jomfruen; »hvis du vil love at være mig tro, saa skal jeg hjælpe dig i dette som i alt andet og aldrig svige dig.« Det kunde Kongesønnen jo sagtens love, saa dejlig den Ungmø var, og saa mildt hun talte ham til. Derpaa gik Jomfruen hen til en flad Sten, der laa paa Jorden, slog paa den og sagde: »Herhid, alle min Fru Moders Puslinger! Gør hvidt til sort og sort til hvidt!« Og nu myldrede der op af Jorden en Skare smaa Puslinger, saa mange, at ingen kunde tælle dem. Hver Pusling tog sit Stykke af Garnet og vadskede og gned med saadan Flid og Iver, at snart var det hvide Nøgle Garn blevet sort og det sorte hvidt. Saa snart Arbejdet var udført, krøb Puslingerne igen ned under Stenen og forsvandt; men Kongesønnen gik længe Haand i Haand med den skønne Jomfru, og hun fortalte ham, at hun var en Kongedatter, og at hun og mange andre ved List og Svig var lokket i Havfruens Garn ligesom han, og at de den meste Tid maatte trælle for Havfruen i et eller andet Dyrs Lignelse.

Tidlig den næste Morgen gik Kongesønnen ind til Havfruen med de to Garnnøgler. Havfruen saa først paa Garnet, saa paa Kongesønnen med sine grønne, stikkende Øjne. Saa sagde hun: »Det har du neppe gjort ved din egen Hjælp; men naar du kan gøre det, kan du gøre mer. Vi faar nu at se.«

Nogen Tid efter kaldte Havfruen atter Kongesønnen og paalagde ham et nyt Arbejde. »Her er en Tønde Hvede og en Tønde Havre blandet sammen i een Dynge. Du skal skille de to Kornsorter fra hinanden, og det skal være gjort til i Morgen, naar jeg vaagner, ellers er det ude med dig.« Kongesønnen slæbte af med Kornet og gav sig til Arbejdet, men han saa snart, at hvor rask han end brugte sine Fingre, forslog det ikke stort. Da kom Kongedatteren igen, og hun sagde til ham, som hun sagde første Gang de saas: »Hvis du vil love at være mig tro, saa skal jeg hjælpe dig i dette som i alt andet og aldrig svige dig.« Og saa kaldte hun paa alle Puslingerne, og i en Haandevending var Hveden for sig og Havren for sig.

Der gik nu atter en Tid, saa havde Havfruen et nyt Arbejde til Kongesønnen. »Jeg har hundrede

Okser staaende paa Stald, og i tyve Aar er der ikke blevet muget under dem,« sagde hun. »Nu skal du gaa ned og rense Stalden. Hvis du er færdig dermed til i Morgen tidlig, naar jeg vaagner, skal du faa Lov til at rejse hjem til dine Forældre og kan tage en af mine Jomfruer med og holde Bryllup med hende.« Prinsen gik straks til Stalden og gav sig i Lag med det Arbejde, der var blevet ham paalagt; men da der var gaaet nogle Timer, saa han, at det var helt uoverkommeligt, og modløs lod han Hænderne synke. Da kom den milde og yndige Kongedatter igen ind til ham og sagde som tilforn: »Hvis du vil love at være mig tro, saa skal jeg hjælpe dig i dette som i alt andet og aldrig svige dig.« Kongesønnen sagde, at aldrig vilde han elske nogen anden i den vide Verden. Da kaldte hun paa alle Puslingerne, og inden Aften var Stalden renset. Kongesønnen og Kongedatteren sad derefter og talte længe sammen. Hun fortalte ham, at naar Havfruen tvang hende ind i sin Dyreham, var hun i Skikkelse af en Kat, og da kunde han kende hende paa et Brandsaar i den ene Side og paa, at der var klippet et lille Skaar i hendes ene Øre.

Den næste Morgen fulgte Havfruen med Kongesønnen ned til Stalden og saa da, at alt var gjort, som hun havde befalet. Kongesønnen skulde nu have Lov til at vælge en af de røvede Jomfruer til sin Brud og derefter rejse hjem med hende.

Han fulgte Havfruen ind i en stor Sal, hvor han aldrig før havde været. Det vrimlede her af alle Slags Dyr. Der var Øgler og Slanger og store, ækle Skruptudser. Der var Hunde og Katte og

vævre smaa Væseler. Der var travle Firben, som løb op ad Væggene, kravlende Krebs; Kæmpeeddderkopper spandt ned fra Loftet, store Flagermus svirrede i Luften, og mange andre Dyr, som ingen vidste Navn paa. »Her ser du alle mine rare Smaapiger,« sagde Havfruen og smilede venligt til Kongesønnen; »vælg dig nu hende, du synes bedst om!« Prinsen stod ganske maalløs og vidste hverken ud eller ind; de syntes ham alle lige hæslige. Da fik han Øje paa en lille Kat, som havde et Brandsaar i Siden og et Skaar i Øret, og han huskede Kongedatterens Ord til ham Aftenen forud. Han gik rask hen til Katten, strøg den med Haanden over dens blanke Pels og sagde: »Denne vil jeg have og ingen anden.« I det samme faldt Hammen til Jorden, og Kongedatteren stod for ham i al sin Dejlighed. Da kom der et ondt Glimt i Havfruens grønne Øjne, og hun sagde vredt: »Saa tager du just hende, jeg nødigst vil af med.«

Nu stod der kun eet tilbage, og det var at hente Brudedragten til den unge Kongedatter. Naturligvis var det Kongesønnen, der skulde af Sted i det Ærinde. Men inden han rejste, mødtes han i Enrum med sin Brud. »Denne Rejse er lang og farefuld,« sagde Kongedatteren; »men hvis du vil love at være mig tro, saa skal jeg hjælpe dig i dette som i alt andet og aldrig svige dig.« Det lovede Kongesønnen af et oprigtigt Hjerte, og Kongedatteren sagde ham da, at Rejsen gik til Havfruens Søster, som var Dronning i et stort Naborige og vilde gøre alt for at skille ham ved Livet. »Men her har jeg tre Ting, som vil komme dig til gode undervejs. Det første

er en Daase med Salve, det andet er en Jernøkse, det tredie er disse to Stykker Kød. Det er alt, hvad jeg kan hjælpe dig med. Hos Havfruens Søster har jeg aldrig været, men tag dig godt i Vare, og for alting: nyd ikke noget af, hvad hun sætter for dig!« Prinsen takkede Kongedatteren for den gode Hjælp, hun ydede ham, og gav sig paa Vandring.

Da han naaede Rigets Grænseskel, kom han til

et Led. Leddet var gammelt og skrøbeligt og peb ynkeligt paa sine rustne Hængsler, da han aabnede det. »Du kunde vist trænge til at blive smurt,« sagde Kongesønnen, tog sin Salvedaase frem og smurte Hængslerne. Derpaa kom han til en Skov, hvor der gik to Karle og fældede Træer, men de havde kun een Økse, og den var af Træ. »I kan vist trænge til en bedre Økse,« sagde Kongesønnen og gav dem sin Jernøkse. Endelig kom han til

Gaarden, hvor Havfruens Søster boede. Men over Porten sad to Ørne; de rejste Fjer og hvæsede, da han vilde gaa ind. »I trænger nok til at faa noget i Kroen,« sagde Kongesønnen og kastede et Stykke Kød til hver af dem.

Kongesønnen kom nu ind i en stor Højenloftssal og stedtes for Dronningen, som var Havfruens Søster. Han blev saare vel modtaget, og Dronningen var Mildheden selv, men Kongesønnen lagde Mærke til, at hun havde onde og hadefulde Øjne ligesom Havfruen. Der blev dækket Bord for Prinsen med alle Slags gode Retter, og Dronningen bad ham spise vel; imidlertid vilde hun lade Brudedragten gøre i Stand. Men Prinsen huskede sin Kærestes Raad, og da Dronningen var ude, tog han noget af Maden og gemte den i Sengen. Lidt efter traadte Dronningen ind paa ny, og Prinsen takkede hende for Mad med stor Artighed. Dronningen sagde:

»Af Mandehoved jeg lavede Mad.
Mon han spiste glad
af den dyre Brad?«

Da lød der en Røst henne fra Sengen:

»Kom og se!
Een, to, tre!
Her ligger jeg i Sengen til Spot og Spe.«

Dronningen blev blegblaa af Vrede. »Foragter du min gode Mad?« sagde hun. »Nu vil jeg, at du straks spiser.«

Kongesønnen vidste ikke sine levende Raad, men spise af den Mad vilde han ikke. Da Dronningen igen var ude af Døren, tog han et stort Stykke af Stegen, kastede det langt ind i Ovnen og lukkede Ovndøren forsvarligt og tæt.

Atter kom Dronningen tilbage, og atter sagde hun:

»Af Mandehoved jeg lavede Mad.
Mon han spiste glad
af den dyre Brad?«

Da lød det dybt inde fra Ovnen:

Kom og se!
Een, to, tre!
Her ligger jeg i Ovnen til Spot og Spe.«

Nu var Dronningen saa vred, at der skød Ildgnister fra hendes Øjne. Hun gik lige mod Kongesønnen og sagde, at hvis han ikke spiste hendes Mad, skulde han dø paa Stedet.

Da Dronningen var ude af Salen, saa Kongesønnen sig om oppe og nede for at finde paa Raad, men der var ikke Udvej at øjne. En Stund efter hørte han, at hun kom tilbage. I sin Vaande tog han et stort Stykke Steg og puttede det ind paa sit Bryst.

Dronningen sagde som før:

»Af Mandehoved jeg lavede Mad.
Mon han spiste glad
af den dyre Brad?«

Da lød en Stemme inde bag Kongesønnens Klædning:

»Kom og se!
Een, to, tre!
Her ligger jeg i Barmen til Spot og Spe.«

Men Dronningen lo højt og sagde:

»Ligger du først i Barmen,
da glider du nok i Tarmen.«

Dronningen var atter mild og venlig. En Æske med Brudedragten blev givet Kongesønnen, og glad

var han, da han kunde byde far vel og tiltræde sin Hjemrejse.

Men han var ikke naaet længer end til Porten, da han oppe fra Højeloftssvalen hørte Dronningen raabe til sine Ørne:

»Far vel! Far vel!
Riv ham fluks ihjel!«

Ørnene skreg tilbage:

»Aldrig vender vi Kloen
mod den, som har fyldt os Kroen.«

Kongesønnen skyndte sig videre frem og kom til de to Karle, der gik i Skoven og fældede Træer. Da skingrede Dronningens Stemme gennem Skoven:

»Skovkarle, ta' ham,
hug Hovedet a' ham!«

Karlene raabte igen:

»Vi kan ikke mod hannem vende
den Økse, han gav os i Hænde.«

Saa slap da Kongesønnen ogsaa gennem Skoven og kom langt om længe til det gamle Led.

Og atter hørtes den onde Dronnings Røst:

»Lad ham bøde! Lad ham bøde!
Klem ham ynkeligt til Døde!«

Men Leddet svarede:

»Da lønned jeg slet, da lønned jeg slet
den Haand, som har gjort mig Gangen let.«

Uden flere Hændelser naaede han Havfruens Slot. Hun blev saare forbavset ved at se ham igen, men nu turde hun ikke lægge det unge Brudepar flere Hindringer i Vejen. Kongedatteren blev iført sin prægtige Brudedragt, og Havfruen lod sin Guldkaret

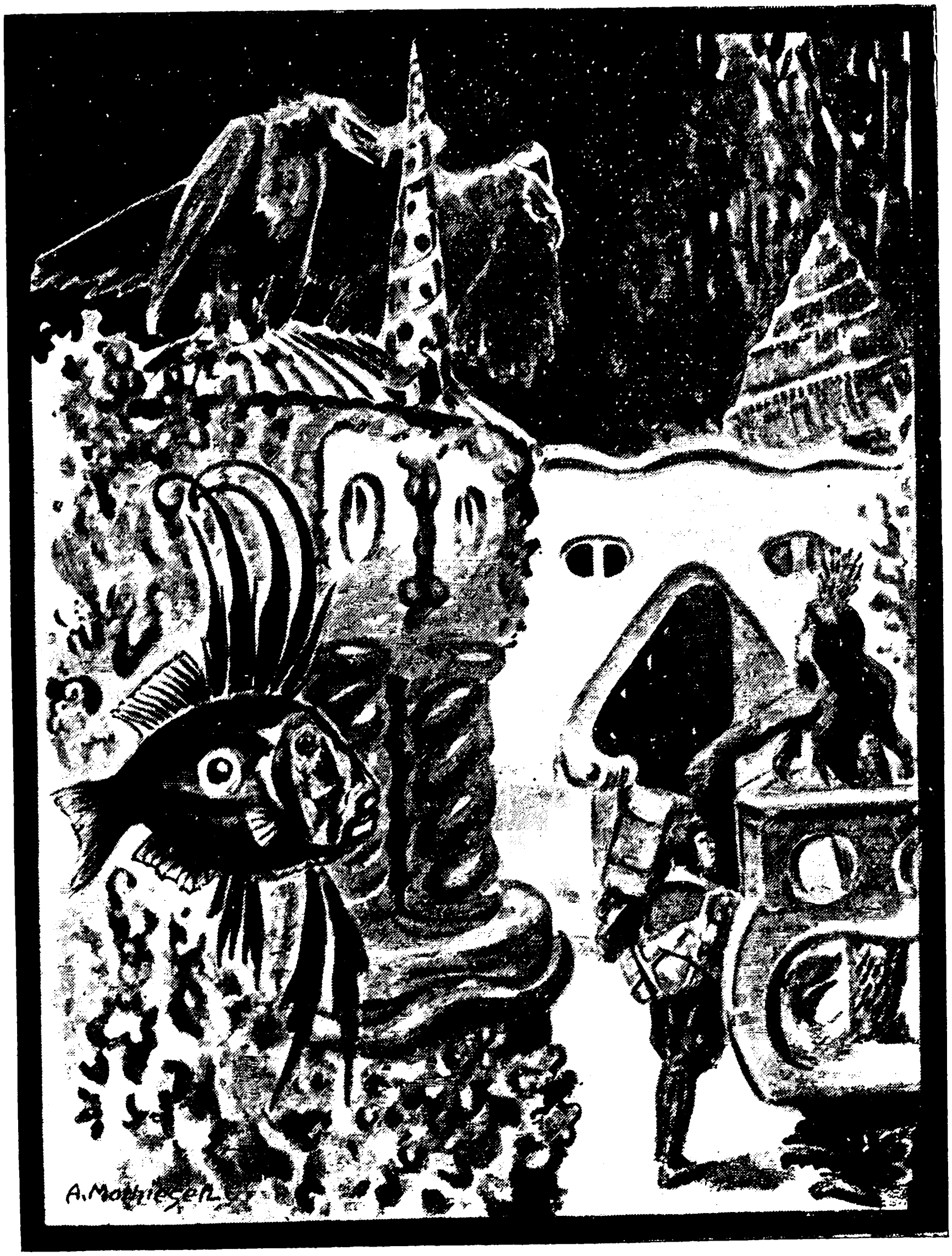
A. Mathiesen

køre op for Døren. Ind steg Kongedatteren og Kongesønnen, og rask gik Farten hen over store, grønne Sletter og gennem vildsomme Tangskove, til de naaede Strandbredden, hvorfra Kongesønnen var redet ud.

Kongedatteren vilde, at de skulde rejse lige til hendes Faders Gaard, men Kongesønnen sagde, at hans Forældre nu i Aar og Dage havde sørget bitterlig over hans Død, og derfor vilde han, at de først skulde køre til hans Fædreneborg. Da ingen af dem vilde give efter, sagde Kongedatteren: »Kør du saa hjem, og lad din Fader og Moder se, at du er i Live, men kom hurtigt tilbage; jeg skal vente dig her.« Kongedatteren steg ud af Vognen, men endnu en Gang slog hun Armene om sin Brudgoms Hals. »Lov mig for alting eet,« sagde hun, »at du ikke vil tage mod din Moders Kys, før du har hentet mig.« Det lovede Kongesønnen og kørte nu gennem Fruerlunden, over Vindebroen og ind paa sin Faders Kongeborg.

Der blev endeløs Jubel og Glæde over det hele Slot. »Kan du se, hvor han er blevet stor,« sagde Kongen, og hans Moder fløj ham om Halsen, og inden han kunde tænke paa at afværge det, kyssede hun ham Gang paa Gang. Da glemte han i samme Stund sin dejlige Brud og alt, hvad der var hændet ham i de mange Aar. Hans Fader vilde have ham til at fortælle, men han svarede kun: »Jeg ved ingenting. Jeg ved kun eet: at jeg er hjemme igen, at jeg igen er hos Fader og Moder. Alt, hvad der er hændet mig, er som en Drøm, men selve Drømmen har jeg glemt, og vi vil aldrig tænke mere derpaa.«

Imidlertid sad den dejlige Kongedatter ude i Skoven og ventede paa sin Brudgom, til Sol gik ned; da

vidste hun, at Kongesønnen havde sveget hende. Fuld af Hjertesorg gik hun bort, og langt om længe naaede hun en lille Hytte, hvor hun bad om Husly.

Da nogen Tid var gaaet, vilde Kongen og Dronningen, at deres Søn skulde tage sig en Hustru. Det havde Prinsen intet at indvende imod, og han drog da til et fremmed Land og bejlede til en smuk Prinsesse. Han fik ogsaa Prinsessens Ja, og der blev stor Travlhed paa Kongeborgen for at gøre alt rede til Brylluppet. Den fremmede Prinsesse kom med et stort Følge af Riddere og Jomfruer, og Brylluppet blev fejret med største Glans og Lystighed. Men da den forskudte Brud hørte om alt dette, stod hun op og gik til Slottet og spurgte, om hun ikke kunde faa Tjeneste. Det var der intet i Vejen for; de kunde trænge til al den Hjælp, der kunde ydes. Køgemesteren saa straks, at den nye Terne var fin og fager, og han bestemte derfor, at hun skulde gaa for Borde og hjælpe til at bære Maden frem. Da nu det første Sæt Retter var baaret ind, tog den unge Terne tre Hvedekorn og kastede paa Bordet foran Brudgommen. Straks kom der et Par Duer flyvende ind i Salen; de flagrede hen og vilde tage Hvedekornene, men Hannen stødte Hunnen til Side og pikkede alle tre Korn op. Da sagde Hunnen:

»Kan du nænne at svige mig, Husbond fin,
som Kongens Søn sveg Allerkæresten sin!«

I Salen blev der ganske stille, og alle Gæsterne strakte sig frem for at se de underlige Fugle. Men Brudgommen lokkede Duerne til sig, kælede for dem og sad derefter og stirrede tavs hen over Bordet.

Noget efter blev det andet Sæt Retter baaret frem, og den unge Terne kastede atter tre Hvedekorn paa Dugen. Og det gik som første Gang, at Hannen pikkede alle tre Korn op, og Hunnen fik ingenting.

»Kan du nænne at svige mig, Husbond fin,
som Kongens Søn sveg Allerkæresten sin.«

Kongesønnen tog sig til Hovedet, som om der var noget, han skulde huske, men ikke kunde komme paa. Men den fremmede Prinsesse lo og spøgte med ham, og Kongesønnen rystede Tankerne af sig.

Derpaa blev det tredie Sæt Retter baaret frem, og den unge Terne kastede atter tre Hvedekorn hen paa Dugen foran Kongesønnen. Og det gik tredie Gang, som det var gaaet de første to Gange, at Handuen pikkede alle Kornene op. Da trippede Hunduen lige hen til Kongesønnen og sagde:

»Kan du nænne at svige mig, Husbond fin,
som Kongens Søn sveg Allerkæresten sin.«

Der var ganske stille i Salen, og alle Gæsterne havde hørt den lille Dues Ord. Men Ternen, som havde kastet de tre Hvedekorn, stod lige ud for Kongesønnen og saa fast og længe paa ham. Da var det med eet, som om han vaagnede af en Drøm. Nu kendte han sin rette Brud. Nu huskede han alt. Han sprang ud over Bordet, saa Fade og Bægre dansede, tog den unge Terne i Favn og raabte det ud over Salen, at hun og ingen anden var hans rette Brud. Derpaa fortalte han Kongen og Dronningen og alle de lyttende Gæster om sit lange Ophold hos

Axel Mathiesen

Havfruen og alle sine Trængsler og om den trofaste Kongedatter, der havde hjulpet ham igennem det alt sammen. Saa blev den fremmede Prinsesse sendt hjem igen, for andet var der ikke at gøre, og Kongesønnen holdt Bryllup med sin Kongedatter og sveg hende aldrig siden.

14.

Pigerne i Brønden.

(Illustreret af V. JASTRAU.)

Der var engang en Frue; hun havde to Døtre; men kun den ene af dem var hendes rigtige Datter; den anden var hendes Stifdatter. Stifdatteren var from og god og saa smuk og yndig som den klare Sommerdag; men hendes egen Datter var ond og arrig, og deri lignede hun sin Moder. Ude i Borggaarden under den gamle grønne Lind var Brønden, og uden om Brønden var en bred Karm af Sten; der var godt at sidde i Skyggen af den brede Lind, naar Sommerdagen var hed, og Solen brændte paa Gaardens røde Mure.

Fruen kunde ikke udstaa Stifdatteren, fordi hun i mange Maade langt overgik hendes egen Datter. Naar Pigerne blev sat til at spinde, gav hun Datteren den fineste Hør, men Stifdatteren maatte nøjes med Blaarene. En varm Sommerdag sad Moderen med de to Piger ude paa Stenkarmen ved Brønden og spandt, men hvert Øjeblik brast Stifdatterens Traad, fordi Blaarene paa hendes Rok var fulde af Skæver. Fruen skændte uden Ophør paa Stifdatteren, og til sidst fik Ondskaben saadan Magt over hende, at hun for op og stødte saa ublidt til Stifdatteren, at den stakkels Pige gik bagover og sank til Bunds i Brønden.

Men hun druknede ikke. Hun sank blidt og blødt, og saa stod hun midt paa en grøn Eng. Hen over Engen løb en Sti, og Pigen fulgte den, men hvor den førte hen, vidste hun ikke. Da gav hun sig til at græde, fordi hun var saa forladt, og fordi hendes Stifmoder var saa ond ved hende, at hun aldrig mere turde vende tilbage til sit Hjem.

Omsider mødte hun en Mand.

»Hvorfor gaar du her og græder, min lille Pige?« spurgte han venligt.

Hun fortalte ham sin Nød og spurgte, om han ikke kunde sige hende, hvor hun kunde faa Tjeneste.

»Tjeneste kan du faa hos mig,« sagde Manden, »og det er ikke store Ting, jeg forlanger. Du skal ikke bestille andet end malke min Ged og bære Asken ud, og det ved jeg da er til at overkomme.«

Pigen blev glad over de gode Udsigter. Hun tørrede sine Øjne og fulgte med Manden ind i det lille Hus, hvor han boede. Der var en lang Gang med Døre paa begge Sider, og Manden gav hende et stort Nøgleknippe. »Nu kan du se dig om, hvor du vil, og have Raadighed over det hele undtagen det Kammer, der ligger nede for Enden af Gangen. Der skal du holde dig fra. Og saa er der een Ting til, du skal huske: Du maa ikke give Katten Mælk.«

Næste Morgen kom Manden og forærede hende et Æble af det pure Guld. »Det kan du have at more dig med, naar du har udrettet dit Arbejde. Jeg bliver borte hele Dagen.«

Pigen gik ud og malkede Geden, og straks kom Katten, mjavede og skød Ryg og strøg sig op ad hende. »Aah, dit stakkels Dyr!« sagde Pigen. »Det

er rigtignok Synd, at du skal gaa her og se paa al den gode Mælk og ingenting have,« og saa satte hun en lille Skaal nymalket Mælk ned til Katten. Da den havde tømt Skaalen, slikkede den sig om Munden, satte Halen ret til Vejrs og fulgte Pigen, hvor hun gik og stod. Saa legede hun en Stund med sit Guldæble, trillede det hen ad Gulvet og lod Katten løbe efter det; siden tog hun Katten op paa sin Arm og gik fra Kammer til Kammer og saa sig om.

Da hun kom til den forbudne Dør, sprang Katten ned fra hendes Arm, mjavede og saa med sine blanke Misseøjne op til Laasen.

»Jeg tror, du er gal, Kat,« sagde Pigen forskrækket, »der har vi slet ikke Lov til at komme ind.« Men Katten vilde ikke fra Døren; den blev ved at mjave og saa først paa Døren, saa paa Pigen og saa paa Døren igen.

»Der maa jo være noget ved det Kammer,« sagde Pigen, »siden han forbød mig at gaa derind; men hvad vil Katten der? Han forbød mig for Resten ogsaa at give dig Mælk, lille Mis, og jeg gjorde det alligevel; bare vi ikke kommer i Ulykke begge to, naar han kommer hjem!«

Katten vilde ikke bort fra den Dør, og Pigen blev mere og mere nysgerrig efter at vide, hvad der kunde være derinde. »Vilde du forfærdelig gerne kigge derind, lille Mis? naa ja, saa vil jeg aabne Døren en lille Smule paa Klem, saa du bare kan faa det ene Øje til Sprækken.« Men neppe havde hun selv faaet et Øje til Sprækken, før hun blev saa forfærdet, at hun slap Laasen, og Døren gik op paa vid Gab.

Paa Gulvet laa der en Mængde hovedløse Kroppe, og midt i Kammeret stod et Kar fuldt af Blod, og mange blege Hoveder med brustne Øjne flød deri. Pigen vilde skynde sig at smække Døren i, men i det samme trillede Guldæblet fra hende ind over Tærskelen og hoppede lige op i Karret. Hun var ved at forgaa af Skræk, da hun skulde fiske det op igen, og da hun endelig fik det, var det helt rødt af Blod, og hvor længe hun end tørrede og gned paa Æblet, blev der nogle røde Pletter tilbage. Naar

Manden nu kom hjem og forlangte at se Æblet, vilde han jo straks opdage, at hun havde været i det forbudne Kammer. Det var sagtens derfor, Manden havde givet hende det.

»Mjav!« sagde Katten og satte begge Forpoter op ad hende.

»Ja det er din Skyld, din slemme, slemme Mis. Hvorfor skulde du ogsaa absolut kigge ind i det Kammer?«

Da sprang Katten op paa hendes Skød, tog Æblet mellem begge sine Forpoter og gav sig til at slikke det. Og nu saa Pigen til sin store Glæde, at de røde Pletter forsvandt, og Æblet blev igen skinnende blankt.

Henimod Aften kom Manden hjem.

»Du har vel ikke givet Katten Mælk?«

»Det havde du jo forbudt,« svarede Pigen.

»Og du har vel ikke været inde i det Kammer, du ved nok?«

»Det havde du jo ogsaa forbudt.«

»Lad mig se dit Guldæble!«

Hun gav ham det, og han saa nøje paa det og drejede det rundt i Haanden. Saa gav han det tilbage, vendte sig uden at sige noget og gik ind i sit Sovekammer.

Men næsten hele Natten laa Pigen og kunde ikke sove, for det rædselsfulde Kammer stod hende stadig for Øje. Hun tog derfor den Beslutning, at hun vilde se at komme bort snarest muligt. Næste Morgen, saa snart Manden var gaaet, malkede hun Geden, gav Katten sin Mælk og var saa færdig til at gaa. Katten løb i Forvejen ud i den lange Gang, saa sig

tilbage efter Pigen og standsede foran en af de mange Døre.

»Mjav, mjav!« sagde den, saa op til Laasen, saa til Pigen, saa til Laasen igen.

»Naa, der vilde du ogsaa gerne kigge ind? Ja, det er der da ingen, der har forbudt.«

Pigen lukkede op, Katten listede ind og sprang op paa en stor Kiste.

»Mjav!« sagde den.

»Skulde vi se, hvad den Kiste indeholder?«

Kisten var fuld af de herligste Smykker, og der stod en hel Mængde store Poser fulde af Guldpenge.

Pigen tog en af de fulde Poser i Haanden, lukkede Kisten og gav sig paa Vej. Katten fulgte hende et Stykke og listede saa tilbage til Huset.

Hun gik nu rask til, for hun frygtede, at Manden kunde komme tilbage og opdage, at hun var væk. Inde paa Marken stod en Vædder tøjret; den havde gnavet alt Græsset af lige ned til den bare Jord.

»Mæææ, Pigelil! Vil du ikke flytte mig?« sagde Vædderen.

»Jeg har grumme daarlig Tid,« svarede Pigen; »men det er jo Synd andet.«

I en Fart fik hun Vædderen flyttet og løb videre. Men idet hun løb, brægede Vædderen efter hende:

»Den, som hører en trængendes Bøn,
skal ikke forgæves vente paa Løn.«

Da hun havde løbet et langt Stykke, kom hun til en Ko, der stod inde paa Marken og brølede højt.

»Ummûh, Ummûh! Malk Mælk af mit Yver, Pigelil!«

Gastrau
.08.

Ja Pigen havde jo knap Tid, men hun kunde se, at den stakkels Ko var svært bespændt, og saa skyndte hun sig hen til den og malkede den. Da hun løb videre, hørte hun Koen brøle:

»Den, der hører en trængendes Bøn,
skal ikke forgæves vente paa Løn.«

Noget efter kom hun til en Bagerovn, der stod fuld af nybagte Brød.

»Tag mine Brød ud!« snærrede Ovnen. »Skynd dig, skynd dig, Pigelil, ellers brændes de til Kul!«

»Ja, det *maa* jo gøres,« sagde Pigen, styrtede hen og tog Brødene ud. Og da hun saa løb videre, hørte hun det knitre og syde fra Ovnen:

»Den, der hører en trængendes Bøn,
skal ikke forgæves vente paa Løn.«

Imidlertid var Manden kommet tidligere hjem, end han plejede, for han stolede ikke rigtig paa den nye Pige, og saa snart han vel var kommet inden for Døren, saa han straks, at hun var væk.

»Hun er nok rendt ad Hjemmet til,« tænkte han og satte efter hende med lange Skridt, det raskeste han kunde.

Da han kom til Vædderen, raabte han:

»Saa du ikke en Jomfru huld,
som løb forbi med en Pose fuld
af rødeste Guld?«

»Næ—æ—æ—æ!« brægede Vædderen og havde saa travlt med sit nye Stykke Græs, at den ikke engang løftede Mulen fra Jorden.

»Aah, det dumme Kræ!« sagde Manden til sig selv; »her kan løbe ti forbi, uden at den Vædder ser det.«

Han satte saa igen Fart paa og kom til Koen.

»Saa du ikke en Jomfru huld,
som løb forbi med en Pose fuld
af rødeste Guld?«

»Ummûh, ikke nûh, ikke nûh!« brølede Koen og gloede dumt efter Manden, der stod raadvild ude paa Stien.

»Aah, den Ko er endnu dummere end Vædderen,« sagde Manden til sig selv og skyndte sig stærkere end før.

Saa kom han til Bagerovnen.

»Saa du ikke en Jomfru huld,
som løb forbi med en Pose fuld
af rødeste Guld?«

»Pst! Pst! Snik, Snak, Niks, Nak!« knitrede og sydede det endnu i Ovnen.

»Saa er hun alligevel løbet den anden Vej,« sagde Manden, vendte brat om og skyndte sig til den modsatte Side alt, hvad han kunde.

Men Pigen kom lykkelig og vel tilbage til Brønden, og da hun nu kunde forære sin Stifmoder en hel Pose Guldpenge og sin Stifsøster et Guldæble, var hun vis paa, at hun vilde blive godt modtaget. Og det blev hun ogsaa.

Hun maatte naturligvis fortælle, hvordan hun var kommet til den store Rigdom, og noget af det, hun havde oplevet, fortalte hun, men nu havde Søsteren ikke Rist eller Ro paa sig, før hun ogsaa

kom ned i Brønden, og hun vilde ikke nøjes med at tage een Pose Guldpenge; hun vilde allermindst tage to.

Altsaa stødte Moderen sin egen Datter i Brønden, og det gik hende lige saa heldigt som den første. Hun mødte Manden og fik Tjeneste hos ham, og Manden sagde til hende som til den første, at hun ikke maatte give Katten Mælk og ikke lukke den Dør op, der var for Enden af den lange Gang. Og næste Dag gav han hende et Guldæble og gik sin Vej.

Da hun havde malket Geden, kom Katten og strøg sig op ad hende; men hun huskede straks, hvad Manden havde forbudt hende, og i Stedet for at give Katten Mælk gav hun den et ordentligt Spark, og saa saa hun ikke mere til den. En Stund gik hun nu og legede med sit Guldæble; det kunde baade trille og hoppe; til sidst trillede det lige ned til den forbudte Dør og blev liggende der. Pigen tog det op, men da hun var ved Døren, fik hun en forfærdelig Lyst til at kikke ind og se, hvad der kunde være i det Kammer, for det havde Søsteren ikke fortalt noget om. Hun tænkte straks, at Manden der gemte sine største Kostbarheder. Langt om længe fandt hun en Nøgle, der passede, og lukkede op. Men hvor blev hun forfærdet, da hun saa de døde Kroppe og alt det Blod. Hun vilde i en Fart smække Døren i, men saa tabte hun Guldæblet; det trillede ind over Tærskelen og hoppede op i Blodkarret. Nu maatte hun helt ind i Kammeret og fiske det op, men alt hvad hun tørrede og gned paa Æblet, kunde hun ikke faa de røde Pletter bort, og Katten kom hende ikke til Hjælp. Saa forstod hun,

at hun maatte bort snarest muligt, inden Manden kom hjem. I en Fart løb hun ind i det Kammer, hvor Manden gemte sit Guld og sine Kostbarheder. Hun skyndte sig at snappe to fulde Poser, og derpaa tog hun til Bens, alt hvad hun kunde.

»Mæææ! Pigelil, vil du ikke flytte mig?« bad Vædderen med klagende, rystende Stemme. Men Pigen raabte: »Det har jeg ikke Tid til«, og løb videre uden at standse.

Koen og Ovnen fik samme Svar. Pigen tænkte kun paa sine to Guldposer og paa at komme hjem med dem i god Behold.

Lidt efter at Pigen var løbet bort, kom Manden tilbage; ude i den lange Gang mødte han Katten. »Hvor er Pigen?« spurgte han.

»Mjav! mjav!« sagde Katten, sprang ud af Døren og løb et Stykke hen ad Stien.

»Aha, hun er væk allerede!« tænkte Manden, og han af Sted, det bedste han havde lært.

Da han kom til Vædderen, standsede han.

»Saa du en Pigelil, graa som Muld,
med Favnen fuld
af det røde Guld?«

»Dæææ, dæææ!« brægede Vædderen og nikkede med Hovedet i den Retning, Pigen var gaaet.

Af Sted løb Manden; da han kom til Koen, standsede han igen.

»Saa du en Pigelil, graa som Muld,
med Favnen fuld
af det røde Guld?«

»Ummûh, løb kun dûh!« brølede Koen, og saa løb Manden, til han naaede Ovnen.

»Saa du en Pigelil, graa som Muld,
med Favnen fuld
af det røde Guld?«

»Knist, hist! Suu—us! snart i Hu—u—us!« knitrede og sydede det i Ovnen, mens alle Brødene var ved at brænde til Kul, og ingen brød sig om at passe Ovnen.

Saa løb Manden igen, og snart saa han hende forude. Og lige som hun naaede Brønden, var han i Hælene paa hende. »Mor, Mor! skynd dig og kom mig til Hjælp!« raabte Pigen op igennem Brønden og krøb til Vejrs, saa hurtig hun kunde flytte Benene. »Nu kommer jeg,« raabte Moderen. »Ræk mig din Haand, saa skal jeg trække dig op.« Pigen fik ogsaa fat i sin Moders Haand, men nu havde Manden naaet

hende og greb om hendes ene Ankel. Saa maatte hun ned under Vandet igen, men hun slap ikke Moderens Haand, og derved gik Moderen bagefter og det lige paa Hovedet. Og Manden slæbte af Sted med dem begge to, og da han kom hjem, huggede han Hovedet af dem. Derpaa blev de lagt ind i Kammeret ved Siden af de andre døde Kroppe, og saa er den Historie ikke længere.

15.

Skovbo og Slettebo.

(Illustreret af ALFRED SCHMIDT.)

I det nordvestlige Fyn ligger Slettèn. Det siges, at i vore Dage har Sletteboen Forstand omtrent som andre Fynboer; men dette var ikke Tilfældet i gamle Dage. De havde fede, frugtbare Marker med Guds Velsignelse af Korn og Græs, de havde duftende Humlehaver og rige Gaarde, men Bakker og Skove kendte de intet til, og Fatteevne var det i alle Maader smaat med.

Højere oppe i Landet bor Skovboerne. De har Guds Velsignelse af Bakker og Skove, men kun lidt af Korn og Græs. Derfor maa de ogsaa lægge Hovedet i Blød for at faa Udkommet og endda nære sig, som de bedst kan. I gamle Dage levede somme endog af Røveri; især havde Vissenbjerg Gyde et slemt Lov paa sig. Det var der, Røverne ved Nattetide trak Snore over Vejen; naar saa rejsende Folk rørte ved Snoren, ringede en Klokke inde i Røvernes Hule; Røverne kom ud, tog den rejsen-

des Penge, hvis han havde nogen, og bagefter slog de ham ihjel. —

Nu ved vi noget baade om Sletteboerne og Skovboerne.

En Skovbo havde engang fanget en Ræv, og da just hans Lænkehund et Par Dage tilforn var død, saa satte han Ræven i Hundens Sted og bestemte, at den skulde gøre Tjeneste som Lænkehund. »Det er godt nok,« sagde Skovboens Kone; »men jeg synes, vi kunde gøre det bedre endnu.«

»Hvordan det?« spurgte Skovboen.

»Hvad skal vi med Lænkehund?« sagde Konen, »vi ejer jo ikke noget. Folk bryder sig om at stjæle. Du skulde hellere sælge ham.«

»Hvem, tror du, vil købe saadan en Rævepels?«

»Du kunde trække ad Sletten til med ham,« sagde Skovboens kloge Kone.

»Det kunde jeg,« sagde Skovboen, og saa trak han af Sted med Ræven i Hundens Lænke.

Da han kom ud paa Sletten, mødte han en Slettebo; han kom inde fra sin store Humlehave og skulde ud at se til sin gule, fede Hvedemark.

»Hej, hej, du!« raabte Sletteboen. »Hvad er det for et Kretur?« For Sletteboen havde aldrig før i sine Dage set en Ræv.

»Det er en Faaremaler,« sagde Skovboen og standsede med sit Dyr.

»En Faaremaler?« spurgte Sletteboen og satte store Øjne op. »Hvad duer saadan en Tamp til?«

»Han kan male Faarene højrøde,« sagde Skovboen.

»Er det muligt?« sagde Sletteboen mer og mer forundret, »da kanske vi kunde spare Pengene til Farveren; han er altid skammelig dyr med de røde Striber i Dynevaaret.«

»Faaremaleren er just heller ikke saa billig,« sagde Skovboen og blinkede med Øjnene ned til Ræven.

»Naturligvis skal du have Penge for Kreturet,« sagde Sletteboen; »men det er da kun een Gang.«

»Det er vist nok,« sagde Skovboen. »Den Udgift kommer ikke igen.«

»Hvad er nu det billigste, du vil sælge ham for?« spurgte Sletteboen.

»Ja, han er egentlig ikke til Fals,« sagde Skovboen; »men kan jeg gøre dig en Tjeneste med Kreturet, skal du faa ham for tresindstyve Daler.«

»Det er mange Penge,« sagde Sletteboen; »det er, hvad jeg kan købe tre Lødekøer for.«

»Ja du skal, ligesom du vil,« svarede Skovboen. »Jeg siger saa far vel og Tak!«

»Nej, nej, nej! Vi kan vel da snakke om Tingene,« sagde Sletteboen, som jo mere han saa paa Ræven og tænkte paa de mange Penge til Farveren, blev des mere opsat paa Faaremaleren. »Jeg ved jo heller ikke, hvordan jeg skal bære mig ad med at sætte ham i Arbejde.«

»Det er nemt nok. Du lukker ham bare ind i dit Faarehus og lader ham være der i Fred en fjorten Dages Tid, saa er det hele i Orden. Han holder

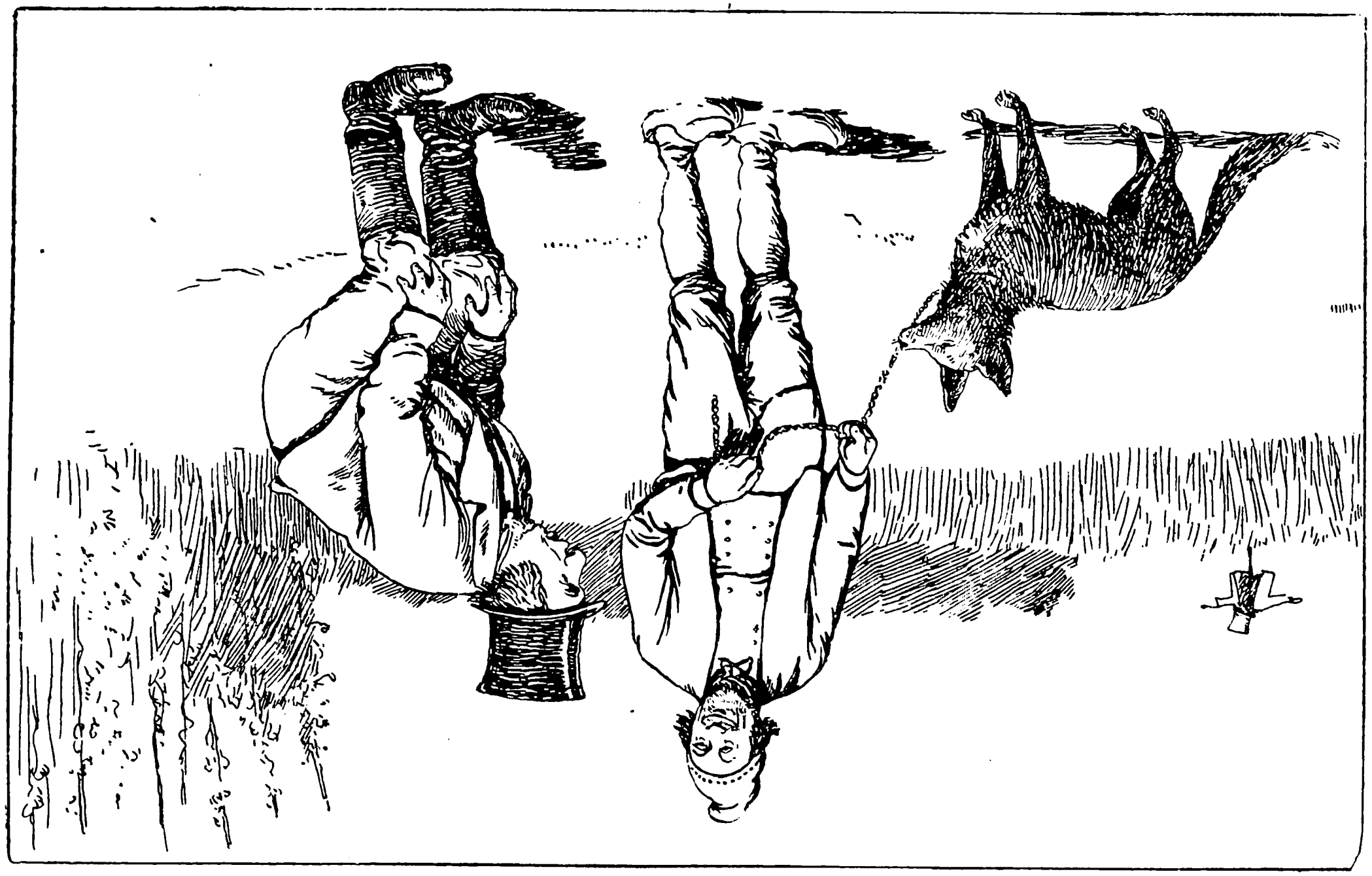

sig selv med Kost, saa du har ingen større Ulejlighed af ham.«

»Og saa maler han Faarene røde?« spurgte Sletteboen, for han vilde have rigtig Rede paa, hvad han gav sine Penge ud til.

»Med den nydeligste røde Farve, du vil se for dine Øjne,« sagde Skovboen.

»Jeg vil give dig halvtreds,« sagde Sletteboen.

»Ja, saa tag ham da,« sagde Skovboen.

»Men jeg vil have Lænken med,« sagde Sletteboen.

»Lad gaa!« sagde Skovboen, »og til Lykke med Handelen!«

Skovboen fik sine Penge, og Sletteboen fik Ræven.

»Hej, hej, Mor!« raabte Sletteboen til sin Kone, »kom her, skal du se en Handel, jeg har gjort!« Og saa fortalte han sin Kone hele Historien.

»Ja de arme Skovfolk!« sukkede Konen. »De er saa forsultne, at de gør den ene Fiduse dummere end den anden. Det bliver os, der faar Gevinsten, Far!«

Faaremaleren blev sat ind i Faarehuset, og der blev laaset og lukket forsvarligt. I fjorten Dage skulde Maleren have Fred, og i den Tid maatte ingen komme Faarehuset nær.

Men Sletteboens Kone kunde ikke styre sin Nysgerrighed længer end i otte Dage; saa kikkede hun gennem Dørsprækken ind til Faarene.

»Det gaar skrapt med Arbejdet, Far,« raabte hun glad ind til Sletteboen, der stod og hang over Lodøren. »Jeg kan se noget rødt, og det skinner, saa det er helt forskrækkeligt.« Sletteboen grinte i Skægget og tænkte, at de halvtredsindstyve Daler var godt givet ud.

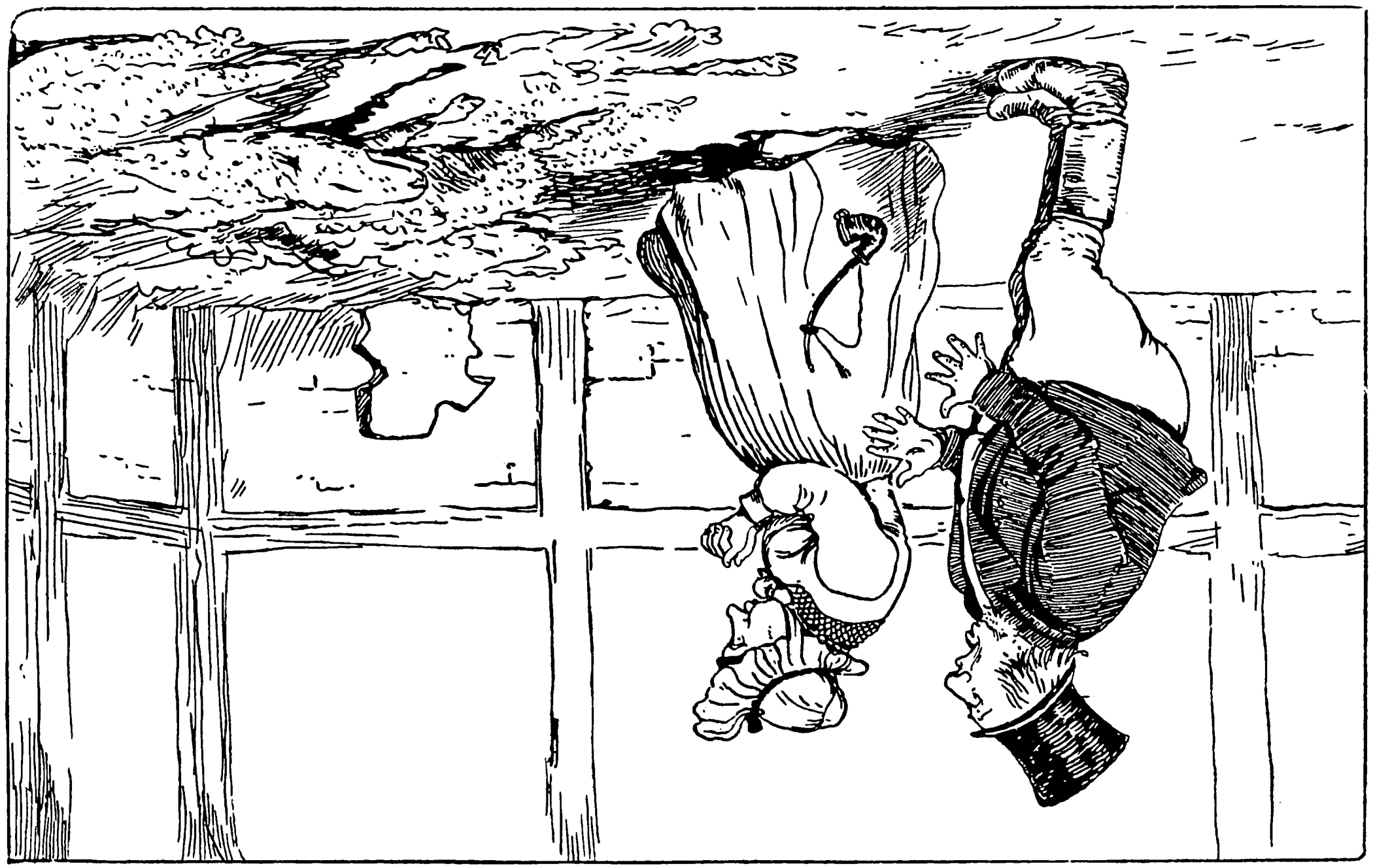

Men da de fjorten Dage var omme, og Mand og Kone lukkede Døren op ind til Faarehuset, var baade Faar og Maler borte; nogle blodige Skind viste, hvilken sørgelig Skæbne Faarene havde lidt, og et Hul i Lervæggen, hvad Vej Maleren havde taget.

Da forstod Sletteboen, at Skovboen havde narret ham, og han blev ærgerlig til Gavns. »Den lange, vindtørre Skovbo!« raabte han i sin Harme; »han kommer drivende herud for at tage ærlige Folk ved Næsen! Det skal han faa betalt.«

Saa lod Sletteboen spænde sine to fedeste Heste for sin nymalede Fjællevogn og satte sig op i Agestolen for at køre op til Skovegnen og tage Hævn over Skovboen.

Men en Slettebo kommer aldrig raskere af Sted, end at det spørges langt forud, selv naar han har sine to fedeste Heste for Vognen, og Skovboen var rede til at tage imod ham. En stor Grødgryde var i god Tid sat over Ilden, og da den kogte allerskrappest, og det boblede og puffede i Gryden, som om hundrede Smaadjævle stak i den, tog Skovboen den i Griben og bar den ud paa Trappestenen foran Husdøren, just som Sletteboen svingede ind ad Porten til hans Gaard. Det var nu ret et Syn for en Mand fra Sletten, hvor en Pind Brænde ikke er til at opdrive. En Gryde, der stod og spilkogte paa en kold Trappesten uden Glød eller Gnist under sig! Han glemte hver Hævntanke for Attraa efter Gryden, uden at nævne Faaremaleren med et eneste Ord spurgte han nok saa venlig om Prisen paa den kogende Gryde.

Skovboen var egentlig ikke til Sinds at sælge Gry-

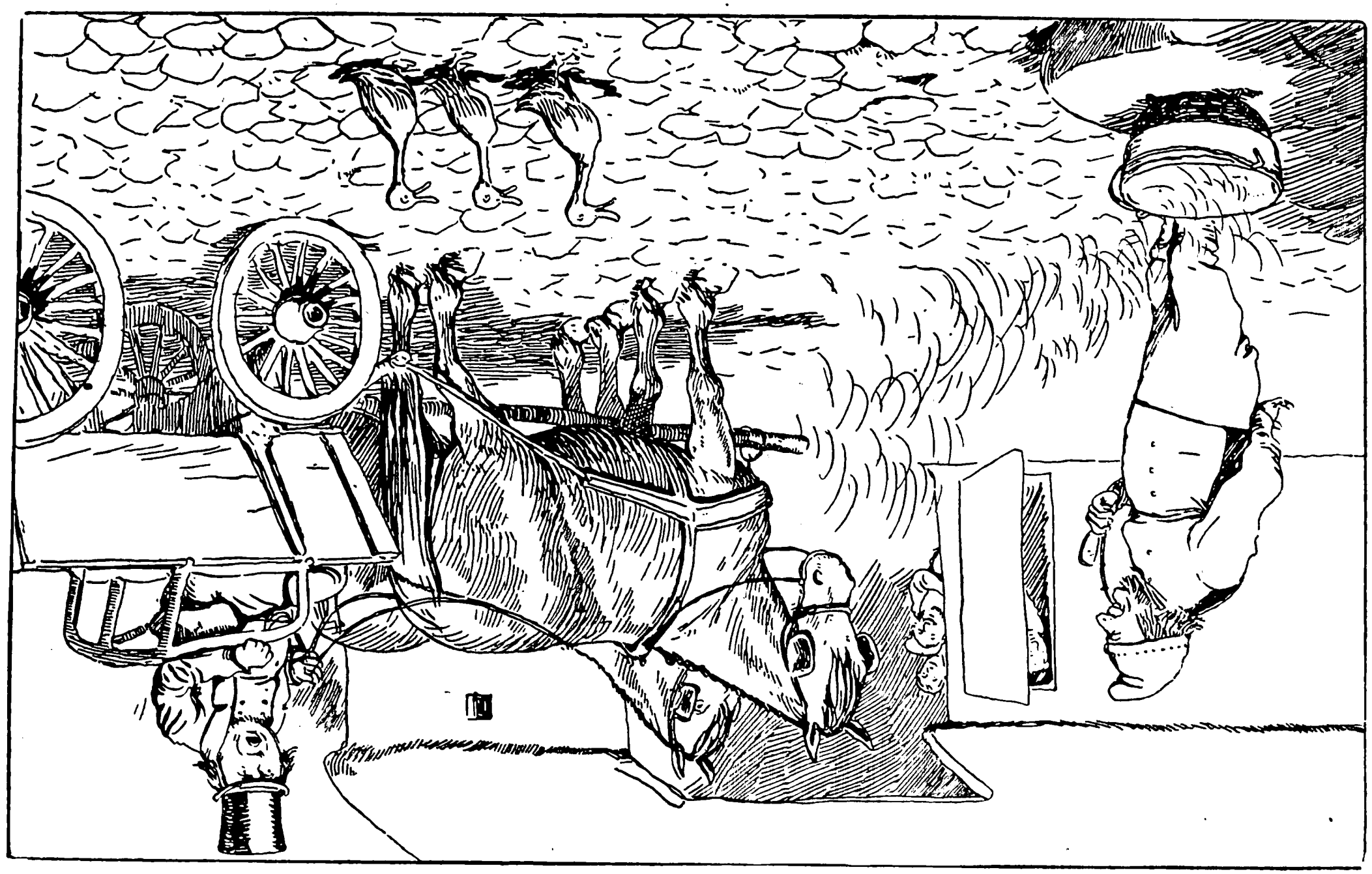

den, men da han nærmere betænkte, at de der i Skovegnen havde Brændselet for ingenting, hvorimod de paa Sletten maatte købe det i dyre Domme, saa overlod han omsider Sletteboen den selvkogende Gryde for halvtredsindstyve Daler. Derpaa kørte Sletteboen hjem med sin Skat, glad ved Tanken om, at denne Gang i det mindste havde Skovboen ikke kunnet narre ham, for her havde han med sine egne Øjne set Gryden staa og koge paa den kolde Trappesten uden Glød eller Gnist under sig.

Saa snart han kom hjem til sin Gaard, skulde Gryden prøves efter den Anvisning, Skovboen havde givet. Sletteboen satte Gryden paa Trappestenen ude i Gaarden, hans Kone slog Mælk i og derefter et godt Maal Gryn, og i Rundkreds om Gryden stod alle Folkene og gloede og gabede det bedste, de havde lært. Nu raabte Sletteboen med høj Røst: »Kog, Gryde! Kog!« Men der kom hverken Damp eller Boble. »Skraal op en Gang til, Far!« sagde Sletteboens Kone. »Hun er vant til Skovmaalet.« Manden raabte da, saa højt han kunde: »Kog, Gryde! Kog!« men lige meget hjalp det. »Alle gode Gange er tre,« sagde Sletteboen, og saa raabte han endnu en Gang: »Kog, Gryde! Kog!« og det med saadan Kraft, at han blev helt sorteblaa i Ansigtet. Men Gryden lod ikke se saa meget som den svageste Røg, og da Sletteboens Kone omsider stak sin ene Pegefinger ned i Mælken for at prøve, hvor varm den var bleven ved de stærke Tilraab, blev det aabenbart for alle, at Skovboen igen havde narret Sletteboen.

»Nu skal han ske en Ulykke, den slunkne Stodder,« raabte Sletteboen i sin retfærdige Harme, og atter

blev de fede Heste spændt for den nymalede Fjællevogn, og af Sted rullede den fortørnede Slettebo for at tage Hævn over Skovboen.

Men Sletteboen kom heller ikke denne Gang uventet, og da han svingede ind ad Porten til Skovboens Gaard, saa han atter der et saa mærkværdigt Syn, at han glemte baade Faaremaleren og Gryden. Skovboen ejede et sølle Udgangsøg, graat af Alder, laaddent og svajrygget og saa magert, at man kunde tælle hvert Ben i dets Krop. Det havde han trukket ud midt i Gaarden, efter at han først havde bundet en lille Klat Sølvskillinger ind under Halen paa det, og i samme Øjeblik Sletteboen kravlede ned af sin Vogn, hørte han Skovboen slaa Knald med en stor Pisk, og samtidig raabte han, saa højt han kunde: »Slaa op, dit Asen! Slaa op!« — Øget havde den Vane at slaa bagud, naar det hørte Piskeknald; det gjorde, som det havde Vane til, og alle Sølvskillingerne trillede ned og hoppede hen ad Stenbroen.

Hvad var Faaremaleren, hvad var selv en kogende Grødgryde imod et saadant Dyr! Sletteboen, som aldrig i sine Dage havde set slig Rallik, troede, det var et Æsel, og at den Slags Skabninger ikke bestilte andet end saaledes at mønte Penge fra Morgen til Aften. Han maatte have det, ihvad det end skulde koste.

Men Skovboen vilde ikke for alt i Verden skille sig ved Krikket. Alligevel var han saa dum, at han overlod Sletteboen det imod at faa begge de fede Heste i Stedet.

»Hej, hej!« raabte Sletteboen, da han kom trækkende ind ad sin Port med det gamle, graa Øg.

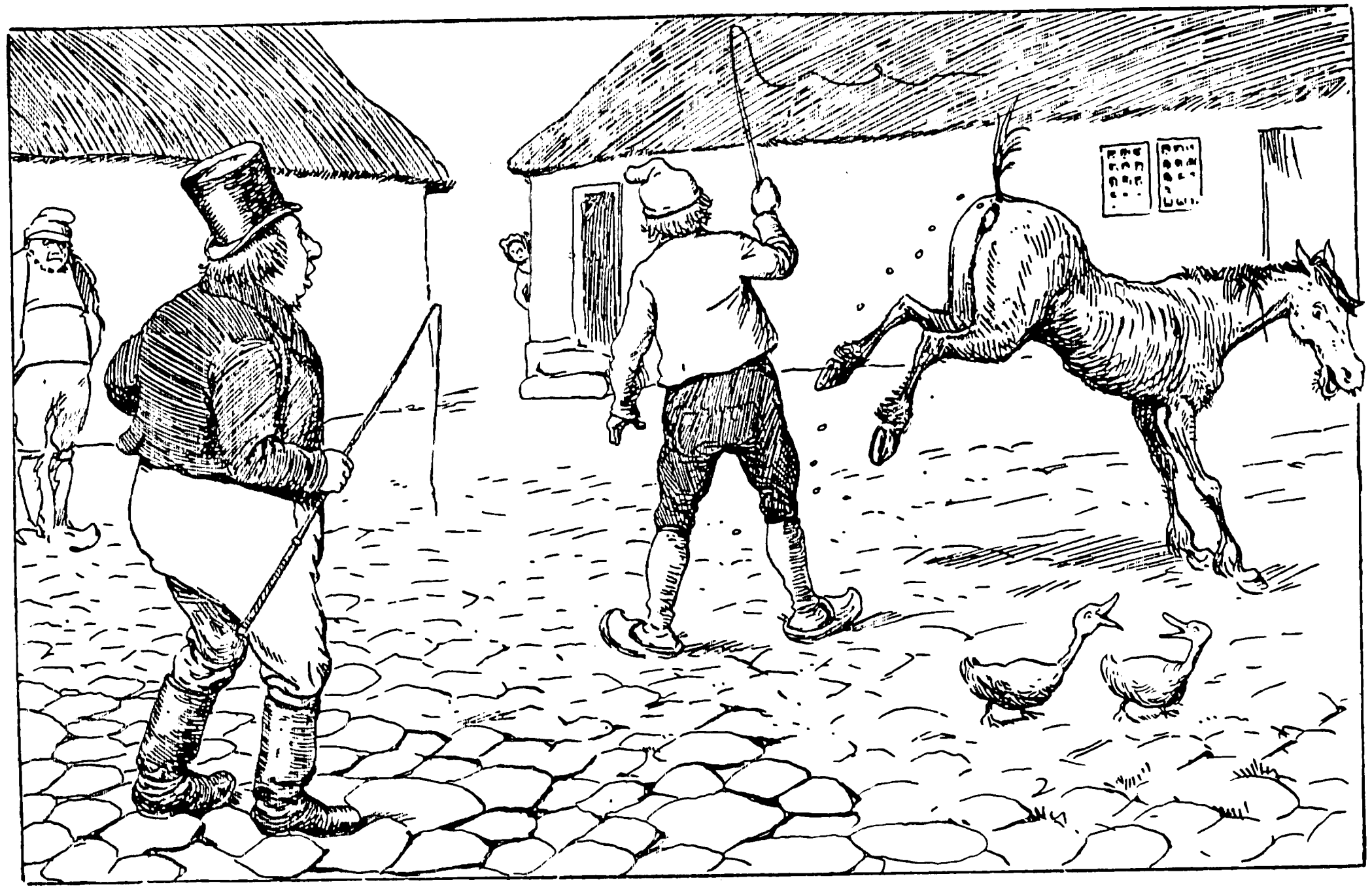

»Kom ud, skal du se, Mor! Fra nu af bestiller vi ikke andet end at maale Sølvpenge skæppevis.«

Konen kom ud paa Trappestenen, og Sletteboen ledte Øget hen midt i Gaarden. Saa bød han Konen hente det nye Skæppemaal oppe paa Loftet og stille det lige under Halen paa det gamle Øg; selv tog han sin nye Pisk i Haanden, og nu skulde det gaa løs for Alvor.

Sletteboen slog Knald med Pisken og raabte af fuld Kraft: »Slaa op, dit Asen! Slaa op!« Og det lod Øget sig ikke sige to Gange. Det sparkede ud Slag i Slag, men hvis der kom noget i det nye Skæppemaal, saa var det i alt Fald ikke Sølvskillinger. »Er du stædig, Farlille!« raabte Sletteboen, knaldede igen og skreg paa ny: »Slaa op, dit Asen! Slaa op!« Og saa stod han der og sled med den nye Pisk og det gamle Øg, indtil den ene mistede Snærten og det andet den Smule Liv, det havde beholdt tilbage efter at have gaaet oppe fra Skovegnen og helt ud paa Sletten. Skæppemaalet var, som det var, til det atter blev gjort rent.

Saa snart Øget var kreperet, kom Sletteboen til Erkendelse af, at han for tredie Gang var bleven taget ved Næsen af Skovboen, og tillige indsaa han, at skulde han faa Bugt med den snedige Hund, maatte han kalde andre til Hjælp. Han sendte da Bud til seks andre Sletteboere, de klogeste og rigeste, der fandtes i Byen, og bad dem følge med sig, for at de kunde gøre det af med Skovboen.

Det var de seks villige til, og saa kørte de alle syv op til den By, hvor Skovboen boede, og lige ind i hans Gaard.

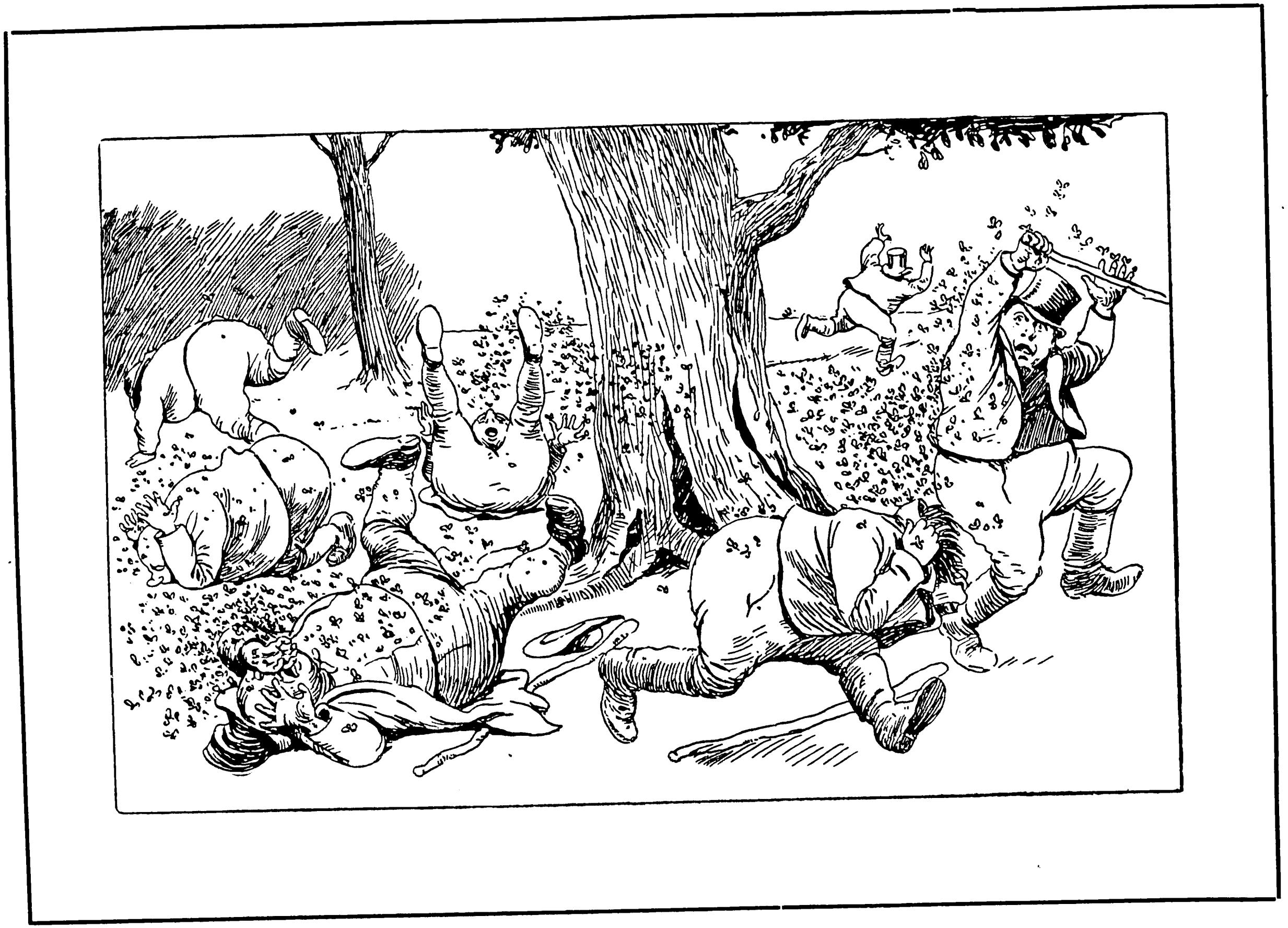

Men denne Gang havde han forstukket sig ude i Skoven.

»Go Daw herinde!« hilsede Sletteboen, »og Tak for sidst! Hvor har I Manden i Huset henne?«

»Ja, han er ude og holder Rigsdag med de andre store,« svarede Konen.

»Hvor holder de den Rigsdag?« spurgte Sletteboen.

»Ham holder de her lige foran i Skoven i den store, gamle Elmestamme til højre for Vejen.«

»Ja, saa skal vi nok hitte ham,« sagde Sletteboen, for nu var han bestemt paa, at Skovboen skulde have Betaling baade for Faaremaleren og Gryden og Øget, ihvad det end skulde koste.

»Men hvordan kommer vi derind?« spurgte en af Sletteboerne; han var den betænksomste Mand i den By, hvor de syv Sletteboere havde hjemme.

»I kan bare slaa nogle raske Slag paa Træet med jere store Kæppe,« sagde Konen, »saa kommer han ud, I vil tale med, for han er just Dørvogter.«

Saa traskede de syv Sletteboere af Sted til Skoven lige frem efter Næsen og fandt lykkelig og vel den store Elmestamme. Men inde i det muldne Ved, bag den runkne Bark, var en stor Gedehamserede. Da nu Sletteboerne fandt alt stille og tyst omkring Træet, saa lagde de Øret til Stammen for at lytte og hørte nu ogsaa ganske tydelig en stærk Summen derinde som af mange Folk, der talte i Munden paa hverandre. Da betænkte de sig ikke længer, men begyndte at slaa løs paa Stammen med deres store Knipler, for at Dørvogteren ret kunde forstaa, at der var Folk ude, som nok vilde plukke en Høne med ham. Og Gedehamsene lod heller ikke vente paa sig;

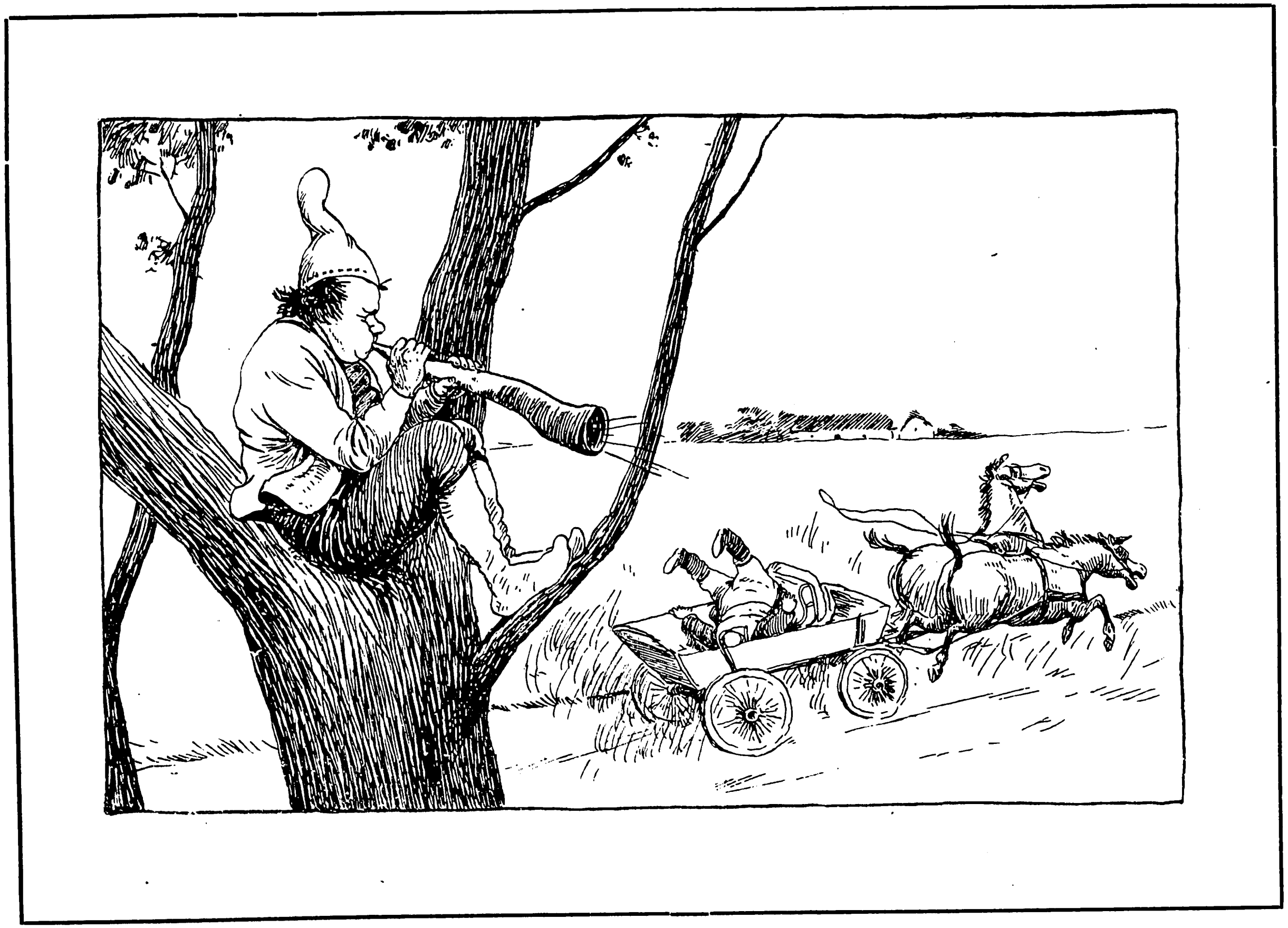

rasende over Spektaklet myldrede de ud og fløj lige i Hovedet paa Sletteboerne. De seks stak de ihjel, og den syvende — det var ham, som det stadig var gaaet ud over — løb til Skovboens Gaard, alt hvad han kunde, for at faa sin Vogn og sine Heste og komme hjem snarest muligt. Men den rigtige Skovbo sad oppe i et Træ med et gammelt Byhorn i Haanden. Da nu Sletteboen kom kørende der forbi, satte han Hornet for Munden og tudede saa forfærdeligt, som det kun er muligt at tude i et gammelt Byhorn. Sletteboen mistede Hørelsen, og Hestene gik fra Forstanden og satte i Rend lige ud ad Vejen, Bakke op og Bakke ned, indtil de kom til en stor Fjællebro. Der tørnede Vognen mod en Sten og vendte Bunden i Vejret, Sletteboen fløj ud over Rækværket, og Hestene satte Kaasen ad Hjemmet til. Sletteboen fløj ud over Rækværket, vel ikke langt, for han var tyk, men dog langt nok til at gaa paa Hovedet i Aaen, og da han saa engang var kommen der, saa blev han der med det samme.

16.

Per ved Leddet.

(Illustreret af Poul Steffensen.)

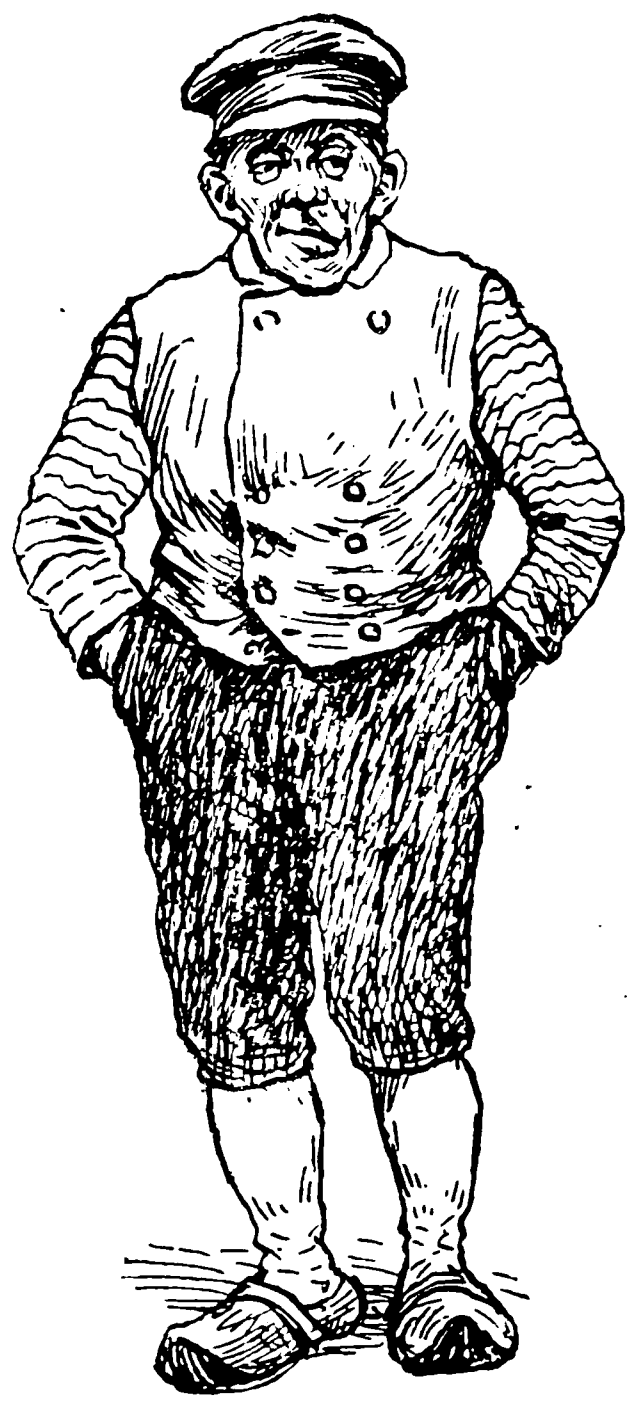

Der var engang en gammel Ungkarl, som de kaldte *Per ved Leddet.* Moderen var for længst død og borte, men Faderen levede; ham kaldte de Hans ved Leddet.

Saa siger Hans ved Leddet en Dag til sin Søn:

»Du skulde vel snart se dig om efter en Kone, Per.«

»Det skal jo være engang,« svarede Per.

»Men nu har vi gaaet og snakket om *det* i mangfoldige Aar. Du kommer til at gøre Alvor af det.«

»Ja, vi maa vel omsider gøre Alvor af det,« svarede Per.

Per ved Leddet var nær ved de halvtreds. Køn havde han aldrig været; det var der ingen, der skulde sige ham paa; men det kunde ogsaa være det samme; det var noget, som Per ikke skænkede en Tanke. Munden var skæv og drejede

temmelig meget til venstre; men han kunde alligevel godt finde den, naar han skulde have noget puttet i den. Sindig var han i sin Tale og betænksom i al sin Færd. Til daglig stampede han om i et Par fladbundede Træsko; han havde ogsaa et Par store, stive Transtøvler, men dem trak han kun paa, naar han skulde til Gilde.

En Dag havde Hans ved Leddet — det var alt-

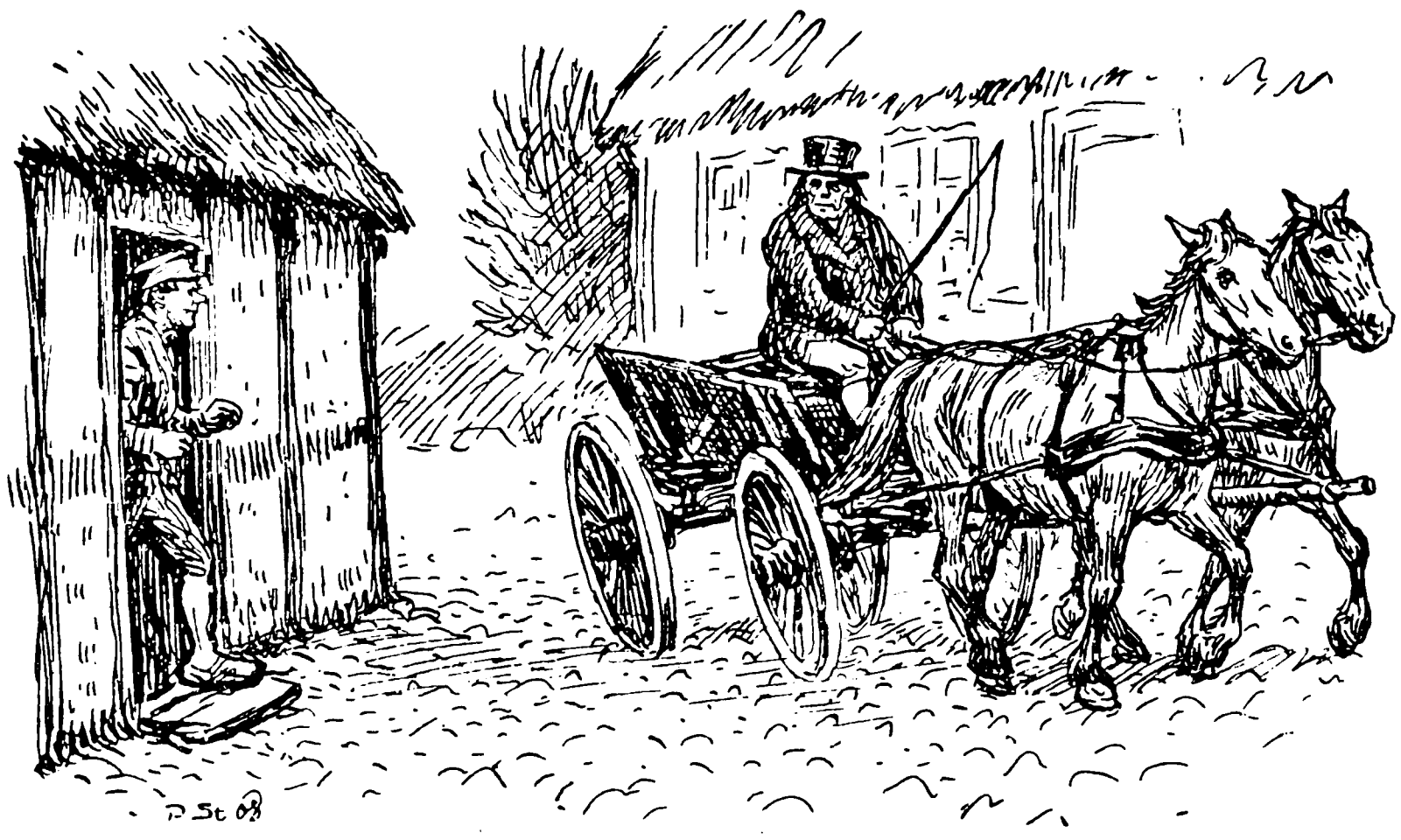

saa Pers Fader — været i Købstaden, og da han ud paa Eftermiddagen kørte tilbage og svingede gennem Porten ind i sin Gaard, var Hestene saadan strammet op, at de var lige ved at gaa i et lille Luntetrav. Hesteskoene klaprede og Hjulene skramlede ind over den toppede Stenbro, saa det kunde høres over den halve By. Per, som stod inde i Loen og skar Hakkelse, havde nær tabt Træskoene af Forskrækkelse, da han skulde hen og se, hvad det var for et Køretøj, der saadan kom flyvende.

»Men hvad er der dog paa Færde?« spurgte Per ved Leddet og stampede helt ud til Vognen.

»Ja, nu skal du bare høre,« sagde Pers Fader. »Prr! Prr! Kan I ikke faa Ro i Benene igen, I Helmisser?«

»Du er lige ved at tabe Vejret, Fader.«

»Men nu har jeg ogsaa fundet en Kone til dig, Per.«

»Og hvem er det saa?«

»Ja, nu skal du høre. Jeg træffer jo Mads ved Stenten inde hos Købmanden, og vi falder i Snak baade om det ene og det andet og om dig og Birthe. Kan du forstaa, at vi ikke er kommet i Tanke om Birthe før, Per?«

»Skulde jeg tage Birthe, mener du?«

»Det maa du selv om; men hun er jo en farlig skrap Pige, og Forældrene sidder godt i det. Du skulde tage og gaa derhen med det samme, inden det mørknes.«

Per stod længe og stirrede paa det ene Vognhjul. Saa sagde han betænksomt: »Jeg vil hellere vente med det til Søndag.«

»Men ser du, nu har jeg jo kørt Hestene næsten til Skamme, bare for at være her saa betids, at du kunde komme af Sted. Og Mads er kommet hjem for over en Time siden og har underrettet Kvindfolkene om, at du kommer.«

»Det kan vi rigtignok sige er hovedkulds,« sagde Per og saa en god Stund paa den ene Vognkæp.

»Gaa nu hen og to dig godt og tag dine Søndagsklæder paa, saa gaar det alt sammen. Men glem for alting ikke, at det er et vigtigt Ærinde, du gaar i. Du kan godt lade et Par Ord falde om, hvad du

har af Penge og Penges Værd og af Hoser og Skjorter og Nattrøjer. For du skønner jo nok, at Birthe faar et svært Udstyr.«

»Lad os nu faa Hestene fra ´allerførst,« sagde Per og begyndte at løsne Hammelrebene.

Per ved Leddet blev vasket og kom i de stive Transtøvler. Saa stampede han ud af Porten, hen til Mads ved Stenten.

Birthe var eneste Datter og temmelig til Aars,

saadan omkring ved de fyrre; men rask og rap var hun til alt, hvad hun blev sat til, enten det saa var ude eller inde. Munden var noget skæv og drejede temmelig meget til højre, men der er jo ingen af os, der er uden Fejl. Forældrene havde ikke noget at lade Birthe høre, for med Moderen var det saadan, at Undermunden stod et godt Stykke uden for Overmunden, og paa Faderen hængte Overmunden ned over Undermunden.

Da Per kom, sad Birthes Fader inde i Stuen og

ventede Bejleren. Moder og Datter var i Køkkenet; de var ved at bage Æbleskiver.

»Værs'god og sid ned, Per!« sagde Mads ved Stenten.

»Tak,« svarede Per og satte sig paa Bænken.

Saa gik der en lille Stund. Mads og Per kunde høre, at Æbleskiverne brasede i Panden ude i Køkkenet.

»Det var ellers en god Regn, vi fik i Gaar,« sagde Mads.

»Ja, det var en god Bløde,« sagde Per.

»Men det var ingen Skade til, om vi kunde faa lidt mer,« sagde Mads.

»Nej, vi kunde godt taale et Par Draaber til,« svarede Per.

Saa gik der en lille halv Times Tid.

»Ja, jeg skulde nok se at komme hjem igen, inden det bliver mørkt,« sagde Per og lettede paa sig.

»Ja, Tiden gaar og vi gaar med,« sagde Mads. »Jeg traf jo din Fader i Formiddags inde i Byen, og vi snakkede baade om det ene og det andet. Din Fader sagde, at du tænkte nok saa smaat paa at se dig om efter en Kone.«

»Noget skal vi jo tænke paa,« sagde Per undskyldende, »og jeg er for den Sags Skyld ogsaa gammel nok.«

»Aah ja saamænd — — hvor gammel er det, du er, Per?«

»Ja se det har jeg altid saa nemt ved at regne ud,« svarede Per sindigt, »for til Mortensdag bliver det lige tredive Aar siden jeg sidst var i Købstaden og tabte min Tjærekande, da jeg kørte hjem. Saa jeg er jo godt og vel et halvt Hundrede Aar.«

»Du er da ogsaa en Karl, der har noget paa Kistebunden.«

»Noget fylder det jo.«

»Hvad tror du saadan, du kan sætte det til?«

»Jeg tænker saadan en tresindstyve Skilling i rede Penge.«

»Ser vi det! Ja, hvem der spar', de har,« sagde Mads.

Nu kom Birthe og hendes Moder ind, og der blev bredt Dug paa Bordet og sat frem, hvad Huset formaaede. Moderen gjorde Opvartning, og Birthe satte sig paa Stolen inden for Køkkendøren med sin Bindehose. Den meste Tid havde hun ikke Øjnene fra Per ved Leddet, men naar Per saa hen paa hende, slog hun Øjnene ned og trak Munden op til højre; da kom der svær Fart i Pindene.

Da Per med god Villie havde spist og drukket alt det, han formaaede, rejste han sig, saa ud af de smaa Blyruder og sagde: »Ja, jeg skulde nok se at komme hjem, inden det bliver mørkt.«

»Jeg kan saa forstaa, at du og Mads er enige,« sagde Birthes Moder.

»Det hele er kommet lidt hovedkulds,« svarede Per, »og det er aldrig godt at forhaste sig. Men hvis I synes, kunde jeg jo godt se herhen paa Søndag.«

»Jeg har altid hørt,« sagde Birthes Moder, »at hvad vi kan gøre i Dag, skal vi ikke opsætte til i' Morgen.«

Da skred Per lige hen til Køkkendøren, tog Birthes Haand og sagde: »Ja, saa vil jeg spørge dig med det samme, om du vil være min Kone?«

Birthe rejste sig op og sagde: »Naar det skal være alligevel, kan jeg lige saa gerne sige ja.«

En Maaneds Tid efter stod saa Pers og Birthes Bryllup i Gaarden ved Stenten, og der var ingen knap Tid hverken paa Mad eller Drikke eller Lystighed. Da de sidste Gæster var taget af Sted, var det over Midnat. Per og Birthe skulde ligge i den bedste Stue, og de gamle fulgte dem derop og bød dem god Nat.

Da de var kommet i Seng, sagde Birthe:

»Kan du saa slukke Lyset, Per?«

Men Per blæste og blæste, og lige meget hjalp det. Lyset lod som ingenting.

»Kan du ikke blæse et Lys ud,« sagde Birthe.

»Nej, jeg kan ikke faa Bugt med det.«

»Saa lad mig komme til,« sagde Birthe. »Det er da en ringe Kunst at slukke et Lys.«

Birthe blæste og blæste, men det hjalp ikke en Smule mere, end da Per blæste. Saa blev hun vred og samlede alt det Vejr, hun havde, og blæste med saadan en Kraft, at et Par Stole væltede; men Lyset brændte lige klart. Og det kom af, at baade Per og Birthe, som vi ved, var skævmundede, saa de blæste ved Siden af. Da de gamle inde i Sovekammeret hørte Rabalderet med Stolene, kom de begge to. »Hvad er der dog paa Færde?« raabte de i Munden paa hinanden. »Kan I ikke komme til Ro?«

»Vi kan ikke faa det dumme Lys slukket,« sagde Birthe arrig.

»Nu skal jeg slukke det,« sagde Mads ved Stenten. Men det gik ham ikke et Haar bedre, for han

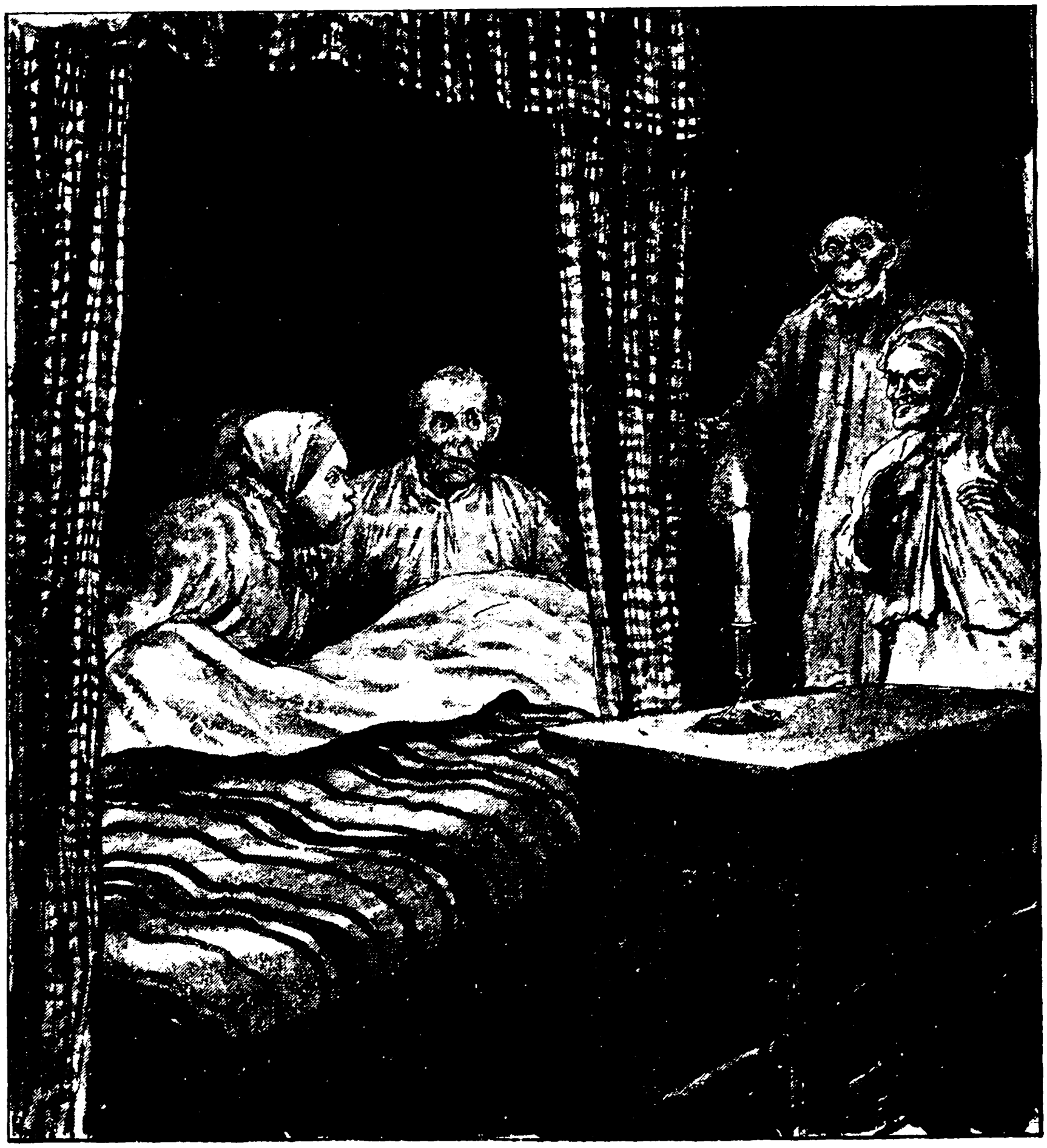

havde den store Overmund, og saa gik Vejret neden under Flammen.

»Gaa til Side og lad mig!« sagde Birthes Moder.

Og hun blæste og blæste. Men hun havde den store Undermund, og alt Vejret gik oven over Lyset.

Der stod de alle fire. Men da rakte Per en Arm ud og tog med to brede Fingre lige om den klare Lue, og saa klemte han til, sindigt og fast.

»Hvad har vi Fingre til?« sagde Per ved Leddet.

Da Mads og hans Kone kom tilbage til deres Sovekammer, var de enige om, at Birthe havde faaet en Mand, hun kunde være tjent med. Og det kunde hun. Per ved Leddet og Birthe ved Stenten blev et Par dygtige Ægtefolk. De fik en Del Børn, og de har det efter Forældrene, at de er skævmundede. Den hele Slægt er nem at kende, for de drejer alle med Munden, somme til højre og somme til venstre.

„Børnenes Bogsamling"s

Mønster-Udvalg af Børnebøger

i billige Udgaver.

	Hft.	Kart.	Pragtb.
Campe: **Robinson Kruse**	1.00	1 50	1.60
Stowe: **Onkel Toms Hytte**	1.20	1.50	1.80
Grimm: **Udvalgte Eventyr**	1.00	1.50	1.60
Verne: **Jorden rundt i 80 Dage**	0.70	1.00	1.30
Anna Erslev: **Den gule Ulv**	0.60	1.00	1.20
Swift: **Gullivers Rejser**	1.00		1.60
Marryat: **Børnene i Nyskoven**	1.20	1.50	1.80
Bondesen: **Ingeborgs Medgift**	0.90		1.50
Udvalgte Fortællinger af *danske Forf.*	1.20	1.50	1.80
Verne: **Kaptajn Grants Børn**	1.50	2.00	2.10
Carit Etlar: **Tre danske Fortæll.**	1.00	1.50	1.60
Marryat: **Styrmand Flink**	1 00	1.50	1.60
Haggard: **Kong Salomons Miner**	1.20	1.50	1 80
Haggard: **Det hvide Folk**	1.00	1.50	1.60
Malot: **Frændeløs**	1.00	1.50	1.60
Verne: **To Aars Ferie**	1.00	1.50	1.60
Carit Etlar: **Ingos Bedrifter**	1.00	1.50	1.60
Baker: **Det skibbrudne Barn**	1.20	1.50	1.80
Wood: **Skolekammerater**	1.00	1.50	1.60
Marryat: **Nybyggerne i Kanada**	1.20	1.50	1.80
Tusind og een Nat	1.00	1.50	1.60
Blicher: **Udvalgte Noveller**	1.00	1.50	1.60
Carit Etlar: **Gøngehøvdingen og Salomon Baadsmand**	1.00		1.60
Carit Etlar: **Peder Tordenskjold**	0.80		1.40
Charles Dickens: **Oliver Twist**	1.20		1.80
Elié Berthet: **Urskovens Søn**	1.00		1.60
Howard Pyle: **Robin Hood**	1.20		1.80
Danske Folkeeventyr v. *Ingv. Bondesen*	1.20		1.80

Udgivelsen fortsættes stadig med nye Bøger.

Subskription i 10-Øres Hæfter

kan tegnes paa en hvilken som helst af Bøgerne, saa længe Oplag haves.

1908. **Pris 10 Øre.** Nr. 293.

Børnenes Bogsamling 29. Bind.

Danske Folkeeventyr

i Udvalg for Børn ved

Ingvor Bondesen.

Med talrige Tegninger af *danske Kunstnere.*

I. Hæfte.

Chr. Erichsens Forlag.

Lidt om Eventyr.

Eventyrene er ældgamle, opdigtede Fortællinger. De findes over den hele Jord og hos alle Jordens Folkeslag. Naar et Folk gav sig paa Vandring og opsøgte sig andre Bosteder, flyttede Eventyrene med; i det nye Land mødtes de med andre Eventyr, og ligesom det nye Folk blandede sig med det gamle, som det havde vundet Sejr over, saaledes blandede ogsaa det nye Folks Eventyr sig med det gamle Folks, smaa Stykker af eet Eventyr blev puttet ind i et helt fremmed Eventyr, og da Historierne løb fra Mund til Mund og fra Land til Land, blev det til sidst umuligt at vide, hvor de fra først af havde hjemme. Fra England, fra Irland og Normandiet førte Vikingerne Eventyr med til Norden, og fortalte det fremmede Eventyr et eller andet, som man ikke ret forstod i det nye Land, saa lavede man lidt om paa Fortællingen, saa den kom til at passe Tilhørerne bedre. Den vandrende Sanger fortalte Eventyr i Kongsgaarden og paa Ridderborgen, den rejsende Købmand samlede lyttende Tilhørere i Herberget, østerlandske Eventyr kom med Pilegrimme og Korsfarere til Venedig og til Byerne i Tyskland.

Hvad handler nu disse gamle Fortællinger om, siden de er hørt med saa stor Iver og Spænding over hele Jordkloden og har ejet en saa vidunderlig Livskraft?

Ja, vi kan sige, at de i Grunden alle handler om det samme, som vore Dages Digtning endnu bestandig drejer sig om: **Kærlighed** mellem Mand og Kvinde, Kampen for at vinde **Lykken,** Kampen mod Vold og Uret, eller som det hedder i vor Tid: Kampen for **Friheden.** Men med Lykken og Friheden stod det sig slet. Pest og Hungersnød, Krig og Trældom, Grumhed og Vankundighed regerede Spillet; hvis Lykken var at finde, maatte den søges langt borte. Derfor møder vi i Eventyrene idelig **Vandrelysten;** om det saa er Skrædderen, maa han af Sted, ud i Verden for at søge sin Lykke. Og Friheden — ja af Frihed var der endnu mindre dengang end nu. Den stærkeste havde Magten og gjorde, hvad han vilde; enhver Skændighed og Raahed kunde øves mod de smaa og svage. Nu har det altid været en af Digtekunstens fornemste Opgaver at kæmpe mod Vold og Uret; men ve den, der i hin Tid vovede at tale Magthaverne til Rette, være sig Konger eller Dronninger, Herremænd eller Storbønder eller onde Stifmødre. Det kunde kun ske med Varsomhed og Liste; kun Eventyret kunde gøre det. Thi det nævner ikke Navnet paa den lunefulde Konge, der siger til Stalddrengen, at han skal hente en Ring paa Havsens Bund og dø, hvis han ikke kan; det nævner heller aldrig Tid og Sted; det siger bare: **Der var engang.** Men Tilhørerne forstaar nok Meningen.

Ogsaa Kampen mod Naturkræfterne spiller en vigtig Rolle i Eventyret, som den gjorde det i det daglige Liv. Det var Folketro i gamle Dage, at Storm og Torden, Vandflod og Stenskred, Jordskælv og Ildkugler skyldtes vældige Naturvæsener,

30. Bind af B. B.,

som paabegyndes med Nr. 305, vil indeholde:

Clark Russell:

Paa det vildene Hav.

Paa Dansk ved *Anna Erslev.*

Med Tegninger af *Poul Steffensen.*

I mange, mange Aar var Marryat med sine Søromaner ene om at være Børnenes og Ungdommens Yndlingsforfatter — nu maa han dele Æren med den navnkundige **Clark Russell.** Vore danske Børn kender dog kun lidt til Clark Russells Bøger, og det kommer vel af, at en Del af dem indeholder meget, som kun er for voksne Folk. Men for Børn kan Clark Russells Værker blive en sand Guldgrube, naar man véd at drage det bedste ud. B. B. har ofte saaledes tillempet Bøger for Ungdommen; det er et Arbejde, der maa gøres med kyndig Haand, og vi har ofte høstet Anerkendelse derfor. Vi agter nu at gøre vore Læsere bekendt med en af Clark Russells bedste Bøger, og vi har overdraget Forfatterinden Frk. *Anna Erslev* at lægge den til Rette for danske Børn. Frk. Erslevs Navn borger for, at **„Paa det vildene Hav“** vil fremtræde

i en saadan Skikkelse, at den bliver en virkelig Børne- og Ungdomsbog.

Der er sagt om Clark Russell, at i hans Bøger »slaar det friske Saltvand en i Møde« — og dette gælder fremfor alt om denne Bog. Indledningen med Beskrivelsen af Stilheden før Orkanen er et Mesterværk af Kunst — man ser det hele lyslevende for sig. Med den største Optagethed følger man det kække Mandskab, da det gaar ud i Redningsbaaden for at frelse de skibbrudne. Og da Bogens Helt, den kække Hugo Tregarten, under sit Redningsforsøg selv føres ud »paa det vildene Hav«, banker alle Barnehjerter i Sympati og Medfølelse. I Forening med Bogens Heltinde, en ung dansk Pige, oplever han nu en Mængde spændende Eventyr, og i hver eneste Oplevelse vil de unge Læsere med levende Interesse tage Del. Og samtidig med, at denne Fortælling i saa høj Grad virker fængslende under Læsningen, indprenter den Børnene Hjælpsomhed og Offervillighed, Udholdenhed og Mod.

»*Paa det vildene Hav*« bliver forsynet med en Række ypperlige Tegninger af Børnenes Yndlingskunstner, *Poul Steffensen*, hvis Billeder fra Søen staar overordentlig højt i kunstnerisk Henseende.

»*Paa det vildene Hav*« vil udkomme i 10—12 Hæfter à 10 Øre, og Udgivelsen vil blive paabegyndt i September.

CITYTRYKKERIET-DOMUS ANTONII—KBHVN. K.

1908. Pris 10 Øre. Nr. 304.

Børnenes Bogsamling 29. Bind.

Danske Folkeeventyr

i Udvalg for Børn ved

Ingvor Bondesen.

Med talrige Tegninger af *danske Kunstnere.*

12. Hæfte.

Chr. Erichsens Forlag.

Subskriptionsvilkaar.

Enhver Bestilling paa »Børnenes Bogsamling« er gældende, **indtil Afsigelse sker ved et Binds Slutning.** Den Tidsfrist, inden hvilken Afsigelse kan ske, bekendtgøres i hvert enkelt Tilfælde paa Omslaget. Har Afsigelse ikke fundet Sted inden Fristens Udløb, er **Bestillingen fremdeles gældende** og kan da ikke afsiges før ved næste Binds Slutning.

Subskription kan tegnes i enhver Boglade og hos de fleste Lærere og Lærerinder.

Om Afsigelse.

Med dette Hæfte slutter 29. Bind af B. B. De seks midterste Blade i Hæftet skal ved Indbindingen sættes **foran** i Bogen som Titelblade, Indholdsfortegnelse og Forord.

Som meddelt i de to foregaaende Numre maa de, der ikke ønsker 30. Bind **(se Omslagets 3. Side),** have afsagt »Børnenes Bogsamling«

inden den 5. September,

i modsat Fald er de fremdeles Subskribenter paa Bogsamlingen.

Om Indbinding.

»Danske Folkeeventyr« og »Gullivers Rejser« kan ligesom de foregaaende Bind ved Ekspeditionens Foranstaltning besørges indbundet i det komponerede Bind, der ogsaa kan købes løst.

Prisen er:

35 Øre for løse Pragtbind
60 Øre for Bind og Indbinding } *frit tilsendt*

med Fradrag af *5 Øre* pr. Ekspl., naar Bøgerne er indsendt eller de løse Bind bestilt

inden den 15. Oktober.

Bøgerne maa altsaa afleveres til Boghandleren eller Læreren *nogen Tid i Forvejen,* da den fulde Pris gælder for alle dem, der er *Ekspeditionen i Hænde* senere end den 15. Oktober. Omkostningerne ved *Indsendelsen* bæres af Subskribenterne. Bøgerne maa indsendes eller de løse Bind bestilles *gennem den Boghandler eller Lærer,* hos hvem man har faaet Hæfterne.

som Trolde, Bjergmænd, Kæmper, Drager, Havmænd o. s. v., og da man var ganske uvidende om Naturens Love, troede man endvidere, at pludselig Sygdom eller anden Ulykke, som man ikke kunde finde Aarsagen til, maatte tilskrives Hekseri og Trolddom. Men Kristendommen lærer, at alt ondt kommer fra Djævelen. Naar altsaa Eventyret vandrer ind i et kristnet Land, saa maa disse Trolde og Drager og Hekse, der ikke bestiller andet end at pønse paa Menneskers Ulykke, fremstilles som Djævelens Tjenere og hans villige Redskaber. Derfor er Bjergmanden, Trolden, Heksen stadig paa Færde for at faa Mennesket i sin Magt, helst et Barn eller en ung og smuk Kongedatter. Stundom sker det ved Vold, som naar Heksen i Drageham henter Prinsessen, stundom ved List, ved at tage Løfte om det første, der kommer den vildførte i Møde. I en fornedret Skikkelse, stundom i Dyreham, maa Mennesket tjene, enten paa Havets Bund eller i Bjergets Dyb, hvor Guds Sol aldrig skinner ind, hvor der kun staar Glans af jordiske Skatte. Naar saa Befrieren er nær, **lugter Trolden Kristenblod,** hvad der er ham en Rædsel, men Prinsessen trøster ham med, at det kun er Lugten af **død Mands** Ben. I det hele taget er Trolden let at narre. Storm og Lyn, Vandfloder og Stenskred raser og ødelægger jo som i Blinde; derfor tænkes ligeledes Eventyrets Bjergaander og Havmænd, Drager og Kæmper vel som forfærdelig stærke, men tilligesom umaadelig dumme, og naar selve Djævelen fremstilles i Eventyret, er det altid som »den dumme Djævel«.

Naturligvis staar de onde Mennesker i Eventyret gerne i Pagt med disse onde Naturvæsener og har til deres Raadighed alle Slags Tryllemidler, saa det skulde synes ganske umuligt, at Ungdom og Uskyld og Skønhed, tidt under ringe Kaar, kan sejre over dem. Da, naar Nøden er størst, kommer der Hjælp fra selve Naturen. Stundom er det Æselet, det foragtede Trældyr, stundom den ringe Myre, der bringer Hjælpen, stundom maa hele Naturen paakaldes, saa der maa gaa Bud til alle Jordens og Havets og Luftens Dyr (»Sønden for Sol«). I det hele taget er det værd at lægge Mærke til, at Eventyret altid indskærper Barmhjertighed og Venlighed mod Dyrene og stærkt fremhæver Dyrets Taknemmelighed, Troskab, Klogskab og Hjælpsomhed. I »Guldfjeren« er tillige en Hentydning til det brave Æsels medfødte Stædighed, naar det idelig gentager: »Du kunde have ladet den Fjer ligge«.

Nogle Eventyr taler paa deres jævne, barnlige Maade saa inderligt til Menneskehjertet, at de har bredt sig ud over den største Del af Verden. Af saadanne Eventyr kan nævnes »Den lille Rødhætte«, »Askepot«, »Tornerose«, »Snehvidelil«, og i denne Samling fornemmelig »Den sorte Pudel«.

Et og andet af det, der siges eller sker i Eventyret, gaar igen i andre Eventyr. Vi har allerede nævnet Troldens eller Dragens: »Huh, huh! Jeg lugter Kristenblod«. Saadan er der ogsaa **Pungen,** som aldrig bliver tom, der endog findes i æld-

gamle indiske Eventyr, ligesom ogsaa et Par Sandaler, der i de europæiske Eventyr er blevet til **Syvmilestøvler. Dugen,** der dækker sig med de herligste Retter, forekommer i mangfoldige Eventyr. Man kan godt forestille sig, hvad Virkning den har gjort i en Kreds af pjaltede Landsknægte, der mangen Gang neppe havde det tørre Brød, eller i Bondehytten, hvor man som oftest maatte nøjes med »en sur Sild og en Havrekage«. **Det, du bærer under dit Bælte,** eller **det første, der kommer dig i Møde** er gerne den List, der anvendes for at faa et Menneske i sin Magt. **Dyrenes Evne til at tale** eller **Menneskets Evne til at forstaa Dyrenes Sprog,** Kæmpen eller **Dragen, der ikke kan dræbes, fordi dens Hjerte er godt gemt langt borte,** Troldens Forsøg paa **at drikke Havet ud, Heksen, der springer i Flint, Livets Vand** er Træk, der atter og atter forekommer i de mest udbredte af vore Eventyr.

Men er disse Eventyr nu ogsaa sund Læsning for Børn? Vi tror jo dog i vore Dage ikke paa Trolde og Hekse. paa Omskabelser og forstenede Mennesker. paa undersøiske Slotte, paa Prinsesser i Svaneham, hvorfor skal vi saa proppe Børnene med slige urimelige Forestillinger? Hertil er at svare, at Børnene forstaar godt at skelne mellem Digt og Virkelighed. De digter jo selv paa lignende Vis, naar de leger Soldater, eller naar en Række Stole og Skamler skal forestille Jernbanetog, eller naar Drengen rider af Sted paa sin Kæphest, eller Pigen giver sin Dukke Medicin. Og vi gør vel ikke Børnene Fortræd ved at give dem Fortællinger i Hænde, hvor Vold, Gerrighed, Misundelse, Hovmod, Praleri, Falskhed, Ondsind og Dumhed ligger under i Kampen mod trofast Udholdenhed (»Den sorte Pudel«), sønlig Kærlighed (»Drengen hos Hedetrolden«), broderligt Sammenhold (»Lillekort og Kort Lavring«), Hjælpsomhed over for Dyr (»Guldfjeren«), Sandhedskærlighed (»Trosvend«), Gæstfrihed (»Ønskerne«), Omsorg for Husdyrene og Hjemmet (»Pigerne i Brønden«). Gaar det end ikke altid saa vel i den virkelige Verden — i alt Fald for os at se til — saa tror vi jo dog alle, hvis vi ellers er ret vendt, at det gode, det sande, det lyse og skønne omsider skal vinde Sejr, og det maa vel ogsaa være den Tro, der skal indpodes Børnene, hvis de skal blive skikkede til at leve Livet ret og gøre deres Gerning til Gavns. Barnet elsker de ægte, gamle Folkeeventyr, just fordi det selv paa saa mange Maader føler sin Svaghed og Afhængighed, fordi det ved, at hvor stor en Magt end det onde udfolder, saa ender Eventyret dog med det godes Sejr og det ondes Undergang; derfor suger det Livsmod af Eventyrets Handling, Tro paa Livet og Tillid til Livets gode Magter. Og derfor skal den voksne ikke gøre Barnet ked af Eventyret ved at haane disse ældgamle Digtninge som Overtro og Kærlingesnak, men forstaa, at Eventyret har sin store etiske Værdi og langtfra hører til de ringeste af Midler i Opdragelsens Tjeneste.

Ingvor Bondesen.

BITYTRYKKERIET-DOMUS ANTONII—KØBHVN. K.